

Costo este libro o cy dia tres 2/3

OVIDIVS DE ARTE AMAN
DI ET DE REMEDIO
AMORIS CVM
COMENTO

ceptum 17 de apr 1473

aduersus. Sed puer est: uerile ætatem melius erudit q̄ adultã doceret Quintl. in primo. Philyrides puerum: Chiron filius fuit Saturni ex philyra oceanii filia: cum qua ille in equum cõuersus: dñ per thraciam iouem filiũ quærit: concubuit: ut aratus docuit l' ic herbariã disciplinam inuenit. ut plynius scribit: docuitq; achillem medicinam & citharœdicã artem: ut Staius tradit: Hunc post mortem inter sydera collocatũ scribit. Ouid. in fastis his uersibus. Nona dies aderat: quum tu iustissime Chiron bis septem stellis corpore cinctus eras. Cytharã p̄fecit: praposuit pullandã cytharã: est enim p̄ficere

Cirhon p̄ficere

alicui rei agẽdã aliquẽ p̄ponere: unde supius dixit Me uenus artifices tenero p̄fecit amori: hinc p̄fecti urbis dicitur: Cotudis domuit a cõtrudo uerbo. Exterruit socios: centauros p̄terete fecit quũ peliõ habitaret: unde Chirõ apud Staium ita Thetim alloquitur: ipsi mihi sæpe queruntur centauro: raptasq; domos. ab stractasq; coram armenta & campis semet fluuio: fugati. Annosum senex: longã uũ chironem. Perimuisse: formidasse: luuenalis: Metuens uirgã lam grandis achilles. Cantabat patriis in mōibus: & cui nõ tũc eliceret risum cytharœdi cauda magis. Quas hector fesus erat: hoc dicit quã Achilles hectorem occidit. Uterq; puer: & cupido & achilles. Natus uterq; dea cupido ex uenere: Achilles ex thetide. Sed tñ & tauri ceruix: Tauri & equi exemplo probat cupidine posse gubernari: Excuciatq; faces: accendat in me faces nam Cupido non solum amantes sagittis ferire dicitur: sed etiam face incendere. Ouid. in met. Tu face nescio quos esto contentus amores Irritare tua: & luuenalis. Nec pharetris ueneris mæcer est aurilapadẽ feruet. Utor ero: ulcis car accepta uulnera rãto acti? docẽdo modũ amãdi. Non ego phœbe datas: nõ dicas me artẽ amatoriã ab apolline: non ab auis auspiciis: nõ a musis: sed ab usu: & lōga amandi peritia accepisse. Voce aeriã auis: garritu uolucrum: quem augures maxime obseruabant

Faces cupidinis

Nec mihi sunt uisã: clio. Hesiodum dicit: quum patris oues pasceret iuxta heliconem: a musis ad fontem hippocrenem ductus poeta euasit. Altra autem uicis est in thespis iuxta heliconis partem: quam Dius & p̄mides Hesiodi parentes inco luerit relicta patria cum: Clio asit una eĩ ex musis sic appellata pp̄ gloriã: q̄ ex poetã laudib; oritur: Diodo. scribit. Cliusq; sorores: reliquas musas intelliges: q̄s Hesiodus dicit iouẽ ex Mnemosine: hoc e memoria genuisse eã qua nouẽ noctes cõcubuit in pierio mōte: Theodotis Thespia matre: fuisse dicit: qua thespides appellãt a poetis: Diodo. scribit in Ofiridis exercitu nouẽ adolescentulas fuisse & cãtu & aliis disciplinis eruditas quas græci appellãt Musas: q̄ hoies bona utiliaq; doceãt & q̄ ab idõctis ignorant. has apollinẽ docuisse dicunt: qua ex re musicus est appellatus. Pauci ex poetis: in qbus est almeon: eas filias eẽ cœli & terrã: alunt: qdam tres. alii in qbus Homerus nouẽ fuisse pulchritudine eximia scribit: plura de his Diodorus in. v. Clius autẽ grãtis e græcus: nam latinus eẽt clionis: ut Fabius docet: cuius uerba hæc sunt. Nunc recẽtiore istituerũt græcis noibus græcas potius declinatões dare: qd tñ ipm nõ semp fieri pot: mihi aut placet latinã rõnem sequi: quousq; patit decor: neq; n. iam Calypsonẽ dixerim: ut in onẽ q̄q; securus antiquos Cæsar utit hac rõne declinãdi: sed auctoritate: cõsuetudo sup̄auit: cãteris: q̄ poterunt utroq; mō nõ idẽceter effertitq; grãcã figurã seg mallet nõ latinã qdẽ: sed citra reprehensionẽ loquet. Prisc. quoq; ita scribit: In o pductã definitia græca sũt sceminina & græce declinãt: ut Mãto mãros: uel addita nis faciũt grãm: ut dido didõis: calyplo onis: io ionis pho cas uero grãmarcus ita scribit. O littera finita pp̄ria sunt generis sceminini: quã translata in latinã linguã nihilominus græcam declinationem optinent: ut Dido. Manto. Erato. Calypso. Themisto Declinãt enim hoc modo hæc D do. didõis didõẽ didõẽ: ab hac didoe. Errant enim qui didõis aut Mantõis grãm dicũt: & uocis asperitas & uetẽ auctoritas eiusmodi declinatõnẽ repudiãt: Apuleus tñ in primo met. dixit & Calypsonẽ æternam solitudinem flebo. Ufus opus mouet hoc usu & experientia doctus hæc canto: quidam legũt usum monet hoc: ut sic utilitatis cã hæc scribo: superior sententia magis placet. Coeptis mater amoris ades: uenerẽ inuocat. Este procul uita tenues reilcit

Hesiodus Altra: Clio. Musæ. thespides:

clius grãtis Græcus

Estum esse amantes proponit: primo inueniendam esse amicam: Deinde blanditiis alliciendam. Postremo diutius conseruandã in amore scipit. Miles: amator & miles cupidinis. Amore. n. Militiã speciẽ appellat Ouid. & amãtes milites amoris. In noua arma: in nouã militiã: amoris tanq̄ tyro uel noui arma p figurã. Proxim labor: scdus labor: Cic. Proxia erat Hortẽsi inia. Husclabori. i. ueniendã puellã: quam ames. Exorate: scibus & blãditiis tibi morigerã reddere. Tertius ut longo: ut amor diutius conseruetur. Hic modus: hæc mensura. Nostro curru: nostris p̄ceptis. est enim similitudo ab augurio sumpta. Signabitur area: describetur spatium operis: sicut in area aurigã currentes solent currenti spãtia designare & eligere: Area autem est locus purgatus: cylindrocq; cõsolidatus: ubi frumentum trituriunt: cuius formã Varro describit: dictã ab ariditate: q̄ exaruerit & nõ possit quicquam generare ut scribit Pompeius: Sed tñ urbibus eas dicimus quas græci plateas appellãt: Litiu: Ea est area ante telluris ædem. Hæc erit admissa meta: currentum erit per hoc spatium: per si sit adhuc in metaphora aurigã. Metã autem formã Nestor apud Homerum libro. xlii. illados ita describit: Extat lignum atidum ulnã longitudine supra terram siue quercus siue tilia (neq; enim imbre fatiscunt) duo autem utrinq; lapides albi & ob tritum iter firmissimi: planus circum Hippodrom id quidem alicuius tampridem defuncti terminum uel carceres a maioribus institutos arbitror: quod nunc huc mueri Achilles destinauit: ut meta sit: hanc tu curribus propius actis pete: incumbẽ in sinistra flexã: Dextrum autẽ equũ stimulo & uoce p̄terea: læuus metã p̄pinquet: & radens metã strigar & tñ ad lapidẽ non offendat: ne forte & equi lædanẽ & frangantur currus. Admissa rota: admoto theanam contendit. Dum licet: dum nihil tibi obstat: uel dum fas est per ætatem: nõ senem nõ decet amare: ridef enim ab oib; Tibullus. Hunc puer: hũc iuuenis turba circiterit arcta Despuic in moles & sibi quisq; sinus aut certe dum nullo es alio amore irretitus. Loris solutis: amota omni alia cura. Elige cui dicas: elige puellã: quã tibi placeat. Scit bene uenator: uenatoris exemplo quærẽdã esse puellã docet. Aucupibus noti fructices: scit quoq; auceps aues in fructibus uersari. Est autem Frutex qui ad iustam arboris magnitudinẽ non assurgit. De frutice legito Theophrastũ in primo. Qui

Vestales & matronas castissimas: quas tenui uitta & instita denotat: Sic alibi. Equid ab hac omnes rã gida submouimus arte: Quas stola cõtingi sumptaq; uitta uetat: Tibullus. Sit mō casta doce: q̄ uis nõ uitta ligatos impediãt crines: nec stola longa pedes: Stola autẽ: (ut Marcellus scribit) matronã uere banẽ ad imos pedes: quã instita assuta: hoc est tenuissimã fasciola ambibat: hæc nõnulli Limbũ appellãt. Vitra uero uestaliũ peculiaris erat: quã capillos obligabãt. In uenalis: Cũ quo sup uittata iacebat: sanguine adhuc uiuo terram subitura sacerdos: & Lucanus: Vestalẽq; chorum ducit uittata sacerdos

Vitta. Stola: Instita Limbus

Quaque tegis medios instita longa pedes Nos uenerẽ tutam: cõcessãq; furta canemus Inque meo nullum carmine crimẽ erit. Principio quod amare uelis reperire laborã. Qui noua nunc primũ miles in arma uenis Proximũ huic laborẽ placidã exorare puellã Tertius. ut uulgo tempore duret amor. Hic modũ hæc nostro signabitur area curru Hæc erit admissa meta tenenda rota. Dum licet & loris passim potes ire solutis: Elige cui dicas. tu mihi sola places: Hæc tibi nõ ueniet tenues delapsa per auras. Quærẽda est oculis apta puella tuis. Scit bene uenator: ceruis ubi retia tendat. Scit bene qua frẽdens ualle moretur aper. Aucupib; noti fructices. qui sustinet hamos Nouit quã multo pisce natentur aquã Tu quoq; materiã longo qui quæris amorĩ. Ante frequens quo sit disce puella loco. Non ego querentẽ uentis dare uela iubebo.

Magis tñ placet ut p uittas puellas utrgines: & nondum nuptas intelligas: potiũq; uestales. uirgines etiam nam uitta utebant quã cõsuetudinem Ouidius designat in met. eo uersu: Vita coercebat positos sine lege capillos: & in q̄to fastorum: Rite deam latia colitis matresq; nurusq;: Et uos quis uittã longã que uestis abest: Nam ubi cunq; Ouidius Matronas nominat: quas instita aut longa ueste designat: utrgines quoq; puellas adiungit: quã ad utrginẽ de clarandã uittã gestabant: ut ẽt uestales: Id si quis altius considerarit: comperiet profecto falsam esse eorũ sententiã: q̄ hoc in loco intelligũt per uittas reici ab Ouidio Vestales. Uenerẽ tutam: ignobiles sceminas ad quas est aditus tutus: quum ediuerso ad nobiles periculosus sit. Vnde dixit Horatius in sermone: hũc se scipitem tecto dedit: ille flagellis Ad item casus: fugiens hũc decedit acẽ Prædonũ in turba: dedit hic pro corpore nũmos. Hũc perminxerunt calones: quĩnetiã illud accidit: ut qdã testes caudãq; salacẽ demeteret ferro: Cõcessãq; furta: coitus lege p̄missos: & aditu factiles: intelligit aut nõ mō ingenuas mulieres & ignobiles: sed ẽt libertinas: de quibus ẽt Horatius ita scribit. Tutior at q̄to merx est in classe secunda Libertinã: furta aut pro coitu posuit Sic maro. Vulcã uenerisq; dolos & dulcia furta. Principio quod amare uelis. Tria sese do

Aurea Meta. Forma Adm. sũ

etum esse amantes proponit: primo inueniendam esse amicam: Deinde blanditiis alliciendam. Postremo diutius conseruandã in amore scipit. Miles: amator & miles cupidinis. Amore. n. Militiã speciẽ appellat Ouid. & amãtes milites amoris. In noua arma: in nouã militiã: amoris tanq̄ tyro uel noui arma p figurã. Proxim labor: scdus labor: Cic. Proxia erat Hortẽsi inia. Husclabori. i. ueniendã puellã: quam ames. Exorate: scibus & blãditiis tibi morigerã reddere. Tertius ut longo: ut amor diutius conseruetur. Hic modus: hæc mensura. Nostro curru: nostris p̄ceptis. est enim similitudo ab augurio sumpta. Signabitur area: describetur spatium operis: sicut in area aurigã currentes solent currenti spãtia designare & eligere: Area autem est locus purgatus: cylindrocq; cõsolidatus: ubi frumentum trituriunt: cuius formã Varro describit: dictã ab ariditate: q̄ exaruerit & nõ possit quicquam generare ut scribit Pompeius: Sed tñ urbibus eas dicimus quas græci plateas appellãt: Litiu: Ea est area ante telluris ædem. Hæc erit admissa meta: currentum erit per hoc spatium: per si sit adhuc in metaphora aurigã. Metã autem formã Nestor apud Homerum libro. xlii. illados ita describit: Extat lignum atidum ulnã longitudine supra terram siue quercus siue tilia (neq; enim imbre fatiscunt) duo autem utrinq; lapides albi & ob tritum iter firmissimi: planus circum Hippodrom id quidem alicuius tampridem defuncti terminum uel carceres a maioribus institutos arbitror: quod nunc huc mueri Achilles destinauit: ut meta sit: hanc tu curribus propius actis pete: incumbẽ in sinistra flexã: Dextrum autẽ equũ stimulo & uoce p̄terea: læuus metã p̄pinquet: & radens metã strigar & tñ ad lapidẽ non offendat: ne forte & equi lædanẽ & frangantur currus. Admissa rota: admoto theanam contendit. Dum licet: dum nihil tibi obstat: uel dum fas est per ætatem: nõ senem nõ decet amare: ridef enim ab oib; Tibullus. Hunc puer: hũc iuuenis turba circiterit arcta Despuic in moles & sibi quisq; sinus aut certe dum nullo es alio amore irretitus. Loris solutis: amota omni alia cura. Elige cui dicas: elige puellã: quã tibi placeat. Scit bene uenator: uenatoris exemplo quærẽdã esse puellã docet. Aucupibus noti fructices: scit quoq; auceps aues in fructibus uersari. Est autem Frutex qui ad iustam arboris magnitudinẽ non assurgit. De frutice legito Theophrastũ in primo. Qui

Frutex a iũ

continet hamos: perithphras is est piscatoris. Longo amordiu duraturo. Dare uel: non est Inquæ longius nauigandum: ut puellam inuenias quemadmodum (ecce Paris: qui (ut tradunt poeta) sua- dente Venere: q̄ pro se iudicium tulisset in Ida: ut apuleius. 7 met. ostendit in græciam nauigauit: Herodotus tamen alta mhus nauigationis causam fuisse ostendit. Longa terenda uia est: non etiã peragrandia erit terrarum fecit Perseus: Qui a Polydecte Magnetis filio ad Gorgonas missus Andromedem inuenit in littore ceto expositam crimine matris Cassiopes: quæ aulã n nereidib⁹ se pulchri tudine præfere: eamq; liberauit: ut in met. do- cuir Ouid. Quare ab Andromede non mino rem animi beniuolentiam pro beneficio acce- pit. Nam neq; pater Cephæus Aethiopy rex nec Cassiopea mater ab ea potuerunt impe- trare: quin parentes ac patriam relinquens per sea sequeretur: Iginus auctor. Nigris porta- uit ab indis. in loppe quæ ē in palestina ante dliuuium condita: ubi cepheus regnauit: disfa- tum fuisse prædicant: unde ut Mella scribit: Incolæ beluæ marinæ ossa ostentant in ma- nia uelligiū seruare Andromedæ. Idem Stra- bo Iosephus: & Plynus scribunt: Ouidius ue- ro id in æthiopia fuisse asserit: idem sentit Hi- gylus: nigris autem: hoc est sulcis solis ardof- sic & Sappho. Placuit cepheia perseo. Andro- medæ patriæ sulca colore suæ. Sunt enim In- di (auctore Herodoto) aritur etiam Aethio- pes: & eorum quoq; genitura atra. Qualls cor- porum color: quod tamen Aristoteles falsum esse ostendit in Secundo de generatione ani- malium: & in tertio de eorum natura: Indos autem pro Aethiopiis posuit: qui supra Ae- gyptum sunt: quos tamen Herodotus in In- dia refert anomerandos esse: ut Vergillus So-

perseus

loppe

Indi Actio pes

Gargara

Metym- na

porticus Corithia

porticus Persei porticus Pompeiana Sol in leone

Nec tibi: ut inuenias: longa terenda uia est. Andromeden perseus nigris portauit ab indis Raptaq; sic phrygio grata puella uiro. Tot tibi nãq; dabit formosas roma puellas: Hæc hêt ut dicas qcqd in orbe fuit. (mos Gargara quot segetes: quot hêt methina race Aequora quot pisces: fronde tegunt aues. Quot cœlū stellas: tot hêt tua roma puellas: Mater & æneæ constat in urbe sua. Seu caperis primis: & adhuc crescētib⁹ anis: Ante oculos ueniet uera puella tuos. Siue petis iuuenē: iuuenes tibi mille placebūt Cogereis uoti nescius esse tui. Seu te forte iuuat sera: & sapientior ætas: Hoc quoq; (crede mihi) crebri⁹ agmen erit Tu modo pōppeia lentis spatiare sub umbris Quam sol herculei terga leonis adit.

la india nigrum fert habenum: ubi Seruius dicit Indiam pro omni plaga æthiopiæ accipiendam esse De æthiopiis legito Herodotum in tertio: & septimo libro: & nos plura diximus in enarrationi- bus nostris in Plynium de naturali historia. Quicquid in orbe fuit romæ dices orbis puellas. Gar- gara quot segetes: gargara: ut scribit Macrobius: sunt in misia: quæ est hellepontii prouincia: Sed si- gnificatio nominis & loci duplex est. Nam & cacumen montis idæ: & oppidum sub eodem mōte hoc nomine uocatur: hic autem pro oppido accipitur frugum feracis: sicuti est tota Misia ob humorem so- li: Vergilius ipsa suas mirantur gargara messes. Metymna racemos: Methymna (ut Strabo scribit) est urbs Lesbiorum in qua uinum optimum nascitur. Vergi. Quã methymnao carpit de palmitē les- bos. Mater & æneæ: Venus æneæ mater Romæ sedem habet: ex quo ostendit lasciuas esse romanæ mulieres: Seu caperis primis: hanc Horatius comparat ceruino filio ætate naturaq; pauido & que- renti matrem quam perdidit. Siue petis iuuenem: maiorem natu puellam. Cogereis uoti nescius esse tui: ignorabis quænam ex tam multis puellis eliganda sit. Sera & sapientior ætas: eas. Intelligæ quæ annum tricesimum excedunt. Tu modo pompeia: Porticus olim Romæ engebatur ad inam- bulationes & umbras Inter cæteras maximæ fuit admirationis porticus corinthia ad circum Flamini- um erecta a Gneo Octauio: ita appellata propter æs corinthium: quod erat in columnis. Eade: di- cebatur Porticus in campo martio ingenti sumptu ædificata: & (ut scribit Plynus) clara pictura An- tiphill pictoris: qui Cadmum & Europen pinxit. Martialis: Inde Petit centum pendentia tecta colum- nis: illic Pompeii dona nemusq; duplex. Sane Pompeius. & diuus Cæsar: & Octavianus: & eius filius: & familiares & uxor: & soror urbē ædificiis ornarunt: ut Strabo docet. Quam sol herculei: quam sol est in leone. Sol enim tercio decimo calendæ augustas: ut in. xii. docet Columella: in leonem transitum facit. Designat aut ætatem Sol enim ab arte incipiens uer ostendit: & Taug & geminos transiens idem significat: Sed iam capribus geminorum circulum æstiuū tangere uidetur. Et p cancrus: & leo- nem transiens: & uirginem ætatem efficit. Et rursus a uirginis extrema parte transire ad æquinoctia- lem circulum perspicitur. In libra autem æquinoctium conficit: & Autumnum significare incipit: Ab hoc signo transiens ad Scorpionem & sagittarium. Deinde protinus incurrit ad hiemalem circu- lum: & a Capricorno: Aquario: piscibus: hiemalem transigit: auctor Hyginius. Leonis herculei: Ne- meum leonem dicit quem Hercules (ut Higynius docet) inermis occidit. & inter lydera collocat⁹ est. Aut ubi muneribus: Sunt qui intelligant de Templo cœcordiæ: quod ædificauit Liuia Germanici ma- ter. cuius meminit Ouidius in fastis: Id postea a Tyberio dicatum scripsit Suet. Mithi magis placet in-

telligas de porticu octauæ octauiam sororem Augusti filium Marcellum amisisset: cuius monumen- ta fuere Theatrum & porticus eius nomini dicata. Plutarchus etiam docet octauiam Cæsarior sororē ex Caio Marcello Marcellum suscepisse: qui dum ædilis esset: paulo post cæsarior filiam duxisset uxo- rem: mortem sponsus obiit: cuius memoriam octauia nater bibliothecam construxit: Cæsar uero theatrum Marcelli nomine inscripsit Theatro Marcelli filii proxima: Nam (ut Suetonius scribit) Au- gustus quædam opera sub nomine alieno nepotum scilicet & uxoris sororisq; fecit: ut Porticum Ba-

Porticus octauie

Aut ubi muneribus nati sua munera mater Addidit: externo marmore digna opus: Nec tibi uitetur quæ prisca sparsa tabellis Porticus auctoris liuia nomen habet Quæq; parare necem miseris patruelib⁹ aufa Belides: & structo barbarus ense pater. Nec te prætereat ueneri prolatus adonis: Cultaq; iudeo septima sacra uiro.

caligloria ad que puenit ab mure Roma
habere
100
hij
dome

silicamque Lucii & Caii: Item Porticus Liuiæ & Octauæ Theatrumque Marcelli: Hec cla- ra erat picturis Antiphil' qui Hesionam no- bilem pinxit & Alexandrum ac Philippum: cū minerua: & Androbii: qui pinxit herculem ab ceta monte exusta mortalitate. consensu deo- rum in cælum euentem: Laomedotis circa her- culem & Neptunum historiam in Liuii epi- tomate legimus. Externo Marmore: Peregri- na Marmora e laconia. Armenia. Phrygia nu- midia. Paro. Aegypto atq; Caristo aduehebatur: ut Plin⁹ docet. Iuuenalis Græcis longe q; petris Marmorib⁹. Prisca tabellis: Antiquo

marmora Peregrina porticus: Liua Porticus apollinis Palatini Danaus & agypt⁹

ri pictorū clarissimis picturis quæ in porticibus locabant. Liua nomen habet: Porticus Liuiæ memi- nit Ouidius in fastis eo carmine Disce tamen uenens ætas ubi Liua nunc est Porticus immensæ te- cta fuisse domus: In Area huius domus fulmine icta: Liuiam Porticum ædificatam scribit etiam Sue- tonius. Quæq; parare necem: Porticum apollinis Palatini intelligit: Nam (ut Tranquillus scribit) Augustus Templum Apollinis in parte Palatinæ domus excitauit: cui addidit porticum cum biblio- theca græca latinaq;: In ea erant imagines Danaidum quinquaginta: Ouidius in tristibus. Ducor ad intonsi candida templa dei: Signa peregrinis ubi sunt alterna columnis Belides & structo stat ferus en- se pater: & Propertius Inter quas Danai foemina turba senis: Danaus autem quinquaginta habuit fi- llas: cuius cum frater aegyptus totidem filios haberet: peteretq; ab eo ut filias illis in matrimonium da- ret: Danaus q; ab oraculo acceperat fatum sibi a genero imminere: diu id recusauit: coactus tandem a fratre: nuptias celebrat: Puellæ acceptis a patre gladiis ut iustum erat prima nocte uiros occiderunt: Sola hypermestra linum maritum seruauit: unde eas torqueri apud inferos fabulantur poeta: Ouidi- us in Ibis. Quæq; gerunt humeris perituras Belides undas Exulis aegypti turba cruenta nurus: & Ti- bullis & Danai proles ueneris quia numina læsit in caua lætheas dolia portat aquas. Miseris patre- lib⁹: miseris matris. Sunt enim patruales. qui ex fratribus nascuntur. Belides: Danaides: est enim patronymicum ab auo deductum: Belus enim pater fuit Danae & aegypti. Structo ense: nudo gla- dio. Nec te prætereat: in templis adulteria exerceri solita docet Iuuenalis: quem ait: Nam quo nō pro- stat femina templo: intelligit autem hic Ouidius de templo ueneris: quæ ritu assyrio romæ coleba- tur cum adone maxima ueneratione Pausanias libro primo scribit: assyrios primum ueneris cultum instituisse: quos paphi in cypro imitati sunt ac phornices qui ascalonem in palestina tenent: a phœni- cibus edo: & cithæi eadem sacra susceperunt: quæ a geus atheniensibus tradidit: Ea autem apud assy- rios siue phœnicas lugens inducitur: cuius rei causam assignat Macrobius: Idem etiam refert simula- chrum eiusdem deæ in monte libano stangi capite obnupto: specie tristi faciem manu leua intra ami- ctum sustinens: lachrymasq; uisione conspicientium manare credi. Strabo etiam refert in cinyræ regia Byblo adonidis templa fuisse eamq; urbem tyranno oppressam fuisse a Pompeio liberatam: De Ve- nere nullam facti mentionem: Iuuenalis quoq; ostendit gentem ex oronte qui fluit inter libanum & andilibanum tampridem romam peruenisse: quem ait. tampridem in tyberim Syrus defluxit orontes: Et linguam & mores & cum tibicine chordas. Oblitque nec non gentilia tympana secum Vexit: & ad circum iussas prostrare puellas: Fuit autem adonius filius regis Cinyre: & Myrthæ eius fillæ: quem ardentissime amauit Venus: sed ab apro uulneratus iuterit non sine deæ luctu maximo: Is deinde in florem mutatus est: ut docet Ouidius in metamorphosi. Est sane adonis (ut docet Serutus) numē cō- iunctum ueneri: ut Virbius Dianæ: Matri deum atis: Mineruæ Ericthonius. Cultaque iudeo: Ce- rimonias iudaicas acciperat: quas consuebat romanæ puellæ: Sed eas Tyberius postmodum com- pescuit: Vnde Suetonius ita scribit: Externas cerimonias aegyptios iudaicosque rit⁹: compescuit: coa- ctis qui superstitione ea tenebantur religiosas uestes cum uestimento omni comburere: iudeorum lu- entutem per speciem sacramenti in prouincias grauloris cœli distribuit: Reliquos gentis eiusdem uel similia sectantes urbe summouit sub pœna perpetuæ seruitutis nisi obtemperassent: Iuuenalis etiam patres arguit: Qui superstitionibus iudaicorum filios imbuebant. Septima Sacra: Cerimo- niæ iudeorum quæ fiebant septimo quoque die: Quem iudei Sabbatum appellant: Latini uero Saturni diem: Sabbatum enim) ut Iosephus scribit (requiem significat: quod septimo die deus quicquid mundo constructo: Appon uero ita appellatum scribit: quoniam iudei labore festi eo

Patruales Venus Assyria

adonis

cerimo- niæ iudaicæ

sabbatus

die dolore splenis correpti. sicut fabbo quod splenē significat: Alii scribunt Mosē inde eorū ducem mon- tem synai occupasse: in quē uenerat pro deserta arabie magna fama & siti: in uento strumero & aq̄ septi- mo die recreati sunt: unde Sabbatū: id est diem quietis dixerunt: qui in oē xviij. iunio a Mose sanctus est: auctor Trogus: hūc autē diem adeo superstitione seruabāt iudei: ut eorū munitiones Pompei⁹ cepit obseruato ieiunio die quo ab omni opere abstinentia uectores Strabo & Ioseph⁹. Nec fuge niliacæ: Tē- plum Isidis dicit: quod fuit proximum ei campo: qui erat coniunctus campo Martio: Iuuenalis, Isidis an- tiquo q̄ proxima surgit ouili: & Martialis. Hic quoq̄ deceptus mēphitica sacra, frequētat Af- sidet & cathedris mœsta iuueca tuis. Hui⁹ deæ sacra celebrabantur quorannis a mulieribus: decē continuis diebus. ut ostēdit Propertius: ubi sapenūmero scortationes: & lenocinia paraba- tur. Iuuenalis. Aut apud Isicæ potius lactaria lena: Memphitica sacra: ægyptia accipit. Mē- phis enim urbs in Augustis ægypti sita fuit: cōditāq̄ a Mne primo rege ægyptiorū. ut do- cet Herodotus: Diodorus tamē ita scribit. Mē- phis dicta est a filia conditoris ogdoi regis cui⁹ qua Nilus sub imagine tauri dicit cōcubuisse: ex qua is postea natus ē: quē pp̄ uirtutē Inco- læ ægyptū dixerat a quo & regio oīs denoiata est. Iuuenalis niliacæ: Isidis quam Iuno muta uit in uaccam ut Ouid. docet: niliacā autē ægy- ptiam accipe a Nilo flumie ægypti: unde ro- mam eius sacra aduecta fuerit: q̄ longo carmie execratur Propertius cum ipsa Dea. Alii le- gunt linigeræ: q̄ Sacerdotes Isidis Lino tecti

templuz Isidis

Mēphis

Forum triplex

Appia Aquar: Via Appia

Aedes ueneris genitricis

Neu fuge niliacæ memphitica sacra iuuenca Multas illa facit. quod fuit ipsa ioui. Et fora conueniunt (qs credere possit) amori Flammarq̄ in arguto sape reperta foro est. Subdita q̄ ueneris facta de marmore tēplo est Appias expressis aera pullat aquis. Illo sape loco capitur consultus amore: Quiq̄ aliis cauit: non cauet ille sibi. Illo sape loco defunt sua uerba diserto. Resque nouæ ueniunt: causaq̄ agēda sua est Hunc uenus e templis: quæ sunt cōsilia ridet Qui modo patronus. iam cupit esse cliens. Sed tu præcipue curas uenare theatris Hæc loca sunt uoto fertilia tuo.

sacra deæ celebrabant: quorum habitū & pompam luculentissime describit Apuleius in metra. Mul- tas illa facit. multæ illic subagitantur: unde Iosephus libro. xviii. antiquitatis iudaicæ scribit: Iuuenem quendam nomine Mundum miro cōmento concubuisse cū Paulina romana in templo Isidis: Quæ fuit ipsa ioui. nam lo: quæ postea Isis dicta fuit a ioue cōpressa est. Et fora conueniunt. Romæ foruz Cali Cæsaris fuit: quod etiam latū dicebat: Papinius. Quæ super imposito molles gemata colosso Stat latium complexa foruz: & alibi: Latia quæ contra templa diones Cæsarei stat sede foruz. De eo Ap- pianus in secundo de bellis ciuilibus ita scribit: Exiit & ueneri genitrici templum ut prius ad phar- salum uouerat bellum initurus: Atrium quoq̄ templo circumduxit: quod romanorū forum esse uoluit non rerum quidem uenaliū: sed eorum qui ad iura cōueniēt. quæ admodum apud perfas aut quæ rentibus aut explicantibus iura cernuntur. Suetonius quoq̄ scribit Cæsarem forum de manublis in choasse: cuius Area super sestertium milles constitit. Alterum dicebatur romanū uel uetus: Martialis Romanum propius diuitiūq̄ forum est. Tertium extruxit Augustus cum æde martis ultoris. Sue- tonius: Fori extruendi causa fuit hominum & iudiciorum multitudo quæ uidebatur non sufficienti bus duobus: etiam tertio indigere. Foro arguto. fremēt litigantium uocibus. Subdita quæ ueneris Appiam aquam dicit: Nam Appius Claudius (ut Iulius refert) in censura uiam munulit: quæ a por- ta latina: siue Capena. quam etiam Fontinalem Pompeluz appellat: Brundisium usq̄ (ut docet) Stra- bo (dicebat) Papinius: Est locus ante urbem: qua primum nascitur ingens Appia: quæq̄ Italo gemi- tus almone cybelle Ponit: Idem quoq̄ Aquam appia in urbem induxit a quo ita appellata mox fuit: De qua ita scribit Frontinus: Conciplē Appia in agro luculano uia p̄nestina inter miliarū. vi. & viii. diuerticulo sinistrorsus passus. dclxxx. ductus est. Hæc longitudinē a capite usq̄ ad salinas: q̄ locus est ad portā Tergeminā passus. xi. miliarū. ex. sursum. xi. miliarū. supra terrā subtracto & arcuatā pro- xime ad portā Capenā passus. lx. Facto de Marmore. Nā i. C. Cæsaris erat aedes ueneris Geni- tricis: quam fecit Archelaus: sed festinatione dedicandi reliquit imperfectā: erat præterea prope uia: sacra templum Veneris cloacinæ: & in capitolio aedes ueneris caluæ: & apud portam colina replum ueneris Erycinæ: cuius in fastis meminit Ouidi. Appias. aq̄ ab appio cēfore eo ducta: ubi postea fo- rum cæsar extruxit. Expressis: relaculatis: emissis. Aera pullat: aqua enim e fontibus i altis erupēs ae- rem ferit. Consultus. iuris peritus. Alis cauit. reos defendit. Defunt sua uerba. nescit iuris peritus uti apud amicā eloquētia: qua in foro uti solet. Resq̄ nouæ. nouæ causæ nō iudiciales: sed amoris. Sed tu præcipue. Fœminæ ad spectandos ludos ex omni urbis parte in theatrum decurrebāt. Iuue- nalis Cunctis an habent spectacula totis Quod securus ames: quodq̄ ide excepere possis. & Propertius. Tu neq̄ Pompeia spatia bere cultus in umbrat: Nec cum lasciuum sternet harena forum. Colla caue insectas ad summum obliqua theatruz: Venare. Tanquam uenator amicam inquire. Cur uis Theatris. curuum theatrum appellat propter formam hemicycli: quam obtinebat: ut Cassio- dorus scribit: Voto fertilia tuorum Theatro uberior est puellarum copia: quam posses cupetes

Thyma summa: summas partes thymi ē enim thymus; herba apibus gratissima. Vergilius Nerine galathea thymo mihi dulcor hyble. Floret circa solstitia: quum & apes decerpunt: & augurium mellis est: prouentum enim sperant apiaril florete eo. Primus sollicitos: tomulo primum in teatro co- pisse lasciuam licentiam ostendit. Ludos sollicitos: inquietos & curatum amoris plenos: Cōsualta de signat: quibus fabina rapta: sunt: nota est historia a Liuto Dionysio & Plutarcho celebrata quam etiā in tertio fastoz luculentissime describit Ouidius. Tunc neq̄ marmoreo. Vela in theatris umbram fe- cere: quod primus omnium inuenit. Q. Ca- tulus: quum capitolium dedicaret: Carbasina deinde uela primus in teatro duxit lētulus. Spinter Apollinaribus ludis: Mox cæsar to- tum forum romanum intexit: ut iamque sacraz ab domo sua ad cliuum usq̄ in capitolium. Auctor Plinius. Pendebant sic & Propertius Nec sinuosa cauo pendebant uela teatro. Marmoreo teatro. Theatra non ex mar- more structa erant. ut postea theatrum Pom- peii mansurum: & M. Scauri theatrum opus maximum omnium: quæ unquam fuere hu- mana manu facta: scæna fuit ei triplex altitudi- ne. ccc. lx. columnarū: Ima pars scæna e mar- more fuit: media e tūro: summa tabulis in- auratis: Columnæ imæ duode quadragenum pedum: Signa ærea inter columnas fuit tria milia numero: Cauea ipsa coepit hoium. lxxx. milia. Auctor Plinius. uerum prius subitantis gradibus & scæna in tempus structa ludos: cedi- solitos: & si uetustiora tempora repetamus stā- tem populū spectauisse scribit Tacitus lib. decimo quarto. Nec fuerant liquido. Croco- trid & mero in sulco uase uitreo. quod Martia. Nimbus appellat: spargebant theatra populo nimia opulētia luxuriante ut testis est Plinius: Ouidius in fastis. Nec fuerant rubri cognita si- la croci. & Propertius pulpita solennes non o- luere crocos. Illic quas tulerant: Scæna prius frondibus & palatio monte decerpitis ornaba-

Thymū Cōsualia Vela in theatris

Theatra Marmo- rea

Vino spargebā tur the- tra Nimbus

Scæna theatruz

Intonsi Romani

tibicines Tibiaz musicam

Illic inuenies: quod ames quod ludere possis: Quodq̄ semel tangas: quodq̄ tenere uelis: Vt credit itq̄ frequēs longum formica p̄ agmē Granifero solitum dum uehit ore cibum: Aut ut apes saltusq̄ suos & olentia nactæ: Pascua per flores: & thyma summa uolant: Sic ruit in celebres cultissima scæna ludos. Copia iudicium sape morata meum est. Spectatum ueniunt. ueniunt spectent ut ipsæ Ille locus casti damna pudoris habet. Primus sollicitos fecisti romule ludos: Quum iuuit uiduos rapta fabina uiros Tunc neq̄ marmoreo pendebāt uela teatro. Nec fuerant liquido pulpita rubra croco Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes. Simpliciter posita: scæna sine arte fuit In gradibus sedit populus de cespite factis: Qualibet hirsutas fronde tegente comas Respiciunt: oculisq̄ notat sibi quisq̄ puellā Quā uelit: & tacito pectore multa mouet. Dūq̄ rudē præbente modum tibicine tusco

tur: At postea Claudius Pulcher scænam uarietate colorum adumbrant uacuis ante picturam tabu- lis extentam: quam toram argento. P. Antonius: Auro Petreius: Ebore. Qu. Claudius prætexuit: Versatilem fecerunt Lucius & Cina locum: quem argentatis coragiis. P. Lentulus Spinter adornauit: auctor Valerius Maximus. Scæna autem: ut Seruius docet: in umbratio interpretatur: q̄ a rusticis pri- mum in umbrationis causa reperta fuit ad carmina decantanda: sed postea theatri pars ita appellari cœ- pta est: theatrum enim (ut Cassiodorus tradit) erat in hemicycli speciem: cuius enim frons. quæ uelut chordam inter arcus cornua patet scæna appellatur. Qualibet hirsutas. coronam frondeam gesta- bant maiores in spectandis ludis: postea tanta inoleuit luxuria: ut etiam rosacea coepit uti: unde Ply- nius scribit. L. Fuluium Argentarium bello punico secundo quum corona rosacea inter diu e pergu- la sua in forum prospexisset. ex auctoritate senatus in carcerem adductum non ante finem belli emis- sum esse. Comas hirsutas. quia Romani antea in tonsi fuerunt. Horatius. Non ita Romuli præferi- ptum & in tonsi catonis auspiciis ueterumq̄ norma: Et Varro in re rustica. Olim tonsores non fuisse si- gnificant antiquorum statuz: q̄ pleræq̄ habent capillum & barbam magnam: sed tonsores: (auctore Plinio in italiā) ex sicilia uenere post romam conditam anno. cccc. liii. adducēte. P. Ticinio mena. Respiciunt. Iustrant & inquitur quam rapiant. Tacito pectore. tacendo enim cogitabant: Rudem modum: rudem modulationem: nam dum præconitantes rudes uidentur: uel fortasse rudibus. adhuc huius artis hetruscis: quia nondum tam inflexa aia sono nec tam pluriformi modo: nec multiforati- tibia utebant. Tibicine tusco: quia ex hetruria uenerant tibicines: quorum sacrificæ tibiae ex buxo fiebant: ludicra uero ex loto arbore: Deinde ex ossibus afininis: postea ex argento: sane Tibicē penul- timam producit: q̄ sinetis facta est duoz: si breuiū in longā: quū in reliquis corripitur: ut cornicem & fidicent: auctor Priscianus: Martia. Ebrta nos madidis rumpit Tibicina buccis: Tibiarū musicā Plu- tarchus in apollinē refert Alcei testimonio. At Pl. obliquā tibiā midæ Phrigio: Geminas tibiae Mar- siae tribuit: Apule. Hiagnim Marsia patrē dicit i canēdo man⁹ discapednasse: primū duas tibiae uno spū. aia se: primū leuis ac dextris foraminib⁹ acuto tinitu & graui bombo cōcentū musicū miscuisse.

Ludius
seu Hi-
strio

Lydius æquatam: Ludius seu Histrio ex Hetruria accersit. Ducit enim a Lydiis originem hetruscis Valerius Maximus de Histione ita scribit: æques ludium ex Hetruria accersendi causam præbuit: cuius decora pernicitas uetusto ex more curretum lydorum: quæ a quibus hetrusci originem traxerunt: nouitate grata romanorum oculos permulserit. Et quia ludius apud eos histrio appellabatur: scænico nomen histrioni inditum est: lydia etiam musica a lydia prouincia appellatur: cuius auctor fuit Amphion: ut Plinius docet: Ea erat quæritula: Apuleius: Seu tu uelles Elton simplex: Seu Asium: uariam: Seu lydiis quæritulæ: Seu phrygium religiosum: seu dorium bellicosum: De ludionibus Hæc Lilius libro septimo: Ludiones ex hetruria acciti ad tibi-

Romuli
signum

cinis modos saltantes haud indecoros motus more tusco dabant. Imitari deinde eos iuuentus simul inconditis inter se iocularia fundentes uersibus corpore: nec absenti a uoce motus erant: Accepta itaque res sæpius usurpando excitata ueraculis artificibus. quia histrio tusco uerbo ludio uocabatur: nomen histrioni- bus inditum: qui non sicut ante festinino uer- su simile in compositum temere ac rudem al- ternis iaciebant: sed impletas modis satyras de scripto iam ad tibicinem cantu motuque cõgru- entia pagebat. De ludionibus hæc Lilius & plu- ra etiam alia. Ter pede pulsat humum: gestula- tionem motu pedum edidit. In medio plausu: in media populi plaudetis lætitia. Rex populo prædæ: Romulus signum dedit rapiendi uirgines Sabinas: quod ut docet Plutar. erat: quoniam assurgens ipse: qui cum optimatibus purpura indutus sede- bat: purpura in sinu contraheret: ac rursus con- tractam explicaret. Protinus exiliis: quæ primus di- scurrunt ad rapiendas uirgines. Ut fugiunt aquil- las: idem in met. Sic aquila penna fugiunt trepidare colubæ. Sine lege sine ordine. Nã timor un- erat: oes pariter timebant: Raptæ autem Sabinæ fuerunt numero triginta: ut nonnulli dicunt: quibus & curias nicipatas uoluit Vale. Antas. cccc. xxvii. fuisse scri. Iubas autem sexcetas. auctor Plu- r. Facies non una timoris: quæ alia alia timoris fa- cie ostendebat: quædam enim morte: alia captiuitate: & alia id genus suppleta timebat. Genialis pater: generatis liberis pater. Verg. Lucet gælalis al- tis Aurea fulcra thoris: Aliter uero ab eodem dicitur ista genialis hiems. hoc est uoluptuosa. Atque ita quod teneros: Lini quoque docet romanos pater quæ maxie ad muliebrem ingentem efficaces sunt: Sabinas raptas conciliasse. Solenta theatra: in quibus solenes ludi exhibent: Insidiosa manent: ex eo tempore quo raptæ sunt Sabinæ: semper in theatris paratæ sunt puellis ab amantibus insidia. Nec te nobilitas: sunt qui hoc ad equiria tantum referendū putent: quæ fiebat quinto idus apriles in circo Maximo inter Palatinum & Auentinum: de quibus in fastis meminit Ouidius his uersibus. Circus erit Pompa celebris numerusq; deorum Primaque uentosis palma petetur equis Hinc cereris ludi non est opus indicæ causæ: Magis placet intelligas de ludis omnibus: qui fiebant in circo Inter quos etiam Megalesiaci: qui in honorem magnæ matris celebrabantur magna hominum frequentia: Megalesia autem (ut Varro docet) sunt appellata a templo magnæ matris Megalesio: unde ex libris Sibyllinis romæ fuit aduecta: De Megalesiacis ita scribit Iuuenalis Interea Megalesiacæ spectacula Mappæ Idæi solene colit: similisq; triumpho Prædo caballorum prætor sedet: ac mihi pace immensæ nimia: licet si dicere plebs Totam hodie romæ circus capit: & fragor autem Percutit: uentum uiridis quo colligo pannis: Nã si deficeret moesta attonitæq; uideres hanc urbem: Potes est ad ludos circenses referre: nã Tacitus scribit in ludis circensibus pueros nobiles equis ludicrum troiæ inire solitos. Multa comoda: quia eo confluunt puellæ Circus habet: circus dicitur est: quod circi metas pœpa ferebat: & eg currebant: ut auctor est Varro: Pres autem Circos romæ fuisse legimus: Maximus: Flaminius uel Apollinaris: & Neronis in uaticano. Cur autem flaminius ita fuerit appellatus: docet Plutar. in pblema. Disponebat autem Circus in formam spatii oblongi: & in summitate circi carceres erant: unde equi curribus inditi ad cursu: mouebant: & quum ad summum deuenissent reuoluebant: donec ad priorē metā deuenirent: In circuitu uero specta-

Sabinæ
Nucerus

Lydius æquatam ter pede pulsat humum: In medio plausu: plausus tunc arte carebat Rex populo prædæ signa petenda dedit. Protinus exiliunt: animum clamore satentes. Virginibus cupidas iniiciunt manus: Ut fugiunt aquilas timidissima turba colubæ. Utque fugit uisos agna nouella lupos: Sic illæ timere uiros sine lege ruentes: Constitit in nulla: qui fuit ante color. Nam timor unus erat: facies non una timoris. Pars laniat crines. pars sine mente sedet: Alia mœsta sedet: frustra uocat altera matrē. Hæc quirit: stupet hæc: hæc fugit illa manet. Ducuntur raptæ genialis prædæ puellæ: Et potuit multas ipse decere pudor. Si qua repugnabat nimium comitibus negabat. Sublatam cupido uir tulit ipse sinu. Atque ita: quod teneros lachris corruptis oculos. Quod matri pater est: hoc tibi dixit ero. Romule militibus scisti dare comoda solus. Hæc mihi si dederis comoda. miles ero. Scilicet ex illo solennia more theatra. Nunc quoque formosis insidiosa manent. Nec te nobilium fugiat certamen equorum. Multa capax populi comoda circus habet.

Geniales

Lydius æquatam ter pede pulsat humum: In medio plausu: plausus tunc arte carebat Rex populo prædæ signa petenda dedit. Protinus exiliunt: animum clamore satentes. Virginibus cupidas iniiciunt manus: Ut fugiunt aquilas timidissima turba colubæ. Utque fugit uisos agna nouella lupos: Sic illæ timere uiros sine lege ruentes: Constitit in nulla: qui fuit ante color. Nam timor unus erat: facies non una timoris. Pars laniat crines. pars sine mente sedet: Alia mœsta sedet: frustra uocat altera matrē. Hæc quirit: stupet hæc: hæc fugit illa manet. Ducuntur raptæ genialis prædæ puellæ: Et potuit multas ipse decere pudor. Si qua repugnabat nimium comitibus negabat. Sublatam cupido uir tulit ipse sinu. Atque ita: quod teneros lachris corruptis oculos. Quod matri pater est: hoc tibi dixit ero. Romule militibus scisti dare comoda solus. Hæc mihi si dederis comoda. miles ero. Scilicet ex illo solennia more theatra. Nunc quoque formosis insidiosa manent. Nec te nobilium fugiat certamen equorum. Multa capax populi comoda circus habet.

Megale-
sia

Lydius æquatam ter pede pulsat humum: In medio plausu: plausus tunc arte carebat Rex populo prædæ signa petenda dedit. Protinus exiliunt: animum clamore satentes. Virginibus cupidas iniiciunt manus: Ut fugiunt aquilas timidissima turba colubæ. Utque fugit uisos agna nouella lupos: Sic illæ timere uiros sine lege ruentes: Constitit in nulla: qui fuit ante color. Nam timor unus erat: facies non una timoris. Pars laniat crines. pars sine mente sedet: Alia mœsta sedet: frustra uocat altera matrē. Hæc quirit: stupet hæc: hæc fugit illa manet. Ducuntur raptæ genialis prædæ puellæ: Et potuit multas ipse decere pudor. Si qua repugnabat nimium comitibus negabat. Sublatam cupido uir tulit ipse sinu. Atque ita: quod teneros lachris corruptis oculos. Quod matri pater est: hoc tibi dixit ero. Romule militibus scisti dare comoda solus. Hæc mihi si dederis comoda. miles ero. Scilicet ex illo solennia more theatra. Nunc quoque formosis insidiosa manent. Nec te nobilium fugiat certamen equorum. Multa capax populi comoda circus habet.

Circus

Lydius æquatam ter pede pulsat humum: In medio plausu: plausus tunc arte carebat Rex populo prædæ signa petenda dedit. Protinus exiliunt: animum clamore satentes. Virginibus cupidas iniiciunt manus: Ut fugiunt aquilas timidissima turba colubæ. Utque fugit uisos agna nouella lupos: Sic illæ timere uiros sine lege ruentes: Constitit in nulla: qui fuit ante color. Nam timor unus erat: facies non una timoris. Pars laniat crines. pars sine mente sedet: Alia mœsta sedet: frustra uocat altera matrē. Hæc quirit: stupet hæc: hæc fugit illa manet. Ducuntur raptæ genialis prædæ puellæ: Et potuit multas ipse decere pudor. Si qua repugnabat nimium comitibus negabat. Sublatam cupido uir tulit ipse sinu. Atque ita: quod teneros lachris corruptis oculos. Quod matri pater est: hoc tibi dixit ero. Romule militibus scisti dare comoda solus. Hæc mihi si dederis comoda. miles ero. Scilicet ex illo solennia more theatra. Nunc quoque formosis insidiosa manent. Nec te nobilium fugiat certamen equorum. Multa capax populi comoda circus habet.

cula ædificantur: quibus patres atque equites spectabant: quæ a Lilio fori appellantur. Nil opus est: Fori digitis non digitorum signis: non capitis nutu utendum est: sed libero sermone: solent enim amantes digitis præterire: aut alio signo amice significare quod uelint. Nota: puellæ uoluntas: quæ nota signifi- ficatur. Proximus ad dominam: Iuuenes in spectaculis prope puellas sedabant: Iuuenalis: Spectet iuuenes quos clamor & audax sponso: quos cultæ decet assidue puellæ. Et bene te cogit, sedendi ordo & locus iungit te puellæ etiam si id ipsa nollet: lineam autem appellat longum sedendi locum Linea

Nil opus est digitis: per quos arcana loquaris.

Nec tibi per nutus accipienda nota est.

Proximus ad dominam nullo phibete sedeto:

Iunge tuum lateri: quam potes usque latus:

Et bene: te cogit: si nollet: linea: iungi:

Qua tibi tangenda est lege puella loci.

Hic tibi quæritur socii sermonis origo.

Et moueant primos publica uerba sonos.

Cuius equi ueniant: facito studiosæ requiras

Nec mora quisquis erit: cui fauet illa: faue.

At quæ pœpa frequens certatibus ibit ephebis:

Tu ueneri dominæ plaude fauente manu.

Utque sit: in gremium puluis si forte puellæ.

Deciderit: digitis excutiendus erit.

Et si nullus erit puluis. tamen excute nullum

Quælibet officio causa sit apta tuo.

Pallia si terræ nimium demissa iacebunt

Collige & immunda sedulus effer humo:

Protinus officii precium patiente puella:

Contingent oculis crura uidentia tuis.

Respice præterea: post uos quicumque sedebit

Ne premat opposito mollia terga genu.

Ardescunt. saliant. timent. timentur. At quum pompa frequens. qualis sit hæc pompa in ludis Me- Pompa
galefiacis docet in fastis Ouidius his uersibus. Ibunt seminare & inania tympana tudent Aeraque Megale-
tintus ære repulsa dabunt. Ipse sedens moli comitum ceruice feretur. Urbis per medias exululata liaca
uas. Scæna sonat: ludique uocant: spectare quilites. Et fora marte suo litigiosa uacant: De pompa etiam
huius dea: plura scribit Apuleius in ultimo metamorphoseos. Magis tamen placet hic intelligas Troia
de Pompa & turba puerorum: qui Troiam sedebant in circo Maximo: Quod ludicrum a Iulio ca- lud?
sare olim exhibitum fuisse Suetonius docet: Idem factitatum scribit ab Augusto & Caligula: ludi o-
riginem habes apud Vergillum in quinto. Certantibus ephebis, uel pueris in ludo troiano pugna-
tibus: uel digladiantibus inter se cybeles sacerdotibus: qui (ut Apuleius scribit) erant semiuiri effe-
minati cinedi: qui brachia renudata gladiis securibusque sibi met descabant: & morsibus musculos
incurfabant: & membra cedebant: flagro talis ouium tessurato multitudine commulcabant: iustibus:
Ephebia autem (ut scribit Donatus) est prima ætas adolescentiæ: Adolescentia extrema pueritia. græ-
ci enim (ut est auctor Censorinus in libro de die natali) Adolescentulorum tres faciunt gradus: æci-
A uocant annorum quatuordecim. Deinde Ephebon usque ad decem & septem postea Exephe-
bon. Tu ueneri dominæ. Im pompa Megalesiaca non modo ipsam cybelem deferebant in circo:
sed alia quoque: numina: id quod etiam in pompa cereris fieri solitum testatur Ouidius in fastis & ita
moribus: in his autem prima uictoria præcedebat: spectatoresque alii aliis numinibus plaudebant: A-
mantes autem teneri potissimum assurgebant quam rem docet elegantissime Ouidius his uersibus.
Sed iam pompa uenit: linguis animisque fauete Tempus adest plausus: aurea pompa uenit. Prima
loco fertur sparsis uictoria pennis Huc ades: & meus hic fac dea uincat amor. Plaudite neptunno ni-
mum qui creditis undis: Nil mihi cum pelago: me mea terra tenet: & paulo post ita subsequitur. nos
tibi blanda uenus: puerique potentibus armis Plaudimus inceptis annue diua meis. Iubet ergo pos-
ta: amatorem plaudere debere: quum in circum uenus deserit. Pallia si terræ Pallium supra tunicam Pallium
gestabatur a uiris & mulieribus. Effer humo, id est amoueas loco immundo. Precium officii.

Appositio figura est: praecium inquit officii tui erga puellam est qd ut debis eius crata. Parua leues captunt animos: paruis huiusmodi officiis conciliatur puellae: quae ideo dicit leues animos habere: quoniam nam sunt mutabiles. Vergilius. Varium & mutabile semper femina. Pulvinar facill: Pulvinar uel puluinus est quasi lectulus quidam quo utimur in secundo. Cicero. Afferri iussit puluinus: & omnes in suis sedibus sederunt. Significat etiam puluinus apud Plinium & Columellam partem eminentiorem Terrae sulcum ex utroque latere sapientem: qui etiam lira uocatur. Composuisse. com

Pulvinar

Puluinus

Flabellus

Scanna

Sortilegia

Naumachia

Classis

M. An.

Perse

Cephene

Arctel.

Parthi

domiti

ab Au

gusto

mur ad uentilandum aestatis tempore. Vel ad abluendas muscas. Terentius. Heus tu dore cape hoc Flabellum. Et uentulum huic facito fiebant autem Flabella ex Pauonis penitis: ut Martialis docet. Propertius: Et modo pauonis cauda Flabella superbaz. Scanna dedisse: Scanna sunt quae pedibus supponuntur a scandendo dicta. Circusque: & circus & harena ministrabit uiam conciliandae amicae. Spar saque sollicito: ludos gladiatorios intelligit: id quibus multa Iuuenalis. Exhibebantur autem in foro harena constrato: Unde harena pro loco accipitur: ubi munus gladiatorium exhibebatur. Tristem autem harenam appellat propter gladiatorium uulnera: Solebant autem Imperatores ad bellum proficiscentes munus gladiatorium & uenatus dare: ut scribit Iulius Capitolinus in pupieni Balbini gestis his uerbis: Multi apud Veteres dicunt hanc deuotionem factam contra hostes ut non sanguine litato spem pugnarum seueriores uim quamdam fortunae satarent: sturos autem ad bellum Romanos debuisse pugnare uideri & uulnera & ferrum. & nudas inter se cohortes & ne in bello armatos hostes timerent aut uulnera & sanguinem horrent. Uulnus habet. uulneratur a cupidine. Poscitq; libellum: qui per sortes diuinabat: Sortilegia enim & alia id genus diuinatio nis in circo fuisse docet Cicero in primo de diuinatioe. Iuuenalis. Si mediocriter erit spatium iustrabit utrumq; Metarum: & sortes ducet. Posito pignore amantes autore plynto in spectaculis grandi spon sione facta annulos deponebant quum alii alium uictorem fore affir marent Martialis. Sed quum spio fio fabulaeque lassae de scapo fuerint & incitato: & Iuuenalis spectent iuuenes quos clamor & audax spio fio: quos cultae decet assedisse puellae. Saucius ingemuit: amator sensit se esse a cupidine uulneratu. Quid modo quum belli. Augustus caesar: ut Tranquillus scribit: praeter caeteros ludos. quortuz assiduitate: uarietate: & Magnificencia omnes antecessit: Dedit etiam praelium nauale circa Tyberim ca uato solo. In quo postea fuit caesarum nemus: quibus diebus custodes in urbe disposuit: ne raritate re manentium graffatoribus obnoxia esset: huius Naumachiae meminit etiam Eusebius: & Tacitus in duodecimo libro. Persidas induxit. classis desingat quam. M. Antonius (ut docet Plutarchus) partim orientibus copijs partim uiatoribus. Agaloniibus. Messoriibus. Adolescentulis per tota graeciam a magistris captis collegerat: & contra Augustum duxerat. quae deinde apud Aetium deuicta & romam adducta in neumachia caesaris pulcherrimum praebuit spectaculum: persidas ergo orientales accipe. Est. n. persis (ut scribit Ptolemaeus) regio quae terminatur a Septentrione Media: Ab occasu Susiana: Ab ortu duabus carmaniis: A meridie parte persis finis: Persae autem cognominati sunt a perse filio perse & Andromede: uocabantur a graecis prius Cepheneus: A se uero ipsis atq; ab accolis Arctel. ut docet Herodotus libro septimo. Induxit: inuexit in cauatam circa Tyberim sortilegia: ut pugnarent. Cecropias. Athenienses: hoc dicit quia Athenae Antonianas partes secutae sunt. Ab utroque mari: ab orientali & occidentali plaga. Orbis in urbe fuit: totus orbis homines uisi sunt fuisse romae. Amor adueniamor peregrinae mulieris. Ecce parat caesar. Augustus finito hispano bello in Syriam ad componendum orientis statum peruenit metumque pharaharti inuixit: ne bellum pthiae uellet inferre Itaq; tota perthia captiui ex crastano siue antonii exercitu collecti: signaq; cum his militaria Augustus remissa: Sed & filii: nepotesque Pharaharti obsides Augusto dati: plusque caesar magnitudine nos sui fecit: q; armis alius ipator facere potuisset: auctor Iustinus: scribit et Suetonius pthos & armenios uindicant: augusto facile celsisse. & signa militaria quae. M. Crasso & antonio ademerant: reuoluerunt reddidisse. obsidesque opulisse: quos quodam muneris die missos per media harena ad specta

culum indoxit: Strabo et referet Pharahartem regem parthorum tunc circa Caesaris amicitiam studuisse: ut et illi trophaea remitteret: quae parthi de romanis erexerant: & uocarlo in colloquio Tito quae id tempus syriae perat: quatuor et filios legitimos obsides tradidit: sarospadem. Cerospadem Prahanem: & Boonem: & duas eorum uxores & filios quatuor seditionem metuens & ne sibi insidiae struerentur. Huius expeditionis meminit Propertius ea elegia quae ita incipit. Arma deus Caesar dices me. ita ad indos. Horatius: praesens diuus habebitur Augustus adiectis britannis impio grauibulq; persis. Hic autem intelligendum est de parthica expeditione: quam Tyberius auspiciis Augusti suscepit: cuius meminit Suetonius. In Tiberio his uerbis. Deinde ad orientem exercito ducto: regnum armeniae tigrani restituit: ac pro tribuna diadema imposuit. Recepit & signa quae. M. Crasso ademerant parthi: potes hoc est quod magis placet referre ad Caium ex Iulia nepotem quem una cum Lucio fratre adoptauit domi per assem & libram emptos a pfe agrippa tenerosque adhuc ad curam reip. admouit: & consules designatos circa puincias exercitusque dimisit. Sed ambos in duodeuiginti mensium spatio amisit. Caio in lycia Lucio massiliae defunctis: auctor Suetonius. de his etiam. L. Florus ita scribit. ad orientem plus negotii cum armeniis. Hic alterum Caesar ex nepotibus suis misit ambo satis breues sed alter inglorius Massiliae quippe Lucio morbo soluitur. In lycia catus ex uulnere: quoniam armeniam ad parthos se subtrahentem recipit. Armenios uicto rege Tigraue in hoc unum

Addere: nunc oriens ultime noster eris. Parthe dabis poenas crassi gaudere sepulti: Signaq; barbaricas non bene passa manus. Vltor adest primisque ducem proficit in annis Bellaque non puero tractat agenda puer. Parcite natales timidi numerare deorum Caesaribus uirtus contigit ante diem. Ingenium caeleste suis uelocius annis: Surgit: & ignauae fert mala damna morae. Paruus erat. manibusque suis tyrynthi angues Pressit: & in cunis iam ioue dignus erat. Nunc quoque quae puer es: tatus tu bacche fuisti: Quam timuit thyrsos india uicta tuos.

seruitutis gratia Pompeius assueuerat: ut rectores a nobis acciperent. Intermissum ergo ius per hunc recuperatum non inuicem nec iulio tunc certamine. Quippe donnis quem rex Artaxatis profecerat: simulata prodicione adortus uirum interu libello: quem ut thesauro regnum continentem ipse porrexerat: strictus ac reatus ex uulnere in tempore caeterque barbarus undique infesto exercitu oppressus gladio & pyra in qua se percussus misit et caesari satissit. post Caii autem & Lucii morte eorum fratres. M. Agrippa: & Tyberius adoptauit Augustus: ut Suetonius scribit. Nunc oriens ultime. Idem est Propertius: Sera sed Aufoniis ueniet puincia utiq; asuescet latio parthia trophaea ioui. Crassi gaudete. M. Crassum patrem & Publium filium spectatae uirtutis adolescentem designat: quos parthi trucidauerunt. Nam. M. Crassus a parthis uictus praelio in quo et filium amisit reliquos exercitus in colle m recipit Euocat deinde in colloquio ab hostibus: quorum Crassi dux erat Surenas uelut de pace acturus a Maxarthe. occidit: sed Surenas postea Orodus parthorum rex eius & publici gloriae inuides interemit: historia habes apud Plut. & appianum. Parthe dabis poenas. Parthi scythae Mors Parthis. coedidit. Sicut autem populi persis finitimi: ut docet Strabo: Terminantur ab occasu parte Medorum: a septentrione Hircania: ab oriente aria: a meridie deserta carmanie: auctor Ptolemaeus. Signaque barbaricas: signa a parthis bis sunt adempta romanis: primo crasso deuicto. Deinde et. M. Antonio. Vltor ades. Tyberius dicit uel Caii. Primisque ducem. Caius enim puer admodum in orientem duxit exercitum. Bellaque non puero bellum sumit difficillimum: quod consumatissimum exigit impator. Parcite natales: uerilis aetatis imatura uirtute diuinitati caesaris ascribit. Timidi: pauldi & timetes: ne quod aduersi accidat Caio contra parthos eunti per aetatem. Parcite numerare: ne numeretis. Natales deorum: dies quibus nati sunt diuiseu parthorum deorum. Ply. Diuersaque quidem generum natales tam concordia figura repetiri. Natales natales etiam per conditione sanguinis ac familiae accipi inuenies apud auctores. cornelius Tacitus: Aderat cornelius fuscus ingens aetate claris natalibus: Plynius in epistolis natales accipe uide per generis ignobilitate: quum inquit. Nonnunquam candidatus aut natales comperitoris aut annos aut et mores arguebat. caesaribus: impatoribus & eorum liberis. Et ignauae fert mala dana morae: aufert inquit ingenium caeleste quicquid damani mota annoque accidit. Paruus erat. exemplo herculis probat in pueros sed deo esse uirtutem. Alcmena post parthum iunonem uerita puera in loco exposuit: quem ab eo herculei campum dixit Hercules. Quo tpe Minerua una cum iunone profecta: quum infantis naturam admiraret. Iunoni. suscit: ut illi mam pueram pberet. Qua propter aetatem uolentis sumpta. Iuno dolore mota puera abiecit: Minerua illi: mater detulit nutriendum: Iuno deinceps duos dracones ad perdendum misit puera: quos ille utraq; manu faucibus apprehensos stragula uictunde illum arguit: quoniam Iunonis opera gloriae esse adeptus: quum antea alexus uocat: et Israele dixerat auctor Diodoro. plura legito apud plautum. Vergi. uti priuouerca mo Tiryrastra manugeminosque pmens illerit angues. Thiryntius hercules: a thiryntia oppido haud longe thius a mycaenis appellatus: ex quo pulsus Amphitron eius pater putatus thebas concessit ut docet Dio Bacchus dorus. Seruius et scribit ideo hercule appellatum thiryntium: quoniam puer thiryntie educatus sit. Nunc Dionysus quoque qui puer es. Bacchus boetias thebas patriam habuit: ut ply. docet: Dionysus appellat a ioue & nyssa

antrotubi a nymphis nutritus est: Bacchū ap pellarū a mulieribusq bacchantes illum sequebant: le
næum p̄teca. Bromiū. p̄ingeniū. Triphatorē aliisq cognominibus uocatur: puet orbē peragravit.
Multas domuit nationes: In Indiā cū exercitu trāscendēs triē. post multis cum spoliis in boetiā
redii. primus oīum triūphauit uectus indico elephāto: emere ac uendere primus instituit ut plynus do
cet: in exercitu mulierē coplā circūdūxit armatā hastis thyrsō iuolutis: his & musæ uirgines erant
Et Silenus: pedagogus ac nutritor: opt̄morūq institutor studiorum: diadema regnū; infigue primus

pugnare
Auspiciis
alienis

Inuenit: quis mitra p̄ diademate uteretur. Vñ
Mitriphoros dictus est: ut scribit Diodorus.
Auspiciis annisq̄ patris: auspiciis & annis au
gusti patris p̄ adoptionē. q. d. Multū tibi pue
ro conferent auspicia & anni augusti: Tiberi
sive Caius dicitur arma mouere auspiciis Au
gusti: qm̄ ei Cæsar bellum gerendum manda
bat: qd̄ suis auspiciis susceperat: Romæ enim
consuetudo erat: ut nihil domi forisq̄ gereret
nisi captatis auspiciis. captabant autē auspicia
duobus modis: aut uolatu aut garritu auium
quæ qdam oscines: qdam sp̄etes dicebantur
Et uinces annis: quia anni augusti afferēt ti
bi multū auctoritatis apud hostes seu quia au
gustus puer adhuc cœpit pugnare: quidam le
gunt animis Magis placet annis legas: quibus
moderandum esse puerile ingeniu; uelit poe
ta aut in puerili ætate sperandum esse uictō
riam. Tale rudimentu m̄: tale initium: sub tā
to noīe. Cæsaris augusti patris. Quam tibi
sint fratres: uel. M. agrippam & lucium inuit
quos læsos dicit propter ius accipiendi recto
res a parthis intermissum: uel (si ad Tiberiū
referas) Caium & Lucium intelligit: quos ex
Julia nepotes augustus adoptauit: quibus In
tra triennium defunctis adoptatur ab augu
sto Tyberius simul cum fratre eorum. M. agrip
pa: quos læsos dicit poeta pp̄ Caium a parthis
interemptum. Iura tuere patris: nā (ut florus

Auspiciū
duplex
Oscines
sp̄etes
Caius &
Lucius

desino

Augustus
p̄ patriæ

et scribit) armenios uictō rege Tigrane in hoc unum seruitutis genus assueuerat Pōpeius: ut rectores
a romanis acciperent. Intermissum ergo ius Augustus primo per Caium deinde per Tiberium recu
perare uoluit. Genitor patriæ q̄ tuusq̄: Augusto Senatus populūq̄ Ro. per Valeriū messalā patris
patriæ cognomen detulerūt: cui lachrimās respōdit Augustus his uerbis: Cōpos factus uotoꝝ meoꝝ
P. C. quid habeo aliud deos immortales p̄cari: q̄ ut hunc cōsensum uestrū ad uultū uitæ sinē mihi p̄
ferre liceat: auctor Sueto. Hostis parthus. Rapit regna: armeniā dicit: q̄ ad parthos defecerat. Ab
inuito parētab Augusto id moleste ferēte. Pia tela: quia causa tua est honesta. Sceleratas ille sagit
tas: quia parthorum cā iniqua est. Stabit p̄ signis: Romanæ militiæ cōsuetudinē notat: Solebāt enim
in exercitu numē aliquod imperatores p̄ferre: ut. C. Cæsar uictricem uenerē Pōpeius Herculem inui
ctum in auxilium uocabat: & in hiberna pōpeii filius insignē pietatis: Cæsar uero insignē ueneris ante
ponebat quē morē ēt Vergilius tāgit eo uersu. Vadimus imisti danais haud numine n̄so. Eoas opes
parthicas gētes. Dux meus: Tiberius uel Caius. Marsq̄ pater: mars pater romanæ urbis p̄ Romu
lū. Est deus & uerbis alter: Cæsaem augustū dicit: q̄ tuus diuinos meruit honores: & mortu: ut Sue
tonius scribit in deoꝝ numero: relatus est. Nec enim defuit uir protius: q̄ se effigiem cremati euntem
in coelum uidisse iuraret: Morē referēdi romanos principes inter diuos elegātissime docet Herodian.
libro quarto. Et alter erit. Tiberiū designat: uel Caium de quo potius intellexit: q̄ de Tiberio: qm̄ Se
neca scribit. C. Cæsaem diuū Augusti nepotem circa primos tuentæ suæ annos Lucium si atrē cha
rissimū sibi principem inuentus ipsū principē eiusdem inuentus amisisse i apparatu parthici bel
li: & grauiore multo animi uulnere q̄ postea corporis ictum esse: quod utrūq̄ & pessime & fortissime
tulisse augustum refert. Uotiaq̄ carmina: quæ diis uouit: si parthos uiceris. Consistessin contio
ne stabis. Meis uerbis: meo carmine. Solēt enim scriptores concionantem impatorē introducere.
O desinit animis ne mea uerba tuis: utinam n̄sa carmina respondeant: & parla sint tuis animis ingenti
bus: nec deficiāt mihi uerba quā scribam gesta tua & parthos a te debellatos. Terga parthoꝝ: fugā
parthorum. Romanaq̄ pectora: romanas uires & uictoriam. Telaq̄ ab auerso. Plutar. scribit pat
thos in fuga ēt sagittas emittere consueuisse: idq̄ post scitas oīum optime facere nosce: unde fugientes
non minori hostes afficiunt calamitate: q̄ stantes. Vergilius. Fidentemq̄ fuga parthū uersisq̄ sagittis

Numina
In exerci
tu p̄cebāt

Augustus
in deum

Parthoꝝ
fuga

Auspiciis animisq̄ p̄ris puer arma mouebis;
Et uinces annis: auspiciisq̄ patris
Tale rudimētum tanto sub nomine debes?
Nunc iuuenū princeps: deinde future senū.
Quam tibi sint fratres: fratres ulciscere læsos;
Quamq̄ pater tibi sit: iura tuere patris:
Præbuit arma tibi genitor patriæq̄ tuusq̄
Hostis ab inuito regna parente rapit:
Tu pia tela feres: sceleratas illæ sagitta s.
Stabit pro signis iusq̄ piūmque tuis.
Vincunt parthi causa: uincant & armis.
Eoas latio dux meus addat opes.
Marsq̄ pater cæsarq̄ pater date numē eunti.
Est deus uobis alter: & alter erit:
Auguror: en uinces uotiaque carmina reddā
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes: aciemque meis hortabere uerbis:
O desinit animis ne mea uerba tuis.
Tergaq̄ parthoꝝ: romanaq̄ pectora dicam:
Telaq̄: ab auerso quæ iacit hostis equo:

& parthoꝝ p̄sta Lucanus fugitiua appellat. Quid fugis. ut uincastapostrop̄: e ad parthoꝝ est: quo
rum pugnandi morem deridet. Quattuor in niueis aurens: hic locus exposcitur q̄ fuerit trūp̄ hi for
ma ostēdamus. Idq̄ Appiani auctoritate: q̄ Scipionis triumphū ita describit. Sertis redimti omnes p̄ Triuū
cinentibus tubisq̄ curtis spoliis reftos deducebant. Ferebant & lignæ turres captarū urbium simu
lachra p̄ferentes: scripturæ deinde & imagines earū quas gessissent. Auḡ deinceps & argētum partim
rudibus massis: partim notis: aut huiusmodi im̄p̄sum figuris. Coronæ præteca quas uirtutis gra ut
bes aut fortis aut exercitus urbis parētes militi
bus dedissent. Candidi subinde boues & ele
phanti illos sequebant: post hos carthaginēn
sium ac numidaꝝ principes bello capti. Impe
ratorem lictores præibāt purpureis amicti ue
stibus. Tum citharedoꝝ ac tibiārū tuba ad
ehruscæ similitudinem pompæ. Hi succincti
coronisq̄ aureis redimti suo quiscq̄ ordine ca
nentes psallentesq̄ pdibant. Hos lydos appel
lant: ut facile credideri hetruscos a lydīs sum
p̄sisse originem. Hoꝝ in medio quispiam tala
ri teste simbrisi & aruiliis auro splendentibꝝ
amictus gestus uarios edebat: hostibusque de
uictis insultans risus undiq̄ ciebat. Post thu
ris & odoꝝ copia Imperatorem circūsteterat
quē curru deaurato multifariāq̄ notis reful
genti candidi uehebant equi: aureā capite ge
stantem coronā lapillis ornata gemisq̄. Hic
uestem succinctus purpurea patrio more aus
reis intextā syderibus. Altera laurē ferant
sceptū. Altera laurē p̄ferēbat: quam roma
ni uictoriæ insigne p̄ferent. Uehant &
cum eo pueri uirginesq̄: & habenas hinc inde
cognati iuuenes. Demum q̄ exercitum secuti
fuerant scriptores: ministri: scutiferi: postre
mo exercitus in turmas aciesq̄ diuisus curru;
sequebat. Milites quoq̄ lauro redimti: laurū
manu ferentes qbus meritoꝝ insignia adiun
cta aderant: q̄ primores hos qdem laudibus fe
rent: hos salibus insectarentur: nonnullos infa

Triuū
phi forma

Lydi

Euphra
tes

Tigris

Persis

Quid fugis, ut uicās qd̄ uictos parthe reliq̄s
Parthe malū iam nūc mars tuus omen hēt
Ergo erit illa dies: qua tu pulcherrime rerum.
Quattuor in niueis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla catenis;
Ne possint tuti: qua prius: esse fuga.
Spectabūt iuuenes læti: mistaq̄ puellæ:
Diffundetq̄ animos omnibus illa dies:
Atq̄ aliqua ex illis: dum regum noīa quæret:
Quæ loca, qui mōtes: quæue ferant aquæ:
Omnia respōde: nec tātum si qua rogabit
Et quæ nescieris: ut bene nota refer.
Hic est euphrates p̄cinctus arūdine frontem
Cui coma dependet cærule: tigris erit.
Hos fac armenios: hæc est danaeia persis:
Urbs in achæmeniis uallibus ista fuit.
Ille: uel ille duces & erunt quæ noīa dicas:
Si poteris: uere: si minus: apta tamen.
Dant ēt positis adituū cōiuiā mensis:
Est aliquid præter uina quod inde petas.
Sape illic positus teneris adducta lacertis:

mia notarent. Simplex deniq̄ trūphi forma: & quā unusquisq̄ p̄ mone facile explicare queat: quā in
capitolium uentū eēt: Scipio deposito apparatu epulū amicis (ut mos erat) in exemplo p̄buit. Ne
possint tuti: causam assignat: cur catena. uincti sint captiui. Diffundetq̄ animos extollarabst mentes.
Quæ loca: nam holes & loca imaginibus scriptisq̄ in triumphum deferebant: ut docet Appianus
in triumphis Cali Cæsaris: Propertius: Inq̄ sinu charenixus spectare puellæ incipientes: & titulis oppi
da capta legam: idem ēt docet Ouid. Tristium lib. iiii. Nec tm̄ si qua rogabit: nō modo quecūq̄ illa pe
tierit dicens: sed alia plura. Hic est euphrates: qui ferta arūdinea capite gestabit: illum euphratem esse
dicit. Coronæ enim ex arūdine a poetis fluminū diis dantur. Vergilius i octauo. Et crines umbrosa
tegebat arundo. Est euphrates fluuius: q̄ orit̄ (ut Ply. tradit) in p̄fectura maioris. Armeniæ crantide
in monte aga: uel ut Mutianus uoluit sub radicebus montis: quem capotem appellant: cuius etiā Lu
canus meminit li. iiii. & Solinus. Cui coma dependet cærule: qui capillos habet cæruleos. Tigris
erit. Tigris fluuius est: q̄ ex armenis fluit. auctore Herodoto: a celeritate dicit̄: ut ply. tradit: Medi. n.
Tigrim sagittam appellant: De tigris plura legito apud Plynium. & Solinū. Hos fac armenios: sin
ge illos eēt armenios: quos deuicit Augustus p̄ Tiberium: ut docet Sueto. Hæc est danaeia persis, p̄
fuit Strabo scribit: regio est oriētales post carmaniam a perse: ut antea docuimus: cognominata. Sa
ne perse ex oibus barbaris clarissimi fueret: q̄ nulli græcis imperitarūt: q̄ asiam tenere præter eos: ce
lum iouem putāt: colūt solē quē mithram uocant lunam. tenerē ignē tellurem: uentos: & aquam: in
flumen nō micturiunt: hoꝝ pueri ante quartū annum ante patris cōspectum non ueniūt: Ducit uxo
res q̄ plures: & multas pellices alunt pp̄gandæ sobolis cā. Regi q̄ nō paruerit capite & brachio apu
ta proicitur. Auctor Strabo. In achemenis uallibus: hoc est persis: Nam tres erant persarū tribꝝ:
p̄at̄scores. Achemenidæ: & magi: Propertius: Non tot achemenis armantur fusa sagittis. Et erunt
quæ noīa dicas: finges noīe aliquo illum appellari. Dant etiā positis inter epulas quoq̄ poteris tibi
amicam conciliare. Adducta cornua: uolentiam & lasciuam ad se inclinat: poetæ enim bacchum
eēt cornibus describit: qm̄ liber p̄ p̄teruitatē & contumaciam addere solet: quæ p̄ cornua designat̄:
b ii

Cornua Bacchi & ebrii dicuntur cornua fuisse. Horati⁹. Addis cornua pauperi. Diode. cornua ascribit baccho: qm̄ is primus dicitur boues cornutos ad iugum iunxisse. Purpureus amoris formosus cupido qui iter epulas uersatur. Præstitit demulsi. Bibulas alas uinum bibentes. Vdas: ex quo ostendit duo numina inter epulas uersari bacchū. l. & cupidinem: esseq; utriq; ueneris conciliatorem. Pectus: mentem amittis. Cura fugit: idem etiam Horatius: Dissipat euhus curas et aces. Tunc pauper cornua sumit sit proteruus. Tunc aperit mentes: tunc hominum mentes ostendit: & prodit secreta. Horatius: Nō ego te cādi de Bassareu inuitum quatiā: nec uariis obrita frondibus sub dlo rapiam: Aeuo rarissima nostro simplicitas: Simplicitas illa: quæ nostra tēpestate in nullo extat: nisi post uinum. Artes: fraudes & calliditatem. Excusante deo: tēpente baccho. Illic sæpe aios: in cōiuiis sæpenumero iuuenes capti sunt amore. Ignis in igne amoris calor addit calori uini est enim amor ignis occultus. Vergilius. Vlnus alit uentis & cæco carpitur igni: uino aute; exhausto natura est accendendi calore uiscera intus: foris in fuso refrigerandi: ut docet Ply. **Hic tu fallaci:** docet nō eligendam eē amicam nocte. Luce deas: quæ i pelio mōte tethydis nuptiæ celebrantē a diis omnibus. Indignata discordia: q; & ipsi nō licuisset a desse: pomū i quo scriptū erat: pulchriori desiniectis: sed quæ Iuno: Minerua & Venus inter se certarent de pulchritudine: placuit Iouit ut de ea re Paris in Ida monte phrygiæ sententiā ferret: q; a uenere corruptus: secundum eam sniam dedit: quæ pri⁹ unāquāq; nudā uidisset: ut docet Apulei⁹ in met. Ouidi⁹ in epistolis: **Qua uen⁹** & Iuno sumptisq; decētior armis uenit in arbitriū nuda Minerua tuū: & Propertius. Credite etiam diuæ: quas pastor uiderat olim. Idæis tunicam ponere uerticibus. De tineta murice lana muræ genus conchæ est: a purpura haud dissimilis: sed pro purpura accipitur a poetis: quæ florem illum tingendis uestibus in mediis. ut docet ply. faucibus habent. Verg. Ipse sed in pratis aries iam suaue rubenti murice. **Quid tibi** scemineos: docet amantes quoq; posse in siluis puellas conciliare: præsertim si uenatione delectantur: quem morem impudicū taxat Iuuenalis eo uersu. Mæuia tuscum figat aprum: & nuda teneat uenabula mamma. **Quid referam** balas: Baia: (ut Strabo scribit) a Boia Vlyssis socio nomē traxere: fuerat autē oppidum campaniæ amoenissimum: in cuius regione. C. Marius. Cn. Pompeius & Cæsar uillas extruxerūt ad quem locum sub æstiuum tempus salubritatis causa nauigabant Matronæ cimbis uariis coloribus pictis: ubi nocturna canentium conuicia & symphoniarum audiebantur: ut tradit in epistolis Seneca: qui baias diuersorum uitiatorum haberi cōptum esse scribit: & Propertius. Tu modo q̄primum corruptas desera baias multis ista dabunt litorea dissidium Littora quæ fuerant castis inimica puellis Ab pereat baiæ crimen amoris aquæ. Martialis etiam scribit Matronam castissimam factam esse impudicam. Dum aquis baianas fouetur. Prætextaq; littora uelis: opera & uelata: littus enim baiarum undiq; uel: operiebatur. Et quæ de calido. Baia: ut Strabo docet: habebant aquas calidas & ad uoluptatem & ad sanandos morbos accommodatissimas. Scribit etiā ply. aquas nusquam largius eēt: q̄ in baiano sinu: nec pluribus auxiliādi generibus. Alia sulphuris: Alia aluminis: Alia salis: Alia nitri: Alia bituminis: nonnulla etiā acida salsaue mistura: uapore quoq; aliqua profunt. Tantaq; est uis: ut balneas colēfaciāt ac frigidā et in solis seruo re cogant: q̄ in alneis Possideane uocantur nocte accepto Claudii Cæsaris liberti: obsonia quoq; percoquant. Vlnus referens: balis. n. a cupidine uulneratus discedit. Ecce suburbanæ: lucū describit ubi erat Dianæ templum: de quo in fastis ita scribit Ouid. Vallis aricina: silua præcincta opaca: est lo

Purpureus bacchi cornua præstitit amor. Vlnaq; quæ bibulas sparsere cupidinis alas Permanet: & capto stat grauis ille loco. Ille quidem pennas uelociter excutit udas: Sed tamen aspergi pectus amore nocet. Vina parant aios: faciuntq; caloribus aptos: Cura fugit multo diluiturq; mero. Tunc ueniunt risus: tūc pauper cornua sumit: Tunc dolor & cura: rugaq; frontis abit. Tunc aperit mentes: tuo rarissima nostro: Simplicitas: artes excutiente deo. Illa sæpe animos iuuenum rapuere puellæ: Et uenus in uenis: ignis in igne fuit. **Hic tu fallaci:** nimum ne crede lucernæ: Iudicio formæ noxq; merumq; nocet. Luce deas celoq; paris spectauit aperto. Quæ dixit ueneri: uincis utranque uenus. Noctē latent mendæ: uitioq; ignoscitur omni: Horaq; formosam quamlibet ista facit. Consule de geminis: detincta murice lana. Consule de facie: corporibusque diem. Quid tibi femineos cætus uenatibus aptos: Enumerem: numero cædet harena meo. Quid referam baias: ptextaq; littora uellis: Et quæ de calido sulphure sumat aquam: Hic aliquis uulnus referens in pectore dixit: Non hæc ut fama: est unda salubris erat. Ecce suburbanæ templum nemorale dianæ: *horæ existens sub uibe plenum arboribus*

cus antiqua religione sacris: Luca. Parua Micenæ: q̄tum sacra diuina: Distat ab excess ne moralis aricia roma. De eo quoq; ita scribit Strabo: Est & dianæ lucus. Id est Artemisium: sic enim uocant: e sinistra uia regione ex aricia ad aricinam uia cōscēdēibus q̄ tēplum nominant: ædificium tauricæ ad Artemisium quod tēplum ex urbe sceminæ coronatæ assecuta: quod uotis optauerant. Idibus augusti facit accēsum urbe faces: & propertius. Quæ uidet accensis deuotā currere tedis In nemus & riuia: Lumina ferre dea. Hoc autē certamē ab atheniensibus sumptum arbitror. Siquidem paufanias scribit. In academia: fuisse promethēi aramia q̄ ad urbē cum accessit facibus eurrebāt. certamen autē in eo positum erat in cursu tedā seruare accensam: q̄ si primo extinguebat uictoria ad secundum transferebat: Sin secūdo quoq; extinguebat. tertius erat uictor. Sin uero oibus nulli uictoria relinquebat: unde. Varro de re rustica dixit non cursu lampada tibi trado: q̄ significat nō tibi uictoriam trado: meminit et Herodorus lib. viii. Vñ Perseus dixit: Qui priores cur me in decursu lampada poscis: in quo uersu enarrando multi multa dicunt: bene autē pauca. Parraq; per gladios: barbaricus qdaz & scythæ mos erat: (ut Strabo meminit) circa tēplum Dianæ: ut q̄ prius uictimam mactasset sacerdos instituere: qui uiribus corporis & pedum celeritate potens gladiū tenēs: & Insultus semp circūspectans: de honore certabat: & ad se tuā dum strenue cōtra pugnatem aduersus se paratus erat singulisq; annis ei qui tenerat sacerdotium erat: quæ illi uictor succedebat: appellabat autē sacerdos rex memorialis uel Artemisio nemore: & Diana nemorensis uel nemoralis. Papinius. lamque dies aderat profugis quæ regibus aptum sumat aricinū: trā uia nemus: & face multa conscius Hippolyti splendet lacus. Ouid. in fastis. Regna tenent fortes manibus pepibusq; fugaces: Et pit exemplo post modo quisq; suo. Suburbanæ Dianæ templum enim non longe distabat ab aricia. Nocente manu: quia: pugnabatur. Illa q̄ est uirgo. Diana enim a poetis uirginitatis dea appellatur. Multa uulnera: q̄ illic multi amor capiuntur. Hactenus unde legas: docuit ubi nā q̄rēda esset amicitia: quæ admodū cōciliāda sit præcipit. Vnde legas: unde eligas: Imparibus modis: inæquali modulatione: nam elegiacus uersus impar appellat a poetis: p̄pterea q̄ alter uersus ex sex dimensionibus: Alter uero ex quinque constat: unde ex ametri & pentametri nomina id ea sunt. Mollor: acingor. Prima fiducia: prima spes. Tende plagas: tende retia. Vere prius: uere enim aues concētibus acta mulcāt. Menalius canis: canis arcadicus: uenaticus: qui i menalo monte feras insequit. Furtiua uenus: furtim rapta. Male dissimulat: nescit amorem celare. Ille cupit cautus: cautior est in tegēdo amore. Conueniat maribus: si sint mates concordēs. Aget partes rogantis peter coitum ab homine. Agtū. n. partes rogantis: quæ munera alt cuius aliquid petentis obimus Mollibus in pratis: brutoq; animalis exemplo probat sceminā eē qd dixit: si fas eēt. Cornipedi equo sic & Verg. Et cornipedum cursum simulat equoq;. Adhinnit: hinnere p̄pterea de quis dicim⁹: uñ hinnitus. Verg. Et alto peliō hinnitū fugiens impleuit acuto. Legitū finē: certum modum. Flamma utilis amor hominū. Byblida: qd referam: exemplis agit amori esse magis obnoxias sceminas: quæ uiros. byblis ex filia Mæadrinata Caunum fratrem turpiter amauit q̄ sororis scelesto amore cognito ex patria pfugit. Illa dum eum quærat in cariam puenit: ubi longo itinere & polluto amore fatigata perit. Sed legēdum miseratione in fontem sui nominis mutata est. Fabulam Ply. narrat Ouidius in met. Arincapta ē amore. Est laqueo: hic laqueo eā dicit uitam finiuisse: in met. uero aliter ei exitum describit. Myrtha patrem: nota est fabula: quæ admodum Myrtha concubuit cum Cinyra

Rex nemoralis Diana nemoralis.

Byblidis. Fabula.

Myrrhae
Guttae
Stactae

patre cypriorum rege: quem diu ulxiffe scribit ply. Id autem fuit dum mater ceteris factis operat: qd
quum pater cognouisset: stricte gladio eam insecutus est: illa noctis beneficio i terram Sabaeam euasit
ubi in arborem sui nominis mutata est: ut in met. narrat Ouidius. Sed non ut debuit: quia nephando
parris amore capta erat. Obducto cortice: circūducto cortice: n in arborem Myrrham mutata est.

Illius lachrymis: Myrrhae guttis ex arbore stillantibus: haec enim melior habebat: & stacte idest gut-
ta dicebat. Columella. Et melior stactis ponat achalca myrrha. Vngimur: antea enim myrrha uel

aliis odoribus ungebantur: Sappho. Non ara
bo noster rore capillus olet: & Horatius. dic &
arguta propter Nereae myrrhae nodo cohi-
bere crinem: & alibi Saep dlem meto fregi co-
ronatus nitentes Malobrato syrio capillos ua-
libus idae: Ida mons fuit non modo troicus s;
& cretensis: ut Strabo scribit: cuius uerba haec
sunt Mons idaeus surgit cretensium cunctoru
celissimus: quae uersum circuitum habens
stad sex centorum praestantissimis ille sane op-
pidis instar coronae incolitur. Tradit eua Ply.
Cretam mores habuisse. Cadiscu. Idaeu. Dicti
naum. crocu. Verg. Mons Ideus ubi & gentis
cunabula nra. Ouid. In fastis: & creta nobilis
Ida. Candidus taurus. Taurum describit
cuius amore capta fuit Pasiphae tradunt fabu-
lae pasiphaen: Minois uxorem quum Taurum
ad maret: signum boui simile a Daedalo factu
eop modo tauro suppositam desiderio potita
esse. Ante hoc tempus Minoem quotannis se-
tunt speciosissimum oium taurum neptunno
solltum de more sacrificare: quum ei taurus eet
ceteris praestantior: alium sacrificauit deteri-
orem. Qua ex re iratus Minoi neptunus:
eius tauri amore Pasiphae iniecit: cui arte Da-
dali supposita decantatum: fabulis genuit Mi-
notaurum natura duplici: ut qui usque ad hu-
meros taurus: caetera homo esset: auctor Dio-
dorus. Tenui nigro: macula nigra sed parua.
Vna fuit labes: hanc solum habuit macula m

Pasiphae
es fabula

Gnosof
Cidon

nigra. Gnosofades: cretenses agnosof cretae
urbes: quam condidit Minos in ea insulae parte
quae aham spectat. ut docet Diodo. Cydonia
descripta cydone eiusdem cretae oppido condito
ab eodem Minoe in his locis: q peloponneso
oppositi ad occidentem uergunt auctore Dio-
doro: Herodo. scribit Cydonia in creta condi-
disse Samios: male aut in plerisque exemplarib;
Sidonlades legit Centum quae sustinet urbes
Creta. n. a creta nympa Hesperidis filia co-
gnominata centum fuit urbiu; clara famatur
Ply. docet: & Strabo scribit ea hecatopolim appellara ee. Terminatur aut ab occasu mari adriatico: a
septentrione pelago cretensis: a meridie punico: ab oriēte Carpatio auctore Ptolemao. Quauis sit me-
dax. Cretenses. n. madaes appellant qua re docet dicit Hierony. ad magnu oratore ita scribes: Sed
& Paulus apostolus Epimenidis poetae abusus uersiculo e scribes ad Titum κρητες αιψεος ταικος
καδης ταικος ταικος αροι cretenses semp medaces: mala bestiae: uentres pigri. Cui heroiici hemi-
stichium postea callimach⁹ usurpauit. Nouas frondes: uel recentes: uel paulo ante natas. Et prata te-
nerrima: continens pro contento. Prata. n. p herbis posuit: ut solēt poetae. Subsecuisse: ut tauro pabulū
afferret. Ituram: pasiphae taurū secutura. Cura coniugis: amor erga maritū Minoae: uel ga par cura
bat qd de ea te sentiret Minos. A boue uictus erat: quia illa pluris faciebat taurū: q maritū. Quid tibi
Pasiphae? Apostrophe e ad Pasiphae: ubi notandum: q Pasiphae sine diphthogo in sine: ut sit qdrisylla-
bū nomē pfer: quae admodū Danae: & Phaetō. Vix fallere: maritū Minoae decipe. Falle utro: ames
hoiem si taurū. Cōcita bac: sacerdos bacchi suof nūins ipsula. Aonio deo: baccho: q i boetia colit
ubi erat thebe natale solū liberi pfi: & herculis: & citheton fabulis carmibusq; celebratū: ut ply.

Pasiphae
Danae
phaeton

Et nunc obducto cortice pressa latet.
Illius lachrymis: quas arbor fundit odora
Vngimur: & dominae nomina gutta tenet;
Forte sub umbrosis nemorosa uallibus idae;
Candidus armēti gloria taurus erat.
Signatus tenui media inter cornua nigro;
Vna fuit labes: caetera lactis erant.
Illūgnosiadesq; cydoniadesq; iuuenca:
Notarunt tergo sustinuisse suo.
Pasiphae fieri gaudebat adultera tauri:
Inuida formosas oderat illa boues.
Nota cano: nō hoc: quae cētum sustinet urbes
Qua uis sit mendax: creta negare pōt.
Ipsa nouas frōdes: & prata tenerrima tauro
Fertur insueta subsecuisse manu.
It comes armētis: nec ituram cura moratur
Coniugis: & minos a boue uictus erat.
Quid tibi pasiphae p̄ciosas sumere uestes:
Ille tuus nullas sentit adulter opes.
Quid tibi cū speculo mōtana armēta petētī.
Quid toties positas fingis inepta comas;
Crede tamē speculo: qd te negat ee iuuenca.
Quam cuperes fronti cornua nata tuae:
Siue placet minos: nullus quarat adulter.
Siue uirum mauis fallere: falle uiro
In nemus & saltus thalamo regina relicto
Fertur: ut aonio concita baccha deo.
Ah quoties uultu uacam spectauit iniquo.
Et dixit: domino cur placet ista meo.

docet. Vaccā q amabat Taurus. Meo dño. tauro. Duci de grege de grege abstrahit Sub li ga curua
ut aratro supponeret: aut palustrū traheret. Cōmentaq; sacra: finxit uelle se eam diis sacrificare. Exta
pellicis: exta uaccā: q sacrificauit. Pellicibus caesis. occisis uaccis: Ite placete meos: stomaco se dicit pla-
cete nunc tauro. Fieri europē quae amata fuit a loue in taurū mutato: a quo et in cretā delata est: ut do-
cui Ouid. ex q natū Miao & rhadamāthi feri. Diodor⁹. M5 postulat io. optabat posse i uaccā mutari
ut lo uaccā mutata ē. nota ē Fabula. Altera q bos ē. io facta est uacca. Impleuit. grauidā fecit pasi-
phaen. Deceptus: delusus. Vacca acernat
uacca lignea: quam fecerat daedalus. Dux gre-
gis: taurus. Auctor: taurus: Erat pditus pru-
quia minotaurū peperit. Cressa thyesteo. Eu-
ropē cretensem Atrel uxore cū thyste con-
buisse scribit Seneca: quod agre ferens Atre⁹
liberos ei epulandos apposuit: q sol ne pollue-
retur effugit: qd iō fingit: qm Atreus ap d My-
cenos primus eclipsim solis inuenit: cui Inui-
dens frater ex urbe discessit tēpore quo eius p-
bata sunt dicta. ut Seruius docet: Ouid⁹ in se-
cundo tithium. Si non europē frater scelerat⁹
amasset. A uersos solis non legetemus equos.
Amore thyesteo: nephando thyestis concu-
bitu. Ah q tum ē: hoc per parenthesim dictū
est. Non medium rapuisset iter: non in me-
dio itinere sol cursum auertisset. ne scelus con-
spiceret. Curruq; retorto: curru reflexo: &
ad orientem: unde discesserat redeunt. Filia
purpureos: Scylla Nisi Megarensium regis fi-
lia capta amore Minois: qui eius patriam obli-
debat: purpuream comā parris: in qua fata ur-
bis constabant illi attulit: sed a Minoe spreta: in
auē cyrim a neptunno mutata est: ut in meta.
narrat Ouidius: & nos diximus in primo de
remedio amoris. Puppe celsa: cui haerat dū
minos discederet. Altera scylla. Haec phorcē
filia fuit ex cretaria nympa: cuius fontem in
quo puella lauari consueuerat: tūce ueneficiis
insecit: q ea amaret a Glaucora quo ipsa spre-
ta fuerat: Quum igitur scylla in fontem descen-
disset & inguina latratibus canum detineret cō-
spexisset: exterrita i mare sese praecipitauit. Ver-
gilius. Quid loquar aut scyllam nisi: quam fa-
ma secuta est Candida succinctam latrantib;

Europe
agenoris

Europe
Cretensis

Scylla
Nisi

Scylla
Phorcē

Agamē-
nonis
Mors

laso creu
la; duxit
uxorem
du
Naphtha
Ephyra

Aspice ut ante: ipsum teneris exultat in herbis
Nec dubito quip se stulta decere putet
Dixit & ingenti iam dudum de grege duci
Iussit: & immeritam sub iuga curua trahi:
Aut eadem ante aras. cōmētāq; sacra cōegit
Et tenuit lata pellicis exta manu.
Pellicibus quoties placauit numina caelis:
Atq; ait exta tenens: ite placete meo:
Et modo se fieri europaem: modo postulat io:
Altera quod bos est: altera uesta boue
Hanc tamen impleuit uacca deceptus acerna
Dux gregis. & partu proditus auctor erat:
Cressa thyesteo si se abstinuisset amore:
(Ah quantum est uni posse placere uiro)
Nō medium rapuisset iter: curruq; retorto
Auroram uersis phœbus adisset equis
Filia purpureos niso furata capillos
Puppe cadēs celsa facta refertur auis:
Altera scylla maris mōstrū medicamie circes
Pube premit rabidos: inguinibusq; canes
Qui martem terra: neptunū effugit in undis.
Coniugis atrides uictima dira fuit
Cui non defleta est ephyreae flamma creusa:
Et nece natorum sanguinolenta parens:
Fleuit amynthorides p inania lumina phœnix;

inguina monstris. Qui martem terra. Agamēnon post excidium troianae urbis per annum efravit
ut Homerus scribit. Deinde in patriam uenit: Sed sceleratae coniugis clytēnestrae dolis ab agysto ad-
tiltero incautus in conuulio obruncatur. Vergilius. Ipsa Mycenaeus magnorum ductor achium.
Coniugis infandae prima intra limina dextra Oppetit: deulsta asia subfedit adulter: Seneca uero scri-
bit in Agamemnone Clytemnestram graui dolore agitata: q ille Castandram secum traheret: & ea
die qua in patriam intrauit domum parato conuulso: & ipse agamemnon dum picta ueste Sublimis
laceret priami superbas corpore exuuias gerens: ei detrahere cultus hostiles uxor iuber: & Induere po-
tius coniugis fide manu textos amictus: uerum induta uestis exitum manibus negat: caputque laxi:
& Inui claudunt sinus: & tunc haurit trementi semliur dextra latus agamemnonis: eumq; interfecte
ueste inuia inuolutum: idem quoq; narrat Euripides in oreste. Martem terra ex proello enim troiano
incolumnis euasit. Neptunum effugit: euasit maris procellas. Cui non defleta est. lason (ut La-
stantis tradit) rapto aureo uellere: id creontē corinthiorum regi detulit. colus filiam creusam (ut scri-
bit Seneca) uel Glaucem (ut maluit Diodorus) uxorem duxit repudiata Medea: quae irata regia: cū
coniuge creusa incendit: lanauitq; filios duos quos ex lasone susceperat: ea postea aegues uxorem du-
xit: qua Medū filiū suscepit: Deinde cum eo thesetū uerita in Asia puenit: ut Iustinius docet: atq; ibi
urbē condidit de suo noie appellatā: q totā regionē Mediā denoiuauit: de lasone plura legito ap d Dio
dorū i. v. Flāma q Medea creusa assūpsit: scribit enim Plinl. Naphthā magnā hīe cognationē ignitū: corinth⁹
transilireq; protinus in eam undecunq; ussam: & ita a Medea pellicem crematam: nam dum sacrificā-
tur ad aras accessit: coronaque igne rapta est. De Naphtha plura scribit Strabo. Creusa: ephyra

ræ: id est Creusæ Corinthiæ. Corinthus enim urbs Achaïæ quæ prius dicebatur Ephyræ: ut docet Plynus. Parens. Medea mater. Nec natorum. duos enim filios ex Iafone interemit. Dicente Ouidio. Sed postq̄ colchis arsit noua nupta uenenis. Flagrantemq̄ dor. um regis male uidit utroque Sanguine natorum profunditur impius ensis Vltaq̄ se mater male la. onis effugit arma. Fleuit amynthorides: Phœnix filius fuit amynthoris filii cercephi: quem phœdem: Alii Ormentum genuisse uolunt: hic cum amica patris rem habebat: Sed post multas eius imprecationes helade discessit. dicente

Phœnix
Occæca-
tus

ipso apud Homerum libro nono. Pater uero ubi cum puella me sua concubuisse rescuit (re sciuit autem protinus) etiam atq̄ etiam execratus est: Inuocatisq̄ Erinnybus est imprecatus filio fiorum orbitatem. Is igitur ad Peleum fugit quem filio achilli comitem præcepto rem q̄ dedit: hunc Homerus non scribit cæcum fuisse: Nonnulli tamen Lycophronis interpretis testimonio dicit eum in patria reuersum oculis caruisse. Hyppolitum rapidi Phædre etiam exemplo maiorem esse in Fœniniis q̄ in uirgamorem ostendit: nota est Fabula Ouidii carmine: quam etiam Maro in septimo describit. Quid fodis in meritis. Phinens rex fuit archadiæ: qui repudiata cleopatra uxore: filiis harpallcem scythicam superinduxit: cuius infanti filios occæcauit: sed in huius rei uindictam mox illum dil oculis priuarunt: & harpyas aues immiserunt: quæ dapes dirripiebant: atq̄ uentris profluuium scedabant: ut Serulus docet: Diodorus tamen in quinto aliter fabulam describit. Libidine fœmineæ: amore muliebri

Phinici
Fabula

Nostra uirili. Acrior est: est uahementior i fœmina. Quæ neget: quæ coltum recuset. Quæq̄ negant. fœmineæ quæ tibi assentunt uel coltum negat. Ut iâ fallaris. quæ negauerit mulier. Tuta repulsa: quæ nihil mali ex ea consequeris. Noua uoluptas. noui amantes. Et capiant animos. quia aliena magis q̄ nostra appetimus. Grandius uber. ubera lactis pleniora: Sed prius ancillam. Aliud præceptum affert. Captatæ puellæ: amicæ blanditiis conciliatæ. Molliet: molles & faciles reddet. Tuos accessus. tuos aditus ad amicam. Sit parum fida. parum soleat fidem seruare. Tactus iocistocultis lusibus. Lætissima rerum: amica hilaris. Tunc cum tristis erat. quæ tristis erat. cum erat moesta propter bellum. Læta recepit. Troiani rati græcos abiisse: soluti lōgo luctu equum troianum in urbem traxerit: ut est apud Vergilium. Tentada: sollicitada est amica ab ancilla. Quæ pellice læsa: quæ queritur maritum se deserta ad alias fœminas accedere. Ne sit inulta: ut ulciscatur maritum uel amantem illius. Hanc matutinos: solent enim ancille comas dominarum pectere: uñ iuuenalis morosam dñam taxat. Opē remigis: auxiliū remigadi. hoc ē uerba te illi cōciliatæ: est aut a nauigantibus sumpta similitudo. Referre uicē: referre gratiā amāti. Propera: narratio ei infuriam mariti. Ne uela cadant: ne iram ponat. Quæris an hanc ipsam. Aliud præceptum affert. Talibus admittis uolata ancilla. Alea Grandis: magna dubitatio. Plinius. Vt

Hyppolitum rapidi dirripuistis equi.
Quid fodis in meritis phineu sua lumina natis?
Pœna reuersura est in caput ista tuum.
Omnia fœminea sunt ista libidine mota:
Acrior est nostra: plusq̄ furoris habet.
Ergo age ne dubita cunctas supare puellas:
Vix erit in multis quæ neget una tibi.
Quæ dāt q̄q̄ negat: gaudet tamē eē rogata:
Vt iam fallaris: tuta repulsa tua est.
Sed cur fallaris: quæ sit noua grata uoluptas:
Et capiant animos plus aliena suis.
Fertilior seges est alienis semper in agris.
Vicinumq̄ pecus grādus uber habet:
Sed prius ancillam captatæ nosce puellæ.
Cura sit accessus molliet ista tuos
Proxima consiliis dominæ sit ut illa uideat
Neue parum tacitis conscia fida iocis:
Hanc tu pollicitis: hanc tu corrūpe rogando:
Quod petis: ex facili: si uolet illa: feres.
Illa legit tempus. medici quoq̄ tempora seruāt
Quo facilis dominæ mens sit: & apta capi.
Mens erit apta capi tunc: cum latissima rege:
Vt leges in pingui luxuriabit humo.
Pectorē dū gaudent: nec sunt astricta dolore.
Ipsa potest: blanda tum subit arte uenire.
Tunc cum tristis erat defensa est ilios armis:
Militibus grauidum læta recepit equū.
Tū quoq̄ tentada ē: cum pellice læsa dolebit.
Tunc facies: opera ne sit inulta tua.
Hanc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet: & uelo remigis addat opem.
Et secum tenui suspirans murmure dicat:
(Vt puto) non poteris ipsa referre uicem.
Tunc de te narret: tunc per suadatiua uerba
Addat & insano iuret amore mori:
Sed propere: ne uela cadant: iraq̄ relidat.
Vt fragilis glacies: iterit ira mora.
Quæris: an hanc ipsam possit uiolare ministrā
Talibus admittis alea grandis inest.
Hæc ad concubitum sit sedula tardior illa.

tur & illa. M. Cato extra oem ingenii aliam positus. Hæc sit sedula: Aliqua ancilla sedula ē ad uen-
dum: Aliqua tardior: hæc quæ est tardior parat fideliter amantē dñe: illa uero sedula parat eum sibi.
Casus in euentu ē: successus rei pendet e fortuna. Licet hic quis aliq̄. Indulgeat ausis: utat auda-
cia coeundo cū ancilla. Abstulisse ab ancilla coitu. Captus erit: decipiet. Sedulitate: assiduitate
uel diligētia in reb⁹ oibus. Comes illa sequet: ancillā ē post dñam subagitabis. Aut nunq̄ tentes:
nunq̄ ancillā aggrediaris. Aut p̄fice: aut subagites.

Hæc dōmine munus comparat: illa sibi
Casus in euentu est. licet hic indulgeat ausis:
Consilium tamen est abstulisse meum.
Non ego p̄ præceptis: & acuta cacumina uadā.
Nec iuuenum quisquam me duce capt⁹ erit
Si tamen illa tibi dum dat recipitq̄ tabellas:
Corpore non tantum: sedulitate placet.
Fac domina potiare prius: comes illa sequetur
Non tibi ab ancilla est incipienda uenus.
Hoc unum moneo (si quid modo credit artū
Nec mea dicta rapax per mare uent⁹ agat)
Aut nunq̄ tentes: aut p̄fice: tollitur index
Quem semel in partem criminis illa uenit.
Non aus utiliter uiscatis effugit alis.
Non bene de laxis cassibus exit aper.
Saucius arrepto piscis retinetur ab amo:
Opprime tentatam: nec nisi uictor abi.
Tunc neq̄ te prodet communi noxia culpæ
Factaq̄ erunt dominæ dictaq̄ nota tibi:
Sed bene caletur: bene si calabitur index:
Notitiæ suberit semper amica tuæ.
Tempora qui solis operosa colentibus arua
Fallitur & nautis aspicienda putat.
Nec semper credenda ceres fallacibus aruis:
Nec semper uiridi concava puppis aquæ
Nec teneras tutum ē semper captare puellas.
Sæpe dato melius tempore fiet idem:
Siue dies suberit natalis: siue calendæ.
Quas uenerem marti continua se iuuat:
Siue erit ornatus non (ut fuit ante) ligillis:

les fama possuisse effigies inter quas erat eutice a. xx. liberis rogo illata trallis enixa. xxx. partus: Vitru-
uius libro quinto scribit Tria fuisse scænarum genera: Tragicū: comicum & satyricū: hoc aut ornat⁹
inter se erant dissimili ratione: Tragicæ deformabantur columinis in fastigijs cæterisq̄ regalibus reb⁹
Comicæ autem ædificiorum priuatorum & menianorū hēnt spēm: p̄spectusq̄ fenestris dispositos imi-
tatione cōlum ædificiorū rationibus: Satyricæ uero ornant arboribus spelūcis: mōtib⁹ reliquisq̄ agre-
stibus reb⁹: h quidē de tragica scæna intelligendum puto. ordo aut est siue nō erit ornat⁹ circus sigil-
lits ut fuit anteq̄ primo ille solū paruis statuis ornabat: deinde regalibus reb⁹ ornari coepit: ut dicat
Ouidi. nō captadas eē puellas tēpore quo tragœdia aliqua recitat. quæ tūc puellæ sunt tristes p̄ flebile
tragœdiæ materiam: & pluuat impendēt. Sed regū positas. obeliscos dicit q̄ in medio circo locabant
est aut obelisc⁹ ut Marcellinus scri. lapis in figurā metæ cuiusdā sensim a pericrate in excelsū cōsurgēs
& ut radiū imitet paulatim gracilescēs: spē q̄dratam uerticē pducēt angustū: māu leuigatus artificijs
Obeliscos autē antiq̄ reges ægypti bello domitis gētib⁹ aut p̄spiratib⁹ rex elati mōriū uēis uel ap̄ ex-
tēos orbis scolas p̄scrutates excisos erectosq̄ diis supis dicarūt: scri. idē Marcel. Aug. Cæ. duos Obe-

Tollit index: quia nunq̄ te accusabit dñæ q̄ eā
uolueris subagitare: Nō aus utiliter: aus ex-
emplo docet ancillā non tuto intactā relinqui
quæ semel tentat. Viscato alis uisco captis.

Laxis cassib⁹: nō bñ tētis retibus. Opprime
tentatā: uince ancillā: quā aggressus es. No-
xia. nocēs ancilla uel conscia & obnoxia. Cō-
muni culpæ: cōi coitui amatoris uel certe dñæ
& ipsius ancillæ. Sed bñ celest: quicq̄ tibi an-
cilla dixerit de amica. Bene si celabit index: si
celabit ancilla. A ruā operosa: multi laboris.
Et nautis aspicienda putat: Tpa nō tō ab a-
gricola & nauta sed ē ab amāte obseruāda esse
dicit. Nec semp nō oī tpe seminandū est fru-
mentū. Viridi aquæ: Mari glauco: nā aultris
sp̄rand⁹ mare sit glaucū & caruleū: A quilo
nibus obscurius atrius uerut docet Gellius: cu-
sus rei causam assignat Aristo. in problemati-
bus. Fiet idem: caprabitur puella. Dies na-
talis: amica: qui apud p̄ricos habebatur i mā-
gna ueneratione. Vergl. Phyllida mitte mihi
meus est natalis sola. Siue calendæ: Ouidius
in fastis docet multis rationibus: cur matronæ
romanæ calendis martiis i noni sacrificarent

Pompeius hæc rōnem affert: q̄ ea die iunonis
edes celebrati cœpta sit: & ea Sacra Matrona-
lia dicebantur: Mittebantur autem munera ad
amicas calendis Martiis. Martialis. Scis certe
puto uestra iam uenire Saturnalia Martias ca-
lendas. Tum reddam tibi galla quod dedisti:
& Tibullus: ut Vaga nunc certa discurrent un-
diq̄ pompa Perq̄ uias urbis munera perq̄ do-
mos. Quas uenerem Marti. hoc dicit quia ca-
lendæ Martiæ etiam ueneri seruibāt: qm cole-
bant a mulieribus: Martia. At tu diua. paphi
remitte nostris Illasuz iuuenem remitte uotis.
Sic matris tibi seruiant calēdæ: uel quia Mar-
tiæ calendæ aptllē ueneri dicatū scedebāt. Si
gillis: paruis. statuis: q̄bus ēt theatra ornabant:
ut etiam diximus in tertio de arte amandi sup
eo uerbu. Autea q̄ p̄dēt ornato signa theatro
scribit ēt Plinius libro septimo capite tertio pō-
p̄itū magnum in ornamento theatri mirabi-

Calende
MartieMatrona
lia

Obelisc⁹

oblitis scribentibus: antea enim non fuisse chartarum usum scribit Plinius: Sed palmarum foliis primo scripturatum: Deinde quarundam arborum libris: Postea publica monumenta plumbeis uoluminibus: Mox & priuata linteis conficti cepti: aut caris. Erit conficti: tuae mentis: declarabit amicae mentem & amorem tuum. Blanditias tuas: Blanda & amatoriam uerba: quae in amore plurimum possunt.

Priamus Quisquis es: ac si diceret: licet eam dignitate praestes. Hectora donauit. Achilles: ut Homerus scribit: occisi Hectoris cadauer per dies. xii. in sepulchrum seruabit: donec nocte redemptur? miserabilis patet priamus ueniret: Verum iussu Iouis ab Aspolline cadauer huiusne ne corrumperetur ante funus sacris liquoribus perlitum est: & cum corpus nollet parenti priamo reddere: Priam? duce mercurio castra hostium nocte ingressus est: ubi apprehensus achillis genibus: ac per patrem & bene comatam matrem & filium praecatus: datis etiam muneribus: caesum filii corpus optinuit: Munera autem fuerunt haec: duo decim pulchri Pepli: Duodecim simplices uestes: Totidem Tapeta: Totidem pallia: Totidem Tunice Decem Auri Talenta: Duo fulgentes Tripodes: lebetes quattuor: Pulchrum & preciosum poculum. Semel est si credita: si fides adhibetur et: quod pollicemur. Sed tamen apta dea est: Spes tamen est hominibus commoda: nam nisi ea esset: mortales plerumque miseriam uitam agerent: unde longa sollet esse inter doctos disputatio Vtrū mali plus an boni spes afferat hominibus. Poteris ratione reliquis: quia cum ea acceperit quod uolente relinquet. Preteritū tulerit: quod dedisti tam habebit: et ea nihil perdet: quia non dedit coitum: uel hoc dicit preteritum tempus nihil tibi auferat aut perdat. Sic dominum sterili: Sic dominum sperantem ager plerumque fallit: ut tu amicam. Sic sperando. Lufors aleator. Littera cydippen? Acontius ex Caea Insula Delum nauigauit ad sacra dianae: quae a uirginibus celebrabantur: ubi in amorem cydippes exarsit: & cum aperte non auderet ea: uxorem petere: ipse dolo & fraude pomum ante puellam iecit. in quo haec carmina scripta erant: Iuro tibi saepe per mystica sacra dianae. Me tibi uenturam comitem sponsamque futuram puella pomo accepto doli ignara carmine legit: uisaeque est sese uxorem polliceri Acontio: Erat n. lex: ut quae in templo Dianae deliae dicerentur. rata fierent Bonas artes. ingenuas disciplinas: eloquentiae studia. Non tantum trepidos: Nō tantum ut in foro iudiciali sis eloquens sed etiam apud amicam. Quam populus: Per populum genus demonstratiuum: per Iudicem genus iudiciale: Per Senatum deliberatiuum genus designatiuum in quibus generibus omnis facultas oratoria uersatur: ut Aristoteles astratus est: & eum secutus. Cicero. Tam dabit eloquios: Tantum puella mouentur eloquentia: quantum populus. Iudex: & Senatus. Sed lateant uires: dissimulanda esse eloquentiam dicit: id quod etiam praecipit Fabius his uerbis: Veteribus quidem etiam dissimulare eloquentiam fuit moris: idque Marcus Antonius praecipit: quo plus dicentibus fidelis: minusque suspecta aduocatorum insidia forent. In fronte disertus: in aperto eloquens. Verba molesta minus amicae delectantia. Declamat: Declamaretur Caluus dixit: est non mediocriter dicere: Nam rhetores per declamationes adolescentes exercebant in scholis & foro praeparabant. Littera causa fuit. Epistola

Priamus Hectorē redemit

Spes

Acontii & cydippes Fabula

Tria genera cau- sarum: dissimulanda esse eloquentiam

declamat

Cara uadum tentet rasis infusa tabellis:
 Cara tuae primum conscia mentis erit.
 Blanditias ferat illa tuas: imitataque amatum
 Verba: nec exiguas quisquis es adde praeses:
 Hectora donauit priamo pice motus achilles.
 Flectitur iratus uoce rogante deus.
 Promittas facito: quid enim promittere laedit:
 Pollicitis diues quilibet esse potest.
 Spes tenet in tempus: semel est si credita longum
 Illa quidem fallax. sed tamen apta dea est.
 Si dederis quicquam: poteris ratione relinqui.
 Praeteritum tulerit. perdideritque nihil
 Et: quod non dederis: semper uideare daturus
 Sic dominum sterilis saepe fefellit ager.
 Sic ne perdiderit. non cessat perdere lusor.
 Et reuocat cupidas alea saepe manus:
 Hic opus: hic labor est primum sine munere iungi.
 Si dederit gratis: quae dedit usque dabit:
 Ergo eat. & blandis pareatur littera uerbis:
 Exploretque animos: primaque tenet iter.
 Littera cydippen pomo perlata fefellit.
 Inscia quae est uerbis capta puella suis
 Disce bonas artes: & moneo romana iuuentur
 Non tantum trepidos ut tueare reos.
 Quam populus: iudexque grauis: lectusque senatus
 Tam dabit eloquio uicta puella manus.
 Sed lateant uires: nec sis in fronte disertus.
 Effugiant uoces uerba molesta tuae.
 Quis nisi mentis iops tenerae declamat amicae.
 Saepe ualens odii littera causa fuit:
 Sit tibi credibilis sermo. consuetaque uerba.
 Blanda tamen praesens ut uideare loqui.
 Si non accipiet scrip. um: illectumque remittet

Iam dicit nimis disertam: & in declamationis modum compositam. Littera ualens: epistola. discendi efficax. Scriptura: litteras missas. Penelopen: castissimam sceminam. Perfes: modo insistas. Per numeros ueniunt ista: primo enim legatideinde rescribat necesse est. Littera tristis seuera epistola amicae: & quae ostendat se abhorrere a re uenerea. Quaeque roget: declarat cur tristis. Quod roget: gatine eam sollicitas. Quod non roget: quae non respondet cupit sollicitari. Dissimulanter: tanquam nescias quae sit in lectica. Abde: absconle ne intelligaris. Notis ambigu: dubio sermone. Spatioiosa porticus: ampla porticus: de porticibus abunde dictum est superius. Aliquot transire columnas: partem porticus: quae columnis sustentata erat. Quod spectes: caput & uultu amicae denotat: uel gemmas: quibus erit ornata. Supercilio: oculis. Notis: alijs signis. Aliquo mimo saltante: histione se in theatro agiliter mouente. Quisquis agatur amans: quicumque amans representetur ab aliquo mimo saltante fabulam: in qua introducantur amantes. Torquere: crispare. Martialis: Crinibus in nodum tortis uenere sicambri. Ferro calamus: mistro: mordaci pumice: Pumices (ut Plynius scribit) sunt in usu corporum leuigandorum sceminis iam quidem & uiris: atque (ut ait Catullus) liberis: Laudatissimi sunt in melo. Scyro: Acolis insulis probatio in candore: & in minimo pondere: & ut quae maxime spongiosae arduae sint ac teri faciles: nec arenosi in fricando: Quorum cybeleia mater: semiutros & molles magnae matris sacerdotes designat: qui singulo quoque die totum corpus eradebant: ne quid eis inter deorum cultum aut pediculi: aut alterius sordis crearetur. Pluris enim factebant se mundos esse: quam decoros: unde etiam uirilla circuncidebatur: auctor Herodotus. Scribit etiam Lactantius Iudis sacerdotes deglabrato corpora pectora tundere: Iudis autem eandem & Cybelen esse docet Apuleius in. xi. metamor. a Cybele monte phrygiae cognominata. scribit enim Strabo Matrem deum berythyam a natione & uestam: & deam phrygiam. Magnam a locis idem. Dindymenae: & phyllenam: & pissinunciam: & Cybelen appellatam plura huius deae nomina ponit Apuleius in metamor. Exulata: uulata celebra ta Apuleius: Et ab ingressu primo statim absconditis ulularibus constrepentes fanatice peruolant. Phrygiis modis: phrygia modulatione. scribit enim Plynius Mydam in phrygia obliquam Tibiam. Geminas tibias Martias Celeneum in eadem gente inuenisse. De Tibiae modalatione haec Apuleius. Brachiique suis humerotinus renudatis autolentes immanes gladios ac secures euhantes exiliunt: incitantes Tibiam can tu lymphaticum tripudium: & Carullus: Vbi cymbalum sonat uox: ubi tympana reboant: Tubicen ubi canit. Phryx ubi curuo graue calamo: ubi capita Menades ui taciunt hederigerae. ubi sacrosancta acutis ulularibus agitant ubi sicut illa duce uolitare cohors uaga. Forma uiros neglecta decet minoidea theseus:

Lecturam spera: propositumque tene.
 Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuentur:
 Tempora lenta pati frena docentur equi.
 Percus assiduo consumitur annulus usu.
 Interit assidua uomer: aduncus humo.
 Quid magis est durum saxo: quod molli? unda?
 Dura tamen molli saxa cauantur aqua.
 Penelopen ipsam: perstes: modo tpe uinces:
 Capta uides sero pergama: capta tamen.
 Legerit & nolit rescribere: cogere nolit:
 Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas:
 Quae uoluit legisse: uolet rescribere lectis.
 Per numeros ueniunt ista: gradusque suos.
 Forsitan & primo ueniet tibi littera tristis:
 Quaeque roget: ne se sollicitare uelis.
 Quae rogat illa: tunc: quod non rogat optat: ut istes:
 Insequere: & uoti postmodo compos eris:
 Interea siue illa toro resupina feratur.
 Lecticam dominae dissimulanter adi.
 Neue aliquis uerbis odiosas afferat aures:
 Quam potes ambiguus callidus abde notis:
 Seu pedibus uacuis illi spatiosa teretur
 Porticus: his socias tu quoque iunge moras:
 Et modo praecedas facito: modo terga sequaris:
 Et modo festines: & modo lentus eas.
 Nec tibi de medijs aliquot transire columnas:
 Sic pudor: & lateri continuasse latus:
 Nec sine te curuo sedeat speciosa theatro:
 Quod spectes: humeris afferet illa suis.
 Iam respicias illam mirere licebit:
 Multa supercilio: multa loquere notis.
 Et plaudas aliquo mimo saltante: puellae:
 Et faueas illi quisquis agatur amans.
 Quum surget surges: donec sedet illa: sedebis.
 Arbitrio dominae tempora perde tuae:
 Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos:
 Nec tua mordaci pumice crura teras
 Ista iube faciāt: quorum cybeleia mater
 Conrinitur Phrygijs exulata modis.
 Forma uiros neglecta decet minoidea theseus:

11

Pumices

Galli tori corpus eradebant

Cybele & eius nomina

Gallorum ulularibus Phrygijs Modis

ros a se reicit Phædra apud Ouidiū in epistolis quæ ait. Sint procul a nobis iuuenes: ut foemina com-
pti. Fine colli modico forma uirilis amat. Minolda: phædrâ, nota ē fabula. A nulla acu. a nullo cala-
mistro: quo calefacto crispantur capilli. Nec erat bñ comptus: idem ita etiam scri. Quidius in episto-
lis. Te tuus iste rigor possitq; sine arte capillis: Et leuis egregio puluis in ore decet: Aptus adonis: ado-
nis non in luxu aliquo ornatus in siluis amatus est a uenere. Fabulam habes apud Ouidium in meta-
mor. Fuscentur: sole nigrescant. Corpora campo: campum martium intellige: ubi iuuenes roma-
ni uariis certaminibus corpora exercebant.

Campi
martii
Certamina

Idemq; (ut Strabo docet) curules pariter cur-
sus: & alia equestria certamina expedita suppe-
ditat. Nec minus tam multis plâ. Trochum:
Palestram exercitatione tractatib; Horatius:
Cur apricum oderit campum patiens pulue-
ris atque solis. Sit bene conueniens. Togam
corpori sic applicato. ut rugas non forte sit in-
dustria locata artifex nodus astringat: uel præ-
cipit togam ipsam rotundatū esse: & apte cæ-
sam aliter enim multis modis fiet enormis. fit
sine labe toga. Sine macula & forde. In laxa
pelle in calceo maiori: sic & Tibullus! Ansaq;
compressos alligat arcta pedes. Deformet ca-
pillos: deformes faciat capillos: sectos in gra-
dus. Nec lædat nares. Alæ siue Axillæ par-
tes sunt sub brachiis per quas natura expellit:
fordidiores humores: quos a depurato sangui-
ne: dum illum diligentius decoquit sequestrat
qui humor in pilis alarum foetidum relinquit
odorem: nisi munditia succurratur: hinc pro-
uerbium est hircum in aliis cubare: quoniam
male olet. Horatius. An grauis Hircutis cu-
bet hircus in alis. Cætera: superfluum cul-
tum & mundum. Male ut: mollis & cyne-
dus. Habere uirum: habere amatorem. Li-
ber Bacchus. Suum uatem: sunt enim poe-
tæ In bacchi tutela. Hic quoque amantes
adiuuat: uina enim parant animos ueneri: Vn-
de non immerito Apuleius liberum ueneris
hortatorem & amigerum appellat. Et Pro-
pertius de eo ita scribit. Per te iunguntur: per
te soluuntur amantes. Fauet flamma: fa-

Alæ uel
Axillæ

Thesei
Ariadnæ
ac phe-
dræ fa-
bula

uet amor. Vergilius: Est mollis flamma: medullas. Gnosis in ignotis: Theseus luperato Minota-
ro Ariadnæ auxilio: cum ea & sorore Phædra athenas redibat: Ariadnæ promiserat se eam ductu-
rum uxorem Hipolito uero filio phædræ daturum. Quare quum Diam appulisset: Ariadnam dor-
mientem reliquit ipsa: cum phædra abiit: tum demum ex petrecta Ariadna etulatu omnia complebat.
Sed quum forte: bacchus ea iteri faceret: puellam inconiugem duxit: quam paulo post in cœlum loca-
uit: & de suo nomine liberam appellari uoluit: transformauit quoque in nouem stellas etus coronam
ut in tertio fastorum: & in octauo metamor. Elegantissimè cecinit Ouidius: Diodoros scribit These-
um ex Creta cum Ariadne profectum in Naxo permansisse insula: qui quum per somnium Dionysiu:
sibi nisi Ariadnem reliquisset: minitantem ut diceret: timore percussus puella relicta ex insula discessit
Dionysius noctu sumptam ariadnem in montem tulit: qui appellatur dryos: & is primum euanuit: ut
deus: Tum quoque Ariadne non amplius uisa est. de ea & eius corona plura legito apud Hyginium
& diodorum. Gnosis: Ariadna gnoso Cræta urbe minois regia. Errabat spariabatur. Dia feri-
tur alluitur: dia (ut Prolæmeus tradit) insula est crætæ adiacens: de qua Plynus ita scribit: Ab ea sep-
ties quingenta Naxos a delo. xviii. mil. cum oppido: quam strogylem: dein diam: Mox dionysia: a
uinearum fertilitate. Alii Siciliam minorem aut calipolim appellant. Patet circuitu. lxxv. mil. pas-
simidioque maior est: quam paros: Naxos autem antea dia dicebatur: sed post a naxo Polemonis qui
insulæ imperauit: nomen accepit: ut diodoros scribit. Croceas comas: flauos capillos. Imbre indi-
gno indignis lachrymis. Cymbala: in bacchi choro erant tympana aliaque huiusmodi instrumen-
ta. Ouidius in metamorphoseos. Tympana quum subito non apparentia raucis obstupere sonis: &
adunco tibia cornu tinnulaque æra sonant. Cymbala autem Dem peculiaria etiam in choro bac-

Dia uel
Naxos
insula
Instru-
menta
Chori
Bacchi
& Matris

Abstulit a nulla tempora comptus acu.
Hippolitū phædra: nec erat bñ cōptus: ama-
Cura deæ siluis aptus adonis erat. (uit
Munditiæ placeat: fuscent corpora campo:
Sit bene conueniens: & sine labe toga.
Linguaq; nec: rigeat: careant rubigine dentes.
Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonsura capillos:
Sit coma: sit docta barba: resecta manu.
Et nihil emineat: & sint sine fordibus ungues.
Inque caua nullus stet tibi nare pilus.
Nec male odorati sit tristis anhelitus oris:
Nec lædat nares uirq; paterq; gregis:
Cætera lasciuæ faciant concede puellæ:
Et si quis male quærit habere uirum.
Ecce suu uatē liber uocat: hic quoq; amātes
Adiuuat: & flammæ qua calet ipse: fauet:
Gnosis in ignotis amens errabat harenis.
qua breuis equoreis dia feritur aquis.
Vtq; erat e somno tunica uelata recincta:
Nuda pedem croceas irreligata comas:
Thesea crudelem furdas clamabat ad undas:
In digno teneras imbre rigante negas: gen 25

chi fuisse: (ut Strabo scribit) Matris Deum & Liberi patris sacra erant communia: quod etiam ostē-
dit Propertius libro tertio in ea elegia: quæ incipit: Nunc o bacche tui sub cum bacchis Cybeles sa-
cerdotes fuisse canit. Catullus quoque in sacris cybeles Menades hederigeras appellat. Attonita
manu: furenti manu. Tympana: Tympanum apud Plynium quandoque accipitur pro uasis esca-
rili: apud Vergilium pro tectis uehiculorum: apud Victruuium uero pro machina tractoria: quæ ro-
ta uocatur: Hic uero accipitur pro Musico instrumento: quo in sacris matris Deum peculiariter ute-

Matris
deū & li-
beri patris
sacra
cōla
tympanum

Clamabat flebatq; simul: sed utrunq; debebat.
Nec facta est lacrymis turpior illa uis.
Iamq; iterū tūdes mollissima pectora palmis:
Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet ait: sonuerunt cymbala toto
Littore. & attonita tympana pulsa manu.
Excidit illa metu: rupitq; nouissima uerba:
Nullus in exanimi corpore sanguis erat.
Ecce mimallonides sparsis in terga capillis:
Ecce leues satyri præuia turba dei:
Ebrius ecce senex pando silen? asello
Vix sedet: & pressas continet arte iubas.
Dū sequit bacchas: bacchæ fugiūtq; petūtq;
Quadrupedē ferula dū malus urget eques.
In caput aurito cecidit del apsus asello:
Clamarunt satyri. surge age. surge pater:
Iam deus in curru: quē summum texerat uuis:
Tigris? adiunctis aurea lora dabat.
Et color. & theseus & uox abiire puellæ.

Mimallio-
nides

Satyri

Syllenus

rum plurimum Dionisio ad uirtutem & gloriam resque bellicas pult Ouidius in fastis. Venerat & se-
nior pando sillenus asello. Sane silleni appellantur satiri seniores: qui in exteriori oceano insulas mul-
tas desertas incolunt: Sunt autem homines agrestes corpore hircos: caudas in uno dorso habentes nō
multo equinis minores: in sole eorum a nautis satirides appellantur: auctor paufanias. Pando: cur-
uo. Vix sedet: nam qui equitant dicuntur sedere. Et pressas continet arte iubas: præ nimia ebrie-
tate titubat: & uix tenet aselli iubas. Pressas arte: arte quadam disponit: uel breues. Fugiantque pe-
tuntq; nunc fugiunt: nunc accedunt ad sillenum. Dum urget quadrupedem: dum cogit moran-
tem asellum bacchas insectari. Ferula: Ferula (ut plinius docet) asinis gratissimæ sunt in pabulo: cæ-
teris uero præsentæo ueneno: qua de causa id animal libero patri assignatur: cut & ferula: Sacrificabat
autem priapo Asinus: cuius rei causam iocosam refert Ouidius in primo fastorum. Aurito asello:
magnas aures habenti. Vergilius: Auritosque sequi lepores. Iam deus: bacchus: Quem summum
quam summam partem: quam tympanum appellari diximus. Texerat uuis: pensilibus: aut certe pi-
etis. Tigris? adiunctis: curru enim uehitur: quem tigres & Lincei ducunt: Staius. Promouet effre-
næ dextra leuaque sequuntur lincei: & uida mero lambunt retinacula tigres: Tigris autem: ut docet
plinius: hircani & indi ferunt animal uelocitatis tremendæ & maxime cognitæ: dum capitur: Iccirco
autem dicuntur currum bacchi trahere simul cum linceibus: q; ut tradit Solinus: utrumque animal
una depascitur: & uino. Lincei uero: docente plinio: animal est peregrinū: quod clarissime omnium qua-
drupedum cernit: a quo qui bene cernunt dicuntur habere oculos linceos: unde nomen Linceo uni ex
argonautis inditum puto de quo Flaccus ita scribit. Solus transibit lumina linceus: plinius quoque
docet paucis mortalium contigisse Lunam nouissimam: primamque eodem die: uel nocte: nullo alio
in signo q; ariete conspici: & inde fabulam ortam esse cernendi linceo: Apuleius in secundo: perspicatio-
rem ipso linceo: uel argo: & aculeus totus. Nazarius in panægyrico Constantini. Non hic tecum
lynceus illo certaret. Qui (ut poetæ ferunt) parietum læpta & arborum truncos uisū facile traiecit
Aurea lora: Aureas habenas. Et Theseus: uox! Theseum uociferans. Canna palude tres
multitruentis agitata mouetur. Cœli spectabere sidus: mutaberis in sidus. Ouidius enim scribit: Li-
c 11

Ferula

Curru
Bacchi
Tigris

Lincei
oculi
Linceus
unus ex
Argo
nautis

ariadna berum patrem post indiam deuictam secum duxisse in dorum, filiam pulcherrimam: qua re Ariadna
in sidus moerens in aliduo luctu uersabarur: Quam cum bacchus consolari non posset: in caelo: ruli: quod
antea se ille ei facturum receperat. Vnde ipsa in fastis ita loquitur. Illa ego sum: cui tu solitus promit-
tere coelum. Hic mihi pro caelo quanta dona fero. Saepere reges iudiam: Nautae solent dirigere cur-
sus ad siderum ratione: nec septentriones tantum: sed et illis uicinas stellas intuentur. ut Booten. Orio-
na & coronam Ariadnae: quam humero sinistro: ut Hyginus scribit: prope contingit Arctophylax:

arctophi-
lax
uel boote

hymeneus
Euchius

nocte
siebant

Terq; fugam petiit: terq; retenta metu.
Hor: uit' ut steriles: agitat quas uetus: aristae:
Vt leuis in madida canna, palude tremit.
Cui deus. en adsum tibi cura fidelior inquit.
Pone metum: bacchi gnosis uxor eris:
Munus habe caelum: caeli spectabere sidus:
Saepere reges dubiam cressa puella ratem.
Dixit. & e curru ne tygres illa timeret:
Desilit: imposito cessit harena pede.
Implicitaq; sinu: neq; enim pugnare ualebat:
Abstulit: ut facile est omnia posse deo.
Pars hymenea canit. ps euchion euchio clau-
Sic coeunt sacro nupta deusq; toro. (mat
Ergo: ubi contigerint positi tibi mura bacchi: /
Atq; erat in soti foemina parte tori. *est*
Nyx tileuq; patre: nocturna q; sacra pcare:
Ne iubeant capiti uina nocere tuo.
Hic tibi multa licet sermone latentia tecto:
Dicere: quae dici sentiat illa sibi.
Blanditia q; leues tenui praescribere uino.
Vt dominam in mensa se legat illa tuam.
Atq; oculos oculis spectare fatibus ignem.
Saepere tacens uocem uerba q; uultus habet
Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula. quaque bibit parte puella. bibas.
Et quaecunque cibum digitis libauerit illa:
Tu pete: dumq; petes: sit tibi tacta manus:
Sint etiam tua uota uiro placuisse puella.
Vt ilior uotis factus amicus erit:
Huic. si forte bibes: sortem concede priorem
Huic detur capiti missa corona tuo.
Siue sit inferior: seu par: prior omnia sumat.

Cofonari
in conul-
uis

maritopullae. Missa corona tuo: in potu at-
q; in hilaritate coronis utebantur: ut scribit Plinius: unde Cleopatra legimus in apparatu acciaci belli
gratificationem ipsius reginae timente. M. Antonio: nec nisi gustatos cibos sumentibus etus ore lu-
fisse extremis coronae floribus ueneno illis: ipsaq; capiti imposta: Mox praecedentem hilaritate in uita-
se Antonium: ut coronas biberent. lones aut primi unguentis coronasq; in conuiuiis dadas: & secun-

da mensa ponenda consuetudinem haud parua luxuria irrimenta reperisse. scribi. Valerius
Maximus libro secundo. Verba secunda: non aduersantia. Per amici fallere nomen: ostenden-
do te esse illi amicum: uxorem subagitare. Crimen habet: fraudem continet. Tuta: quia non Propinat
times maritum. Frequensque: quia id uulgo fieri solet. Inde propinator: propinator est prae-
stato leuiter uino: Poculum alteri offert. Iuuenalis. Quando propinat uiro tibi. Est etiam (ut hoc
in loco) potum cum amico sumere uoluptatis gratia: quod coronati amantes facebant. Propi-

Ne dubites illi uerba secunda loqui.
Tuta frequensque uia e p amici fallere nomen:
Tuta frequensque licet sit uia: crimen habet:
Inde propinator nimirum multa ppinet:
Et sibi mandatis plura bibenda putet.
Certa sibi a nobis dabit' mensura bibendi.
Officium pstat' mesque pedesque suum.
Iurgia praecipue uino stimulat' cauto.
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit eurytion stulte data uina bibedo:
Aptior est dulci mesa: merumque ioco:
Si uox est: canta: si mollia brachia: salta:
Et quacunque potes dote placere place:
Ebrietas ut uera nocet: sic ficta iuuabit:
Fac titubet blefo subdola lingua sono:
Et quicquid dices. faciesq; pteruius equo:
Credatur nimium causa fuisse merum'.
Et benedic domine: bene cu quo dormiet illa.
Sed male sic tacita mente praecare uiro.
At quum discedet mesa conuiuia relicta:
Ipsa tibi accessus turba locunque dabit.
Inferre te turba: leuiterq; admotus eunti:
Velle latus digitis: & pede tangere pedem.
Colloquii iam tepus adest: fuge rustice longe
Hinc pudor: audace forsque uenulq; iuuant'.
Non tua sub nostras uenit facundia leges.
Fac tantum cupias: spote disertus eris:
Est & agendus amas: imitandaq; uulnera uerbis
Hic tibi quaeratur qualibet arte fides.
Non credi labor e: sibi quaque uidet' amada:
Pessima sit: nulli non sua forma placet.
Saepere tamere uere cepit simulator amare.
Saepere quod incipiens finxerat esse fuit.
Quo magis o faciles imitibus esse puellae:
Fiet amor uerus: qui modo fictus erat:
Bladitiis animu furum deprendere fas est.
Vt pendens liquida ripa subitur aqua.
Nec faciem: nec te pigeat laudare capillos:
Et teretes digitos: exiguumq; pedem.
Delectant etiam castae praeconia forma:

nabant etiam cum amico absente nomina
to in eius memoriam bibebant: unde Socra-
tes apud Platonem inquit. Hoc poculum
Celiae propino. Plura mandatis: plura po-
cula sumat amator: quam sibi mandatum fue-
rit. Bibenda putet: uidentia in omnibus
codicibus legi: sed bibenda emendate scribe-
dum fuit. Officium praestent: cauendam
esse ebrietatem dicit: quae homines amantes
reddit: & titubare facit. Occidit eurytion:
eurytus centaurus in nuptiis Pirithoi mero in
caluit: & cum Hippodamen rapuisset: a The-
seo uasto cratere prostratus animam uinum:
que euomuit in duodecimo metamor. Oui-
dus cecinit. Propertius: Tu quoque o Eury-
tion uino centaure peristi. Ebrietas ut uera:
docet quandoque simulandam esse ebrieta-
tem. sic alibi. Quinetiam ut possem uerbis pe-
tulantius uti. Non semel ebrietas est simulata
mihi. Subdola lingua: ficta. Titubet: ha-
sitet. Blefo: balbutienti. Proteruitis: petu-
lantius. Benedic bene precare. Velle la-
tus: uellica latus puellae. Est autem uellicare su-
ms digitis corpus uellere: & infestare: Quin-
tilianus. Ex pedagogo se uellicari respon-
dit. A Gelio tamen ponitur pro criminali
& aliquem carpere id quod inuidi faciunt.
Colloquii iam tempus adest: Aliud prae-
ceptum affert: quo abigit timidos: & uere-
cundos amantes. Audacem fors: sic & Ti-
ballus: Aduentem est: fortes adiuuat ipsa ue-
nus. Sub nostras leges: non docebo te uti e-
loquentia apud amicam. Cupias: selte &
elegantet loqui exoptes. Est & agendus amas:
ostendas quoque te illam impatientius: depe-
rire. Imitandaque uulnera. Vulnera appel-
lat amoris ictus. Vergilius: Vulnera alit uenis.
Pessima sit: sit turpissima. Imitantibus:
simulantibus se amare. Animu: puellae me-
tem. Faciem: Facies enim uenusta in primis
laudatur in foemina & amantes allicit. Ouidi-
us in amori. O facies oculos nata mouere me-
os: & alibi candida candorem roseo suffula ru-
bore ante fuit: in luce lucet in ore rubor. Lau-
dare apollinis: Bacchi: Dionis & Aurora scri-
bit etiam Apuleius sibi unicam curam fuisse
caput capillumque sedulo & publice prius in-
tueri: Propertius. Fulua coma est: longeque
manus: & maxima toto corpore: & Ouidius
in amori. Quam longos habuit nondum
petiura capillos. Exiguumque Pedem: pes
exiguus in foemina maxime laudatur. Oui-
dus in amori. pes erat exiguus: pedis est
apertissima forma. Delectant etiam castae ca-
c iii

Eurytus
Centaurus

uellicare

Capillo-
rum laus

pauo

starum exemplis probat etiam reliquas gaudere pulchritudinis laude. Nam est in phrygiis: cur su no & Pallas descenderunt in iudicium Paridis: quo ille malum aureum uelut uictoriae calculum Veneri dandum censuit: nempe quia ambae se, ueneri praeferebant: cetera elegantia crediderunt: huius iudicii meminit Apuleius. Non tenuisse non optinuisse. Auis: nonia: Pauonem designat: cuius cauda: Argi oculos a Mercurio interfecti iunonem apposuisse narrat Ouidius in metamorphoseos. Penas laudatas: pauo (ut scribit Plynius) laudatus intrinatu expadit colores aduerso maxime solet: quia sic fulgenti radiat: ab auctoribus non gloriosum tantum animal traditur: sed etiam malivolunt: Ouidius in metamorphoseos, laudato pauone superbior: Scribit Aristoteles aulum alias esse uerecundus & cautas ut anseres alias inuidia & politura & ornatus studiosas ut pauones. Pauonem cibi gratia primus occidit Romae orator Hortensius ad ipsi caena faceret. M. Aufidius lurco saginare primus instituit: eo questu habuit redditus sestertium sexagena millia. Recondet opes: aureas penas uerficoloris abscundet. Quadrupes: sonipes inter currendum ornati gestit & gaudent. Depexa ornata. Plausaque colla: colla quibus plaudimus: Vergilius. Et plause sonitum ceruicis amare: Adde deos testes: per deos iura. Notos aolios: uentos qui sit sub imperio aoli Per styga: per paludem stygem. Vergilius: Dii cuius iurare timent & fallere numen. Nunc fauet: iurantibus falso per styga: Expedi: uile est amantibus quia his credunt puellae: quae per deos iurant. Esse putemus: credamus deos mortalium curam habere. Thura merumque: ture: & uino deos colamus. Nec secura quies: secundum Stoicos dicit deos curare mortalia: & nocentes punire: quam rem nec Maro dissimulauit eo uersu. Nec curare deum credis mortalia quenquam. Detinet: moratur quin animi aduertant innocentes. Innocui: nuocentes: Martialis. Innocuos censura solet permittere lusus: Vergilius passue posuit. Sedere carinae omnes innocuae: Numen adest: deus punit hominum scelera. Reddite depositum Deponere est apud aliquem pignus assignare: Vergilius: Ego hanc uitulam ne forte recuses Depono. Deponere etiam est: ut Vlpianus tradit: aliquid custodiendum dare: unde sit Depositum in qua significatione nunc accipitur. Pietas sua foedera seruet: seruet iustitia si sapitis: puellas solas decipite: in aliis fidem seruate. Fide: uiolata. Minus est pudenda: non est pudori. Hac una fraude in hoc solo iure iurando quo fallitis puellas. Fallentes, decipientes amantes. Profanum sunt genus: feminae sunt irreligiosae: Profanum enim (ut Pompeius scribit) significat quicquid non est sanctum: sed porro a fano: & religione tenetur. Horatius. Odi profanum uulgus & arceos. Significat etiam quod ex religioso: uel sacro in hominum usum conuersum est. Vergilius. Quos contra aeneada bello fecere profanos. In laqueos: in insidias. Quos posuere: quas molitae sunt amantibus. Dicitur aegyptus: exemplis arguit meretricias fraudes propulsandas esse Bufiris rex aegypti: Neptunni & libies filius fuit: sub quo quae nouem annis nicta siccitate magna esset sterilitas. Thrasius docuit Bufirim humana hospitum nece posse aquas elici. Sed primus mox suo inuento immolatus est. Inde quae ceteri quoque hospites simili modo mactarentur: ab Hercule bufiris eadem poena affectus interit: Ouidius in ibim: Ut qui post annos sacri monstrator iniqui Elicite pluuias uictima caesus aquas. Strabo negat Bufirim unquam regem aut tyrannum fuisse in aegyptio: Sed id fictum esse propterea. Quod huius loci barbari hospites pellant. Iuuantibus aurua imbribus: pluuiis aethiuis argentibus nili incrementa: ut docet Strabo: Quibus aegyptus irrigatur & irrigantur: secunda sit: Vergilius. E uiridem aegyptum nigra secunda harena: Scribit quoque

Innocui Depore depoluit

profanu;

Bufiris rex

nili'irrigatio

Virginibus curae: grataque forma suae: Nam cur in phrygiis iunone & pallada filuis Nunc quoque iudicium non tenuisse pudet. Laudatas ostendit auis iunonia pennas: Si tacitus spectes: illa recondet opes. Quadrupes inter rapidi certamina, cursus Depexaque iuba: plausaque colla iuuant. Nec timide promitte: rahun promissa puellas Pollicitis testes quos libet adde deos. Iuppiter: ex alto periuria ridet amatum: Et iubet aolios irrita fere notos. Per styga iunoni falso iurare solebat. Iuppiter: exemplo nunc fauet ille suo. Expedi esse deos: & ut expedi ce putemus: Dentur in antiquos tura meruque focos. Nec secura quies illos similisque sopori Detinet: inocui uiuere: numen adest. Reddite depositum: pietas sua foedera seruet. Fraus absit: uacuas caedis habete manus: Ludite si sapitis solas impune puellas. Hac minus est una fraude pudenda fides. Fallite fallentes: ex magna parte prophanum Sunt genus in laqueos quos posuere cadant. Dicitur aegyptus caruisse iuuantibus aurua Imbribus: atque anos sicca fuisse nouem. Quae thrasius bufirim adit, monstratque piari:

vide catalogum in uerbo thrasias

Strabo in partibus australissimis aestate: & non hyeme imbres cadere: in thebaide uero & cetera Syene minime: Aut certe intelligit per imbres Nili irrigationem annis nouem defuisse: Nam scribit Seneca Nilum biennio continuo regnante cleopatra etiam non descendisse decimo regni anno: & unde cimbo. Nilus autem (quem Homerus caelestem amnem appellat) a rege Nileo nomen accepit. quae antea Aegyptus uocaretur: quae pluribus fossis atque locis opportunis Nilum utilem incolis reddidit. Auctor Diodorus: Nilo autem Aegyptum irrigari docet Strabo: & latius Plynius scribens iustum eius incrementum esse cubitorum. xvi. In. xii. cubitis famem sentire. In. xiii. etiam nam elurire. xiiii. cubita hilaritatem afferre. xv. securi: tem. xvi. delittas: plura legito apud Herodotum Diodorum. & Senecam libro. iiii. naturalium quaestionum de Nilo ac eius fontibus. Et phalaris Perylaus quem etiam perillum dicitur: ad agrigentinum. Tyrannum phalaridem taurum aereum atulit: docuitque eo includi posse noxios: & imposito circumaque igni: uocem Bouis mugientis audiri. Tyrannus opus laudauit: ut ipse in epistolis scripsit: Sed artificem primum cruciatum experiri uoluit Ouidius in Ibim. Aere perilleo ueros imittere iuuenos ad formam Tauri conueniente sono. Vtque ferox phalaris lingua prius ense resectat More bouis paphio clausus in aere genas: De perillao ita Plynius scribit: Perilluz nemo laudat seuiorem phalaride Tyranno: cultaurum fecit mugitus hominis pollicitus igne subdito: & primo eum expertus est cruciatum iustiore sauitia plura legito apud paulum orosium de phalaride & perillo: Infelix auctor Perilaus. Imbuit opus. Impleuit aereum Taurum. Adamanta mouebis: foeminam durissimam. Est enim adamas durissimus lapis durum uolentissimae naturae rerum ferri ignisque contemptor: hinc rumpitur sanguine ac ne aliter quam recenti calidoque maceratus: & sic quoque multis ictibus: tunc etiam praeterquam eximias incudes malleosque ferreos frangens: non patitur adamas a Magnete ferrum attrahi: plura de eo legito apud Plinium. Male raptio scula ita rustice arrepta: ut faciem puellae laedas uel dente uel capite: Inuite uolunt per saepe puellae ui subigi. Subita rapina. celeri raptu coitos. Vim passa est phoebe: Phoebem & ilaira forme elegantia excellentes. Leucippus pater despondit Ida & Lynceo fratribus: quas cum rapuissent castor & pollux inter eos pugnatu: est ante spartanam urbem: ut Higynius docet: in quo proelio Castor a Lynceo est interfectus: ipse uero a Polluce: at quae Idas in polluce trueret: ut fratrem ulcisceretur: fulmine ictus est: ipse uero pollux in caelum raptus partitus est cum fratre diuinitatem: ut elegantissime narrat Ouidius in fastis. Est passa uim raptu est enim a castore & Polluce. Sorore ilarae Vtque raptor: castor & pollux. Fabula nota quidem: Vim puellis gratam esse docet exemplo Deldamiae Lycomedis regis filiae: apud quem Tethys Achillem sub muliebri habitu celauit quoniam a proteo acceperat illum periturum esse in bello Troiano: dicente Statio. Vi potitur uotis & toto pectore ueros admouet amplexus. Puella Scyrtas: hoc est. Deldamia filia Lycomedis regis Scyri Insulae: quae contra magnos

Nilus an tea aegyptus uocabatur Nili iustum Perilat cruciatum

Adamas

Phoebeus & ilaira Fabula

deidamiae Fabula

Hospitis effuso sanguine posse iouem; Illi buliris fies iouis hostia primus Inquit: & aegypto tu dabis hospes aquam. Et phalaris tauro uiolenti membra perilli. Torruit: infelix imbuit auctor opus. Iustus uterque fuit: neque enim lex iustior ulla est: Quam necis artifices arte perire sua. Ergo ut periuras merito periuria fallat: Exemplo doleat foemina laesa suo. Et lachrymae psut, lachrymis adamata moue Fac madidas uideat si potes illa genas (bis: Si lachrymae neque enim ueniunt in re semper) Deficient: uida lumina tange manu. Quis sapiens blandis non misceat oscula uerbis? Illa licet non det: non data sume tamen. Pugnabit primo fortassis: & improbe dicit: Pugnando uinci se tamen illa uolet. Tantum ne noceant teneris male rapta labellis: Neue queri possit: dura fuisse caue. Oscula qui sumpsit: si non & caetera sumpsit: Haec quoque quae data sunt. perdere dignum erat Quantum defuerat pleno post oscula uoto: Hei mihi rusticitas: non pudor illa fuit. Vim licet appelles: grata est uis ista puellis Quod iuuat inuita saepe dedisse uolunt: Quae cumque est ueneris subita uiolata rapia: Gaudet: & improbitas muneris instar habet: At: quae quae possit cogi: non tacta recessit: Quae simul et uultu gaudia: tristis erit. Vim passa est phoebe: uis est illata forori. Et gratus raptis raptor uterque fuit: Fabula nota quidem: sed non indigna referri. Scyrtas a monio uicta puella uiro. la dea laudata dederat mala praemia formae

fabula nota quidem: Vim puellis gratam esse docet exemplo Deldamiae Lycomedis regis filiae: apud quem Tethys Achillem sub muliebri habitu celauit quoniam a proteo acceperat illum periturum esse in bello Troiano: dicente Statio. Vi potitur uotis & toto pectore ueros admouet amplexus. Puella Scyrtas: hoc est. Deldamia filia Lycomedis regis Scyri Insulae: quae contra magnos

Scyros insula

Incumbit: clarissima propter lycomedis cum Achille affinitatem: & Achillis filium Neptolemeum...

Stramen subtegmen

Achillis Hasta

Fastus

Colle sub idæo uincere digna uenus. Iam nurus ad priamum diuerso uenerat orbe: Grataq; in iliadis mœnibus uxor erat.

Debet: & a radiis sideris esse niger. Turpis & agricolæ: q; uomere semper aduco. Et grauib; rastris sub iouē uersat humum.

his. A radiis sideris solis feruore. Turpis & agricolæ. cador quoq; minie docet agricolæ...

Quattuor ludogina in græcia & eorum præmia olimpias. Quattuor ludogina in græcia & eorum præmia olimpias.

Quattuor ludogina in græcia & eorum præmia olimpias. Quattuor ludogina in græcia & eorum præmia olimpias.

Orionis Fabula. Orionis Fabula. Orionis Fabula. Orionis Fabula.

hermiōe Hermionē pylades: Hermione filia helenæ & Menelai: q̄s alii ex thesco natā uelint: a Tyndaro Ore
Pylades si agamēnonis filio & patrueli suo nupsit: cui pylades Strophii phocēnsis filii: q̄ quā antea: tū max le
de p̄to. Nō ita uixerunt strophio atq̄ agamēnone natū. Q̄ o pallada phœbeus ut amauit pio & frater
no amore phœb̄ fororē Pallada: sic Hermionē pylades. Sit q̄ nō quo sed qua legā: ut sit qua rōne &
cā phœb̄ amauit pallada. sic Ouid. li. vii. met. Nō foror ut fratrē nec q̄ debebat amauit: & alibi. Nec
nisi qua fas ē germanæ frater amef. Gemin̄

Gemini
Gemelli
Terge
minis
Quater
gemini
Septem
gemini
Iuppiter
i cignum
mutarum
cncubui
it cū læda

castor: castor gemellus. Vergi. Geminos huic
ubera circū Ludere pēdētes pueros: Sūt autez
Gemini siue gemelli: q̄ uno die eodē utero edi
ti sunt: plures duobus sint: unde ap̄d Liutū
Horatios Tergeminos fuisse legimus: & apud
Strabonē ægyptias mulieres Interdū Quater
geminas pepisse: & quādā Septēgeminos. Ca
stor igif & pollux lō Gemini appellant: q̄ eo
dē ptu sunt editi: de hīs multa higynius. Tyn
daro: helenā tyndari filia: Læda. n. Tyndari
uxor genuit castorē & pollucē: Helenāq̄ & cly
tēnestrā: poetæ tñ fabulant̄ touē in cygnū mu
tatū cōcubuisse cū læda: q̄ duo oua peperit: ex
q̄bus nati sunt Pollux Helena: castor & clytem
nestra. Hora. Nec gemino bellū troianū ordi
tur ab ouo: Higynius tam ē scri. Nemesin cuz
Ioue uerso in cygnū cōpressā fuisse: q̄ actis mē
sib̄ ouū p̄creauit: q̄ Mercuri⁹ auferēs: detulit
spartā & læde sedēti piecit in gremio: ex quo
nata ē Helena cæteris specie p̄stās: quā læda fu
am filiā noiauit: Alii aut cū læda Iouē cōcubu
isse in Olorē cōuerso: de quo in medio relinq̄
mus: hæc higynius. De hīs A uonit tale extat
epigramma: Istos tergemino nasci quos cernis
ab ouo Patribus ambiguis & matribus affue
ratos. Hos genuit nemesis: sed læda puerpera
fouit. Tyndareus pf̄ bis & iuppiter: hic putat
hic scit. Myricas: Myrica (ut Seruius docet)
est gen⁹ utruguli humilist qd̄ & Genestā appel
lam⁹. Verg. hūilesq̄ Myricæ: Myricē Plinius
scribit ab aliis Tamaricē appellari: & i Italia na
sci. Laturas poma. qd̄ ē impossibile. Nil nisi tur
pe iuuat Hoies ut uoluptati indulgēat nullaz
hnt amicos & honestatis rationē. Hæc quoq̄
ab alterius eo magis gaudem⁹ quo maiore all
os dolore afficimus. Mille modis: mille rōn
bus. Nec eadē sic. Verg. Nec terræ fette oēs oia p̄nt.

Myrica
uel Gene
sta Ta
marix

Proteus Leuis: Prote⁹ filius fuit oceāi & tethyos
Palenē urbē Macedōiæ patriā hūit: Verg. Hic nūc emathia portus patriāq̄ reuifit Palenē. Lycophrō
tñ scribit palenē fuisse ciuitatē thraciæ nō macedoniæ: quā habitauit Proteus añq̄ i ægyptū trāsiret: ē
aut palene appellata a pallene filia Sithōis, ut docet Eustachius: Carpatū insulā inter ægyptū & rho
dum positā tenuit. Fingit a poetis Neptūnī armēta pascere. de proteo ita scribit Diodo. Quam ægypt⁹
rege careret: ex digniorib⁹ qd̄ in regē assumpt⁹ ē i iaci belli tpe: quē ægypti Cete græci p̄tēsi appel
lāt: Hic artū pitū: & in uarias se formas solitū uertere tradiderūt: ut nūc aial. qnq̄ arbor, aut ignis, aut
quid aliud uiderēt: Cōsuetudo aut regibus tradita: græcis cām hmōl trāsmutatiōis fingēdi p̄buit: Nā
ægyptiis regibus mos erat, aut leonis, aut tauri, aut draconis priorē p̄tē in capte ferre isignia p̄cipat⁹
Qnq̄ uero arborē ignē: & redolētia supra caput unguēta: Hæc tū ad decorē tū ad ornātū spectabant
tū stuporē ac sup̄stitionē quādā aspiciētib⁹ iniciebāt: huius regis meminit et Herodo. at poetæ fingūt
cū uatē fuisse nec nisi coactū futura p̄dicere solitū: capte. n. in uaria mōstra se cōuertēs hoies eludebat
In ultimo Geor. ostēdit Maro: hinc hora. i Sermo. fallacē debitorē p̄tēsi appellat. hic iaculo: fuscina
Modus un⁹. un⁹ ordo. Ad cūctos annos ad unāquāq̄ ætatē. Doct⁹. callidus. rudi puella: idoctæ. Dif
fidet sibi. nullā in se spem hēbit posse tuas isidias effugere. Honesto: utro bonos mores p̄ferētī. Inde
ex eo qd̄ doct⁹ appeas rudi. Vills: uel ipa uillis q̄ relicto maioris dignitatis amatore: ad iseriorē eat: uel
ad uilis amplexus ad uilē amātis amorē. Pars su. restat. puellā. n. diuī cōferuādā docebit. Exhausta
spira: docuit. n. quo pacto aica inueniēda & exorāda sit. Hic. te. no. nauæ exēplo gescēdā cē dicit.

Quodq̄ tibi geminus tyndari castor erat.
Si quis idem sperat: laturas poma myricas
Speret: & e medio flumine mella petat:
Nil nisi turpe iuuat: curā ē sua cuiq̄ uoluptas
Hæc quoq̄ ab alterius grata dolore uenit
Heu facinus: nō est hostis metuēdus amanti.
Quos credis fidos: effugē tutus eris.
Cognatum: fratremq̄ caue: fidumq̄ sodalem.
Præbebit ueros hæc tibi turba metus.
Finiturus eram. sed sunt diuersa puellis
Pectora mille animos excipe: mille modis
Nec tellus eadem parit omnia. uiribus illa
Conuenit. hæc oleis. hic bene farra uirent.
Pectoribus mores tot sūt: quot i orbe figuræ:
Qui sapit innumeris moribus aptus erit.
Vtq̄ leuis proteus mō se tenuabat in undas.
Nunc leo: nunc arbor: nunc erat hirtus aper
Hic iaculo pisces: illic capiuntur ab amis:
Hos caua contento retiā fune trahunt
Nec tibi cōueniet cunctos mod⁹ un⁹ ad ānos.
Longius insidias curua uidebit anus:
Si doctus uideare rudi. petulan⁹ sue pudētī.
Diffidet misere protinus illa sibi
Inde fit: ut quæ se timuit committere honesto
Vilis ad amplexus iserioris eat.
Pars superat coepti: pars est exhausta laboris.
Hic teneat nostras anchora iacta rates:

BARTHOLOMÆI MERVLAE Enarratiōes In secundū uolumē Ouidii de arte amandi.

dicite io pæan. Ex tribus partibus quas proposuerat: Ouidius: Duas absoluit. Tertia su
perest quam nunc exequitur. Docet enim in hoc secundo lib. quem admodum ab ama
tore conseruandus diu sit amica: amor: quam assiduo labore sibi morigeram reddidit
Dicite io pæan Triumphandum esse dicit de amica subacta: & apollinem inuocandū
ut in triumphis fieri solebat: Ouidius in meo. Latos morire triumphos. Et pæana uo
ca miridaq̄ incingere lauros: & in tristibus: Tē
pora phœbea lauro cingentur: ioque Miles te
magna uoce triumpho canet: Strabo in. xviii.
scribit pythone sagittis ab Apolline debellato
parnasios inter adhortandum io pæan clami
tass. inde consuetudinem traditam: ut qui cō
sequuntur sunt aciem: sic pæanis celebrationes
clamitent. Pæan autem non modo Apollinē
significat: sed ipsius & cæterorum deorum lau
dem: Vergilius Latumque choro pæana ca
nentes: & Statius. Herculeum pæana canunt:
Io uero uox est clamantis: Vergilius. Io matres
audite ubiq̄ latia. In meos castestn mea re
tia Præda petita: puella quæ sita. Viridi pal
ma: quoniam docui amantem uictoriam con
sequi de amica: Palma autem ideo datur uicto
ribus: q̄ ea arbor sc̄mper uiret: uel (ut Gellius
scribit) q̄ nullo pondere degrauari potest: qn
furgat: & se eleuet: refrigit enim uel extollit q̄
quid super imponitur. Præferor a creio præpo
nor Hesiōdo ab aera boetia: uico appellato.
Mæonioque seni: Homero a Mæone patre eo
demque patruo: ut Plutarchus scribit: uel (ut
maluit Aristoteles in libro de poetica) a Mæo
ne lydorū rege: qui eum pro filio educauit &
Melligenem prius dictum scribit a melete flu
uio: iuxta quem eum mater peperit: postea fa
ctus cæcus Homeri nomen accepit. Cum ei
namque & Iones oculis raptos Homeros di
cunt: Multæ ciuitates eius ortum sibi uendit
eant: ut docet Gellius eo disticho: Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri. Smirna. Rhodos.
Colophon. Salamin. Ius Argos. Athenæ. Talis ab armiferis: Ex similitudinum aggeratione amā
tis lætitiā exprimit: A b amyclis armiferis. a bellicosus amyclis. Amyclæ autem fuit ciuitas laconia
patria Helene. Priameius hospes. Paris quem Menelaus suscepit hospitio: Is enim cum ænea cum
aliquot nauibus in laconiam Spartam ad Menelaum nauigauit: ab eoque susceptus hospitio: com
mendatur uxori helenæ: qui ipse eo tempore in cretam nauigaret ad diuidendas Atrei opes: Hele
na absente marito: capta paridis pulcritudine: cum eo ad Troiam nauigauit: Herodotus tamen scri
bit eam in Aegyptum tempestate delatam peruenisse: Proteumq̄ regem eam marito menelao reddi
disse. Talis erat qui te curtu: cenomaus Rex Pifæ & Elidis in peloponneso filius Martus & Aeginæ
cum accepisset ex oraculo se moriturum: cum primum filia nupsisset eam in perpetua uirginitate al
seruandam curauit. Itaque quicumque filiam peteret cum ea cursu certabat: Habebat enim duos ue
locissimos equos p̄sillam: & Harpinam: equorum cursum instituit a Pifa ad Aram Neptunni: quæ est
apud Isthmum corinthi: Cursus erat eiusmodi: cenomaus Arietem Ioui sacrificabat. Qui uirginem
postulabat quattuor equorum ferebatur curtu: cenomaus lacris peractis: cursu sequebatur præceden
tem auriga Myrtilo: affecutum hasta quam gestabat manu interficiebat. Primus Marmacas perit:
multiq̄ etiam post illum. Tandem pelops Tantalii filius: ex pelonneso ueniens corrupto Myrtilo ut
ctor euasit: Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciiuit: Pelops sumpta
uxore hippodamia p̄sæ regnū tenuit: auctor Diodo. Peregrinis rotis. curtu peregrini pelops: e phry
gia enim in peloponnesum uenerat. Tua pinus. tua nauis ex pinu arbore. i. tuus amoris cursus: est
eni a nauigantibus sumpta trāslatio. Et longē: nam plura adhuc instant dicēda. Nec minor est uirtus.
Snia loco cōgruens. Puer & cytherea. cupidinē & uenerē inuocat. Stq̄do fauissis. i. Erato: erato una est
ex nouem musis: dicta ab eros eratos. q̄ amore significat. qd̄ docti hoies ab omnibus amantur Dio
do. asserit. R emanere. Durare. Puer puagus. q̄ amica s̄p̄entiero ab amate ad aliū deficiūsq̄ d̄ p̄per
tius q̄rit ea elegit q̄ sic incipit. Iste qd̄ ego s̄p̄e fuisse fors & in hora. Hoc ip̄o electo chatior alter eris

P. OUIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER SECVNDVS.

dicite io pæa & io bis dicite pæa. Decidit i casses p̄da petita meos
La t̄ amās donet uiridi mea car
mina palma,
Præferor aerao: mæonioq̄ seni
Talis ab armiferis priameius hospes amyclis
Candida quā rapta coniuge uela dabat.
Talis erat: qui te curru uictore ferebat
Vecta peregrinis hippodamia rotis:
Quid p̄peras iuuenis: mediis tua pin⁹ iundis
Nauigat: & longe quem peto portus abest.
Non satis inuenisse tibi est me uate puellam.
Arte mea capta est: arte tenenda mea est:
Nec minor est uirtus: q̄ quære parta tueri.
Casus uest illic. hic erit artis opus.
Nūc mihi si quādo: puer & cytherea fauete.
Nunc erato: nam tu nomen amoris habes.

dicite io pæa & io bis dicite pæa. Decidit i casses p̄da petita meos
La t̄ amās donet uiridi mea car
mina palma,
Præferor aerao: mæonioq̄ seni
Talis ab armiferis priameius hospes amyclis
Candida quā rapta coniuge uela dabat.
Talis erat: qui te curru uictore ferebat
Vecta peregrinis hippodamia rotis:
Quid p̄peras iuuenis: mediis tua pin⁹ iundis
Nauigat: & longe quem peto portus abest.
Non satis inuenisse tibi est me uate puellam.
Arte mea capta est: arte tenenda mea est:
Nec minor est uirtus: q̄ quære parta tueri.
Casus uest illic. hic erit artis opus.
Nūc mihi si quādo: puer & cytherea fauete.
Nunc erato: nam tu nomen amoris habes.

tant: ut docet Gellius eo disticho: Septem urbes certant de stirpe insignis Homeri. Smirna. Rhodos.
Colophon. Salamin. Ius Argos. Athenæ. Talis ab armiferis: Ex similitudinum aggeratione amā
tis lætitiā exprimit: A b amyclis armiferis. a bellicosus amyclis. Amyclæ autem fuit ciuitas laconia
patria Helene. Priameius hospes. Paris quem Menelaus suscepit hospitio: Is enim cum ænea cum
aliquot nauibus in laconiam Spartam ad Menelaum nauigauit: ab eoque susceptus hospitio: com
mendatur uxori helenæ: qui ipse eo tempore in cretam nauigaret ad diuidendas Atrei opes: Hele
na absente marito: capta paridis pulcritudine: cum eo ad Troiam nauigauit: Herodotus tamen scri
bit eam in Aegyptum tempestate delatam peruenisse: Proteumq̄ regem eam marito menelao reddi
disse. Talis erat qui te curtu: cenomaus Rex Pifæ & Elidis in peloponneso filius Martus & Aeginæ
cum accepisset ex oraculo se moriturum: cum primum filia nupsisset eam in perpetua uirginitate al
seruandam curauit. Itaque quicumque filiam peteret cum ea cursu certabat: Habebat enim duos ue
locissimos equos p̄sillam: & Harpinam: equorum cursum instituit a Pifa ad Aram Neptunni: quæ est
apud Isthmum corinthi: Cursus erat eiusmodi: cenomaus Arietem Ioui sacrificabat. Qui uirginem
postulabat quattuor equorum ferebatur curtu: cenomaus lacris peractis: cursu sequebatur præceden
tem auriga Myrtilo: affecutum hasta quam gestabat manu interficiebat. Primus Marmacas perit:
multiq̄ etiam post illum. Tandem pelops Tantalii filius: ex pelonneso ueniens corrupto Myrtilo ut
ctor euasit: Oenomaus existimans aduenisse responsi tempus sibi mortem consciiuit: Pelops sumpta
uxore hippodamia p̄sæ regnū tenuit: auctor Diodo. Peregrinis rotis. curtu peregrini pelops: e phry
gia enim in peloponnesum uenerat. Tua pinus. tua nauis ex pinu arbore. i. tuus amoris cursus: est
eni a nauigantibus sumpta trāslatio. Et longē: nam plura adhuc instant dicēda. Nec minor est uirtus.
Snia loco cōgruens. Puer & cytherea. cupidinē & uenerē inuocat. Stq̄do fauissis. i. Erato: erato una est
ex nouem musis: dicta ab eros eratos. q̄ amore significat. qd̄ docti hoies ab omnibus amantur Dio
do. asserit. R emanere. Durare. Puer puagus. q̄ amica s̄p̄entiero ab amate ad aliū deficiūsq̄ d̄ p̄per
tius q̄rit ea elegit q̄ sic incipit. Iste qd̄ ego s̄p̄e fuisse fors & in hora. Hoc ip̄o electo chatior alter eris

Io Pæan

Pæan

Io

Palma

Aera

Mæoni

us poeta

Melisse

nes

Hæterus

Helenæ

Fuga

hippoda

miz &

Pelopis

Fabula

Dædali
Fabula

Et habet geminas quibus euolet alas: quare cupidini alæ attributæ sint ita etiam docet Propertius: Scilicet alterna quoniam iactamur in unda Nostræ: non ullis permanet aura locis. Hospitis effugio: Exemplis docet: cupidinem idest scemineum amorem non posse teneri: quin quo uelit euolet. Effugio hospitis: Dædalus genere atheniensis: natus ex mittono: supalini præclarus architectus fuit: hic in terfecto Talo sororis filio per inuidiam. q̄ Serram: rotam i gulis: & toruum repperisset: ab Atropagitis damnatus in Crætam profugit: quem quum Minos comperisset bouem ligneam Pasiphæe fabricasse: in labyrintho eum cum filio Icaro includi iussit: aut (ut refert Diodorus) Pasiphæe eum abscondidit. Ille uero desperato nauis trāsitu: q̄ minos loca omnia præcluserat: & pecunias promiserat. si quis Dædalum inuenisset: alas cæra compactas sibi & filio applicuit: uo lauitq̄ in siciliam: Icarus quoniam altius euaserat in mare decidit: quod ab eo Icarium cognominatum uoluit Ouidius: Fabulam plenius refert Diodorus: & Ouidius in metamor.

Præcluserat omnia: terras & maria cluserat. Crimine matris: Pasiphæes infando concubitu. Ut clausit: posteaq̄ labyrinthum ædificauit.

Sit modus exilio. Verba sunt Dædali præcantis Minoæ. Terra paterna: urbs atheniēsis. Senis, patris dædali. Puerio filio Icaro: Et possidet æquora minos: Cretenes namq̄ (ut Strabo docet) nauigandi olim principatus tenuerunt: unde proverbium erat. Si quis quæ nouit se ignorare dissimulet: cretes: nescit pelagus. Per styga detur iter: Inuitum se dicit ærem tentare. Stygiis undas: ne iouem offendam. Iura nouanda. naturæ iura. Dædalus dicitur innouare: quum aerem uolucris conuolucrum tentat relicta terra. Ingenium mala: sæpe monent. Pericula reddunt hominem ingeniosum. Aerias uias. Horatius. Expertus uacuum Dædalus aera pennis non homini datis. Remigium uolucrum: Remigium est ipse ordo remorum: Vnde etiam per metaphoram de aulibus dicimus. Vergilius. Remigio alarum. Virgo tegea: Calisto arcadica. ab urbe Tegea. a qua Vergilius etiam Pana Tegeam appellauit: Calisto autem Lycæolis Archadiæ regis filia a Ioue compressa: mutata fuit a Iunone in uulam: quam Iuppiter cum filio iter sidera collocauit: eamq̄ arcton quod latine uulam significat: situm Arctophilaca nominauit: Fabulam narrat Ouidius & Plinius hylgynus: Hæc non unquam helice appellatur: ut nonnulli uolunt ab archadiæ oppido: Higynius scribit Helicem: & Cynosuram nymphas fuisse Iouis nutrices: & pro beneficio in mundo collocatas: & utrasque arctos appellatas: quas nostri Septentriones dixerunt cuius nominis significationem docet Gelius: Helicen autem græcis: Cynosuram uero phoenices aspicientes contine nauigant. Ouidius. Esse duas arctos quarum Cynosura uocatur. Sidoniis: Helicen graia carina notat. Comestq̄ bootes. Arcton Plaustrum nominatum: qui sidera peruiderit: nam ex septem stellis: duas quæ partes uidentur: pro bobus habuerunt. Reliquæ uero quinque figura: plaustrum

Nauigandi
PrincipatusCalisto
in Vrsis

Arcton

Helice

Septentriones
Helicis &
Cynosura
obscuratio

Plaustrum

Magna paro: q̄s possit a: nor remanere partes

Dicere tam uasto peruagus orbis puer:

Et leuis ē: & hēt geminas: quibus euolet alas.

Difficile est illis imposuisse modum.

Hospitis effugio præcluserat omnia minos.

Audacem pennis reperit ille uiam:

Dædalus ut clausit conceptum crimine matris

Semibouemq̄ uirum: semiuirumq̄ bouem

Sit modus exilio dixit iustissime minos.

Accipiat cineres terra paterna meos:

Et quoniam in patria fati agitatus iniquis

Viuerē nō potui: da mihi posse mori:

Da reditum puero. senis est si gratia uilis.

Si non uis puero parcere. parce leni:

Dixerat hæc. sed & hæc: & multo plura lice

Dicere: & egressus nō dabat ille uiros: bat

Quod simul ac sensit. nūc nūc o dædale dixit

Materiam qua sis ingeniosus: habes:

Possidet & terras: & possidet æquora minos:

Nec tellus nostræ: nec patet unda fugæ.

Restat iter cœli: cœlo tentabimus ire.

Da ueniam cepto iuppiter alme meo:

Non ego sidereas affecto tangere sedes.

Qua fugiam dominum nulla nisi ista uia ē.

Per styga detur iter: stygiis trāsibimus undas:

Sunt mihi naturæ iura nouanda meæ.

Ingeniū mala sæpe mouēt. q̄s crederet unquā

Aereas hominem carpere posse uias:

Remigium uolucrum disponit i ordine pēnas:

Et leue per lini uincula nectit opus:

Imaq̄ pars caris astringitur igne solutis.

Finitulq̄ nouæ iam labor artis erat.

Tractabat cæramq̄ puer pennasq̄ renidens.

Nescius hæc humeris arma parata suis:

Cui pater his inquit patria ē adeunda carinis.

Hæc nobis minos effugiendus ope:

Aera non potuit minos: alia omnia clausit.

Qua licet inuentis aera rumpe meis.

Sed tibi non uirgo tegea: comestq̄ bootes.

Enlifer orion aspiciendus erit.

simularunt. proximā illi stellam Bootem dixerunt a bobus: quos uident agere: hūc & Arctophylax idest uulæ custodem appellari diximus: Enlifer orion: Orionis sydus obseruari a nauis docet etiam Vergilius: quum ait. Armatumque auro: circumspicit oriona: enlifer autem appellatur. quoniam tres stellæ sunt. quibus gladius in eius dextra deformatur: ut Hyginus docet me pennis sectare: ne aspicias uia sydera: sed me tantum uolatu subsequere. Inter utrunque. uola: medium tene. Mō te minor collis: collem cretæ describit. Vnde Dædalus cum filio euolauit. Iam famos a leua: Sa mos (ut Apuleius scribit) modica insula est: in mari icario ex aduersum Miletos ad occidentem eius sita: in ea sanum fuit Iunonis antiquius. famigeratum: cuius. deæ donarium in lancibus: speculis: pœculis plurimo auro & argento erat: perquam opulentum: erant: quoque multæ æris effigies. & ante aram Batylli statua a polycrate tyranno dicata: plura legito apud Apuleium in secundo floridorum ihulus insulæ meminit etiam: Ouidius in metamorphoseos. dicens. Et tam iunonia leua Paros te famos fuerat: Naxos: naxos una est ex cy cladibus: de qua Vergilius: Bacchatamque iugis. Naxos. Et paros: paros quoq̄ inter cy clades ponitur: marmore nobilis: Primo platea postea minoidea uocata. Et clario delos: delos cycladum. est longe clarissima: natali: & tempio apollinis: & mercatu celebrata. Clario deo: deo apollini dicto (ut arbitratu Seruius) uel a clario opido in confinio colophonorum: uel a clario cycladum una ubi colebatur. Sed in primo tristis de hoc plura diximus. Dextra lebynthos erat. Lebynthos quoque una est ex cycladibus. Vmbrosa calydne. Calydne insula a Strabone ponitur inter Sporades: quauis scribat plerosque asserere duas esse calydnas Leram: scilicet atque calymnam: in ea idem scribit mel nasci: quod reliquum antecellit: Ouidius in metamorphoseos. focundaque melle calymnos: Cineta que piscosis astyphalæa: Astyphalæa insula est Sporadum una: unam habens ciuitatem hæc ad cniidā orā protēditur lōga sublimis. angusta circuitum ad quadragena & centena complectens stadiarum: & statto nauium adest: auctor Strabo. Vadis piscosis piscibus plenissimic alibi Ouidius cniidon illi nteinam piscosam appellauit. Deseruitque patrem. nam: quā tenebat pater reliquit. Deo propiore: sole uicino. Non iam pater: quia erat sine filio. Aequora nomen habent ab Icaro enim icarium Mare appellatum fuit: quauis Plinius ab Icaro insula nomen datum uelit. Deum uolucrum: cupidinem alatum. Fallitur æmonias: magicam uanitatē in! perfide a zoroastre oram scribit Plinius: Tum deinde trāsisse ad thessalas urbes: quarum cognomen diu optinuit in nostro orbis alienæ gentis. Vnde Menander quoque thessalam cognominauit fabulam: complexam ambages sceminarum lunam detrahentium. Docet etiam Apuleius in metamor. Eam attem in Thessalia præpotentem fuisse. Ad æmonias artes ad artes magicas. Quæ amoris nihil cōseruit. Aemonia

Me pennis sectare datis: ego præuius ibo.

Sit tibi cura sequi: me duce tutus eris.

Nam siue æthereas uicino sole p̄ auras

Ibimus: impatiēs cæra calorū erit.

Sue humiles propiore freto iactabimus alas:

Mobilis æquoreis pēna madescet aquis:

Inter utruq̄ uola: uetos quoq̄ nate caueto.

Quaq̄ ferent auræ: uela secūda dato.

Dū moēt. aptat op? puero mōstratq̄ moueri

Erudit infirmas ut sua mater aues.

Inde sibi factas humeris accōmodat alas:

Perque nouum timide corpora librat iter.

Iamq̄ uolaturus paruo dedit oscula nato.

Nec patriæ lachrymas continuere genæ.

Monte minor collis campis erat altior aquis.

Hic data sunt miseræ corpora bina fugæ

Et mouet ipse suas: & natū respicit alas

Dædalus: & curfus sustinet usque suos.

Iaq̄ nouum delectat iter: positosq̄ timore.

Icarus audaci fortius arte uolat.

Hos aliquis tremula dū captat arūdine pisces

Vidit: & iceptum dextra reliquit opus.

Iam famos a leua fuerat: naxosque relicta:

Et paros: & clario delos amata deo.

Dextra lebythos erat: siluisq̄ ūbrofa calydne:

Cinctaq̄ piscosis astyphalæa uadis:

Quum puer incautus nimium temerarius annis

Altius agit iter: deseruitque patrem.

Vincla labat: & cæra deo propiore liquecit:

Nec tenues uenti brachia mota tenet.

Territus a summo despexit in æquora cœlo:

Nox oculis pauido uenit aborta metu.

Tabuerat cæra: nudos quatit ille lacertos:

Et trepidat: nec quo sustineatur habet.

Decidit: atq̄ cadēs pater o pater auferor inqt.

Clauerūt uirides ora loquētis aquæ.

At pater in foelix: non iam pater: icare clamat

Icare clamat ubi es: quoue sub axe uolas:

Icare clamabat: pennas aspexit in undis.

Ossa tegit tellus. æquora nomen habent:

Bootes
Arcto
phylax
orionis
sidusSamos
Inse!

Naxos

Paros
DelosAstypha
læaIcarium
maremagica
uanitas

Aemonia

enim Theffalia cognominata est ab Aemone Deucalionis filio. A teneri fronte reuellit equi: caris-
culam intelligit: quae nascitur in fronte pulli: de qua Plinius haec: Et sane equis in aesci amoris uenefici
um Hippomanes appellatur: in fronte caricae magnitudinis: colore nigro: quod statim edito partu de-
uorat facta: aut partum ad ubera non admittit: si quis praereptum habeat: olfaru in rabiem id genus
agit. Aristoteles etiam in sexto ita scribit. Quum equa peperit: tum secundas deuorat: atque et quod pulli
nascentis fronti adheret hippomanes dictum: magnitudine minus carica parua: specie latiusculum:
orbiculatum nigrum: hoc si quis prepto odo-
rem moueat: equa excitatur: furtim agnito eo
odore: quapropter id a ueneficis petitur: & pri-
pitur mulierculis. Medeides herbae uenefi-
cae herbae: quae utebat Medea: has et hecateides
ab hecate appellauit Ouidius in met. Vt ui-
uat amor: ut diutius duret. Marfa uenena:
herbarum succos dicit: aut carmia quibus Marfa
utebantur: Ouidius de medicamine faciei: si mo-
lber est Ouidius: Nec medice marfis findantur
cantibus angues: aut certe serpentes dicit a mar-
fis domitos quorum membrana in ueneficis
miscbatur: Ouidius in met. Nec defuit illi Squa-
mea cyniphei tenuis membrana chelydri: mar-
fi autem populi fuere in Italia albæ finitimi. ppe
Fuctum lacum ut docet Strabo: dicit a Cir-
ces filio Marfo: ut Plinius scribit: uela Mar-
fia phrygio: ut Silius uoluit. Hii erant ter-
rori serpentibus: tactu ipso leuât puffedos fuctu
ue medico. Gelius etiam scribit Marfo: gēti da-
tum est: ut serpentium uulserum domitores sint
& incantationibus herbarum succis faciât miracu-
la medelag d marfis Silius i. viii. ita scri. at mar-
fia pubes & bellaf mâu & chelydri cātaf fopo-
rē. Vipresque herbis hebetare: & carmine detē. Aetæ plē angitiā mala gramia primā mōstrauisse ferūt
tactuq; domare uenena. Et lunam excussisse dolo: stridoribus amnem. Frenantem ac Siluis montē un-
disse uocatis. Sed populis nomen posuit metuentior hospes. Quum fugeret phrygios arans æquora
Marfia ctenos Mygdoniam phœbi superatus pectine loton. Cum magicis sonis: cum carminibus
magicis. Phafias æsonidem: exemplis aut non posse magicis carminibus amorē cōciliari: Phafias autē;
Medea appellat a phasi colchoꝝ fluuio. Luca. Colchoꝝ qui rura secat diuissima Phafis. Aesonidē. la-
sonē Aesonis filium. Is enim Medea opa aetæ regis filia rapto aureo uellere: & ea in uxore; ducta in
theffaliam rediit. Mox cum ea ad creontē corinthioꝝ regē diuertit: cuius filiam creulam: quā Diodo.
Glaucē appellat: duxit uxore repudiata medea: ut in. v. Diodo. elegantissime docet. Circe tenuisset
ulyffem: sol (ut Diodo. refert) duos procreauit pueros Aectē & Persem: e perse nata est Hecate: q̄ pria
aconitū inuenit: psem ueneno sustulit: nupsit primū aetæ patruos: genuitq; liberos tres. Circem: Me-
deam & ægialeu. Deinde farmataꝝ regi quem ueneno absūpsit: & quum subditos uexaret: expulsa in
Italiam uenit: inq; eo promontorio: qd̄ ab ea circum dictū est: refedit. Poetæ tñ dicūt Circen ex sole
& persa oceanī filia ortam: q̄ (ut Ouidius scribit in meta.) quum ad se uenisset Vlyffes solus a Mercurio
doctus: euasit. In obsceno carmine legimus Circē ab Vlyffe abstulisse ob mentulā crassitudinem:
qua delectabatur: eam postea uxorem duxit: & in eius gfa: socios oēs reformauit: & annuo spatio cū
ea moratus discessit: nō sine magno circis dolore. Carmine: Incantatione. Verg. Carminibus circe
socios mutauit Vlyffis. Phyltra pallantia: q̄ reddūt hoies pallidos: Phyltra. n. Pocula & uenena sunt
q̄ amorē ingerūt. Apule. in magia. Phyltra oia undiq; erūt: & luuena. Hic theffala uendit. Phyltra q̄
bus ualeat mentem uexare mariti. Quod tibi: ut ameris: Sit licet antiquo. Nireus: Nireus caropei
filius & Aglees ex Sime insula tribus nauibus ad bellū troianū pfectus oium pulcherrim⁹ fuisse scri-
bit ab Homero in. li. iliados: pter Achillē: de eo Diodo. quoq; ita scribit. In Sime postmodū regnauit
addita cūldiā parte Nereus charopi atq; A glazē filius speciosus admodū: qui cū Agamēnone ad tro-
iam profectus est. Propertius. Nirea non facies: quis sit candida cepti: & Horati. Qualis aut nireus fu-
it aut aquosa captus ab ida. Antiquo Homero: ueteris nam (ut ex Plutarcho dicit: qdam eum dicte
fuisse belli troianī pte: iuldemq; spectatorem: ut nō immerito ab eo amari potuerit Nireus: Gelius tñ
scribit Homerum uixisse annis plus. c. atq; .lx. post bellū troianū. Hylas tenet. Quū Hercules p Dryo-
pas iter faceret: Thiodamāte: quē arantē inuenerat: cibū petit. Sed ille hoc negaret. Hercules boues
ab aratro deductum maclauit: inter eos pugna orta: Thiodamas perit. Tum hylam eius filium Her-
cules abduxit: qui & a patre Thiodamāteus dicit a Propertio. Sed quum argonautæ in bithyniā uenif-

Hippoma-
nes

Marfi

Phafias
Phafis

Hecate
Circe

Phyltra

Nireus

Hylas

Non potuit minos homini: cōpescere pēnas:
Ipse deum uolucrum detinuisse paro.
Faliatur æmonias si quis decurrit ad artes:
Datq; quod a teneri fronte reuellit equi:
Non facient ut uiuat amor medeides herbae:
Mistaq; cum magicis marfa uenena sonis.
Phafias æsonidem: circe tenuisset ulyffem:
Si modo seruari carmine posset amor:
Nec data profuerint pallentia phyltra puellis.
Phyltra nocēt animis: uimq; furoris habent.
Sit pcul oē nephas: ut ameris: amabilis esto:
Quod tibi non facies solaue forma dabit.
Sit licet antiquo nireus adamatus homero.
Naiadumq; tener crimine raptus hylas:
Vt dominam teneas: nec te mirere relictum:
Ingenii dotes corporis adde bonis.

sent: hylas ab hercule aquatum missus a nymphis ob eius pulchritudinem raptus dicit. Iouenalis. Et
multum q̄stus hylas urnamque secutus. Flaccus tñ in argonauticis scribit hylam dum c. ruū a ianōe
immisum insequitur ad fontem peruenisse: in quo dum se abluir: a nympa Dryope raptus fuit. Cri-
mine naiadum: nympharum amore uel certe insidiis nympharum a quibus captus est. Corpus
arent: quasi sulcos ducant in corpore. Per artes Ingenuas. per artes liberales: sunt autem ingenue:
artes discipline: quae ingenuis hominibus: ingenueque educatis dignae sunt: & in oratore Ingenuae
Cicero eas appellat: Hæ quoque liberales di-
cuntur: quia homine libero dignae sunt: ut do-
cet Seneca. Duas linguas: græcam & latinā; lypso
quod etiam Fabius præcipit. Torfit amor: cru-
ciauit. Aequoreas deas: calypso: ut Hesio-
dus scribit: Nympa fuit oceanī & thethios
filia. Homerus tamen eam Atlantis filiam
fuisse scribit: Sic etiam ex nostris Tibullus.
Non amor & fecunda atlantidos ora cal ip-
sus: & in obsceno carmine. Hic legimus cir-
cen: Atlantidemque calipso. Ea habitauit in
mari aphrico, iuxta ionium uersus sirtes calip-
son insulam quam Homerus ogigiam appel-
lat: ad quam naufragus Vlyffes locis tempe-
state amissis: relicta circe peruenit: eamque
illius amore captam: sibi ita arte conciliauit:
ut immortalitatem polliceretur: si uellet secuz
permanere. Sed post septimum annum disces-
sit ionis imperio non sine multis lachrimis ip-
sius nimpha: dicente Propertio. at non sic ita
ci digressu mota calipso desertis olim fleuerat
æquoribus. Multos illa dies incomptis mo-
sta capillis: Sederat in iusto multa locuta sa-
lo. Ducts odrisii: Rhesi regis Thraciæ. odris-
ium autem eum appellat ab: Odrisarum gē:
te: quam in thracia fuisse Plinius docet. Mar-
triumphos: Rhesus autem rex thraciæ Fro-
nei filius fuit: qui cum candidissimis & perni-
ciosissimis equis & curru: auro argentoque or-
natissimo in auxilium troianorum uenerat: cia-
sed noctu a Diomede: & Vlyffe interfectus
est: & equi abducti fuere: ut Homerus in de-
cimo iliados ostendit. Vergilius. Nec procul
hinc thesi n̄ uis tentoria uelis agnoscat lachri-
mans. Primo quæ prodita somno Tide mul-
ta uastabat cede cruentus Ardentesque auertit
equos in castra: priusquam pabula gustassent
troiæ xantumque bibissent. Simois. Simois
fluuius est iuxta troiam ex ida decurrens. Fa-
cit gentium simoentis. Vergilius Xanthuz
simocuntaque testor. Cede dolonis. Dolon
(ut in decimo illados scribit Homerus) Eu-
medis filius: a Troianis missus speculator ad
græcorum castra pactus pro remuneratione
Achillis equos in diomedem & Vlyffem inci-
dit: qui speculatum quoque serant ad troia-
nos. Illi promissa ei impunitate: Troianorum
consilia ab eo didicere. inter cætera facti cer-
tiores de aduentu rhesi: dolonem interficiunt
thracum castra aggrediuntur: equi inde inde
abducti sunt. Aetoniōs equos: equos achil-
lis ex phia urbe theffalæ. Ouidius in secun-
do tristium. Non foret Eumenides orbis si-
d ii

Forma bonū fragile ē: q̄tūq; accedit ad ānos:
Et minor. & spatio carpitur illa suo:
Nec semper uiolā. nec semper lilia fflorent:
Et riget amissa spina relicta rosa.
Et tibi iam ueniet cani formose capilli.
Iam uenient ruge: quæ tibi corpus arent:
Iam molire animū qui duret: & astrue formā
Solutus ad extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluisse per artes:
Cura sit: & linguas edidicisse duas.
Non formosus erat: sed erat faciūdu ulyffes:
Et tamen æquoreas torfit amore deas.
Ah quoties illum doluit properasse calypso.
Remigibque aptas eē negauit aquas.
Hæc troiæ casus iterumq; iterumq; rogabat.
Ille referre aliter sæpe solebat idem.
Littore cōstiterāt. illic quoq; pulchra calipso.
Exigit & odrisii facta cruenta ducis.
Ille leui uirga (uirgam nam forte tenebat)
Quod rogat: in spisso littore pingit opus.
Hic inquit troia est: muros in littore fecit.
Hic tibi sit simois: hæc mea castra puta.
Camp⁹ erat (campū fecit) quæ cæde dolonis
Sparfim⁹: æmonios dum uigil optat equos.
Illic sithonii fuerat tentoria rhesi.
Hæc ego sum captis nocte reuectus equis.
Pluraq; pingebat: subitus q̄m p̄gama fluct⁹
Abstulit. & rhesi quum duce castra suo.
Tum dea quas inquit fidas tibi credis ituro.
Perdiderint undæ nomina quanta uides:
Ergo age fallaci timidæ confide figuræ:
Quisq; es: atque aliqd corpore pluris habe.
Dextra p̄cipue capit indulgentia mentes.
Asperitas odium: sæuaq; bella mouet:
Odimus accipitrem: q̄a uiuit semp in armis
Et pauidum solitos in pecus ire lupos.
At caret insidiis hoium quia mitis hirundo ē:
Quasq; collat turres chaonis ales habet.
Este procul lites: & amara pralia linguæ.
Dulcibus est uerbis mollis alendus amor:

filii eius Stultus Achilleos non adamasset equos. Sithonii: threicitnam (ut Gelli scribit) thracia sithon prius dicebatur. Herodotus in septimo Olynthum regionem postea Sithoniam appellatam fuisse asserit. Subtus fluctus subito & statim ortus. Abstulit pergama: uastauit pergama in littore designata. Tum dea calypso. Timide confidens midus spem pones in pulchritudine tua.

Indulgentia dextera: obsequiosa: & propitia: Caput mentes: alit puellas. Asperitas: ea est indulgentiae contraria. In armis. In praeliis & raptu. In patidum pecus: in oues & agnos. Turres: columbaria: peristeriones

Chaonia Iuppiter dodone

Chaonia ales: columba epirotica: species pro genere. Chaonia pars est epirotica chaone troiano appellata: ut uoluit Maro: illic erat templum iouis Dodonei: quod (ut Strabo scribit) monti. Tomaro subiectum pelafgi condidere tibi columbae humana uoce dabant responsa. Quas colat: propter eius mansuetudinem. Amara lingua: aspera & contumeliosa. Lite fugant: uxores de dote cum maritis. contendant: non amantes. Inter quos haec inimicitiarum causa minime intercedit: Rem sibi semper agi. Signate uerbis usus est quibus in diuortis utebantur. Dicebant enim: tuas res tibi habeto: tuas res agito unde apud Apuleium Cupido ita Psychen alloquitur.

Verba quibus in diuortis utebatur

Confestim thoro meo diuorte: ubique res tuas habeto. Aliter uero dixit. Martialis Crispulum agere res uxoris. Sonos optatos. Placida uerba. Non legis iussu: non iugali lege. Quam multos dies: quia exclusit me amica. Et causas quicquid amoris habet: ordo est: quicquid amoris habet causas: scilicet iocul subaudi sit. Domat cicures facit. Tumidosque leones: superbos gerunt enim spiritus maxime generosos adeo: ut uenatum & canum uel urgente contemptim cedant. In campis & ubi uideri possunt: sed ubi uirgula filialisque penetraverint: occurrunt cursu ferunt uelut deputantes abscessionem turpitudinem

Leonis

Primum autem Hanno e clarissimis poenorum leonem mansuefacere ausus est: damnatusque illo argumento: quoniam uiro tam artificis ingenit non tuto libertas crederetur: cui cessisset etiam feritas. Quid fuit asperius. idem etiam inquit Propertius. Mimalion nullos fugiendo tulle labores. Saceritiam duram contudit lassidos. Nonacria atalata: atalata archadica a Nonacri urbe appellata. Duas autem atalatas fuisse legimus: altera nobilis cursu altera uero arcadica: de qua nunc Ouid. Intelligit ex quo natus est ptenopaeus: hac amauit hyleus: & mimalion quo obsequis tandem puella potius est: ut docet Propertius. Notior al. erat: arcus cupidus. Neros ebur. thesseras: quae alio nomine dratalia graece uerbo cubos appellamus. Tu ma. ia. ut te uincat amica. Tu be. ia. da. concedite illi puncta meliora

nonacrius Atlante due

Nonacria atalata: atalata archadica a Nonacri urbe appellata. Duas autem atalatas fuisse legimus: altera nobilis cursu altera uero arcadica: de qua nunc Ouid. Intelligit ex quo natus est ptenopaeus: hac amauit hyleus: & mimalion quo obsequis tandem puella potius est: ut docet Propertius. Notior al. erat: arcus cupidus. Neros ebur. thesseras: quae alio nomine dratalia graece uerbo cubos appellamus. Tu ma. ia. ut te uincat amica. Tu be. ia. da. concedite illi puncta meliora

Thessere quadran tallia Cubi

Lite fugat nuptae: uiros: nuptaeque mariti: Inque uicem credunt rem sibi semper agi. Hoc docet uxores: dos est uxoriam lites. Audiat optatos semper amica sonos. Non legis iussu lectum uenistis in unum. Fungitur in uobis munere legis amor. Blanditias molles: aureque iuuenta uerba Affer. ut aduentu lata sit ipsa tuo. Non ego diuitibus uenio proceptor amandi. Nil opus est illi: qui dabit arte mea. Secum habet ingenium: qui quum libet accipere dicit: Caedimus. inuentis plus ualet iste meis: Pauperibus uates. ego sum: quia pauper amauit: Quum dare non possem munera uerba dabam: Pauper amet caute: timeat maledicere pauper. Multaque diuitibus non patienda ferat. Me memini iratum dominae turbasse capillos. Hei mihi quam multos abstulit ira dies: Nec puto nec sensi tunicae laniasse: sed illa Dixerat: & pretio est ipsa redempta meo. At uos: si sapitis: uestri peccata magistrum Effugite: & culpae damna timeate meae. Praelia cum parthis: cum culta pax sit amica: Et iocus: & causas quicquid amoris habet. Si nec blanda satis: nec erit tibi comis amica: Perfer: & obdura: post modo mitis erit. Flectit: obsequio curuatus ab arbore ramus. Franges: si uires experiere tuas. Osequio tranant aquae: nec uincere possis Flumina: si contra quam rapit unda uates: Obsequium tigresque domat: tumidosque leones: Rustica paulatim taurus aratra subit Quid fuit asperius nonacrina atalanta. Succubuit meritis trux tamen illa uiri. Saepes suos casus: nec mitia facta puellae Flesse sub arboribus mimalionia ferunt. Saepes tulit iussu fallentia raxia collo. Saepes fera toruos cuspide fixit apros. Sensit & hylae contentum sauius arcum Sed tamen hoc arcu notior alter erat. Non te manalias armatum scandere siluas: Nec iubeo collo raxia ferre tuo. Corpora nec missis iubeo praebere sagittis: Artis erunt cauta mollia iussa mea. Caede repugnanti: caededo uictor abibis. Fac modo quas partes illa iubebit: agas.

Seu laties talos: Talus rectus est in articulo pedis: uentre emnens: in uertebra ligatus: ut Ply. do. Talus utriusque ueteres in ludendo usi suat: hunc graeci Astragalum appellant: & astragalizotes d' cuncti a Pli Astragalo talis ludentes: Talos autem inuentorem Plato in phedro theuth priscoe quendam decem aegyptio lusit fuisse scribit his uerbis: Demoni autem ipsi nomine Theuth: hunc primum nomen: & computatione inuenit astragalizotes: geometriaeque: & astronomiam: Talos turfus al earumque ludos: & litteras audiui. Hero dorus uero in primo docet Lydos primos numerum aureum: argentumque ad utrumque percussisset: ac et pri-

Arguet. arguito. quicquid probat illa: probato Quod dicit. dicas. quod negat illa: neges. Riserit. arride: si flerit: flere memento. Imponas leges uultibus illa tuis. Seu ludet: numerosque manu iactabat eburnos. Tu male iactato: tu bene iacta dato: Seu iacies talos: uictam ne poena sequat. Damnosi facito stent tibi saepe canes. Siue latrocini sub imagine calculus ibit: Fac pereat uitreo miles ab hoste tuus. Ipse tene distincta tuis umbracula uirgis. Ipse face in turba: qua uenit illa locum. Nec dubita tereti scamnum producere lecto. Et tenero soleam deme: uel adde pedi. Saepes et dominae quauis horrebis & ipse. Argentis manus est calcificanda sinu. Nec tibi turpe puta quauis sit turpe. placebit: Ingenua speculum sustinuisse manu. Ille fatigatae perdendo monstra nouercae: Qui meruit caelum: quod prior ipsa tulit. Ionicas inter calathum tenuisse puellas Credit: & lanas excoluisse rudes. Paruit imperio dominae tyrenthius heros.

pennis ex quibus fuit umbracula: aut certe uelut ab amate uirgis lateris: sustinet ad eum admouetur et i. v. fast. i. festo Annae poena psibi p rigidis calamos statuere colinis: Desuper extensas iposuec togas. Deme soleam Soleae oia quibus platae calces in sine tegunt: caetera prope nuda ac teretibus habentis facta sunt Soleas appellari scribit Gellius: Crepidulas uero uoce graeca. Ille fatigatae: ordo est. Ille qui meruit caelum &c. Credit tenuisse calathum: Designat autem Hercules: quod ut Dio. scribit: quum ipse ex turri tyrenthia precipitasset: & purgari mox uellet: uenitque oporteret ex oraculo apollinis: ut eo pretio ipse liberis satisficeret. Omphale reginae lydoe uenit: unde non immerito tot monstra dicit uicisse: Diodoro. qui minus huic: quae hercules seruluit omphale. Fatigatae nouercae: lunonis iam defessae imperando tam multa. Verg. ut duos mille labores rege sub Eurythio faris tunonis iniquae pertulerit. Meruit caelum: & propter uirtutem & quae erat filius iouis: Verg. Aut ardens euexit ad aethera uirtus. Diis genit potueret: quod prior ipse tulit. Hercules caelum ab athlate susceptum sustinuit. quod ideo fingitur (ut Seruius scribit) quum Atlas ei tradidit caeli scientiam: constat. n. hercule fuisse philosophum: unde non immerito tot monstra dicit uicisse: Diodoro. scribit latrones quosdam atlatis: filias rapuisse eosque ab hereule fuisse interfectos: puellas uero hereulem Atlant patri restituisse: quo beneficio atlas non solum dignis factis meritis donauit hercules: sed astrologia inspicere docuit: in quo operam curaque impendisset propter: ob speram astrologiae inuenta: orbis suis ferre humeris existimatus est. Hercules quoque quae spera ad graecos transtulisset: magna est gloria potius existimantibus cum omnibus atlantico orbi successisse. Inter ionicas puellas: iter puellas meonias: Ioniam pars est minoris asiae: Meonia: Lydia: ionia. ita iungunt: ut uix assignari possint limites auctore Strabone: unde poetae haec noia saepe confundunt. Tenuisse calathum: nam apud Omphale p ancilla seruauit: & clauam leonis pelle: arcu sagittisque concessit omphale: ipse uero monilia: gemas mittit: zoua: caetera: quae mulierum gestamina sumpsiu uenit: etiam iterdu. Tyrenthius: Hercules a tyrentho oppido appellatus ex quo postea Eurystheus illum ueluti sibi insidiantem eiecit cum matre alcmena. A desse foro ut eius cam tuaris in iudicio. Oia differre peculiaria negocia in aliud tempus promitte: Nec inceptum: uide d. iii

Talus inuentor Lydorū
Astragali zotes
Cane
Venus
ut cou
Dhius
Senio
Calculus seu latro
Vmbra
culū seu
umbella
Soleae
seu cre
pidulae
hercules
uenditus
seruluit
hercules
caelum su
stinuit
ionia
Meonia
Lydia

ne occurfu alicuius ipediãt officiu tuu erga amica. Epulis pfunctacœnata: Si rota: si'currus. Graue tps: grauis coeli tēperies: designat autē frigus. Sitiēs ue canicula. Icarus (ut Higinus tradit) canem hūit noie Mæra: q' post casu trigones eius filia a iōne iter sydera collocat' sua appellatiōe & specie canis siue canicula ē appellata: græcis Procyon dicitur: q' an' maicrē canē orlat: apparet autē cācular: ut docet Columella. vii. calēdas augu. idē scri. idib' Iullis pcyon: exoriri mane: & tēpestatem significare

Mæra
Caniculã
græce
Procyon

Canicule
effectus

Apollo
ser uiuit

phæta

Huius sideris effectus amplissimi i terra sentit' nãr ut pli. docet: seruet maria: fluctuat i cellis u ina. Mouet stagnacões in rabiē agūt: Oui. i fasti: Est cãis icariū dicitur: quo sidere moto tota fitit tellus: p'ripit'q' seges: scri. et Pli. l. xlyiii. p cyona apud rōaos nom n hfe: nisi cācular: hē miorē canē uelim' itelligi. Mollib' his castris in qbus mollis appetit uoluptas. Cynthius admitt. Apollinis exēplo amatorē quoq' dicit debere oia pferre: ut amica pottat. Apollo ut Seruius scribit: ob occisos cyclopas spoliatos diuinitate Admeti regis thessaliae nouez annis pauit armēta: qd' ideo fingit: qm: ut Macro. scri. sol pascit oia q' terra pgenerat: Vñ nō unius generis: sed oiu; pecorū pastor canis: pastor autē apollo amauit isen Macaree filiam. Ouidius in met. Vt pastor macharelda iusserit isen: amauit quoq' cœnonem nympham dicente ipsa apud Ouidiū. Ipse rector opus uacas pauisse Phereas. Fert: & e nfo sauci' igne fuit: & uxorē Admeti regis: quā rem hie Ouid. significare uidet. Phereas. thessalias. Phereas enim oppidū est thessaliae pelagicoꝝ caporū terminus: ut Strabo docet. Exue fastus: pone superbiã. Tecto: delabere aperto: inuenias uiam p tegulas. Alta fenestra: p fenestram et igredere. Vt cãm tibi se sciet ee periculis: quā accepit te eius cã piculū adisse. Sape tua poterat: Leandriū sapenhero adisse mortis periculū cõstat: quo se fidū amica ostenderet: quā ea potuisset carere: nora est fabula. Demeruisse: bñsicio aliquo cõciliasse. Sed tñ & seruo Seruis aicæ aliqd' ē dādū eē dicit. Porrigere & ancillæ: ordo ē. Porrigere & ma. an. q' gallica lusa maritali ueste luce pepedit poenas. Porrigere: Et ma. an. dōa ē aliqd' ancillæ. Aliter nō scã dēti manū dicitur porrigere. Quæ gallica: q' ancilla ex gēte galliæ: Lusa maritali ueste decepta ueste maritali credēs. n. ancilla adulterę: Introdúcere nocte ad dñam: uiscēs maritali alta ueste idutū: ut fidē uxoris expretetur: fceptiud qd' ē cephalū fecisse scri. Ser. hitū. n. mercatoris accepit. Oui. et i met. aurora eius figurã imutat se seri. Luce pepē. pēas: q' q' maritus dephē disse eã eē uxoris lenã: mæc illa pulsauit. Sunt q' ita legāt: Porrigere & an. q' penas luce pepem. ut sit ordo: porrigere & an. ea luce: q' manus gallica lusa maritali ueste pepedit pēas: hē. Dona ē ancillã alt' quo mtere nonis Iulius quē diem rōa ancillæ magifice ornata: circueudo iocãdo q' cū occurrētib' scōmanib' agūt ferūt. n. latios siue ut occasione belli q' rerēt: siue ut sic plane uellēt rursus saguinē rō. suo admisceri a rōais uirgines mulieris perisse: dubitãtib' rō. q' agādū eēt nō dū horridū bellū imietur: nec iã uis' scupall' bello galli. afflicta: uirēt'q' ne latini dū rōana cõ-

Inunc & dubita fere: que a ipse tulit.
Iustus adesse foro: iussa maturius hora.
Fac semper uenias: nec nisi serus abi.
Occurras aliquo tibi dixerit. omnia differ.
Curre: nec inceptum turba moret iter.
Nocte domū repetēs epulis pfunctã redibit:
Tunc quoq' pro seruo. si uocat: illa ueni.
Rure erit: & dicet uenias: amor odit inertes:
Si rota defuerit: tu pede carpe uiam.
Nec graue te tēpus. si uenias ue canicula tardet:
Nec uia per iactas cãdida facta niues.
Militiæ species amor est. discedite segnes.
Non sunt hæc timidis signa tuenda uiris.
Nox & hyems. lōgæq' uia: sæuiq' labores.
Mollibus his castris & dolor omnis adest.
Sape feres imbrem cœlesti nube solutū.
Frigidus in nuda sæpe iacebis humo:
Cynthius admeti uaccas pauisse phereas.
Fertur: & in parua delituisse casa.
Qd' phœbū decuit: quē nō decet: exue fastus:
Curam mansuri quisquis amoris habes.
Si tibi per tutū: placitumq' negabitur ire:
Atq' erit opposita ianua fulta sera:
At tu per præcep̃s tecto delabere aperto.
Det quoq' furtiuas alta fenestra uias.
Lata erit: ut causam tibi se sciet ee periculi.
Hoc dominæ certū pignus amoris erit.
Sape tua poterat leandre carere puella.
I ranabas animū noscet ut illa tuum:
Nec pudor ancillas: ut quæq' erit ordine pria.
Nec tibi sit seruos demeruisse pudor.
Nomine quæq' suo: nulla est iactura: saluta:
Iunge tuas humiles ambitiose præces.
Sed tñ & seruo. leuis est impensa: roganti:
Porrigere fortunæ munera parua tua:
Porrigere & ancillæ: q' poenas luce pepedit:
Lusa maritali gallica ueste manus.
Fac plebē (mihi crede tuã sit semper in illa
Ianitor: & thalami qui iacet ante fores.
Nec dominã iubeo p̃cioso munere dones.
Parua sed e paruis callidus apta dato.

et nō dū horridū bellū imietur: nec iã uis' scupall' bello galli. afflicta: uirēt'q' ne latini dū rōana cõ-

nubla peteret: obfides p'fidias q' rerēt: ancilla noie titula uel ut qdã dñt ph' illoridã priceps r. Sult: uel acil las in morē nobills spōiæ ornatas cū ea mitterēt: reliq' uero se curaturã: priceps p'fati hito electu acil lag: illas & auro & ueste ornatas latinis q' nō pcul urbe cõsedebãt miserit: noctu ceteræ ancillæ gladios hostibus subduxerūt. titula uero caprificū excelsū ascēdēs post terga ueste relecta romã uersus quẽadmodū cū pricepib' cõuenerat: flãm i eleuauit: Quæ postq' priceps se tinãdo milites exhortantes cõuocaf: magno cū tumultu illi ad pugnã egrediũt' qum ad uallū uēiũt hostiũ. q' sōno sese dede rã: hoc min' expectãtes castra occupãt. & plurimos ferro trucidãt: hæc nūc Iulius: tūc quintilis nonis gesta sūt: & solēne illud certamē cognomē illius rei sc̃m ē: primū. n. p urbē cõgregatū ambulãtes: multoꝝ noia & prima & cõia magna uoce appellãt. ut Marcū. ut. C. ut Lucitū & his similia. imitãtes eã appellatiōnē: q' tūc tuo cõpellãdo ex idulstria utebanf: deinde acillæ magnificæ ornata: circueudo iocãdoq' cū occurrētibus scōmanibus agūt: certãq' inter se imagines ei' certam is qd' cū latinis habuerant effligeret: Q' uero cõuiuãt: umbra fici tegū tur: & diē illū Caprotinas nōas appellãt: ut putãt pp' sicū illã quã ancilla ascēdit ac flãmã extulit: nã siluestre ficū caprificū uocãt: auctor Plu: In uita Camilli: h'istoriã et refert Macro. lib. saturnaliũ primo: Porrigere & ancillæ dona ē ancillã dñæ tuæ aliquo mtere ea luce. eo diē ut autē alludere ad flãmã quã titula e caprifico eleuauit q' man' gallica. q' diē latin' exercit' sedaro tumultu gallico eodē aio quo galli romãos ad ort' ē: q' nisi ita exponas: ut poeta itelligere eos gallos fuisse nō latinis. cõtra Plutarchi & Macro. Iniam: lusa. decepta. maritali ueste. cõ iugali ueste: q' ancillæ idutæ ad eos accesserūt: Martia. n. uestis nō a marito uenit: sed a marita noie Ouidi. Et fas oē facit ffe marita soror: Pe pedit pēnas. q' eos romani dormiētes trucidãrūt in castris. Ianitor: Ianitor ē q' Ianuæ p̃ficiẽ. ti bullus: Et sedeo duras ianitor añ fores: Q' bñ diues ager. nō gēmas: nec aur: S; dōa rustica mittēda eē dicit. Pōdere nutãt. dñ rami p' nima pomorū copia curuãt. Rure subtrãdo: ex p̃dolo tuo in suburbis. In sacra uia: ubi po ma uedebãt: Var. l. i. de re rustica. Huius sce in quã p̃arit sūma sacra uia: ubi p̃a uenit & pp. q' nitet sacra uilia dōa uia: & i oblcōo cat mic. hæc q' tibi polui uernacula p̃a de sacra nulli dixeris eē uia. Sacra at uia iō appellãt q' i ea sced' ietū sit iet R. o. & Tatiõ. aut q' a. a. Castãas dicit q' Macr. Heracleonicas appellãri. scri. sũpti at ē h ex eo Ma. carie castãasq' nucs mea q' ama. ama. Nūc amat illa nucs Iuglãdes dicit: q' tot nucs primū locū optinēt sēt ar nucs q' duro tegunt cortice: q' spēs plures Castãas sermōnes oia imitãt: hi i germãia hieme maxie cernūt: Int aues pria s̃ celebratiõis. Marti. Int aues Heracleo roris fortasse tibi uel diuite nar do: At mihi de turdis facta corona placet. Missaq' coronaturdis in coronã alligatis: uel reuera corona: q' i cõsuluis utebãt ut dixim' uel lucanicã itelligit: q' pultes coronatæ Nucs Turp̃ his emif: Captatores hereditatū execrat. q' uicētib' mtera mittebãt. ut iscriberet hæc redes. Corona Iuue: Sumit illic Q' d' captator amat la nas: auricla uedat. Orba senect' senect' sine libis. Hñt crimi fraudē cõinēt. q' n amore aliqd' tribuit: ut maiora asseqn'. Veraq' laudē. & doctã: & idoctã. Cõ mēdet car. de aicã caria cõposita iet legēdũ factu ut uocis suauitate elegãtiora uideant. Carmen uigilatũ: elegãs carmē: & multa ulgilia politũ. In ipsas: i laudē ipsaq'. Erat istar muneris: erit fortasse.

Dum bene diues ager: dū rami pōdere nutãt:
Afferat in calatho rustica dona puer.
Rure suburbano poteris tibi dicere missa:
Illa uel in sacra sint licet empta uia.
Afferat aut uuas: aut: quas amaryllis amabat.
Et nunc castaneas. nunc amat illa nuces:
Quin etiam turdoq' licet: missaq' corona
Te memorem dominæ testificere tuæ:
Turpit' his emif' spes mortis & orba senectus:
Ah pereant per quos munera crimen hēnt.
Quid tibi p̃cipiã teneros quoq' mittere uersus?
Hei mihi non multū carmen honoris hēnt.
Carmina laudant: sed munera magna petunt.
Dum modo sit diues barbarus ille placet.
Aurea sunt uere nunc sæcula: plurimus auro
Venit honos: auro conciliatur amor.
Ipse licet uenias musis committatus homere:
Si nihil attuleris: ibis homere foras.
Sunt tamen & doctæ rarissima turba puellæ.
Altera non doctæ turba: sed esse uolunt:
Vtraq' laudet per carmina: carmina lector
Cõmendet dulci quali acunq' sono:
His ergo: aut illis uigilatum carmen in ipsas:
Forsitã exiguū muneris instar erit.
At quod eris per te facturus: & utile credis
Id tua te facito semper amica roget
Libertas alicui fuerit promissa tuorum
Hanc tamen a domina fac petat ille tua.
Si poenam seruo: si uincula sæua remittis.
Quod facturus eras: debeat illa tibi.
Utilitas tua sit. titulus donet amica.
Perdere nihil partes illa petētis agat.
Sed te: cuiunque est retinenda: cura puellæ:

rimos ferro trucidãt: hæc nūc Iulius: tūc quintilis nonis gesta sūt: & solēne illud certamē cognomē illius rei sc̃m ē: primū. n. p urbē cõgregatū ambulãtes: multoꝝ noia & prima & cõia magna uoce appellãt. ut Marcū. ut. C. ut Lucitū & his similia. imitãtes eã appellatiōnē: q' tūc tuo cõpellãdo ex idulstria utebanf: deinde acillæ magnificæ ornata: circueudo iocãdoq' cū occurrētibus scōmanibus agūt: certãq' inter se imagines ei' certam is qd' cū latinis habuerant effligeret: Q' uero cõuiuãt: umbra fici tegū tur: & diē illū Caprotinas nōas appellãt: ut putãt pp' sicū illã quã ancilla ascēdit ac flãmã extulit: nã siluestre ficū caprificū uocãt: auctor Plu: In uita Camilli: h'istoriã et refert Macro. lib. saturnaliũ primo: Porrigere & ancillæ dona ē ancillã dñæ tuæ aliquo mtere ea luce. eo diē ut autē alludere ad flãmã quã titula e caprifico eleuauit q' man' gallica. q' diē latin' exercit' sedaro tumultu gallico eodē aio quo galli romãos ad ort' ē: q' nisi ita exponas: ut poeta itelligere eos gallos fuisse nō latinis. cõtra Plutarchi & Macro. Iniam: lusa. decepta. maritali ueste. cõ iugali ueste: q' ancillæ idutæ ad eos accesserūt: Martia. n. uestis nō a marito uenit: sed a marita noie Ouidi. Et fas oē facit ffe marita soror: Pe pedit pēnas. q' eos romani dormiētes trucidãrūt in castris. Ianitor: Ianitor ē q' Ianuæ p̃ficiẽ. ti bullus: Et sedeo duras ianitor añ fores: Q' bñ diues ager. nō gēmas: nec aur: S; dōa rustica mittēda eē dicit. Pōdere nutãt. dñ rami p' nima pomorū copia curuãt. Rure subtrãdo: ex p̃dolo tuo in suburbis. In sacra uia: ubi po ma uedebãt: Var. l. i. de re rustica. Huius sce in quã p̃arit sūma sacra uia: ubi p̃a uenit & pp. q' nitet sacra uilia dōa uia: & i oblcōo cat mic. hæc q' tibi polui uernacula p̃a de sacra nulli dixeris eē uia. Sacra at uia iō appellãt q' i ea sced' ietū sit iet R. o. & Tatiõ. aut q' a. a. Castãas dicit q' Macr. Heracleonicas appellãri. scri. sũpti at ē h ex eo Ma. carie castãasq' nucs mea q' ama. ama. Nūc amat illa nucs Iuglãdes dicit: q' tot nucs primū locū optinēt sēt ar nucs q' duro tegunt cortice: q' spēs plures Castãas sermōnes oia imitãt: hi i germãia hieme maxie cernūt: Int aues pria s̃ celebratiõis. Marti. Int aues Heracleo roris fortasse tibi uel diuite nar do: At mihi de turdis facta corona placet. Missaq' coronaturdis in coronã alligatis: uel reuera corona: q' i cõsuluis utebãt ut dixim' uel lucanicã itelligit: q' pultes coronatæ Nucs Turp̃ his emif: Captatores hereditatū execrat. q' uicētib' mtera mittebãt. ut iscriberet hæc redes. Corona Iuue: Sumit illic Q' d' captator amat la nas: auricla uedat. Orba senect' senect' sine libis. Hñt crimi fraudē cõinēt. q' n amore aliqd' tribuit: ut maiora asseqn'. Veraq' laudē. & doctã: & idoctã. Cõ mēdet car. de aicã caria cõposita iet legēdũ factu ut uocis suauitate elegãtiora uideant. Carmen uigilatũ: elegãs carmē: & multa ulgilia politũ. In ipsas: i laudē ipsaq'. Erat istar muneris: erit fortasse.

Sacra uia

Castãas

Corona

Tyros gratū p̄inde ac mun⁹. Alīcul tuorū: quē ex seruo libere factur⁹ sis: utilitas tua sit. q̄a nō amittis serui
 oli insula Siue erit in tyriis: in ueste purpurea. dicta a Tyro: oli insula: postea Alexandri Magni operib⁹ facta est
 Cos siue cōtinēs. nobilis cōchillio: atq; purpura: ut Ply. docet. Siue erit in cois: Cos insula ē in ægeō ex aduerso
 Cæa insula attice ab helene. v. mil. pas. distā: q̄ a latinis Cæa appellat⁹: Ty. docet: unde & cōus: & cæus deduci
 la Cæa p̄ōt. Cæa autē uestis bōbycina erat ad luxū formāq; inuēta a deo tenuis: ut eas enūdaret: Bōbyces. n.
 uestis telas araneorū mō textū: quos retorq; rursusq; tēxer̄ iuenit i eo mulier p̄aphile Platis filia: auctor Var.
 Bōbices Ply. Solin⁹: & añ hos Aristō. lib. de aialib⁹ q̄n-
 Gausape to. Aurata ē: si ē aurea ueste amicta. Gausa-
 Tunica pa si sumit: Gausape uestis erat uillo: q̄ hie-
 mall & æstiuo tpe gestabat: Martia. Is m̄hi cā
 dor inest: uillo: q̄ ḡra tāta ē: Vt me uel mediā su-
 mere melle uelis. Astiterit tunicata: Tunica
 uestis erat: q̄ lōgiore usq; ad digitos manicas
 hēbat: siuebat usq; ad talos. deā a tuēdo ut scri-
 bit Var. Moues incēdia clama: dic cōrēta uo-
 ce tunica cōfēcturā illā calore. Discrimē diuisio
 criniū in capite. Torserit igne comas: si ca-
 Calami- lamistro: hoc ē acu ferreo calefacto crispō fe-
 strum cerit capillos. unde Diuus hierony. ad Nepo-
 tianū ita scribit: Nec calamistro crispēt comas.
 sed pudicitā habitu polliceant. Saltātis: telpu-
 diāris: hinc fit saltatio. Verba q̄rētis: q̄ tā cito
 deserit. Voce notes: qd̄ fieri. solet in coitu.
 Violentior: Aspior: difficilior ad amandū.
 Torua Torua medusa: q̄ se inuēntes mutabat in saxū
 medusa aut toruā pp̄ aspectū: & ei⁹ crines in serpentes
 mutatos a minerua: cuius rei cām docet Oui-
 dius in q̄rto met. unde poetā: fingūt Mineruā
 caput Medusæ hie in pectore. Vergili. in. viii.
 Aegidāq; horrificam turbatæ palladī arma
 Certatim squām̄is serpētū auroq; polibāt: Cō-
 nexosq; angues ipsamq; in pectore diuæ Gor-
 gon a defecto uertentē lumina collo. scri. etiā
 Home. in. viii. illados hecōrē græcos insequē
 tē oculis aut gorgoneæ Medusæ: aut sanguina
 rīo marti similib⁹ oīa collustrat: idē li. v. scri-
 bit Ionē aegida hēntis accōmodasse: trilihē hor-
 rendā: & undiq; terrore redimītā: in ea robur.
 in ea cōtētio: In ea minax uociferatio & atrox
 clamor in ea deniq; inerat Gorgonis caput ter-
 rum terribile & quo nullū ulterius nouit lup-
 piter mōstrē atq; portētū. Aequa quia mutuo
 eū amabit. Nec uultū. uideū est ne uultu ui-
 dearis aliter sentire: q̄ loquaris. Qum modo
 frigoribus premimur. hęc est causa cur in me-
 tamorphoseos appellat Ouidius Autumnos
 inæquales. Morosi: qui n̄tms exatē omnia
 fieri cupit. Et ueniat quæ lustret anus. Sacrum
 Tædæ pro amicæ salute faciendum esse dicit: cui⁹ me
 oui & sulphuris minit Apuleius in ultimo meta. quo dicit sum-
 mū sacerdotem Iūdis tæda lucida. & ouo: &
 sulphore: solennissimiq; precibus usum fuisse
 & lutenalis Metosq; iuuēt septembris: & Au-
 strī Aduentū n̄si se centum lustrauerit ouis
 & Propertius in quarto. Terque meum tetigit
 sulphuris igne capur: Tibullus. ipseque ter cir-
 cum lustrauit sulphure puro. Tremula ma-
 nu: manu trementi propter ætatem. Nec a-
 mari pocula succi: potionem aliquam amarā
 Riualis ad pellendum thorbū efficacem: Riualis me-
 sceat illa tuis: qui amat eādem amicā quasi ad-
 eundem confuaturū: Riualis Appellatur

Attonitum forma fac putet esse sua.
 Siue erit in tyriis: tyrios laudabis amictus.
 Siue erit in cois coa decere puta:
 Aurata est: ipso tibi sit preciosior auro.
 Gausapa si sumit: gausapa sumpta proba.
 Astiterit tunicata: moues incendia clama.
 Sed timida caueat frigora uoce roga.
 Compositū discrimen erit: discrimina lauda:
 Torserit igne comam: torte capille places.
 Brachia saltantis: uocem mirare canentis:
 Et cum deserit: uerba querētis habe.
 Ipsos concubitus: ipsum uenerere licebit
 Quod iuuat. & qdā gaudia uoce notes.
 Si fuerit torua uiolentior ipsa medusa.
 Fiet amatori lenis & æqua suo.
 Tantum ne pateas uerbis simulator in illis
 Effice: nec uultu destrue uerba tuo.
 Si latet ars prodest. affert deprensa pudorem.
 Atq; adimit merito tempus in omne fidem.
 Sæpe sub autūno: cū formosissimus annus:
 Plenaq; purpureo subrubet uua mero:
 Qū mō frigorib⁹ pm̄imur mō soluiumur estu
 Aere non certo corpora languor habet:
 Illa quidem ualeat. sed si male firma cubabit:
 Et gūitium cœli tenlerit ægra sui.
 Tunc amor & pietas tua sit manifesta puellæ
 Tunc seret: quæ plena postmō falce metas
 Nec tibi morosi ueniant fastidia morbi.
 Perq; tuas fiant: quæ sint illa manus
 Et uideat flentem: nec tedeat oscula ferre.
 Et sicco. lachrymas combibat ore tuas:
 Multa uoue: sed cūcta palā. quotiesq; licebit
 Quæ referas illi: formia lata uide.
 Et ueniat quæ lustret anus lectumq; locumq;.
 Præferat & tremula sulphur & oua manu.
 Omnibus his inerūt gratæ uestigia curæ.
 In thalamos multis hęc uia fecit iter.
 Nec tamen officiis odium quærat ab ægra:
 Sit tuus in blanda sedulitate modus.
 Neue cibos præbe: nec amari pocula succi
 Porrige riualis m̄lceat illa tuus.

Sed non quod dederat: Affert nunc aliud præceptum Ouidius: & aliam usam temēdum esse dicit.
 Quem taurum metuis: Exetaplis ait amorem uires usu colligere ac tempore. Fac. ibi consue-
 scat: fac tecum discat uiuere. Posse requirit: posse te ab ea peti: Tunc procul. tunc ab ea te altquan-
 du mouebis. Da requiem: da amicæ sine te respirandi spatium. Requies ager: Nouale dicit
 quod: ut Plynus docet: alternis annis seritur. Credita: commissa semina. Terra arida: Terra quæ
 iam diu humore caruit. Phillida demophon. Abfentes magis desiderari probat exemplis: Nam
 quemadmodum phyllis impatientius demo-
 phoontis absentiam tulerit: Penelope Vlyffis
 Laodomia Prothesilai: satis patet Ouidi ep̄i-
 stolis. Solers Vlyffes: industrius: & peritus
 Vlyffes. Torquebat Penelopen: absentia sua
 cruciabat penelopen. Tuus phyacides: tu⁹
 Protosilaus. Est enim patronymicum pro deri-
 uatuo: philacæ: ut Strabo docet: ē urbs phthi-
 oricæ reglōnis thessaliæ: cutus meminit Luca-
 nus in sexto: in qua protosilaus regnauit: unde
 ipse Philacides cognominatus est: & eius uxor
 Laodomia phylaceia. Ouidius de ponto: Vt
 uiuat fama confunx phylaceia: cuius Iliacā ce-
 leri uir pede preffit humum: Hic ad Bellum
 Troianum profectus: qum in Aulide tempe-
 state moraretur: ab uxore Laodomia acasti fi-
 lia epistolam accepit: quæ quantum ob eius ab-
 sentiam anxia fuerit: facile ostendit. Sit mo-
 ra tuta breuis: non diutius abstinentium esse
 dicit ab amicæ conspectu. Lentescunt tem-
 pore: minuuntur interuallo temporis: A liter
 a Vergilio in georgicis dicitur terra ad digi-
 tos lentescit habendo: & a Tacito: Succinum
 igni admotum ut in picem resinamque lente
 scete. Dum menelaus abest: Menelaus exem-
 plo absentiam amantum non esse tutam do-
 cet: Nam Qum ille in cretam ad diuidendas
 Atrel opes profectus esset: & Paridem domi
 reliquisset: helena capta eius amore: marit ab-
 sentis immemor cum paride in Asiam nauī
 gavit. Credis ouile lupo: com mittis ouile
 lupo: Sic & Terentius. ouem lupo commisi-
 sti misera. Viderit atrides: Menelaus ipse iu-
 dicet. Sed neq; fuluus aper. dilligentius ut
 dendum esse docet: ne amica intelligat te ali-
 am amare. Ore Fulmineo: ore ex quo ful-
 men uenit. Sp̄s. n. & uis aprī a poetis fulmen
 appellatur. Ouidius in metamorpho. Spuma
 fluit: dentes æquantur dentibus indis. Fulmē
 ab ore uenit: frondes afflatibus ardent: & Apu-
 leius libro. viii. met. De apro ita scribit. Impetu
 sæuo fremēntis oris. totus fulmineus. Dum
 rotat: dum circumagit. Neclea quū catulis
 Leænæ Leænā quo tempore in amorem fertur catu-
 sauitia sicutur: & eo tempore plurimum
 Sæuit. Vergilius: Tempore non alio catu-
 satorum oblita leænā: Sæuior errantit campis:
 nec funera vulgo. Tam multa informes ur-
 si fragem que dedere. Per siluas. tunc sæuus
 aper: tunc pessima Tygri. Nec breuis
 ignaro. Vipera quū calcatur: Maxime ira
 sicutur: Vergilius: Improvisum aspris ueluti

Sed non quo dederas a littore carbasia uento
 Utendum: medio quū potiare freto.
 Dum nouus erat amor: uires sibi colligit usu.
 Si bene nutrieris: tempore firmus erit.
 Quæ tauq; metuis: uitulū mulcere solebas.
 Sub qua nunc recubas arbore: uirga fuit
 Nascitur exiguus. sed opes accipit eundo.
 Quæq; uenit: multas accipit amnis aquas.
 Fac tibi consuescat: nil assuetudine maius:
 Quam tu dum capias: tedia nulla fuge.
 Te semper uideat: tibi semper præbeat aures:
 Exhibeat uultus noxq; diesq; tuos.
 Qum tibi maior erit fiducia posse requiri.
 Tunc procul absenti cura futurus eris.
 Da requiem req̄er̄ ager bene credita reddi:
 Terraq; celestes arida sorbet aquas.
 Phyllida demophon p̄sens moderat⁹ ussit.
 Exarsit uelis acrius illa datis:
 Penelopen absens solers torquebat ulyffes
 Phylacides aberat laodomia tuus.
 Sit mora tuta breuis: lentescūt tempore curæ:
 Vanescitq; absens: & nouus intrat amor
 Dum menelaus abest: helenæ ne sola iaceret:
 Hospitis est tepido nocte recepta sinu.
 Quis stupor hic menelæ fuit: tu solus abibas
 Iisdem sub tectis hospes & uxor erant.
 Accipitri timidus credis furiose columbas,
 Plenum montano credis ouile lupo.
 Nil helenæ peccat: nil hic committit adulter
 Quod tu: quod faceret qliber: ille fa cit.
 Cogis adulterium dando tempusq; locumq;.
 Quo nisi consilio est uis puella tuo.
 Quid faciat: uir abest: & adest nō rustic⁹ ho-
 Et timet in uacuo sola cubare toro. spes
 Viderit atrides: helenen ego crimine soluo
 Vsa est humani commoditate uiri.
 Sed neq; fuluus aper media tam sæuus i ira ē:
 Fulmineo rabidos dum rotat ore canes.
 Nec lea: quū catulis lactentibus ubera p̄bet:

Nouale

Phylacæ

Phylaci

des

phylaceia

Lente-

scete

Fulmen

Aprī

Leænæ

sauitia

Aonia
Medea
Ira in la-
sonem

quiescentibus anguem. Pressit humi nitens: trepidusque repente refugit. At trollentem iras & carula colla tu mentem. Pignora mentis: tristitiam mentis. Cornibus iceta: furore stimulara. Dei aonii bacchi. qui thebas patriam habuit in boetia. quam primum aones barbari tenuerunt: Vt docet Strabo. a quibus Aonia boetia cognominata est. Coniugis admissum: Iasonem scribit Diodorus annis decem cum Medea corinthi apud creontem regem uixisset: cuius filia. quam Glaucam appellat: uxorem sumpta. Medeam expulit: illa quoniam dicit spactum a creonte petisset: noctu regiam ingrefsa immutata facie. medicamentis domum incendit: qua conflagrante Iasonem exiisse tradunt: Glaucam. Creontemque igne absumptos. Quidam tradunt Medea filios dona attulisse uenenis illita: corpori glaucam. & creontis haesisse: euestigioque ambos exptasse: Medea postea quae Iasonem euasisse cognouit in uisionem patris filios iugulauit omnes quos ex eo suscepit: praeter unum: qui aufugit: eorumque corpora sepellit in Iunonis Templo: ea deinde ex corintho fugiens: thebas ad Herculem uent: Iason filius uxoreque priuatus: quum doloris uim ferre non posset: sibi mortem conscuit. Violataque iura. Iason enim motus a Medea de patris caede in hospites: accipit illam adiutricem ad rapendum Aureum uellus. & Iureturando data fide: uxorem sibi illam quoad uteret futura: spondit: quod postea non seruauit. Phasias: Medea a poetis Phasias dicitur a phasi fluuio: qui colchoni illabitur: oritur autem ex armenia: Vt scribit Strabo: Glaucum in se recipit atque Hippum e uicinis montibus cadentes. Altera dira parens. Altera mater etiam uita est per natu iura mariti uiolata: Prognem autem Tereti regis Dauidis uxorem intelligit: quae filium occidit. & patri apposuit propter uoluntatem Philomenam: nota est Fabula Ouidii carmine in sexto metamorphoseos. Signatum sanguine pectus habet: idem etiam in metamorphose. Neque adhuc de pectore caedis excussere nota: signataque sanguine pluma est. Mea censura. meum iudicium. Vni puellae: ut cum una puella tantum rem habeas. Nec dederis munus: si quo munere amicam donaueris: uide ne alia id cognoscat abs te datum.

Iasonis
mors

Nec breuis ignaro uiper. a laesa pedes
Foemina quae socii deprensas pellice lecti
Ardet & in uultu pignora mentis habet.
In ferrum: flammamque ruit: positoque decore
Fertur: ut aonii cornibus iceta dei.
Coniugis admissum: uiolataque iura mariti
Barbara per natos phasias uita suos.
Altera dira parens haec est: quae cernis: hiru do
Aspice: signatum sanguine pectus habet
Haec bene compositos: haec firmos rupet amo
Crimina sunt cautis ista timenda uiris: res
Nec mea uos uni donat censuram puellae.
Dii melius. uix hoc nupta tenere potest.
Ludite sed furto celetur culpa modesto.
Gloria peccati nulla petenda tui est
Nec dederis munus: cognosce quod alter a possit
Nec sint nequitiae tempora certa tuar:
Et ne te capiat latebris sibi foemina notis:
Non uno est omnis conuenienda loco:
Et: quoties scribis: totas prius ipse tabellas.
Inspice: plus multae: quam sibi missa legunt.
Laesa uenus iusta arma mouet. telumque remittit:
Et modo quod quaesita est. ipse querare facit:
Dum fuit atrides una contentus: & illa
Casta fuit: uitio est improba facta uiri.
Audierat laurumque manu: uittasque ferentem.

Phasias
phasias fl.

Prognem
Sauitia
in filium

Nequitia
Nugae

Chrysis
filia

Nec sine nequitiae tempora: tempora quibus
amicam frequentas: minime certa & constituta
dicit esse debere: Nequitia autem (ut Donatus uoluit) est libidinosa inertia: dicta. quod nihil queat: nulli
que rei apta sit: unde & nugae quod nihil agant: Nequitiam uitium esse contrarium frugalitati scribit Ci-
cero in tusculanistis: ab eo quod ne quicquam est: de hoc nomine plura Gellius libro septimo. Omnis ami-
ca scilicet. Inspice: ne quid scripseris: quod amicam laedat. Plus legunt: plura interpretantur in li-
teris: quam scripseris. Laesa uenus: amica offensa. Dum fuit atrides: Clytemnestrae exemplo probat
lasas foeminas ulcisci iniurias: Contentus una: Sola Clytemnestra uxore contentus. Audierat
laurumque: Causam assignat. quare facta sit uxor Agamemnonis impudica uirginitatis. Vittasque
ferentem: Chryses (ut Homerus scribit) Apollinis sacerdos ex Crhysa insula: unicam filiam chry-
sida habuit: quam graeci: quum thebas euerterent captam: uel dono: uel in suam portionem aga-
memnoni optulerunt: ad quem pater chryses uenit cum ingentibus donis redimenda: filiae gratia. pro-
ferens manu autem sceptrum coronis phoebe: uittisque redimitum: quo e conspectu abire iussit: A-
pollo precibus sacerdotis sollicitatus: per nouem dies totidemque noctes sagittas emittens: primum iu-
menta: canesque percussit. Deinde & homines. adeo ut cateruatim in rogis defunctorum corpora cre-
marentur: Tum demum ab Achille coactus Agamemnon: filiam patri remisit: ipse uero achilli abstu-

lit Briseida. Quare ille iratus a proelio abstinuit. Audierat clytemnestra etiam censerat. Lyrnesio. Lyrnesos
Hippodamia. fuit enim ex lyrneso oppido in oraxtola contra lesbos. Priameida uiderat ipsa. Cal-
sandrā enim priami filiam: quam ueneri similem fuisse scribit Homerus. euerfo filio Agamemnon
Mycenas duxit: quae illi cessisset in sortem cum praeda plurima. Praeda praeda pudenda sua: Aga-
memnonem dicit fuisse cassandrae praedam. quoniam eius amore captus tenebatur. Thyestiadem
Aegistum dicit Thyestis filium: qui (ut scribit Lactantius) a matre ob dedecus proiectus: quod filia eius aegisthus

Pro nata crysen non ualuisse sua.
Audierat lyrnesi tuos abducta dolores:
Bellaque per turpes longius isse moras.
Nec tantum audierat: priameida uiderat ipsa.
Victor erat praeda: praeda pudenda sua.
Inde thyestiaden animo thalamoque recepit.
Et male peccantem tyndaris uita uirum est.
Quae bene celaris: si qua tamen acta patebunt
Illa licet pateant: tu tamen usque nega.
Tu neque subiectus: solito neque blandior esto:
Haec animi multum signa nocentis habent.
Sed lateri nec parce tuo: pax omnis in illo est.
Concubitu prior est inficianda uenus.
Sunt qui praecipiant herbas satorea nocentes
Sumere iudicium ista uenena meis.
Aut piper urticae mordacis semine miscent.
Tritaque in annofo flaua pyretra mero.
Sed dea nec patitur sic ad sua gaudia cogi.
Colle sub umbroso quam tenet altus eryx.
Candidus alchatoe qui mittitur urbe pelafga.
Bulbus & ex horto quae uenit herba salax.

deri si addatur hyssopum. & pipertis aliquid. Flaua pyretra: pyretrum herba est ab ignea ui appellata
calida est & sicca: ideo rebus ueneris apta: folia habet similia dauco agrestis: aut Maratro: ut docet Dia-
scorides. In annofo mero: In ueteri uino. Quam tenet altus eryx: uenerem dicit: Nam (ut Diodo-
rus scribit) Eryx ueneris & butae regis filius super locum excelsum ciuitatem condidit in Sicilia: in cu-
ius arce matris templum dicunt: quam ciuitatem uenus plurimum dilexit: unde ipsa Ericina dicta est:
Vergilius Ericino in uertice sedes Fundatur ueneri id aliae: plura etiam legito apud Strabonem. Venus
Candidus alchathoe. Quum pandionis Regis (ut docet Strabo) quattuor essent filii: Aegeus & Ly-
cus Pallas & Nisus: & Attica regio quattuor esset in partes diuisa: Niso Megara sorte obuenerunt:
qui Nisiam condidit: quae alteram arcem habuit. Vt plenius diximus in secundo de remedio amoris
ex auctoritate Pausanias: quam Ouidius Alchathoen appellauit eo carmine. Praeterea quae sui uires ma-
uoris in urbe Alchathoe quam Nisus habet: & alibi. Tutus ad alchathoen letegia moenia limes. Com-
posito scirone patet: Hic autem Ouidius bulbos Megarici soli designat. quos maxime probat Cato. Megarum
Verum: ut Plinius docet: nobilissima est Scilla: Tertium genus ab eo dicitur Epimenidum. optimi
saporis: quod in africa optime nasci docet Iuuenalis: eo uersu. Et ueteres aphyrorum epimenida bul-
bi: Eorum genera differunt colore: magnitudine: & suauitate: Megarici imprimis. & Aphyricani libi-
dinem accendunt: Sunt enim calidissima naturae: De Bulbis ita scribit Diascorides: omnes bulbi ca-
lidi: & uiscidi sunt: comesti erigunt uenerem: linguam & fauces exasperant: succum corpori addunt
stomacum inflant: Columella. Spargite quaeque uiros acuant: armantque puellas. Iam megaris ueni-
ant genitalia foemina bulbi. Et quae scilla legit getulis obruta glebis: Martialis. Quum sit anus con-
iunx & sint tibi mortua membra: Nil aliud bulbis quam satur esse potes. De bulbis Martialis. Varro ita
praecipit: Aqua decoquant bubos: qui ueneris usum quaerunt: Apitius addidit nucleos pineos: eru-
ca succum: & pipet. Urbe pelafga: urbe quam permitti pelafgi habitauerunt: Pelafgi oriundi ab

ex patre suscipisset: a capris nutritus Aegisthus
nomen assumpsit. Vta utrum: quia rem ha-
bebat cum aegisthus: quia euz occidit in co-
uulo. ut in primo libro docuimus: Iuuenalis:
quippe ille diis auctoribus ultor Patris erat cae-
si meda inter pocula. Quae bene celaris:
quae cum alia amica gessertis. Sed lateri nec
parce tuo: lumbi immodico coitu exhaustiun-
tur: & debilitantur latera: Vnde in obsceno
carmine ita loquitur Priapus. Qui quondam
ruber & ualens solebam Fures cedere quamli-
bet ualentes. Latas deficit: & Iuuenalis. Nec
quaeritur quod Et lateri parcas: nec quantum ius
sit anheles: & Catullus. Cur non tam latera
ex futura pandas. praecipit ergo Ouidius for-
titer praeciandum esse in coitu: ad priorem col-
tum dissimulandum: Venus prior: prior coit-
cum alia amica. Concubitu: quia si in coi-
tu te debiliorem deprehenderit: arbitrabitur
te aliam subagisse. Satorea: Satorea her-
ba est: quam tymbraem Plinius nominat: Co-
lumella Et satorea thymi referens Tymbraeque
sapore: Dicta est a satyris. ut quidam putant:
quod qui ea utuntur salaces fiant ut satyri: Alii a
saturitate: eius uis est calidissima naturae: in-
citat uenerem: plura legito apud diascoridem
Martialis. Sed nihil eruce factum: bulbi que sa-
laces. Improba nec profunt iam satorea tibi.
Herbas nocentes. Appositio est nota signa-
ra. Aut piper urticae: piper calidum est & sic-
cum: stomachum & epas calefacit: Scribit Pli-
nius. urticae semen cum semine lini lateri me-
Piper
Pyretra
Eryx
Venus
Ericina
nisea alca-
thoe
Megarum
Bulbi
Megarici
scilla Epi-
menidu
Menidu
Pelafgi

areadibus (ut docet Strabo) per uniuersam gratiam excellere; & in regione Atheniensium permixti habitauerunt scribit Herodotus: Atheniensium autem olim portionem fuisse Megaricam oram ex Strabone colligimus. **Herba salax:** libidinem incitantialiter ab Ouidio nymphæ salaces dicuntur: a salax autem Salacitas deditur: Vnde Plinius scribit passeri minimum uitæ: sed parem esse salacitatem. **Ouaque sumantur:** Oua gallinæ: & perdicis (ut almanach docet) sperma ualde augmentant: atque coitum stimulo inctant: de ouis Plinius hæc. Nullus est altus cibus: qui in ægritudine alar: neque onoret: simulque uini usum: & cibi habeat. Horatius in Secundo sermonum præponit oua oblonga orbiculatis. sic enim inquit: Longa quibus facies ouis erit: illa memento ut succi mellioris & ut magis alba rotundis. ponere: namque marem cohibent callosa uittellum. **Sumantur hymetia mella.** Hymetus mons est aricæ regionis: qui floribus semper uestitur: Hinc: ut Strabo scribit: mel gignit optimum: quod cuncta bonitate superat: Scribit etiam Plinius. Mellis arici in toto orbe summam laudem existimari: Sane Mel Atticum seu hymetium: ficulum uel Hybelum: & Galymnum a Scriptoribus maxime celebratur: Mellis autem usum Aristæo ascribit Diodorus. Quaque tulit folio: nucleos pineos dicit: quos in usum ueneris adhiberi solitos docuimus ex sententia Apitii: & Plinius docet. **Nucleos nucis pineæ infirmitatem uirilium roborare:** renibus & uesciæ utiles esse: De nucibus pinæis ita scribit Martialis. Poma sumus cybeles. procul hinc discede uiator. Ne cadat in miserum nostra ruina caput. **Pinus acuta:** Plinius ideo acuta appellatur: quia ea folium habet capillamentum modo prætenue. Longum que & mucrone aculeatum: ut Plinius docet. **Ad magicas artes. ad herbariam potentiam & medicamenta:** quibus magorum artes gloriantur: De magia autem multa legito apud Apuleium. **Diuerteris:** moraris narrando. **Qui modo celabas:** ad amantem redit. **Celabas amicam.** Tua crimina: coitum cum alia amica. **Nec leuitas culpanda:** quæ detegenda nunc esse furta suadeam. **Threitio borea** qui spirat per thraciam: & septentrionalem plagam: De uentis lege Plinium. **Gellum.** Vitruuium. **Senecam** in naturalibus questionibus & **Vegetium** de re militari libro quarto. **Fluitantia lora:** laxa: & soluta habenas. **Admissos equos.** admotos quadrigis: uel celeres: Sunt quibus ingrate: eas designat quibus uult furta detegi: Si nulla subest æmula. Si nullam habet: quæ eundem amet. **Rebus secundis.** nulla aduersante puella. **Nec facile esse nec facile amantem patitur.** **Pigra situ.** tarda amandi desuetudine. **Crimen peruenit ad aures.** intelligit te aliam amare. **Ille ego sim.** optat Onidius ut eius causa propter furta detecta doleat amica. **Veneris da gaudia flenti.** coitum intelligit. **Lungunt sua**

Salax

oua

Hymetus

Mel optimum

Mellis usus
Nuclei pinei
Pinus acuta

Ouaque sumantur: sumantur hymetia mella. **Quaque tulit folio pinus acuta nuce.** **Docta quid ad magicas erato diuerteris artes:** Interior curru meta teneada meo est. **Qui modo celabas monitu tua crimina nostro relecte iter.** & monitu detege furta meo. **Nec leuitas culpanda mea est: nec semper eodē.** **Impositos uento panda carina uehit.** **Nam modo threitio borea modo currimus euro:** **Sæpe tument zephyro lyntea: sæpe noto.** **Aspice ut in curru modo det fluitantia rector.** **Lora: modo admissos arte retentet equos.** **Sunt quibus ingrate timida indulgentia seruit.** **Et si nulla subest æmula. languet amor:** **Luxuriant animi rebus præteritæ secundis.** **Nec facile est æqua commoda mente pati:** **Vt leuis assumptis paulatim uiribus ignis** **Ipse latet summo candet in igne cinis.** **Sed tamē extinctas admoto sulphure flamas** **Inuenit: & lumen quod fuit ante redit.** **Sic ubi pigra situ: securaque pectora torpent:** **Acribus est stimulus eliciendus amor.** **Fac timeat de te: tepidam recalface mentē.** **Palleat iudicio criminis illa tui.** **O quantum & quoties numero cōpredere non est:** **Fœlicem de quo læsa puella dolet.** **Quæ simul inuitas crimen puenit ad aures** **Excidit: & miseræ uoxque colorque fugit:** **Ille ego sim cuius laniet furiosa capillos** **Ille ego sim: teneras cui petat ungue genas.** **Quæ uideat lachrymans: quæ toruis spectet** **Quo sine non possit uiuere posse uelit.** **Ocellis** **Si spaciū quæras: breue sit: quo læsa quærat.** **Ne uires lenta colligat ira mora.** **Candida iamdadum cingant colla lacertis:** **Inque tuo flens est accipienda sinu.** **Oscula da flenti: ueneris da gaudia flenti.** **Pax erit: hoc uno soluitur ira modo.** **Quam bene scruerit: quæ certa uidebit hostis:** **Tunc pete concubitus fœdera mitis erit.** **Illic depositis habitat concordia telis.** **Illo (crede mihi) gratia nata loco est.** **Quæ modo pugnarunt: iungunt sua rostra colubæ** **Quarum blanditias uerbaque murmur hnt:**

rostra colubæ: designat poeta elegitissime colubæ oscula: Sic et Cn. Martius ait. Sinuque Colubæ amicam recipere frigidam calido columbatim labra cōseres libris. Colubis autē: ut ply. de cer ignora rû oscula sunt adulterii: cōiugit fidem non uolant: cōmunemque seruāt domum: nisi cælibes: aut uiduæ domus non relinquūt. **Prima fuit rex:** hoies per uenerem prius cōcillatos dicitur doceat amicum irata: posse quoque per coitum recōciliari. **Vnaque erat facies:** quodam: ut Diodo. meminit: dicitur mundi ingenium: & incorruptibile extitisse: & genus hoium nunquam habuisse ortus principium. **Quidam uero quos hic & in met.** Ouid. sequit genitū corruptibilemque arbitri sunt: & hoies dixerūt generationis initium tpe eē sortitos. Nam a rege primordios: & cœlū & terrā unicam habuisse ideam immista coru: naturatexide distinctis inuicē corporib: cœpisse hūc ordinē quē uidemus: aerem quidem mortū hūc cōtinuū sortitū: & igneam partem eius supiora loca per leuitatem auunt appetisse: Eadem cā solē & alia cursus suos sortita: quod uero humori mistū eodē stetit i loco per grauitatem: quæ mista uent: ex humidis mare quidem effectū: ex durioribus uero terra: lutosam euasisse & oino mollē. Hæc primum quæ solis ardore defior euasisset: eius postmodum suspiciē uel caloris tumefacta: multis in locis humores quosdā eē cōcretos: in quibus putredines tenui cōtecta pellicula sint excitata: quæ admodū in paludibus: & stagnis ægyptiis uidemus accidere: quæ frigidā terram subito æstus aeris calefacit quæ: uero in humidis calore adhibito generatio fiat: & noctu quædem cœcisufus aer humorē præstet: quæ die solis uirtute consolidat: tandem putredines illæ ad summum productæ adueniente uelut partus tpe exultis cōtractis: pelliculis: ois generis educunt animatus formas. quæ ea quæ maiorē calorē sortita sunt: in supiorē regionē uolatilia effecta abie-

Prima fuit rerum cōfusa sine ordine moles: **Vnaque erat facies.** sidera: terra: fretum. **Mox cœlū ipositū ē terris: humus æquore cin.** **Inque suas partes cessit inane chaos** (cæta est. **Silua feras: aer uolucres accipit habēdas.** **In liquida pisces delituitis aqua.** **Tum genus humanū solis errabat in agris:** **Idque meræ uires: & rude corpus erat.** **Silua domus fuerat: cibus herba: cubilia frōdes** **Iamque diu nulli cognitus alter erat.** **Blanda truces aios fert mollisse uoluptas.** **Constiterant uno fœmina uirque toro.** **Quid facerent ipsi: nullo didicere magistro.** **Arte uenus nulla dulce peregit opus:** **Ales hēt quod amet: cū quo sua gaudia iungat.** **Inuenit in media fœmina piscis aqua.** **Cerua parem sequit: serpens serpente tenetur.** **Hæc adulterio cum cane nexa canis.** **Lata salit ouis. tauro quoque læta iuuenca est:**

rū: quæ uero plus terræ cōtinēbāt: serpētia aliaque terrestria euaserūt aiantia. Naturā aquosam nata in sui generis elementum delata sunt: & appellati pisces. Terra deceptum solis ardore: tum uentis indicem magis arefacta: gignēdis maioribus animalibus desit. Sed quæ generata erant. mutua cōmmissione alios aiantes procrearūt. Hoc & Euripides anaxagoræ phisici discipulus sentite uidetur quæ in menalippo cœlū & terrā mista olim fuisse tradat: separata postmodū generasse singula: arbores: uolatilia: feras ac omne mortalium genus. **Mox cœlū ipositū terris: per cœlum ignē: & aerem denorat.** De quattuor aut elementis Plyni. multa: & Apule. in dogmate Platonis: scribit. n. platonē arbitrari tria eē rege initia Deum. s. & materiā rerū formas: quæ ideas idem uocat in absolutas informes. nulla specie uel qualitate significatione distinctas: ex quibus prius elementa sunt pergenita ignis: aqua: terra & aer. **Inane chaos:** chaos: ut Hesio. uoluit fuisse quædam ab initio unitas hians parēsc in profundum: quæ principium fuisse dicitur productionis oium rerū. **Ouid. in met.** Ante mare & terras: & quæ tegit oia cœlum. **Vnus erat toto naturæ uultus in orbe** **Quem dixerat chaos.** **Tum ge. hu. so. et. in agris:** Cicero quoque idem refert hīs uerbis. **Nam fuit quoddam tps: quæ in agris hoies passim bestiarū more uagabant & sibi uictu fertino uitam præpagabant: nec rōne animi quicquid. sed pleraque uirtibus corporis administrabant.** **Blanda truces aios: coitū inquit reddidit hoies māsuetos: & placidos.** Sic & in fastis. **Prima feros aios homini detrahit ab illa** **Venerūt cultus mundaque cura solo.** **Uidetur autem hoc sumptum ex Platone. quæ in cōlucio scribit** **Amorem pacem largitri hoibus: mari tranquillitatem uētis requiem cōbile uiuentibus: oiumque securum: hunc rusticitatem a nobis amouere: hunc nos familiaritate conciliare cœtus huiusmodi oēs congregare mansuetudinem porrigere exterminare feritatem & alia multa efficer.** **Ales habet quod amet: non hominem modo: sed bruta et alia per uenerē conciliari docet.** Sic & fastis: **Iurque dat cœlo terræ & natalibus undis.** **Pereque suos coltus continet omne genus.** **Cerua parem sequitur:** Sic & in nono met. **Sequitur fœmina ceruum: parem autē aut eiusdem generis aut pariter copulati accipit.** **Ouidius in fastis.** **Et docuit lungi cum pare quemque sua.** **Ceruoque aut fœminas scribit Ply.** **ingredi in conceptu quæ non tolescent uim ipso: eos et dicit uicissim ad alias transire & ad priores reuerti.** **Scribit et in africa nec apros nec ceruos nec capras nec urfos esse.** **Idem de ceruis & apris refert Herodotus.** **Vnde miror Maronem in primo ænel. scripsisse æneam in ea septem occidisse ceruos.** **Serpens serpente tenetur:** **Vipere cœunt complexu adeo circunuoleta sibi: ut una existimari biceps possit: auctor Ply.** **Cum cane nexa canis: idem quoque Ply. refert: culus uerba hæc sunt.** **Auertuntur & canes phocæ lupi in me**

Colubæ
rû oscula
De mundi
& hominum
origi-Rerum
initia
Elementorum
origo
Chaos
Quid
coitus
pstititCervorum
fœmina
in
conceptu
ingrediuntur

Viperæ
coitus
Canum
coitus
Simus
Silones
Simōis
nomen

Diuidus

machaō

Tria
pcepta
chilonis

diog; coitu inulti et coherent. Salis: ab ariete saliendo subagita: quo uerbo utit etia; Varro sic scribens: Nec pati oportet minores q̄ binas saliri. Immūdi marem hircum male olentem. Sima capella: simus: ut Seruius docet: uocat q̄ pressis est naribus. Scribit Ply. a uibus serpentibus: piscibus foramina tantum ad olfatus sine naribus eē: & hinc cognomina. Simog. Silonum. Idem scribit Delphini rostrum simum eē: qua de causa nomē Simonis miro me lo agnoscut. Malitq̄ ita appellari. Maro ea pellas et Simas appellat. In furias agitantur equæ: equæ: amorē furiosum ferunt. Verg. Scilicet a te oēs furor est insignis equar. Spatioq; remotæ: distūctē locog; interuallo. Verg. Illas ducit amor trans gargara: tranſque sonantem Aescaniam. superat mōtes & flumina tranāt. Equos diuiduos amne equos fluuio seperatos. Diuiduum. n. dicitur nō mō separabile: sed et separātū. Medicamina fortia: ualidū coitum. Ferri doloris: quē accepti de furis tuis. Succos machaonios: medicinales: herbarios a Machaone medico: cuius in secundo illados meminit Homerus: scribit et Diodo. Aesculapium filios reliquisse Machaonem & Podalirum: qucum Agamemnone ad troiam nauigarunt: & plurimū curandis uulnerib; p̄fuisse: unde eis immunitas re: oium est cōcessa. Discipulos tuos qbus tradis p̄cepta amādi. Ad mea tēpla: adē apollinis delphici itelligit: de q̄ multa Iustinus lib. xxiiii. Est ibi diuersum: sapien- tissimū dicitū chilonis lacedæmonii designat: quo iubet unum quemq; se agnosceret: Chiloni enalmitur Ply. docet: mortales oraculoq; societatem dedere tria p̄cepta eius delphis confectando aureis litteris: q̄ sunt hæc. Nosce se quēq; Iuuenalis e coelo descendit yhosida & strov: & nihil nlmium cupere. Comitemq; aris alient ac litis eē miseriam. Sed neq; declamet uldendum eē docet: ne amator loquēdo declamare uideat. Certa est fides: q̄ respōsa apollinis nunq̄ fallunt. At pp̄iora uo. uocor ad ea quæ magis cōducit amant: qua q̄ diximus & quæ sunt magis pp̄ria & eorū iuris. Sic & in fastis: Ad pp̄iora uocor populum digessit ab armis Romulus reddidit aut auditorem attentus. Credita nō semp: non semp inq; habebis amicam tibi morigerā sicut nec terra semper reddit credita semina cū scenore: ex quo colligit non esse desperādum: sed istādum acius: & sapiētius. Dubias rates: nautas incertos qd sit futurū: aut agendum cessantibus uentis. Quod iuuat exiguū est plus ē quod cructat: q̄ uoluptasq; ex amica percipit. Proponāt: i animū: inducant: dolor. n. leuior fiet. Quot lepores in atho. Atho: ut Ply. scri. Mons est Macedonæ quē Xerxes rex persarū continenti abscidit in longitudine pass. mille ḡnentorū adeo sublimis: ut altior æstimate: q̄ n̄ imbres cadūt. qd̄ ideo credit: qm̄ in aris quasi in cacumine sustinet nunq̄ cineres eluunt. in summo oppidus Acroton fuit in quo dimidio lōgior: quā in aliis terris incolentium ætas pp̄gat. Ideo inde hois macrobios græci: nostri appellauerūt lōgæ uos. auctor Solinus. Athona qdam nūc mōtem sanctū appellari putat huius mōtis meminit et Herodo. in. vii. Staius ingēti tellurem pximus umbra Vestit athon: nemorūq; obscurat imagine p̄tem. Lepus aut a pedum leuitate quasi leuipes dicitur est. ut uō luit. Fabius. Idem a gbuldam græce dasypus appellat q̄ habeat hirsutos pedes. Ply. tñ dasypodē a lepore distinguit. Leporū plura sunt genera inter q̄ sunt cuniculi. In alib; cadidi nascunt. Vtra uq; uim singula habet: & sine mare æque gignūt. ideo Teretianus ille inquit. Tute lepus es & pulpamentum q̄ris quod dicitū Liuit andronici poeta: fuisse uopifcus scribit: lepus et solus superferat: aliud edu-

Athon
Mons
Macrobij
Mōs san-
ctus
Lepus
Dasypus
Lepores
foecundi

ans aliud in utero pills uestit: al: ad in plume: aliud incohata gerēs partē: un de in sermonibus Hora- tius Fœcūdiū leporē appellauit. Pascunt in hybla: hybla fuit urbs siciliæ: ab hyblone rege dicta: ut Hybla uoluit Tucidides: hæc postea Megara appellata fuit: un Maro apes hyblæas appellat: quæ i sicilia mel seu me- optimum conficiebant. Martialis. Quum dederis ficos medius de collibus hyblæ Cecropios dicas tu gara licet esse fauos. Littore quot cōchæ: testæ duriores: qbus ostrea & alia huiusmodi tegit: cōchæ appel- Cōchæ Spicula: tela cupidinis. Spicula: n. nō mō laculū: sed et ferrū: & aculeum sagittarum significat. Spiculū

Littore quot cōchæ: tot sunt in amore dolores
Quæ patimur multo spicula felle madet.
Dicta erit isse foras: quā tu fortasse uidebis
Isse foras: & tu falsa uidere puta.
Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte:
Perfer: & immunda ponito corpus humo
Forſitan & uultu mendax ancilla superbo
Dicet: quid nostras possidet iste fores:
Postibus & diræ p̄cibus blandire puellæ:
Et capiti demptas in fore pone rosas.
Quum uolet accedes: quum te uitabit abibis:
Dedecet ingenuos tedia ferre sui.
Effuge. dehinc nō est. quare tibi possit amica
Dicere: nō omni tempore sensus obest.
Nec malle dicta puta: nec uerbera ferre puellæ
Turpe: nec ad teneros oscula ferre pedes.
Quid moror in paruis: aiūs maiorib; instat:
Magna canam: toto pectore uulgas ades.
Ardua mollimur sed nulla nisi ardua uincunt.
Difficilis nostra poscitur arte labor.
Riualem patienter habe: uictoria tecum
Stabit: eris magni uictor in arce iouis.
Hæc tibi nō hominē: sed q̄re crede pelafgas
Dicere. nil istis ars mea maius habet.
Innuet illa. feras scribet. nē tange tabellas.
Vnde uolet ueniat: quaq; libebit eat.
Hæc in legitima præstāt uxore mariti:
Quum tenet ad ptes tu quoq; sōmne uenis
Hac ego cōfiteor nō sum p̄fectus in arte.
Quid faciā: monitis sum minor ipse meis.
Me ne palā nostræ det quisq; signa puellæ.
Et patiar. ne me quolibet ira ferat:
Oscula uir dederat memini su: oscula q̄stus
Sum data barbarice: noster abūdat amor
Nō semel hoc uit iū nocuit mihi: doctior ille ē
Quo ueniunt alii conciliante uiri.

accedere. Nec fugiat uictor: peccandi pudor semel ab ea latus: & proditus si fugerit ex eius ore: reddet illam minus uerecūdam in peccado: qd̄ exēplo Martis & Venerts ita eē ondit. Nec pudor falsus: nec uerecūdia peccandi quā falso p̄se tulit. Fugiat ab ore ulctō: tateat ab ea deprehensa in crimie cū alio amante. Verba dedissete decepisse. Tere. Qui uerba dare difficile ē. Crescit amor prentis: deprehē si in amore mutuo se magis amant. Vbi par fortuna duog; & quum eadē est fortuna riualis: & amice.

Qu. Curti. iter p̄p̄tissimos dimicans Alexander sagitta ictus eē: q̄ in medio crure fixa relinquerat spiculum: & Plinius libro. xvi. ita scribit Calamis spicula addit irreuocabili hamo noxia: & propertius. Nō tot achemeniis armatur fusa sagittis spicula. Multo felle multo dolore. Tedia ferre sui: pati se esse cūquam no- lestum. Effuge: de hinc non est q̄re tibi possit amica dicere sensus est. A moueas te ab amica quum te uitabit: quod si feceris nulla est causa: ea possit te increpare his uerbis: qbus uimur in molestos & iportunos: ac aut sunt hæc sensus nō obest oī tpe: hoc est intelligentia illa quā imperiti discretionē appellant semp decet unūquēq; Sic etiā Fabius Sensem cōem accipit pro quadam oium itelligētia. Difficilis labor: ut patienti aio riualem feras: qd̄ perq̄ difficile esse ondit Propertius dicit. Riuale possum nō ego ferre iouem. Eris magni uictor i arce iouis. Triumphabis de amica: ut impatores qui triumphantes ad ædem iouis capitolini uehebant triumphali curru. Quercus pelafgas: pelafgi (ut docet Strabo) Dodoneū iouis tem- plum construxerit subiectum mōti Tomaro iouis tem- centum fontibus circa radices celebrato. In eo loco probus grammaticus scribit columbas: & quercus humana uoce respōsa dedisse. Verg. At pro habitæ graiis oracula quercus. Staius lib. iii. Certius aut frondes lucis q̄s fama molossis chaonias sonuisse tibi tibi Laetan. scribit in epiroticis quercubus sedētes columbas futura p̄dixisse fescitantibus. Scribit et Herodo. lib. ii. Dodonæum oraculum oium quæ apud græcos sunt oraculoq; uetustissimum fuisse: & colibus duas ex ægypto alteram in aphricam alteram dodonē euolasse: utranq; nigram. Dodonæq; illa fago Insidens humana uoce elocuta est eo loci iouis oraculum cōdit debere & se interpretem esse qd̄ ipsi annuncietur diuinitus fieri. Quæ uero ad afros ablit. Iouis Ammonis oraculum condidit iussit. Mulieres autem eas fuisse constat: & eas a Dodonæis columbas appellari: ut latius profectur Herodo. [Ma- ius istis ut riualem feras patienter. Innuet illa nutu signabit riuale. Feras: patiare. Scribet: ad riualem. Ne tange tabellas: ne resigna literas. Hæc perstant: ut eant quo uelint. Quæ uenis ad partes: quum dormit maritus. Dat signa innuit. Doctior ille: qui sibi cōciliat puellam: patiando ad eam alios quoque amores

Dodone-
iouis tem-
plum
Colūbe

Perstat in cām sui dāni: pmanet cōtra cām: ex q̄ dānum & ignominia nascitur. Fabula narratur hāc fabulā in q̄tto met. elegātissime etiā describit Ouid. Mulciberi: uulcani: q̄ a mulcendo mulciber appellatur: q̄m ut scribit Macro. ignis sit: & oīa mulcet. scribit Diodo. Vulcanū ferri: aeris auri argenti oīumq̄: quae arte fabricātur artem inuenisse: ceterosq̄ do. uisse: q̄ propter hāc reg. opifices oēs uota sacra q̄ huic deo maxime facientes: ignē in aeternā memot. i suscepti beneficii uulcanum uocauerunt.

Vulcan⁹
Claudus

Lēnos
insula

Vulcan⁹
in lēnon
p̄cipitar⁹

Tardipes

Paphon
Palepa
phos
Dione

De duce terribili: de bellicoso duce. Pedes mariti: est. n. claud⁹ uulcanus: quod iō fingit: q̄m ut Seruius scribit. flamma nunquā recta incedit. Marte palā: corā marte. Liuius libro. vi. Inde rem creditori palam: populo soluit: simul est uulcanū imitata postq̄ uulcanum claud⁹ cautē expressit. Disponit laqueos: apte collocat: etia tenuissima. Fingit iter lemnon: lemnos in sula est in aegaeo mari ante montem atonaz: ut Ply. scrib. Oppida habuit Ephesiā & Myrinā in cuius for. sollicitio athon etaculabatur umbrā. In eam insulam: ut Valerius flaccus li. i. docet: iuppiter uulcanū e caelo deiecit. Nam quum ille iratus caelestes e caelo expulisset: & Iunonem uinculis alligasset in olympo. Vulcanus uoluit matrem liberare. Vñ ipse apud Homerū i primo iliados ita alloquitur matre: Iunonē. Fer mater patienter: & licet cām dolē di habeas: aequanimiter tolera imperium: iouis ut ne forte cogat cum mcestita tanta: a deesse testis plagae: q̄s ille tibi iponeret: nec dulcissimi matri opitulari queā aduersus hunc deo: multo accerrimū id q̄ expectus sum: & quidem malo meo: & nūc tibi timeo: Sigdem q̄ te aliq̄n ab illius uerberantis manibus eripere conarer ipse abste in auxiliātem uersus per pedem me prehendit: rotatumq̄ e caelo deiecit in terrā. Erat autē tūc solis ortus: a q̄ ora p̄ totū illum diē usq̄ ad tenebras p̄ inane aeris labēs in lēno insula allisus sum. Ibi me pene exanimē indigenae p̄tinus accurrentes susceperunt ac focillatū: hinc a poetis lēnius & tardipes appellat. Catullus. Scripta tardi pedi deo datuz In lēno astitit Solinus scri. uulcanus colebatur. Ouid. In fastis. Vulcanū tellus hyphisilla colit. Amātes: matrem: & uenerem. Hic aliq̄: ad hoc spectaculū a uulcano Introduct⁹ Vix p̄cibus neptūne tuis: uenus. n. dē nata ex spuma maris ideo p̄ ea ille uulcanum exorauit ut uincula solueret. Mars cretē oc. icre tam insulā concessit: ubi creatus dē hic primo fabricatis armis armavit milites pugnādū morem iduxit: eos qui diis aduersi eēt interficiēt ut docet Diodo. Illa paphon: uenus paphon abiit. Est. n. urbs Cyprī duplex. Paphos. s. & palepaphos. id est antiqua paphos: utraq̄ ueneri sacra: unde uenerē paphiā & palepaphiā appellamus. Hoc tibi p̄fecit uulcanus: quid p̄fecit uulcano marti: & ueneris furta detexisse oñdit. Deprensā dione: dephēsus colit Dione autē nymp̄ha fuit oceani: & tethyos filia: & q̄ iuppiter uenerē sustulit. Sed ponitur plerūq̄ p̄ coltus: & ueneret: ut hoc in loco: & in fastis. Hyppolyte infelix uelles coluisse dionē Arcana uerbailas: amicae ad riuale missas arcana cōtinētes. Ista uiri captēt. Itecipiant alienas lfas qui uolunt puniri exilio. Nam: ut

Sed melius nescisse fuit. sine furta tegant. Nec fugiat uictio falsus ab ore pudor. Quo magis oīu uenes dependere p̄cite uestras Peccent: peccantes uerba dedisse putent. Crescit amor p̄nsis ubi par fortuna duorū est In causam damni perstat uterq̄ sui. Fabula narrat toto notissima caelo. Mulciberi captū m̄r̄sq̄ uenūsq̄ dolis: Mars pater isano ueneris turbatus amore De duce terribili factus amator erat. Nec uenus orātū: nec enim dea mollior ulla est Rustica gradiuo: difficilisq̄ fuit. Ah quoties lasciuia pedes risisse mariti Dicitur & duras igne uel arte manus. Marte palā simul ē uulcanū imitata: decebat. Multaq̄ cum forma gratia mista fuit. Sed bene cōcubitus primo celare solebat. Plena uerecūdi culpa pudoris erat: Indicio solis (quis solem fallere possit) Cognita uulcano coniugis acta suae. Quā mala sol exēpla mouet: pete munus ab Et tibi si taceas: qd dare possit: hēt (ipsa: Mulciber obscuros lectū circaq̄ superq̄ Disponit laqueos: lumina fallit opus. Fingit iter lēnon: ueniūt ad fœdus amantes: Impliciti laqueis nudus uterq̄ iacent. Cōuocat ille deos: pr̄bet̄ spectacula capti. Vix lachrymas uenerem cōtinuisse putant. Nō uultus texisse suos: nō deniq̄ possunt Partibus obscenis opposuisse manus. Hic aliq̄s ridēs in me forūssime mauors: Si tibi sunt oneri uincula trāffer ait. Vix p̄cibus neptūne tuis captiua resoluūt Corpora: mars creten occupat illa paphon: Hāc tibi p̄fecit uulcanus: quod ante tegebant Liberior faciūt. & pudor omnis abest. Saep̄ tamen demens stulte fecisse fateris. Teq̄ ferunt irā penituisse tuā. Hāc uetui: uox ecce uetat deprensā dione Insidias illas quas tulit ipsa: dare. Nec uos riuale laqueos disponite nec uos

scribit Bartholus ad legē cornelliam de fal. Qui apparuit alienas lfas: ut aduersar. o mittēdis oñdat in: cidit in poenā falsi: Eius legis poena est in seruos ultimū suppliciu. In liberos uero deportat. i. exiliū Poena Aperiētis litteras alienas

Excipite arcana uerba notata manu. Ista uiri captent: si iam captāda p̄babunt. Quos faciet iustos ignis & unda uiros. En iterū testor: nihil hic: nisi lege remissum Luditur: in nostris instituta nulla iocis. Quis cereris ritus aude: uulgare p̄phanus: Magnaq̄ threicia sacra reperta samo: Eximia est uirtus praestare silentia rebus. At contra grauis est culpa tacenda loqui. Quā bene: qd frustra captatis arbore pomis Tantalus in media garrulus aret aqua. Praecipue cytherea iubet sua sacra taceri. Ad moneo ueniat ne quis ad illa loquax. Condita si nō sunt ueneris mysteria cistis. Nec caua uesantis ictibus aera sonant: At tamen inter nos medio uersant in usu. Sed sic inter nos latuisse uelint.

Sacra ceteris: & q̄ fiebat in samothracia secreta fuisse docet Diodo. in. vi. his uerbis. Nam Cerimoniae famo thracum Samo thracia dardania Cerimo nia famo thracum Samo thracia dardania Quas athenienses oīum celeberrimas in eleusina factū: quoq̄ in samothracia: atq̄ i Thracia. Unde eas thracum Samo thracia dardania Orpheus sumpsisse tradit. sicut in enoso apud cretam prisca lege statutoq̄ celebrantur: quo palam ē: thracum Samo thracia dardania palam oībus nocendi facultatē apud cretēses eē: q̄ aut fuerint dii samothracum multi uerbis diony. & Macrob. docent. Threicia samo. Samo: quā Maro Samothracia appellauit compositio: nōle (ut dion. ny. uoluit) a conditore Samo Mercurii filio & nymp̄ha Cyllenidos thenae & thracia: cutus est insula prius dardania dicta fuit: ut Ply. tradit. diodo. scribit Myrinā amazonum reginā quāsdam sibi subditisse insulas tempestate coorta. Quum uotū matri deo: p̄ salute fecisset: ad unam ex his solitariā p̄fecta iuxta quoddam insomniū ei deae insulā sacrauit: erecta ara sacra solēnia celebrauit: noiasse insulam ferunt samothracem: qd a graecis sacra insula interpretat. Quidam historici tradūt eam primū appellatam Samū: ab incolis postea thracibus samothracem cognominatā. Alii amazonibus in epitum ad uentantibus ferunt deo: matrem hac oblectatam insula: & alios quosdam in ea: & filios quos corybātas dicit traduxisse: q̄s uero eo: extiterit pater in arcanis sacro: tradit. Mōstrasse quoq̄ ea fert: quae nunc in ea seruantur mysteria: templumq̄ Asylū statuisse. Quam bene q̄ frustra: exemplo Tantalū docet arcana nō esse detegēda. Tantalus enim (ut Diodo. scribit) fuit iouis fili⁹ ex plote nymp̄ha: diuitiis: & gloria insignis paphlagonia habitauit: diis ob generis claritatem acceptissimus: quo: secreta Tantalū suppliciu In cōsuetudine: cognita quum hoibus protulisset: & uoluit poenā: tulit: & post mortem apud inferos eē meruit: dicente Statio: & Saeuē perit iniuria mensa. Seruius putauit Tantalū ideo eē ad inferos detru sum: q̄ diis hospitibus Peiopē siltū epulandum appouisset: qd falsum est. Garrulus: q̄ deorū secreta hoibus protulit. In media aqua: aquis enī & pomis ori admotis: esurit atq̄ silit. Oui. Poma patet Pelopis p̄sentis q̄rit: idē sem p̄ abundat aquis. Tibul. Tantalus est illic: & circū stagnas: sed acré: iam iā potuit deserit unda sitim. Macrobius scribit p̄ Tantalū eos designat: quos magis magisq̄ acquirēdi desideriu cogit p̄sentē copiā non uidere: & In fluētia inopes a gestatis mala in ubertate patiunt: nesciētes parta respicere: dum egent habē dīs. Cistis: loco tuto & secreto: Alludit autē: ad cereris sacra: quae more atico in cistulis recondita capti: uirginū sustinebant: q̄s Canephoras appellabāt. Horatius ut antea uirgo. Quum sacris cereris procedit fuscus hydaspes. De his Paulantias in primo ita scribit. Duae uirgines nō procul a polladis tēplo habitāt. Eas Canephoras athenienses nūcupant: apud deā quodā tpe p̄manēt: & adueniente die festo hāc noctu agūt: Capti iponunt onus: qd Mineruē sacerdos dās illis gestandum: nec sacerdos: quae id dat nec ipse q̄ gestāt: q̄ dnam id sit intelligūt. Est autē nō p̄cul i ut.

caephoræ bis parte quidam muroꝝ ambitus quæ ueneris in hortis dicitur: qua descensus est sub terrâ sponte factus eo uirgines descendent: ibique relicti quæ ferrebant: aliud nescio quod opertum tollit. Has uirgines iam hic relinquere: alias earum loco in arcem ducit. Nec caua uesanis: nec inanis galeæ pulsus tanquam ære cor rybantur: aut tube clangore oibus retegan: uult. n. uenus cori sua furta. Sane p caua æra poetæ: tubas designant. Verg. Specula misenus ab alta. Aere cauo: p. flexum uero æs cornu intelligit quo i plis utebant maiores. Ouid. Nō tuba directi: nō æris cornua flexi: q̄ aut cornua: q̄bus in plis utebant

Caum areæ fuerint. docet Maro eo uersu. Aereaque assensu cōspirant cornua rauco. Et uegetius i secundo libro de re militari cuius uerba hæc sunt. Tubicines Cornicines & Buccinatores qui tuba uel aereo cornu: uel buccina committere solent prælitum. Melius tñ ē ut p flexu: æs buccinā intelligamus: nam Vegetius libro iiii. scribit: tubam eam appellari: q̄ directā sit. buccinam quæ in semetipsum aereo circulo flexa: cornu uero quod ex uis agrestibus argēto nexum temperatum arte & spiritu canētis flatu emittit auditum. Idem lib. ii. ita scri. habet pte rea legio Tubicines. Cornicines buccinatores Tubicines ad bellum uocāt milites ad rursum receptui canentes reuocāt: Cornicines & buccinatores erant ornamentum totius legionis in ingressu conflictu & eius redditu. Ouid. in met. appellat aduicū Cornu obliquā tibiam: dextra parte unū: sinistra duo foramina habēt: quā Mida in phrygia inuenit: ut Ply. tradit: ea in sacris adhibebatur. Catullus. Tibicen ubi canit phryx curuo graue calamo: & Ouid. in quarto fastoꝝ. Protin⁹ inflexo berecynthia tympana cornu flauit. Attamen iter non quis arcana ueneris quotidie uersent: inter amātes uolunt tñ celari. Nō sub loue: nō in luce & in aperto: Horatius. Manet sub loue frigido uēator. At nunc nocturnis teos dānati quod nocte æge rūt: die pferūt. Nec desunt quasi nō modo puellas q̄ tuæ nō fuerūt oñdis sed et q̄ nunq̄ attigisti. Quæ uera negarent: q̄ dicerēt nō eē uera: si q̄ uerū exigeret. Et nulli: non oibus puellis. Habēt crimē: criminationē. Vbi no minis extat adulter: q̄n extat nō re adulter. sed solo noie. Nos et ue. pat. colligit amantes ueros amores minime aut parce debere pferi. Furta my. clausa & secreta. Nec su. andr. Andromedæ fusca fuisse dicit: Ouid. Andromedæ pfiæ fusca colore suæ: placuit tñ illa perseo q̄ ea a ceto liberauit: & uxorem duxit. Penna mobilis: talaria designat. perseus. n. a mercuro dilectus talaria & petasū accepit & galeam q̄ indurus ex aduerso nō poterat uideri. Acccepit & a uulcano falcē ex adamāte factā: q̄ Medusam gorgona interfecit: auctor Hig. Oibus andromache. Andromache filia fuit ætionis thebag: regis uxore Hectoris grandi corpore Iuue. Andromachē a frōte uidebis: ea nomen accepit a uirili pugna. Vnus q̄ mo. di. dice. q̄uls andromache eēt grādī statura: id tñ tanq̄ uitiū illi nūq̄ exprobrauit hector maritus imo eam eē modicā dicebat. Male fers: moleste fers puellæ uitiū. Inoptens amor: nouus amor Dū nouus in uiridi: Infritionē intelligit de qua alias plura dicem⁹. Oia sentit: sola uitia notat

perseus
accepit
Talaria
a mercu-
rio
Andro
mache

Ipsa uenus pubem: que dies uelamina potit:
Protegitur leua semireducta manu.
In medio: passimq; coit peccat: hoc quoq; uiso
Auertit uultus sæpe puella suos:
Conueniūt thalami furtis & ianua nostris:
Parq; subiniecta ueste pudenda latet.
Et si nō tenebras: at quiddam nubis opacæ
Quærimus: atq; aliqd luce patete minus.
Tū quoq; q̄ solē nodū phibebat: & imbrem
Tegula: sed quercus tecta cibūq; dabat:
In nemore: atq; atris: nō sub ioue iucta uolup-
Tāta rudī populo cura pudoris erat: (tas
At nūc nocturnis titulos imponimus actis.
Atq; emitur magno nil nisi posse loqui:
Scilicet excuties oēs: ubi quæq; puella est:
Cui libet ut dicas hæc quoque nostra fuit.
Nec desunt: quas tu digitis ostendere possis.
Nec quāquam attigeris. fabula turpis erit.
Parua q̄ror. fingūt q̄dā quæ uera negarent.
Et nulli non se concubuisse ferunt.
Corpore si nequeūt: q̄d pnt noie tangunt.
Famaque nō facti crimine crimen habet.
In nunc claude fores custos odiose puellæ:
Et centum duris postibus adde seras.
Quid tuti supest: ubi nominis extat adulter?
Et credi: quod non contigit eē cupit:
Nos et ueros parce pferemur amores:
Tecta que sunt solida mystica furta fide:
Parcite pterea uitia exprobrare puellis:
Vile quæ multis dissimulasse fuit.
Nec suus andromedæ color ē obiect⁹ ab illo:
Mobilis in gemino cui pede penna fuit
Oibus andromache uisa ē spatiosior æquo.
Vnus qui modicā diceret: hector erat.
Quod male fers assuesce feres bñ multa uetustas
Lenit. at incipiēs oia sentit amor:
Dum nouus in uiridi coalescit cortice ramus:
Concutiat tenerū quælibet aura cadet.
Mox etiam uentis spatio durata resistit:
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes

Nonæ nates. Iuuenca nondū assuetæ taurū pati. Taurorū terga recusa. n. ga nō dī dicere coituz Pixillyri
patit: aut hoc dicit pp taurorū pondus. nā Ply. scribit: sceminas taurorū uim nō tolerare: hāc ob causā ca Illyriū
ingredi in cōceptu: aut certe per taurorū terga coria bubula intellige: q̄ prio solem⁹ reicere pp corū
malū odorem: at quæ diutius illū pertulerit: ut odor ille nō tā foed⁹ q̄ antea coria aut bubula detra
cta male olent: quæ admodū ēt pelles caninæ. Martia. Non detracta cani transibertina cutis: Nominē
bus mollire licet: puellæ uitiū aliqua honesta appellatio e poteris iminere. Pice illyrica: quæ i illyria

Eximit ipsa dies omnis de corpore mendas.
Quodq; fuit uitiū: definit esse mora.
Ferre nouæ nates taurorum terga recusant
Assiduo domitas tempore fallit odor.
Nominibus mollire licet mala: fusca uocetur.
Nigrior illyrica cui pice sanguis erit:
Si læta est: ueneri similis: si flaua minet æ.
Sit gracilis: macie quæ male uisa sua est.
Dic agile. quæcūq; breuis: q̄ turgida plenam:
Et lateat uitiū proximitate boni.
Nec quotus annus eat: nec quo sit nata require
Consule: quæ rigidus munera cēfor habet:
Præcipue si flore caret: meliusq; peractū ē
Tempus. & albentes iam ligat illa comas.
Vitis o iuuenes aut hæc: aut senior ætas:
Iste feret segetes: iste serendus ager.
Dum uires anniq; sinuut tolerate labores
Iam ueniet tacito curua senecta pede.
Aut mare nauigiis: aut uomere scindite terrā.
Aut fera belligeras adde in arma manus:
Aut latus & uires operamq; afferte puellis.
Hæc quoq; militia est: hæc quoq; fecit op⁹.
Adde quod est illis operum prudentia maior.
Solut & artifices qui facit: usus adest.
Illæ munditiis annorum damna rependunt.
Et faciunt cura: ne uideantur anus.
Vtq; uelis uenerem iungunt p mille figuras.
Inuenit plures nulla tabella modos.
Illis sentitur non irritata uoluptas.
Quod iuuat ex æquo scemina uirq; ferunt.
Odi concubitus: qui nōn utrinq; resoluūt:
Hoc est cur pueri tangat amore minus:
Odi quæ præbet: quia sic præbere necesse est.
Siccaq; de lana cogitat illa sua:
Quæ datur officio: nō ē mihi grata uoluptas.

que est spes lucrandi coitum. Adde q̄ est illis. qd in maturiori ætate sperādum sit docet. Opum Elephan
actionū ad coitū pinentium. Maior. quam in iunioribus puellis. Vtus: Assiduas. Repen- tidos liz
dunt: compensant. Munditiis. mundo muliebri: & lauitia quad. Et factum cura. i. sollicitudine belli
efficiunt. Vtq; uelis uenerem: coeunt mille modis. Nulla tabella. nulla tabella continēs uaria cō
cubitus genera: ut libris suis docuit Elephantis: ex quibus Tiberius cubiculū instruxit editis picturis
quales libri designabant: unde & In obsceno carmine lalage priapo tabellam dedicans hæc ait. Obs
cenas rigidio deo tabellas Ducens ex Elephantidos libellis. Dat donum lalage rogatque tentes.

Censuræ
officia

Aliū. Si pictas opus edat ad figuras: Flavius Vopiscus scribit librum. Elephantium fuisse: in quo senatus consulta scribebantur. Ta-
 cu irritata uoluptas. sentiunt ille inquit: quum resoluendum ē. idq; irritata libidine tactu ip-
 so: & crebra agitatione. Qd iuuat: qd placet & delectat: Ex quo: qd uir & foela pariter resoluuntur. Ferūt ex equo: & qd resoluūt. quum sentit foemina irritata esse libidine: qd puellae iuniores nō faciūt. Odi q; pber. odi illā q; ppat In coitutu cito ad lanificiū redeat: qm nullam cum his capio uoluptatem. Sicca: Celeritate coltus lassus: uel q non resoluta ē. Quae datur officio. Quae beneficiō: & mercede pstat: non uoluptatis cā. Me uoces audire iuuat. Lasciua uerba designat. qd utū in coitu. sicut nita & aia: quod uerbis grācis notat iuuēalis. Hae bona. has uoluptates. q; sūt in ea: q; caret flore. Post septē lustra. post trigēsimū gntū annū. Primae iuuētae: puellis minoribus uatū. Qui pperant. Qui cito resoluūt. Noua musta. puellas iuniores. Mihi fūdat auitū. der mihi foemina: q; expleuit. xxxv. ānū. Cōsulib; p̄scis ueterib; cōsulib; . uia. n. quot annos hērent p cōsules designabāt: Martia. Quae bis frontino cōsule plena fuit. Condita testa appositio figura est. i. dolia terrae infossa: ut fieri solitū fuisse. Plin. l. xliii. testat. Idē docet cellas uinarias ex terra fieri solitas: ut ēt nra aetate in insula cyprī fieri annotauit: nam Plinī t̄pibus circa alpes ligneae fieri coepere circūsc̄p̄ cingi. Nec platanus nisi fera p̄t. Platan; arbor ē umbrā gfa tā tū petita orbe: ut Plin. docet: sicut in usu ap̄d romanos ad umbras lumbulationū: quē usq; docuere athenae: uisā: in sūt i acadēmia primū platanū unū umbris. xxxvi. cubito: luxuriātib;: Mero alebāt. id. n. cōp̄tū ē: radicib; p̄desse: inde (ut Macro. scri.) Hortēsius orator petiit a Cicerone dē actionis cōmmutariū qm ipse erat itur; eo die in tusculanū: ad platanos suas uino irrigādas: Platanis romanos in recitatione poetae: ufos fuisse docet Iuena. qm in qd. Frontonis platanū cōuulsa: q; marmora clamant: Martia. platanū uiduaz appellat: Locus uero platanis cōsitus ab eodem Plataon appellatur. Obistere uento. Platanis frigus nocet. & uentos innuere ēt Plin. uf scribēs ab hīs aetate arcendū ē solē: hieme admittendū. Hermonem. filiam helenae & menelai. Et melior gorge. Gorge filia fuit altheae matris melea: grī: & cenē regis calydoniae. Ad uenerē seram. ad coitū mulieris: q. xxv. annos excesserit. Conscius ecce duos. musam alloq;: ea q; reicit ab amātib; dicitur: q; ab ip̄s foedissima In lecto agitantē. In capta lyrneside. in hipodamia ex oppido lyrneso ut diximus. Velis maioribus: maiori cursu. hoc est ne celeris. q; amica resoluaris. Desine: Morare. Quum mora non tuta est. Quum times dephendi. si diutius in coitu fueris moratus. Totis remis. Totis uiribus. Admisso equo. celeri equo.

Dolia terrae infundebant
 Cellae uinariae
 Platan?

Plataon

Gorge

Officium faciat nulla puella mihi.
 Ne uoces audire iuuat sua gaudia lassas.
 Vtq; morer: memet sustineamq; roget:
 Aspiciat: dominae uictos amentis ocellos.
 Langueat: & tangi se uetet illa diu.
 Haec bona nō primae tribuit natura iuuenat:
 Quae cito post septem lustra uenire solent.
 Qui ppat noua musta bibat: mihi fūdat auitū
 Cōsulibus priscis cōdita testa meae: (tū.
 Nec platanus: nisi fera potest obistere uento
 Et laedunt nudos prata uouella pedes.
 Scilicet hermonē helenae praepone possessē
 Et melior gorge: quam sua mater erat:
 Ad uenerē quicūq; uoles attingere seram.
 Si modo duraris: praemia digna feres.
 Conscius ecce duos accepit lectus amantes
 Ad thalami clausas musa resiste fores.
 Sponte sua sine te celeberrima uerba loquentē
 Nec manus in lecto leua iacebit iners.
 Inuenient digiti quid agant in partibus illis:
 In quibus occulte spicula tingit amor.
 Fecit i adromache pri; hoc fortissim; hoctor
 Non solum bellis utilis ille fuit.
 Fecit & in capta lyrneside magnus achilles:
 Quum pmeret mollem lapsus ab hoste torū.
 Illis te manibus tangi brisei sinebas:
 Imbutae phrygia quae nece semper erant.
 An fuit hoc ipsum: quod te lasciu a iuuaret
 Ad tua uictrices membra uenire manus?
 Crede mihi ueneris nō est pperāda uoluptas.
 Sed sensim tarda perficienda mora.
 Quum loca repperis: quae tāgi foemina gaudet
 Non obest: tangas quo minus illa pudor.
 Aspicias oculos tremulo fulgore micantes:
 Vt sol in liquida saepe refulget aqua.
 Accedat quastus: accedat amabile murmur
 Et dulces gemitus: aptaq; uerba ioco.
 Sed neq; tu dominam uelis maioribus usus
 Delere: nec cursus ante eat illa tuos:
 Ad metā pperate simul: tunc plena uoluptas.
 Quum pariter uicti foemina uirq; iacent:
 Hic tibi seruandus tenor est: qm libera dantur
 Ocia furtiuum nec timor urget opus
 Quum mora non tuta ē: totis incubere remis
 Vtile & admissio subdere calcar equo.
 Finis adest operi. palmam date grata iuuent;

Serra myrteatq; res ueneris des: ipserim: cui myrtus dicata est: qua lyrici & elegi poetae coronabantur. Papintus: Nunc ab intonsa capienda myrto Serra. & alibi: Miūsq; incedere uates M: uir: & monstra laurum subtexere myrto: Podaltrius: fuit aesculapii fillus. & frater machaonis: ut antea dictum est. Pectore eloquentia. De Nestore in primo iliados: ita scribit Homerus: Surrexit Nestor Pylionum & impetio & facundia longe princeps. cutus ex ore dulcior melle fluebat oratio: uir sapientia simul & annis. Siquidem tertiam iam aetatem hominum uiuebat: & cum multis qui iam decesserant una floruerat. Quantus erat calchas extis. Calchas (ut in primo iliados scribit Homerus) Te storus Filius fuit: longe omnium Artolandi peritū: quam ab Apolline didicerat praestantissimus: atque omnia cognita habens quae fuerūt quae sunt: quae erunt quemq; unum graeci ad Troiam uenientes dignum putauerunt. Cuius diuinationem sue navigationis ducem haberent: Ditis scribit calchanta fuisse Thestoris troianū filium: & haruspicem peritissimum qui ab apolline monitus: ut dimissis Troianis: graecos sequeretur: deo paruit: Eum scribit Seruius a Mopso peritia diuinandi superatum dolore interiisse. Thelamonius. Aiacei Telamonium uirum fortissimum intelligit qui multū sua uirtute graecis profuit: Demum superatus in iudicio & petitione armorum ab Vlysse: in furorem uersus est: & acceptis lotis discurrebat per siluas: minabaturque iudicibus: qui arma Vlyssi ad iudicassent: & uerberans arbores: & animalia: credebat iudices ferire: sed quum postea rescisset quae per insaniam fecerat: pudore affectus. gladio se interemit. de eo multa Ouidius in decimoterto metamorphoseos. Dedit rat Vulcanus achilli. Mortuo enī patrodo: & eo ab hector achillis armis spoliato: Thetis a Vulcano petiit: ut in eius gratiam arma filio fabricaret: ita enī & apud Homerū in . xviii. iliados illum alloquitur: Hac ego nunc gratia

Serraq; odoratae myrtea ferre comae.
 Quantus apud danaos podaliri; arte medēdi:
 Aeacides dextra: pectore nestor erat.
 Quantus erat calchas extis: telamoni; armis:
 Autumedon curru: tantus amator ego.
 Me uatem celebrate uiri: mihi dicite laudes.
 Cantetur toto nomen in orbe meum.
 Arma dedi uobis: dederat uulcanus achilli:
 Vincite muneribus: uincit ut ille datis.
 Sed quicumq; meo superarit amazona ferro.
 Inscibat spoliis: naso magister erat.
 Ecce rogāt tenerae: sibi dem praepcepta puellae:
 Vos eritis chartae proxima cura meae.

P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIVS.

Arma dedi danais: in amazones arma supersunt. Quae tibi dem: & turbe pantefi;

ad tua genua supplicatum uenio: ut filio meo breui morturo Clypeum. Thoracem. Ocreas Cassidē tuis malleis fabricatam: qualem antea habebat largiaris. perit fidus amicus a Troianis caesus: cuius morte moerens humi prostratus iacet: tum demum Vulcanus armis pulcherrime fabricatis ad Achillis matrem attulit: quae tanquam accipiter e niuoso olympo: ad filium deferens properauit. Muneribus datis: datis armis & praepceptis meis. Superarit amazona. Subegerit puellam: quam tccirco amazona appellatq; amantes dicuntur milites esse cupidinis: ut amazones foeminae militiam quoq; suam exercent: unde paulo ante dixit Militiae speciem esse amorem. Et ad Atticum ita scribit Ouidius. Militat omnis amans. & habet sua castra cupido: Attice crede mihi militat omnis amans.

BARTOLOMAEI MERVLAE Enarrationes in ultimum uolumen Ouidii de arte amandi.

Arma dedi danais: Fatetur Ouidius se primis duobus uoluminibus dedisse praepcepta amatoria: & docuisse amantes: quibus modis possent puellas subigere. Nunc diuerso pollicetur se puellis quoq; arma allaturum: quibus se tteri possint contra hominum ictus: non enim aequum fuerat puellas nudas & sine armis in aciem descendere. At his uero sperandam esse uictoriam dicit: quibus ipsa uenus militiae huius spectatrix & princeps magis fauerit danais: uiris pugnantibus cōtra puellas: ut danai in bello troiano contra amazones: quae in iustis infantium dexterioribus mammis: ne sagittarum iactus impediretur ira appellatae sunt: Vt in secundo sui epitomatis docet Iustinus: Diodorus scribit penes Thermodoonta fluium primo amazonum gentem fuisse: quae uiris similes bellicis artibus: uiribusque corporis praestabant. Earum regina exercitu mulierum coacto exercebat: cuiusse traditur eas militari disciplina. ac nonnullas ex uicinis gentibus expugnasse. Homines ad exercitum muliebrique deputauit exercitia: lege statuit ut sole foeminae in re militari erudirentur. Viris interdicta essent arma seruilique officia permitta. Maribus: qui ex eis nascebantur: crura ac brachia debilitabant: quo bello inutiles fierent: foeminae dextram inurebant mammam ne: pugnae impedimento esset: Ex quo & amazonum eis est inditum nomen. Et turbe Pantefi tuae.

Arma Achillis fabricata a Vulcano

Amazones

Pantefilea Per amazones & caterua Patefileatfeminas omnes designat: Fuit sit pantefilea amazonu regia Matris filia: q (ut Diod. scri.) suar caede fraterna cu amazonu reliqs ex patria pfuga troianis auxilio fuit ac post hecitoris obitum multis pclaris belli facit oribus editis ab achille interfecta e hac postremam amazonu pcpua uirtute extitisse reliqsq deincep sei gēti cōfecisse ferūt. Pares utriq armati. Puer cupido. Cur uetus i angues Adiciis: Cur uene nū addis ierpētū: qū id illi a natura fit traditū: ex quo inuit mulieres natura callidas: fore his pceptis magis insidiosas amātibustū: at hic p ueneno accipit qū allas utroē significet: unū ē sit uirulentus. Pa pinus iūgā ipse manus atq oē benigne uirus. Minor atrides. Menelaus ex duobus fratribus minor natus: hoc dicitur p helenā: q paridē marito menelao pposuit. Helenesq sororē. Clytēne strā. q cū agistho adultero (ut diximus) rē habebat. Major atrides. Agamemnon. Crimine Criminatione. Si scelere Oiclide. Amphiarum Oicli filium dicit auguradi arte periurissimum: q adolescēs argonautas secutus ē: dicitur Statio: tā tūc prima qū pube ultrētē Semideos iter pinus qū thesala reges ducere: sed qū postea suaderēt amici polynicis tūc ad bellū thebanum ducere: isq prauideret si ei bello afforet se petiturū: idq ppterca recusaret: ferūt polynicez aureum torquē a uenere hermionae datus: amphiarai uxori: quo belli foctetate uiro p suaderet: donasse: Eo tpe Amphiarus Adrastusq de regno disidentes ad Euriphylis aphiarat cōiugis adrastris sororē oē disensionū iudicūz retulerunt: illa p amphiarao snam tulit adiciens: ut belli thebis inferēdi socius adiutorq esset: Amphiarus existimās se ab uxore p dū ad bellū p pōdit se adiutur: Sed Alcmeoni filio ipauit: ut post suum obitū Eriphylē pimeret: qd p fū mādātū postea executus: facti cōscia: In isantā uersus ē. Amphiarus uero i terrā hiatū cū curru delatus absorptusq: nūq postea uisus ē. Talaonia euriphyles: Talaonis argiuoq regis filia. In uiuis eqs. i curru: q ab eqs uiuētibus trahebatur. Si scelere. qa maritū p didit: Ouidius de fine titulo: Ex quibus exierat traiecit uiscera ferro Filius: & poenā cā monile fuit. Est pia penelope. penelope ē casta & in maritum pia: Feminas. n. plerasq: bonas eē docet exēplis: penelope aut Icaris: & polytā filia Vliſſis uxor marito ad bellum troianū profecto: sp in cōiugali fide pmāsit iter lasciuissimā pcorum turbā. Lustris duobus annis. x. quib post bellū troianū errauit: & mores hoium multoq uisit & urbes: ut elegātissime cecinit Homerus. Totidē lustris. decē aliis anis: qbus pugnati ē cōtra troianos. Propti. Penelope poterat bis denos salta p annos uiuere tā multis scemia digna pccis. Respice phylacidē: respice protefilatū (ut in secūdo iliados scri.) Homerus ad troiā cū qdraginta nauib nauigabit: quē ex cūctis grācis primū e nauis i litris incidētē uir dardanū interemit: cū mors magnū uxori: magnū desolata domū: magnū ēt bellacibus sociis desiderū reliqt. Nā qum Laodomia ē uxor Acasti filia: maritū in bello cecidisse intellexisset: optauit: ut eius umbrā uideret: qua te cōcessa: nō deserēs eā in etus amplexib periret ut in. vi. aeneidos Seruius docet: Propti. Illic phylacides iucundā cōiugis heros Non potui cācis immemor esse locis: Protefilaus aut phylacides a phylace phthioticā regionis thesalia: urbe: q sub eius fuit iperio (ut in nono scribit Strabo) appellatus: est uel ab auo phylaco Iphicli patre: Laodomia quoq phylaceis a poetis appellat. Comes iste marito. Mortua. n. Laodomia in ampluxu umbrā protefilatū cum eo comes ad inferos profecta est: nō ab bellū troianū: ut qdā putāt. Sūt qui hoc ad Hypsicrateam Michridatis uxorē: quā Plutar. pellicē fuisse scribit: referēdū putēt: q ob uirilītatē audaciāq: hypsicratea a rege appellata uiri p fici hābitū cultūq: sumens: ac equū illū fugientē Pōpēiū infatigabili cursu regū corporis gerens curā comitata ē: quousq ad castellū inorā: in quo regis gaza condebat: peruentum esset. Tūc rex proximo cuiq mortiferum ferre uenenum dedit: ut nemo nisi uoluntarius in potestatem hostium uenerit: hāc Plutar. quibus uerbis conicitur hypsicrateam ueneno periisse. Sed mellus est: ut de Didone intelligas: q qum a ciuibus cogeretur: ut Hiarbe regi mauritanorū nuberet: qbus nisi id illa fecisset bellū denūciaret: sumpto trimēstri spatio: & pyra in ultima pte urbis extructa uel placatura mariti manes iseriatq: an nuptias missura multas hostias mactauit: & sūpto gladio pyras conscendit: atq ita populū respiciēs iturā se ad uirū sic pcepit dixit: uitāq gladio finitū: ad qd alludēs. Ouid. eā comitē marito iuisse dicit Sicheus: & an annos occubuisse: qd ēt Maro designat. qd inqte Nā qa nec fato merita nec morte pibat: Sed misera an diem: didonis historiam narrat Iusti. li. declmo octauo de ea tale Aulonū extat epigramma: quod pridem Mediolani cum aliis multis repperit noster Georgi Merula: Didonis enim imago ita ab illo fingitur loqui: Illa ego sum dido uultu qui conspicis

Viros uirulentus

Amphiarus Eriphile

penelope

protefilaus

phylacides Hypsicratea

Ite in bella pares: uincant quibus alma dicitur
Fauerit: & toto qui uolat orbe puer:
Non erat armatis aequum concurrere nudast
Sic etiam uobis uincere turpe uiri:
Dixerit e multis aliquis: cur uirus in angues
Adiciis: & rapidae tradis ouile lupae:
Parcite paucae: diffundere crimen in omnes:
Spectetur meritis quaeque puella suis.
Si minor atrides helenen: helenesq sororem
Quo premat atrides crimine maior habet.
Si scelere oiclide talaonia eriphyles
Uirus: & in uiuis ad styga uenit equis:
Est pia penelope lustris errante duobus
Et totidem lustris bella gerente uiro.
Respice phylacidē: & quae comes esse marito
Fertur. & ante annos occubuisse suos.

hospes Afimilata modis pulchraque mirificis. Talis erā sed nō maro quam mih finxit erat mens. Vltā nec incestis laeta cupidinib. Nāq nec aeneas uidit me troi unq: Nec libyā aduenit clas bus illacis Sed furias fugiēs atq arma pccis hiarbe feruau fateor morte pudicitā: pectore trāsfixo castos qd p tulit enses: Nō furor aut laesus crud amore dolor: Sic cecidisse inuatuixi sine uulnere f. ma. Vltā uirum postis mōentū opperit: uida cur in me stimulasit musa maronē fingeret ut nra dāna pudicitiae: Vos magis historicis lectores credite de me. Quā q furta Aeti cōcubitūq canūt: Falsū dicit uates temerant carmine uerū hūanīscq deos affimilāt uirt is. Fata phereciadae: A dmet Pheretli fili thesalus (ut Diodo. scri.) Alceste pēlia filia uxore duxit. quae tanto amore maritū dilexit. ut pro eo mortē nō recusaret: quod (ut Plato scri. in conu uio) ira dicit gratum fuit: ut hanc ab inferis cōtinuo suscitaret: tā egregio facinore delectatis dicēte Papinio: Si chelin odrysia pigro trāsmi fit auerno Cā minor: si thesalicis admet i oris Silua una terrā phylaceida rettulit umbrā: hī storiā hēs apd Valerū de amore coniuiali: & Euripides alcesteidis tragœdiā scripsit: unā a lu uenale dicit ē Spectant subeuntē fata mariti. Alceste. Cōiug pagafaea. Alceste thesala. Pagafaea. n. sunt pherae emporium diditae (ut strabo scribit) pp uicinos fontes. i. pagas. qui frequētes aquae ubertatem effundit: uel qd in loco pelias Argonauē cōpegerit: quae pagafaea ideo a poetis appellata fuit: & Iason pagafaeus uenale dicit ē Spectant subeuntē fata mariti. Accipe me capaneu: Euadnas tres fuisse comperi: unam Neptini & ptaues. quae ab euro ra progenita est: Aliam peliae regis fillam: quā Iason ceneo cephal phocorum regis uxore tradidit: ut meminit Diodorus. Tertiā Iphiae filiam: quae capaneo nupsit: qui in bello thebanos: dum schalis magno impetu murum ascēdit: perit: Euadne uero uxor nimio amore cōlugis: se in eius rogū ardentē precipitauit. Ipsa quoq & cultus: Virtus & nomine: & habitu muliebri romae colitur quod significat in eo se xu uirtutem esse: nec cū scelus admittente: ut fecere illae quas cōmemorauit. uirtutis autē templū romae erexit Marcel. ut docet Liulus i. vii. secūdi belli puñici: & Valeri. Mari. Populū suo muliebri turbā: Hae mētes: uirtute p dicitae. Vela mnora. mulieres minus bonae. Flāmas. amoris faces. Excult. relucit. Parcus. rariustquia homines sunt magis callidi. Falunt. feminas decipiūt. Phasiadē matrē: medea a phasi colchore fluuio dicitur: Probat autē puellas sapius falli q uiros. Altera nupta

admetus alceste

pagafaea

pagafaea nauis Euadne

uirtutis templum

Ariadne fabula

Fata fereciade coniunx pagafaea redemit:
Proq uiri est uxor funere lata sui.
Accipe me capaneu: cineres miscebimus inq
Iphia in medios desiluitq: rogos.
Ipsa quoq: & cultu est: & noie femina uirtus.
Nec mirum: populo si placet illa suo.
Non tamē hae mētes nostra poscuntur ab arte
Conueniunt cymbe uela mnora meae.
Nil nisi lasciu per me discuntur amores:
Femina pceptio quo sit amanda modo.
Femina nec flāmas: nec sauos excutit arcus:
Parcius haec uideo tela nocere uiris.
Sape uiri fallunt: tenerae non saepe puellae.
Paucāq si queras crimina fraudis habent.
Phasia dem matrem fallax dimisit iason.
Venit in aenios altera nupta sinus.
Quātū ad te thefeu uolucres ariadna marias
Pauit in ignoto sola relicta loco.
Quere noue uicibus cur una feratur: & audi
Depositis siluas phyllida fesse comis:
Et famā pietatis habet: tamē hospes & ensem
Praebuit & causam mortis elisa tua.
Quid uos perdidit dicam: nescitis amare.
Defuit ars uobis. arte perennat amor.
Nunc quoq nescirēt. sed me cytherea docere
Iussit. & ante oculos constitit illa meos:
Tū mih quid miserā dixit meruere puellae:
Traditur armatis uulgu inermis uiris.
Illos artifices gemini fecere libelli.
Hae quoq pars moitis erudienda tuis.

Cretsa quā a Diod. Glauce appellari diximus. In sinus aenios: in sinus Iasonis aenios filii: historiam antea diximus. Quantum ad te thefeu. Qum theseus in cretam nauigasset. Ariadne Mitnois filia ei specte capta: docuit eum quo pacto posset Minotaurum occidere: deinde cum eo nocte clam recedēs in insulam appulit olim Diam: postea Nasum appellatam: Ibi ferunt Dionysium ariadnes pulchritudine captum a theseo uirginem abstulisset: duxissetq uxore: auctor Diodorus Ouidius tamen scribit eam dormitē a theseo in insulam relicta. Pauit uolucres marinas: per te potuit mori. & marinas aues pscere. Nouem uicibus. nouies: hoc ē sapi: ut pspiceret. an Demophoon rediret: sic alibi: Vixisset phyllis. si me foret uis magistror: Et per quod noues sapius esset iter. Cur una feratur: Cur una phyllis eat ad litus. in qbusdā exemplarib ita legitur: Quere nouem cur esse ulces dicit: idē tamē est sensus Et audi Depositis siluas phyllida fesse comis. ordo ē & audi siluas fesse phyllida depositis comis: per siluas autem amygdalū arbore designat: in quam sine frōdib mutata ē phyllis: a q phylla grāce folia appellata esse. Seruius scribit. Elissa: elissa est nomen didonis proprium: Dido enim lingua phoenicia Virogo dicitur Perennat. durat. Nescit: ignorarent puellae Amandi modum. Gemini libelli.

tus cho- duo uolumina superiora. Probra therapneæ. Stesichoræ poetâ designati in cui⁹ ore infantis luscinia ce-
cinit: ut Ply. tradit mirabili auspicio sœmmū cum poetâ futuram præmonstrâs. Hic in helenâ carmē
poeta cōtumeliâ plenū scripsit. quo castor & pollux eū luminibus priuati: Sed quī sōno monit⁹ palinodiâ
hoc ē contrariū cātum cecinisset: uisum recipit: Hora. inf. nis helenæ castor offensus uice. Fraterque
magni castoris uicti præce adempta uai reddidit lumen. De Stesichoro ita scri. plato in phedro: Est
autē his qui cōfabulâdo peccant expiatio q̄dam uetus: quâ Home. nō nouit. sed Stesichor⁹: oculis enī
priuatus ob helenæ uirginitatē nō ignora-
uit cæcitas cāntut Home. sed utpote mūsic⁹
eā agnouit. Itaq̄ statim illa fecit carmina. Non
uerus sermo ille fuit nec nauibus altis existit fu-
giens. nec ad istā pergama troiæ: atque ita edī-
to poemate quam palinodiâ. i. cantum contra-
rium uocāt: confestim uisum recupauit amissū

Therapne

Maritæ therapneæ: therapneæ oppidū fuit laco-
niæ: ut Mella scribit: & Plin. ibi nata est helenâ
unde a poetis therapneæ appellatur. Ouidius
Rure therapneæ nata puella phrigē. Prospe-
ritore lyra: quæ uisum recepat: q̄ inuat. Stesichori
exēplo lætas scēminas placādas esse. dando ēt
illis p̄cepta: q̄ uiris cōtra eas dederat. Peten-
da est. hoc est a diis petendū ne scēminâ lædas

Granaq̄ pauca: pauca myrti bacchas. Ac-
cepit. donis myrti a uenete sumptis. Cessit
onus. scribendī difficultas amota ē fauete ue-
nere. Quas pudor & leges. Nā matronas &
castas relicio. Editis. manifestatis: ostendit. Qui
canent. qui arent. Violaria. frutices uiolas gi-
gnētes. Hac mihi de spina. de hac spina: q̄ aruit
& ubi añ fuerāt rosæ: nil p̄ter spinas uidem⁹ sic
alibi. Nec semp uiolæ: nec sp̄ lilia florēt. Et ri-
get amissa spina relicta rosa. Rosa autē (ut Ply-
nius docet) nascit spina uetus: q̄ arbore. cuius
usum in coronamētis fuisse ap̄ eūdē legim⁹.

Rosa

Nec tua franget. ut ab amantibus fieri solet.
Hora. Parcus iūctas q̄rūt fenestras iētib⁹ cre-
bris iuuenes proterui. Nec tibi somnos adimit
amatq̄ lanua limen. Nocturna rixa: noctur-
nis conuiciis. Frāgef. pulsando crebris iētib⁹
rumpef. Sparsa nec inuenies: nocte coronati
amātes stabāt ante limen amica: & exclusi co-
ronas relinq̄bāt. Ouidi⁹. At tu nō lætis detra-
cta corona capillis. Dura sup̄ tota limia nocte
lace. Idem ēt docet Propertius i primo ea elegia.
Quæ fuerā magnis olim patefacta triumphis
lanua. A uirgine. a puelli ætate: solent enī
plærq̄ inter cæteros capillos canl reperiri ea
ætate. Anguis exiuit: docet Ply. angues
hiberno situ membrana corpis obducta scēni-
culi succo impedimētū illud exuere nitidiusq̄
uernare. Eisdem ēt alibi scribit senectutē exue-
re: eamq̄ protinus deuorare: ut ranæ & rubetæ
q̄ plurimis refert medicaminibus deponunt
ea quotidie: ac resumunt a pastu uenena tantū sibi referuantes. Nec faciunt ceruos. Cornua cer-
ul mares habent: eaque omnibus annis statuto. ueris tempore amittunt & latent amissis. uelut iner-
mes. Indicia ætatis in illis gerunt singulis annis adhiēntibus ramos usque ad sexennes. Ab eo tem-
pore similia reuiuiscunt: nec potest ætas discerni: sed dentibus: quos paucos habent: aut nullos: sene-
ctā declarant: nullique in imis cornibus ramū. Vita his longa centesimum annum excedunt. Febrium
morbos non sentit hoc animal quin & medetur huic timori. Adde q̄ & partus: partus quoque ipse
puellis adimit iuente florem quod anteq̄ eueniat. utendum esse ætate colligit. Latmius endymion:
Dearum exemplis dicit ueneri indulgendum esse. Endymion autem dicitur esse lunam amasse & illam
eum dormientem fouisse amplexu in latmiō monte caria. quoniam (ut scribit Plynius) primus eius

Angues

exuunt

Senectas

ceruorū

Senectas

Probra therapneæ qui dixerat ante maritæ

Mox cecinit laudes prospere lyra.

Si bene te nosti: cultas ne læde puellas.

Gratia dum uinis: ista petenda tibi est.

Dixerat. & myrti (myrto nam uincta capillos

Constiterat) solium granaq̄ pauca dedit.

Sensimus acceptis num: quoq̄ purior æther.

Fullit: & e toto pectore cessit onus.

Dū fauet ingeniu: petite hinc p̄cepta puellæ

Quas pudor & leges & sua iura sinunt.

Venturæ memores iam nunc estote senectæ.

Sic nullum uobis tempus abibit iners.

Dum licet: & ueros etiam nunc editis annos

Ludite: eunt anni more fluentis aquæ.

Nec quæ præterit cursu reuocabitur unda

Nec quæ præterit: hora redire potest.

Utendum est ætate: cito pede labitur ætas.

Nec bona tam sequitur: quā bona priā fuit.

Hos ego qui canent frutices uiolaria uidi.

Hac mihi de spina grata corona data est.

Tempus: erit: quo tu q̄ nūc excludis amantes

Frigida deserta nocte iacebis anus.

Nec tua frangetur nocturna ianua rixa:

Sparsa nec inuenies limina mane rosa

Quā cito: me miserū laxantur corpora rugis.

Et perit in nitido qui fuit ore color:

Quasq̄ fuisse tibi canas a uirgine iuras

Spargentur subito per caput omne comæ:

Anguis exiuit tenui cum pelle uetustas.

Nec faciunt ceruos cornua iacta senes

Vestra sine auxilio fugiūt bona: carpite florē:

Qui nisi carptus erit: turpiter ipse cadet.

Adde quod & partus faciūt breuiora iuentæ.

cursum deprehendit. Nec cephalus: Auroram cephalo amore captam docet: Ouidius in sexto met. Endymio
& Seruius in. vi. æne. Deæ rosæ: Auroræ. Ut taceam de te. Venerem amasset A de ista: & cum lunam
ab ap̄ro occisum fleuisset iam antea diximus. Aeneam: ex uenere & anchise natus est æneas. Her
mionēq̄: Hermione filia fuit ueneris & martis: quæ cadmo nupsit: Diodo: scri. non Hermionem: sed
Harmoniam iouis & Electre filiam cadmo nupsisse. Eusebius quoq̄ hermoniam: non hermonē no-
minat. Constāt: permanent. Et tñ ulli uiro: ordo est. Et tñ ulla mulier ingit uiro nō expediet: idē nō
cōueniētiō p̄dest scēminæ cū uiro rē habere. Harmōia

Tempora. continua messe senescit ager.
Latmius endymion nō est tibi luna rubori:
Nec cephalus rosæ præda pudenda deæ.
Ut taceā de te: quē nūc quoq̄ ludet adoni:
Vnde habet ænean: hermionēq̄ uenus:
Ite per exēplum genus o mortale dearum:
Gaudia nec cupidis uestra negate uiris.
Ut iam decipiāt: quid p̄ditis: omnia constant
Mille licet sumant. deperit inde nihil:
Conterit ferrum: silices teneantur ab usu.
Sufficit & damni pars caret illa metu.
Quis uetet appposito lumen de lumine sumi
Quisue cauū uastas in mare seruat aquas:
Et tamen ulla uiro mulier nō expedit inquit:
Quid nisi quā sumis dic mihi perdis aquā
Nec uos prostituit mea uox: sed uana timere
Damna uetat. damnis munera uestra carēt:
Sed me flammībus uenti maioris iturum
Dum sumus in portu prouehat aure leuis
Ordinar a cultu: cultus bene liber ab uuis
Prouenit: & culto stat leges alta solo.
Forma dei mun⁹: forma quota quæq̄ sup̄bit
Pars uestrum tali munere magna caret.
Cura dabit faciem. facies neglecta peribit.
Idaliæ similis sit licet illa deæ.
Corpora si ueteres non sic coluere puellæ.
Nec ueteres cultus sic habuere uiri.
Si fuit andromache tunicas induta uagantes
Quid mirum: duri militis uxor erat.
Scilicet aiaci coniunx ornata ueniret
Cui tegmen septem terga fuere boum.
Simplicitas rudis ante fuit: nūc aurea roma ē
Et magnas domiti possidet orbis opes:
Aspice quæ nūc sunt capitolia: quæq̄ fuerunt.
Alterius dices illa fuisse iouis.

to ab ap̄rentibus fundamenta templi dicitur: ut Lilius & Dionysius scribunt. Primo autem Saturni Saturni
um: postea Tarpeium appellatum fuisse scribit Varro: a uirgine uestali tarpeia: quæ ibi a sabinis ne-
cata armis & sepulta loco nomen dedit. Templum in eo Tarquinius struxit. Horatius postea consul
dedicauit: uersum deinde belis ciuilib⁹ (ut Appianus docet) iustaurauit Sylla: Dedicauit Catullus.

Capitolium Tertio bellis Vtelianis Instaurauit Vespasianus: eo deinde mortuo incensum Domitianus iterum euersum erexit. De capitolii incendio & instauratione plura legito apud Cornelium Tacitum in libro .xviii. & instauratum Quae fuerunt: uel sub tarquinio uel romulo regnante. Vnde in fastis quoque ita scribit Ouidius: super piter angusta uix tutus stabat in aede. Inque Iouis dextra fixa: fulmen erat. Frondebis ornabant quae nunc capitolia gemmis. Curia consilio, curiam duorum generum fuisse scribit Varro. Vbi curaret sacerdotes res diuinas, ut curiae ueteres: & ubi senatus humanas: ut Curia hostilia quam, primus aedificauit Hostilius rex ante haec rostra erat: de quibus in octauo ita Lilius scribit. Naues antiatum partim in naualia romae subductae: partim in censa: rostrisque earum suggestu in foro extructum adornari placuit: rostraque id templum appellatum: ubi autem fuerint rostra docet etiam Pedianus. Erant: inquit tunc rostra non eo loco quo nunc sunt: sed ad comitium prope iuncta curiae: de qua nunc intelligit Ouidius. De stipula: sic etiam Vergilius Romuloque recens habebat regia culmo. Tatio regna tenente. T. Tatio Sabino pariter cum Romulo regnante: ut Lilius docet. Quae nunc sub Apollinis palatini templum

Apollinis palatini templum

Palatium

Margaritae Vniones Maria a romanis strata

Xerxes togatus cincinus

Curia consilio nunc est dignissima tanto. De stipula ratio regna tenente fuit. Quae nunc sub phoebo: ducibusque palatia fulget. Quid nisi araturis pascua bobus erant? Prisca iuuent alios: ego me nunc denique natum Gratulor: haec aetas moribus apta meis. Non quia nunc terrae lentum subducitur aurum. Lataque diuerso littore concha uenit. Nec quia decrescunt effosso marmore motes: Nec quia caeruleae mole fugantur aquae. Sed quia cultus adest: nec nostros mansit in annos Rusticitas priscis illa superstes auis. Vos quoque non charis aures onerate lapillis. Quos legit in uiridi decolor indus aqua. Nec prodite graues insuto uestibus auro. Per quas nos petitis saepe fugatis opes. Munditiis capimur: nec sint sine lege capilli. Admotae formam dantque negantque manus. Nec genus ornatus unum est: quod quaeque decebit Eligat: & speculum consulat ante suum. Longa probet facies capitis discrimina puri. Sic erat ornatis laodomia comis. Exiguum summa nodum sibi fronte relinquit. Ut pateant aures ora rotunda uolunt: Alterius crines humero iactentur utroque: Talis es assumpta phoebe canore lyra.

Curia consilio nunc est dignissima tanto. De stipula ratio regna tenente fuit. Quae nunc sub phoebo: ducibusque palatia fulget. Quid nisi araturis pascua bobus erant? Prisca iuuent alios: ego me nunc denique natum Gratulor: haec aetas moribus apta meis. Non quia nunc terrae lentum subducitur aurum. Lataque diuerso littore concha uenit. Nec quia decrescunt effosso marmore motes: Nec quia caeruleae mole fugantur aquae. Sed quia cultus adest: nec nostros mansit in annos Rusticitas priscis illa superstes auis. Vos quoque non charis aures onerate lapillis. Quos legit in uiridi decolor indus aqua. Nec prodite graues insuto uestibus auro. Per quas nos petitis saepe fugatis opes. Munditiis capimur: nec sint sine lege capilli. Admotae formam dantque negantque manus. Nec genus ornatus unum est: quod quaeque decebit Eligat: & speculum consulat ante suum. Longa probet facies capitis discrimina puri. Sic erat ornatis laodomia comis. Exiguum summa nodum sibi fronte relinquit. Ut pateant aures ora rotunda uolunt: Alterius crines humero iactentur utroque: Talis es assumpta phoebe canore lyra.

Subducitur: effoditur. Nam cuniculis per magna spatia aetate cauantur montes ad lucernarum lumina: ut docet Plynus: a formicis aut gryphibus apud scythas. Concha uenit: Margaritae intelligit: quae nascuntur in conchis. Earum dos omnis in candore magnitudine: orbe: leuore: pondere: his nomen Vnionum romanae imposuere deliciae: quoniam nulli duo reperiantur indiscreti. auctor Plynus. Diuerso littore rubri scilicet & indici maris: ubi clariore nascuntur: idem Plynus docet. Effosso marmore: ex quibus locis marmora effossa in urbem ueherentur diximus in primo. Nec quia caeruleae: nec quia mollia & sumptuosissima eriguntur aedificia: ubi fuerant maria: quae a plerisque romanis sterni solita docet Salustius his uerbis. Nam quid ea memorem quae nisi his qui uidere nemini credibilia sunt a priuatis com pluribus subuersos montes. Maria constrata esse. Scribit etiam Plutarchus Lucullum iuxta mare circa Neapolim altiores profundis fossis tumulos suspendisse: & maritimas aedes: easque amplissimas aedificasse: ubi discursus maris piscosusque riuos aedibus circumduxerat: quibus operibus Stoicus tuberosus (ut Plynus scribit) Pompeius Xerxes eum ex rogato homine appellauit. Admotae manus ad ornandum adhibita. Discrimina: diuisionem capillorum. Puri capis: sine ullo uelamine. Exiguum nodum: crines in orbem redactos: quem Cincinum: Iuuenalis: Annulum Martialis appellat. Iactetur utroque humero: per colla demissi fluant. Succinctae dianae: agili: & expeditae.

Religetur capillos post cetulcem collectos astringat: ita tamen ut defluant: ut siunc cyllenas uidemus. Inflatos capillos: tumentes: & parum astrictos. Testudine cyllenae: reticulo curae: testudine cyllentus: uo in modum testudinis: quo uentur mulieres ad ornatum capitis. Iuuenalis Reticulum que comis auratum in gentibus implet testudinem autem cyllenae appellat: quoniam cyllentus Mercurius Lyra in dicitur a cyllene monte arcadiae: qui: ut scribit Diodorus: ad formam testudinis Lyram inuenit hoc modo. Quum regrediens Nilus in suos meatus. Varia in terris reliquisset animalia: relicta etiam testudo est: quae quum putrefacta esset: & nerui eius remansissent extenti intra cortum: percussa a Mercurio sonitum dedit: ex cuius imitatione cithara est composita: ut docuit Seruius in georgicorum. Sustineat similes fluctibus: alia quoque: ita astringat capillos ut illi fluctibus imitari uideantur. In alpe: In montibus posuit speciem pro genere. Sunt enim alpes motes: altissimi qui Italiam a Gallia: & Germania Alpes disterminant quas Hannibal cum exercitu transiit. Iuuenalis: & montem rupit aceto: dictae sunt Alpes (ut Pompeius scribit) ab ἀλφειῶν quod candidum interpretatur: quia perpetuis niuibus albescunt. Serulus nomen a gallis inditum putat: qui montes altos Alpes uocant: de Alpibus plura legito apud Sillum in quarto. Tot cultus: tot ornandi modos. Ad dicit ornatus: nouos cultus scemina: In dies excidunt: id quod etiam nostra tempestate fieri uideamus. Illa repexa: paulo ante ornata iterum repetitur. Ars casum simulet: capillos casu inornatos esse simulabis qui tamen eos pexerit. Sic ca. u. in ur. Hercules iolem euri filiam in cechalia damnantis uxorem petit: pater quia Megaram uxorem ille paulo ante dimiserat: ueritus ne ideam filiam eueniret: super eo se matrimonio consulturum, dixit. Hercules frustratus sponsa in aetholiam uenit: & Deianiram ex Althea duxit uxorem: Deinde in cechaliam contra Euriti liberos: quoniam Iole uxor ei negata fuerat: exercitum duxit ut be capta Euriti filios Toxeum: Molionem: ac Pytlum occideret: Iolen uero abduxit: quae uero in amore profectus est. auctor Diodorus. Heuhoe. uox est bacchantis. Cnosii relicta. Ariadnam significat cuius fabula: diximus. Indulget uestro decori: facit uos: decere. Damna pando: quia corporis uitia celatis

Altera succinctae religetur more dianae: Ut solet attonitas quum petit illa feras. Hanc decet inflatos laxae iacuisse capillos. Illa sit astrictis impedienda comis. Hanc decet ornari testudine cyllenae: Sustineat similes fluctibus illa sinus. Sed neque ramosa numerabilis in ilice frondes. Nec quot apes hyble: nec quot in alpe feras. Nec mihi tot cultus numero copredere fas est: Adicit ornatus proxima quaeque dies. At neglecta decet multas coma: saepe iacere. Hesternam credas: illa repexa modo est. Ars casum simulet: sic capta uidit in urbe. Alcides iolen: hanc ego dixit amo. Talem te bacchus satyris clamantibus heuhoe: Sustulit in currus cnosi relicta suos. O quantum indulget uestro natura decori? Quarum sunt multis damna pianda modis. Nos male detegimur: raptique aetate capilli: Et borea frondes excutiente cadunt. Femina canicem germanis inficit herbis: Et melior uero quaeritur arte color. Femina pcedit densissima crinibus emptis. Proque suis alios efficit aere suos. Nec pudor est emisse palam: uenisse uidemus Herculis ante oculos uirgineumque chorum.

Raptique aetate capilli: de fluuium capillorum: ut Plynus scribit: in muliere rarum: in spadonibus non uisum: nec in ullo ante uentis usum: nec infra cerebrum aut infra uerticem: aut circa tempora atque aures. Caluitium uini tantum animalium homini. praeterquam innatum: nam quaedam animalium naturaliter caluente: sicut Strutio, camelus: & corui aquatici: quibus inde apud graecos nomen est. Femina canicem. offendit sceminae aetatis etiam uitia posse celare. Sic & Tibullus. Tum studium formae est. coma quum mutatur: ut annos Dissimulet uiridi cortice tincta nucis. Germanis herbis: quibus germani utuntur ad colorandos capillos. Eos enim Strabo scribit maxime comas nutrire. aut herbam intelligit: quae in gallia Glaustum appellatur quod britannorum coniuges: nuraque toto corpore oblitae quibusdam in sacris nudae incidunt aethiopum colorem imitantes ut Plynus refert. Scribit etiam Caesar in quinto commentariorum britannos omnes glasto infici. quod ceruleum efficit colorem. Canicem: canos capillos. Vero natui colore. Crinibus emptis: sceminae enim defluentibus capillis: alienis utuntur: quos Propertius externos appellat. Ouidius ad corinthios nam O quam saepe aliquo crimen mirante rubebis. Et dices empta nunc ego merce probor: & Martialis. Dentibus atque comis nec te pudet uteris emptis Herculis ante oculos. Hercules romae aedem habuit: foro boario: proximam: ut scribit Dionysius: ubi eius dei statuam sacrauit Euander: & triumphalis dicebatur: & per triumphos uestiebatur habitu triumphali auctore Plynio: huius templum (ut Sili

Aedes herculis musarum

hercules Musages

Hercules Puffillus hercules maximus hercules apud circū max. Segmenta Segmen tatus Segmen tati Tyrus insula Tyria Purpura Purpura color duplex Cæsius color Hiacyn tinus color Phryxi & helles fabula Helle sponus Glaucus color Hialus Glauci Glauce

nus docet) nec canes nec musæ ingrediebantur cuius rei causam hanc esse arbitratur: quum uiscerum rationem sacrificio lis daret muscarum deum dicitur impræcatus clavam uero in aditu reliquisse cuius offerum refugerent canes. Fuit & romæ ad portam triget. inam iuxta tyberim aedes Herculis. quam M. Octavius Herenus impetrato a magistratibus loco consecrauit: ut Macrobius scribit: In quo ex decimus sacra deo offerri solita: refert Diodorus. Fuit quoque ad circum Flamminium aedes herculi cum musis communis: cuius rei causam assignat in prole. Plutarchus: Macrobius Fuluium nobilio res factos in aede herculis musarum posuisse scribit. Ille enim primus aedem herculis musarum ædificauit: ex pecunia censoria: non id modo secutus: quod ipse litteris & summa poetæ amicitia duceretur: sed quod in græcia quæ esset imperator acceperat herculem Musagetem esse. i. comitem decemque musarum: idem que primus nouem signa: hoc est omnium camœnarum ex ambracienfi oppido translata sub tutela fortissimi numinis consecrauit: ut res est: quia muris operibus & premiis ornari iuarique deberent musarum quies defensionis herculis: & uirtus herculis: uoce musarum auctor Nazrius in panægyrico constantini: eam igitur aedem postea refecit Martius Philippus Augusti uiricus: ut Suetonius docet & in sexto fastorum. Ouidius ita scribit. Sic ego sic clio: clari monumenta Philippi Aspicias. Vnde trahit Martia casta genus. Martialis Puffillum appellat Herculem: iuxta Tiberim: ad eius differentiam: qui erat foro boario proximus: qui maximus dicebatur: quoniam: ut docet Dionysius: ubi erat ara: quæ a romanis dicebatur maxima: cuius etiam meminit Maro ad quam hercules decimam obtulit. Fuit etiam Hercules apud circum maximum in aede pompeii magni opus Myronis: cuius meminit Ouidius in fastis. Altera pars circi maximum sub hercule tuta est. Quod deus euboico carmine nomē habet. Virgineumque chorum: musarum ceterum quæ sunt: nouem quarum nomina: & significationes legito apud Diodotum in quinto. Segmenta: uestes aureas. Vnde segmentatus. Iuuenalis: Et segmentatis dormisset paruola curis & segmentarii (ut Probus scribit) dicuntur qui uestes ex auro elaborabant. Segmentum etiam scribit Seruus esse ornamentum colli: quod monile appellamus. Sunt etiam segmenta fasciolarum: quæ extremam partem uestis ambiunt: a crebris sectionibus appellata. Iuuenalis. Segmenta & longos habitus monilia sumunt: segmenta etiam circulos appellamus. Plinius. Plura sunt autem hæc segmenta mundi: nostri circulos appellauerunt: græci paralelos: segmentum præterea significat quis quilibet rerum sectarum a seculo uerbo mutatione cōtinu. Plinius. Crassior enim harena lassioribus segmentis terit. Nec quæ de tyrio murice. Tyrus quondam insula præalto mari septingentis passibus diuisa: postea uero Alexandri magni opugnantis operibus continens: nobili fuit conchilio atque purpura: quæ omnium optima erat: ut Strabo scribit. Vnde Ouidius de remedio ita inquit. Confer amyclæis medicatum uellus ahenis murice cum tyrio: turpius illud erit. Purpuræ autem color duplex erat puniceus: qui in aphrica nascitur & rubens qui in tyro. Tibullus. Ille selectos certent præbere colores aphrica puniceum: purpureumque tyros. Suos census: quicquid possident. Aëris ecce coloris cæsius appellatur a cœli colore: ut Gellius docet: eum quidam hiacynthini appellant: uulgo cœlestem dicimus. Quid quondam phryxon: & Hellen: qui color aeris erat: quum phryxus transfretauit nouercam fugiens: sunt qui referendum putent ad aureum arietis phryxet color: quod non placet. Phryxus Athamantis regis thebarum ex nephyle filius: nouercæ insidias declinans: una cum sorore Helle & græcia aufugit: quibus transfretantibus iuxta quoddam deorum oraculum ex Europa in Asiam super aureo ariete: a sunt uirginem in mare delapsam: dedisse Helle spondo nomen: phryxum in ponto proficiscendum delatum in colchida: qui quum secundum oraculum arietem sacrificasset pellem in templo Martis suspendit: auctor Diodorus. Ideo autem fingunt phryxam ab ariete uertam fuisse: quoniam (ut Eusebius scribit) nauis ei parata erat: cuius insigne aries erat. Palephatus affirmat arietem uocatam nutritorum phryxi: per quem aufugit. Dolis ino Isidius inouercæ inus: quibus conati sunt aufugere. Ab ino enim inous deducitur. Ouidius in meta morpho. Inousque sinus Athamanteosque pererrat. Hic undas imitatur: Glaucum hoc est uiridem colorem designat: quem hialum quoque appellamus. Habet quoque nomen ab undis: Glaucum enim græci uiride appellant: Vergilius: & glauca canentia fronde salicta: & glauce una nereidum ita appellata est a calore maris. Sunt qui uestem chimæ: lem a fluctu cognominatam: cui meminit Plautus intelligi uelint. Crediderim nymphas. Idem uidetur in georgicis Maro significare: quum inquit Milesia uellera nymphæ Carpebant hiali saturo fucata colore.

Quid de ueste loqr: nō iā segmēta requiro.
Nec quæ de tyrio murice lana rubet.
Quum tot pdiderint pretio leuiore colores
Quis furor est census corpore ferre suos:
Aeris ecce color: tum quum sine nubibus aer
Nec trepidus pluuias cōcitatur auster aquas
Ecce tibi similis: quod quondā phryxon & hellen
Diceris inois eripuisse dolis.
Hic undas imitat: hēt quoq; nomē ab undis:
Crediderim nymphas hac ego ueste tegi
Ille crocum simulat: croceo uelatur amictu

Rosida dea: Aurora. Luciferos equos: Equos lucem ferentes. Paphias n: yrtos: Veneri dicatas Murtia
Vnde Romæ ara uerus fuit Veneris myrtæ. quam Murtiam uocabant. Liuius: ad mur: æ data se- Venus
des. De myrto plura legito apud Plinium in. xv. Amerhistos: Amethistinus color est uiolaceus Amethi
ab amethisto gemma appellatus. De quo Plinius hæc. Altum amethiston: qui uolæ & ipse in purpu- stinus col
reum: quemque lanthinum appellauimus: quantum falso in plerisque codicibus hyclanthinum: quida; lor
legi existimant. De Amethistina ueste Martialis. Amethistinaeque mulierum uocat uestes. Threi- strimoiæ
ciamue gruem: quam Maro Strimoniam ap- grues
pellauit. Est enim Strimon Macedoniae ter- strita: a
minus: quam Thracia diuidit: ad quam æsta
tis tempore multa aduolant grues. Nec glâ
des amarylli tuæ: Alludit ad illud: Maronis
carmen Castaneæque nocēs mea quas am a
ryllis amabat: colorem autem eum designat:
quem in castaneis uidemus. Nomina cæra
dedit: cæruleum enim a colore cærae appel- cæruleum
lamus: Color est medius inter uiridem & ni-
grum: ut docet seruius. Plures succos: plu- Pullum
res colores. Elige certos: elige decentes pullarum
colores. Pulla decet niueas: nigra uestis
candidam decet puellam. Pullum enim ni-
grum appellamus. Vnde pullati proceres.
Quum rapta est: uel ab Achille: dirota eius
parra: uel ab Agamemnone Achilli erepta
missis præconibus Talrybio & Eurybate: qui
eam deduxerunt in uitam: in cestam: & pœne ire
recusantem: ut in primo Iliados scribit Home-
rus. Cephe: andromede filia cephei æthio scriphos
puni regis. Pressa seriphos: uel a te calcata
& habitata: quum in eam delata es a perseo uel
parum mari eminens. Est enim Seriphos par-
ua insula Cycladum una in qua ea facta uul-
gantur: quæ dicuntur in fabulis Dicunt enim
Dieten piscatorem in eam insulam arcam ad
duxisse rætibus: in qua Perseus cum matre Danae
Danae postus tenebatur: quos pater Acrisius
in mare abiecerat: in ea educatum fuisse Per-
seum tradunt: qui cum caput gorgonis alla- a Dicte
tum Seriphis ostendisset: uniuersos mutauit Seriphis
in lapides in lapides
Ad se
dandum
alarum
uirum
Cauca
sus
Caicus
Quom
halitus
uolatur
Colores
ad faciem
uenustâ-
dant
Ad rari
tatē super
ciliorum

Rosida luciferos quum iungit equos.
Hic paphyas myrtos: hic purpureos amethi-
Albentesue rosas: rheiciæue gruem (stos
Nec glâdes amarylli tuæ: nec amygdala dñt
Et sua uelleribus nomina cæra dedit:
Quot noua terra parit flores: quum uere tepeti
Vitis agit gemmas: pigraq; fugit hyems.
Lana tot aut plures succos bibit: elige certos.
Nam non cōueniens omnibus unus erit.
Pulla decet niueas briseida pulla decebat.
Quum rapta est pulla tum quoq; ueste fuit.
Alba decet fuscas. albis cephei placebas.
Sic tibi uestita pressa seriphos erat:
Quæ sæpe admonui: ne trux caper iret in alas:
Neue forent duris aspera crura pilis.
Sed non caucasea doceo de rupe puellas.
Quæq; bibunt undas myse caice tuas:
Quid si præcipuam: ne fuscet inertia dentes
Oraq; suscepta mane lauentur aqua?
Scitis & inducta candorem quærere cæra:
Sanguine quæ uero non rubet: arte rubet:

In lapides idque in matris uisionem: quia illis adiutoribus Seriphi rex Polydectus nuptis Inultam
adagisse constitisset. A deo autem constat lapidofam esse Seriphum: Vt id inspecta gorgone obues-
nisse dicant: auctor Strabo. Ne trux caper iret in alas: ne male oleret alæ in quibus hircu cubare pro
uerbium fuisse diximus. Alexander aphrodiseus scribit axillam ideo grauitissime oleret: quod spiræ-
mentis careat: grauem autem odorem in his præcipuū esse propter putredinem: Quæ ibi gignitur
ob humiditatis moram: quæ nec dimouetur: nec exercetur: uirus autem alarum & sudores sedari Alu
mine docet Plinius libro trigesimo quinto. Sed non caucasea: non doceo hæc sceminas barbaras
& incultas: & montium incolas. Est enim Caucasus mons ab india usque ad taurum porrectus: qui
pro gentium & linguarum uarietate quoquo uersum uadit. Diuersis nominibus nuncupatur: ubi au
tem ad orientem in excelso confurgit sublimitate. Propter niuium candorem Caucasus nun
cupatur: nam orientali lingua caucasum significat candidum: auctor Prolæmeus. Strabo scribit Ma
cædonibus cū Alexandro in Indiam profectis caucasum uotatum esse. Solinus refert Montem Cau
casum ab india incipere: & maximam orbis partem perpetuis iugis penetrare. Myse calce: Cais
cus (ut Plinius scribit) fluuius est phrygiæ a mysia ueniens. Ne fuscet: ne rubiginosos dentes esse
pariatur. Mane lauentur aqua: ne rubiginem contrahant: aut uioletur halitus: quod fit ciborum ac
dentium uiridis: sed maxime senie: Vtile est autem mero ante somnos: colluere ora propter halitum fri
gida aqua matutinis impari numero ad cauendum dentium dolores: auctor Plinius. Inducta cæra
superinducta cerusa: Martialis. Sic quæ nigrior est cadente moro. Cerusata sibi placet licoris. Colo
res autem quibus mulieres faciem uenustant: hi præcipui sunt. Cerusa: Terrachia: selinusia. Melinus
& purpurissum: de quibus Plinius multa. Arte rubet: superinducto scilicet fuco. Arte supercilii
f illi

foeminae calamistro & coloribus raritatem superciliorum emendabant. Vnde Plinius scribit Vrsi-
no adipe misto ladano: & lantho capillorum destuula contineri & raritatem superciliorum cum sun-
gis lucernarum: ac fuliginæ: quæ est in rostris earum emendari: quod notat etiam Iuuenalis eo uersu.
Ille supercilium madida fuligine tinctum Oblitua prod: cit acu. Parua aluta paruum tectorium:
quasi quædam pellis. Est enim Aluta mollior pellis. Vnde alutarium piscem apud plinium legimus
Aluta alutarius
piscis
Ad ue
nustan
dos ocu
los
stibia
melinum
sinopsis
Cydnus
F sopum
Venus
nuda
foeminae calamistro & coloribus raritatem superciliorum emendabant. Vnde Plinius scribit Vrsi-
no adipe misto ladano: & lantho capillorum destuula contineri & raritatem superciliorum cum sun-
gis lucernarum: ac fuliginæ: quæ est in rostris earum emendari: quod notat etiam Iuuenalis eo uersu.
Ille supercilium madida fuligine tinctum Oblitua prod: cit acu. Parua aluta paruum tectorium:
quasi quædam pellis. Est enim Aluta mollior pellis. Vnde alutarium piscem apud plinium legimus
Aluta alutarius
piscis
Ad ue
nustan
dos ocu
los
stibia
melinum
sinopsis
Cydnus
F sopum
Venus
nuda
foeminae calamistro & coloribus raritatem superciliorum emendabant. Vnde Plinius scribit Vrsi-
no adipe misto ladano: & lantho capillorum destuula contineri & raritatem superciliorum cum sun-
gis lucernarum: ac fuliginæ: quæ est in rostris earum emendari: quod notat etiam Iuuenalis eo uersu.
Ille supercilium madida fuligine tinctum Oblitua prod: cit acu. Parua aluta paruum tectorium:
quasi quædam pellis. Est enim Aluta mollior pellis. Vnde alutarium piscem apud plinium legimus
Aluta alutarius
piscis
Ad ue
nustan
dos ocu
los
stibia
melinum
sinopsis
Cydnus
F sopum
Venus
nuda

Aluta
alutarius
piscis
Ad ue
nustan
dos ocu
los
stibia

melinum

sinopsis
Cydnus

F sopum

Venus
nuda

Arte supercilii confinia nuda repletis:
Paruaq; sinceræ uelat aluta genas.
Nec pudor est oculos tenui signare fauilla
Vel prope te nato lucide cydne croco:
Est mihi: quo dixi uestra medicamina formæ.
Paruus: sed cura grande libellus opus.
Hinc quoq; præsidium læsæ petitoræ puellæ.
Non est pro uestris ars mea rebus iners.
Non in exposita mensa deprendat amator
Pixidas: ars faciem disimulata iuuet.
Quem non offendat toto fessilita uultu:
Quum fluit in tepidos pōdere lapsa sinus:
Elopa qd redolunt: quis mittantur athenis:
Demptus ab immunda uellere succus ouis:
Nec corā mistas ceruæ sumpsisse medullas
Nec coram dentes perfricuisse probem.
Ista dabunt faciem: sed erunt deformia uisu.
Multaq; quum fiunt turpia: facta placent.
Quæ nūc nomē habēt operosi signa myronis
Pondus iners quondam: duraq; massa fuit
Annulus ut fiat: primo colliditur aurum.
Quas geritis uestes: fordida lana fuit:

Arte supercilii confinia nuda repletis:
Paruaq; sinceræ uelat aluta genas.
Nec pudor est oculos tenui signare fauilla
Vel prope te nato lucide cydne croco:
Est mihi: quo dixi uestra medicamina formæ.
Paruus: sed cura grande libellus opus.
Hinc quoq; præsidium læsæ petitoræ puellæ.
Non est pro uestris ars mea rebus iners.
Non in exposita mensa deprendat amator
Pixidas: ars faciem disimulata iuuet.
Quem non offendat toto fessilita uultu:
Quum fluit in tepidos pōdere lapsa sinus:
Elopa qd redolunt: quis mittantur athenis:
Demptus ab immunda uellere succus ouis:
Nec corā mistas ceruæ sumpsisse medullas
Nec coram dentes perfricuisse probem.
Ista dabunt faciem: sed erunt deformia uisu.
Multaq; quum fiunt turpia: facta placent.
Quæ nūc nomē habēt operosi signa myronis
Pondus iners quondam: duraq; massa fuit
Annulus ut fiat: primo colliditur aurum.
Quas geritis uestes: fordida lana fuit:

Plinius scribit) erat intra octaria porticus in æde iouis: quam helliodor us: quod est alterum in
terris symplega nobile lauantes se fecerat: ut non immerito poeta dixerit eam madid' is comas ex-
primere. Magis placet loquatur de uenere praxite ica nuda illa gnidiam antecedente: & quæ unq;
alium locum nobilitant: quæ fuit in templo Bruti Callaici apud circum flamineur: cuius memi-
nit Plinius. Exprimunt imbre comas: tanquam exiens e mari. ex quo nata fertur: talem enim eam
fecerat: qualem etiam appelles pinxerat. Aptius a summa: aptius inquit aspiciete ab amante: Quæ
extremam manu; imposueris tuo cultui. Au-
rea signa quæ inter columnas locabantur: Vn-
de in. M. Scauri theatro legimus signa aerea in
ter columnas fuisse numero tria milia. Te-
nuis brachtea: tenuis lamina: Vergilius: sic le-
ni crepitabat brachtea uento. Morosa. diffid-
lis: querula. Tuta sit ornatrix: sit secura: ne
eam pulses. In æde in loco minime uiris per-
ulo. Bonæ deæ: ad quam uiris non est acces-
sus: Propertius: Sacra bonæ matris non ad-
eunda deæ: Bona autem dea. quam græci Gi-
netia

Quum fieret lapis asper erat nūc nobile signū:
Nuda uen' madidas exprimit imbre comas
Tu quoq; dū coleris: dū te dormire putemus:
Aptius a summa conspiciere manu.
Cur mihi nota tua causa est splendoris in ore.
Claude fores thalami: quæ rude cogis opus:
Multa uiros nescire decet. pars maxima rerū
Offendet si non interiora regas.
Aurea quæ pendent ornato signa teatro
Inspice q̄ tenuis brachtea ligna tegat.
Sed neq; ad illa licet populo: nisi facta uenire:
Nec nisi summotis forma paranda uiris.
At non peccantes coram præbere capillos:
Ut iaceant sulci per tua colla ueto.
Illo præcipue ne sis morosa caueto
Tempore nec nexas sæpe resolue comas:
Tuta sit ornatrix: odi: quæ sauciat ora
Vnguibus & rapta brachia finxit acu.
Deuouet & tangit dominæ caput illa: simulq;
Plorat ad inuisas sanguinolenta comas:
Quæ male crinita est: custodē in limine ponat.
Ornetur bonæ semper in edæ deæ.
Dictus eram subito cuidam uenisse puellæ.
Turbida peruersas induit illa comas.
Hostibus eueniat tam fœdi causa pudoris
Inque nurus parthas dedecus illud eat.
Turpe pecus mutilū: turpis sine gramie cāp⁹.
Et sine fronde frutex. & sine crine caput.
Non mihi uenistis semele: ledeq; docendæ
Perq; fretum falso sidonine uecta boue.

utrogulum est: quod ad iustam: rboris magnitudinem non excrestat: & statura similis est multis her-
bis. Et sine crine caput: Docet etiam Apuleius mulierem sine capillis minime placere: cuius uer-
ba quoniam lepidissima sūt apposuit. Ita enim scribit: si cullibet extimæ pulcherrimæ: quæ foeminae caput
capillo spoliaueris: & faciem natiua spece nudaueris. licet illa coelo delecta. mari edita. fluctibus edu-
cata. licet inquam Venus ipsa fuerit: licet omni gratiarum choro stipata. & tota cupidinum populo
comitata: & balteo suo cineta: placere nō poterit ne uulcano suo. Non mihi uenistis semele: nō hæc
scribunt. pulcherrimis. ut fuit Semele Cadmi thebae regis filia: aut læda helenæ mater. Sydoni ue

bona dea
Ginetia

Mutilus

Frutex
Mulier
sine capil-
lis

europe
Fabulafidon
fidonesCrocodi
dilecti
eorum
ulusAnalec
des

Rictus

cachinn⁹

ta boue: Europem intelligit: quam ex phoeni
cla raptam Iuppiter in taurum deformatus in
cretam detulit: ex qua genuit tres liberos: Mi
noem. Rhadamantum: & sarpedonem: Eam
postmodum Asterius prole carens duxit ux
orem: & Iouis filius adoptatis: eos regni succes
sores reliquit: ut auctor est Diodo. Sidonis au
tem Europa dicitur a Sidone urbe: quā a phoe
nicibus condita a piscum ubertate. quos fido
nes uocant: appellat: scribit Iustinus. Troi
ce raptor: Paris troiane. Deteriora: min⁹ bo
na. Sunt plura: nam ex centum puellis plu
res turpes reperies: quā formosae: uel hoc dicit: quā
uis sint aliqua formosae: tamen & ipsa arte no
stra indigent: ut pulchriores fiant: quoniam
plura sunt minus bona quā par sit. Compositū
est. est tranquillū. Cessat. ab arte sua: & na
uigandi peritia: sicut formosa mulier praeceptis
nostris minus uritur. Pleno filo. pānus enim
quo plenior est lana: eo magis uestem efficit
latiorem. Velamina: uestes. Laxus: minus
angustus: fluxus. Purpureis uirgis: Sunt qui
uirgam purpuream eam accipiant: quam Ply
nius sanguineam appellat: plerique Sandycem
intelligunt: cuius meminit Maro: quam tamē
Plynus iter fictitios colores numerat alii pur
purissimum. Synopidem. & alios huiusmodi fi
ctitios colores in tenues uirgas tēdactos intel
ligunt: quod nō placet. Virgas purpureas ua
cinia intelligo: Nam Plynus scribit uacina fru
ctes esse in gallia purpureos idoneos ad tin
gendum: cuius uerba haec sunt: Non nisi in a
gontis proueniunt salices alni. populū filer. Li
gustra thesseris utilissima. Itē uacina in aucu
piis fata Gallia uero etiam purpura tingendi
causa ad seruorum uestes: De uaciniis plura
diximus in commentariis: tristitū Ouidii quae
propediem edemns. Ad pharii confuge pl
scis opem: ad medicinam crocodili: qui nasci
tur in aegypto cuius intestina crocodile a p
pellatur: ea illita ex aqua uerna: tollit morbos
omnes: quorum natura serpit in facie: nito
remque reddit: auctor Plynus: Potes etiam de
stercore crocodili intelligere: quo puellae ute
bantur ad cutis nitorem: Horatius: lam ma
net humida creta color Stercore fugatus cro
codili. Pes malus: turpis pes. Alutha: cal
ceo. Arida crura: macie tenuata. Anale
ctides: Analectides sunt modici puluini: qui
uestibus aptari solent: ne humeri altiotes uide
antur: analigo enim colligo & assumo: signi
ficat. Fascia. quae dicebatur pectoralis.
Scaber unguis: rubiginosus: asper: immun
dus. Rictus: rictus est oris patefactio. tam
fere. quā hominis a ringo uerbo declinatur.
Peruerso cachinno: turpi risu: est enim Ca
chinno solutor risus Cice. de claris oratorib⁹
In utroque cachinno irridendum commoue
bar. Discunt posse minus: discunt blefa uer
ba pronuntiare. Quod negauit illis natura

Aut helenae quā non stulte menelae reposcis:
Tu quoque non stulte troice raptor habes.
Turba de cēda uenit: turpes pulchraque puellae
Pluraque iunt semper deteriora bonis.
Formosae minus artis opē: praeceptaque quāru.
Est illis sua dos forma siue arte potens.
Quam mare compositū ē: securus nauita cessat.
Quam tumet auxiliis assidet ille suis.
Rara tamē menda facies caret: occulte mendas
Quaque potes uitium corporis abde tui.
Si breuis es sedes: ne stans uideare sedere.
Inque tuo iaceas quantulacunque toro.
Hic quoque ne possit fieri mensura cubantis
Iniecta lateant fac tibi ueste pedes.
Quae nimis est gracilis pleno uelamina filo
Sumat: & ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tingat sua corpora uirgis
Nigrior ad pharii confuge piscis opem.
Pes malus in niuea semper celetur alutha:
Arida nec uinclis crura resolue tuis
Conueniunt tenues scapulis analectides altis.
Angustum circa fascia pectus eat.
Exiguo signet gestu quodcūque loquatur
Cui digiti pingues: & scaber unguis erit:
Cui grauis oris odor: nunquā ieiuna loquat.
Et semper spatium distet ab ore uiri.
Si niger aut ingens: aut non erit ordine natus
Deus tibi: ridendo maxima damna ferēs:
Quis credat: discunt etiam ridere puellae.
Quaritur atque illis hac quoque parte decor.
Sint modici rictus: paruaque utrinque lacuna.
Et summos dentes ima labella tegant.
Nec sua perpetuo contendant illa risu.
Sed leue nescio quid. foemineumque sonet.
Est: quae pueris distortueat ora cachinno
Quam risit laeta est altera. flere putes:
Illa sonat raucū quiddā atque inamabile ridet:
Ut rudis a scabra turpis a sella mola.
Quo non ars penetrat: discunt lachrymare de
Quoque uolūt plorat tpe: quoque mō. Ceter.
Quid quum legitima fraudatur littera uoce:
Blesaque sit iusto lingua coacta sono:
In uitio decor ē quaedam male reddere uerba.
Discunt posse minus quā potuere loqui.
Oibus his: quoniam profunt impendite curam.

Haec mouet arte latus: alia in incessu mouet se mollius. cū par sit. Extensos pedes. cū digitis pedis
insistat. Illa uelut coniunx alia uelocis incedit: ut uideatur rustica: atque uaricosa. Coniunx rubi- umbri
cunda: fortis uxor: nec mollis. Umbri mariti. Umbri populi italicae fortissimi fuere. quos eorum soc uari
minae in incessu imitabantur. Ingentes gradus: ampliores gressus. Varica: quasi uarica: Vari. seu uarici
Varici dicuntur: qui obtortis introsum cruribus: aut pedibus separatis: & distortis ambulānt. Persius
non fallit pede regula. Varro: Plynus etiam scribit Varos Varias: Varienos: Variinos a crunbus ap
pellatos. Rusticus alter: ingentes gradus de
signat. Alter erit mollior: eam denotat: quā
dixit mouere arte latus. Hoc uos praecipue
niueae decet: Ordo est o niueae hoc praecipue
decet uos. Oniueae: o puellae candidae. Mō
stra maris sirenes erāt: Puellas admonet: ut cā- sirenes
tare desinant: Sirenes autem fuerunt acheloi:
& musae calopes. uel ut alii malunt. Terpsico
res filiae: numero tres Parthenope. leucosia &
ligia: quarum una uocet alia cithara: tertia ti
biis utitur: habent uultus uirgineos: & uocem
humanam: reliquum corpus in uolucrum de
finit: ut Ouidius in sexto metamorpho. scri
Has aiunt cantus dulcedine naues detinere so
litas: & sopitos homines mergere. Quare qu
Vlyses ante eorum littora nauigare sociorum
aures caera obturauit: & illaesus euasit. Martia
lis. Sirenes hilarem nauigantium poenam bla
dasque mores: gaudiumque crudele. Quas
nemo quondam deferebat auditas Fallax ull
ses dicitur reliquisse: Eas scribit Eusebius me
rerrices fuisse solitas nauigantes decipere: Ha
bitauerunt autem Sirenes in tractu peloro.
Alii eas ad Sirenas insulas ponūt: quae plus
quam duo milia ab sunt stadiorum: Scopulus
quidam longus est & angustus cubitus a no
mine deductus ad caprearum fretum locis ex
tenditur: altero ex montis latere Sirenum sa
cellum habens: ex altero ad possidionem si
num parua tres adiacent insulae deserta: pe
troae: quas Sirenas uocant: Auctor Strabo
Plynus scribit Surrentum cum promontorio
Mineruae Sirenum quondam sedem fuisse: Idē
etiam Papinius ita ceclnit: Est inter notos Si
renum nomine muros: Saxaque tyrrhenae tē
plis onerata mineruae: & Ouidius in declmo
quarto meta. terraque calenti Sulphure fuman

res. acheloidis: reliquit sireni scopulos. Sisyphides uilisses sisyphi filius: qui Autolia laetae despon
satham uolauit: ex quo uilyssem peperit: unde apud Ouidi. Aiax ita loquitur: Quid sanguine cretus
silyphio furtis: & fraude simillimus illi inferis aacidis alienae nomina gentis. Poena resolut cor
pora: erant enim malo nauis alligatus. Illita caera circes consilio: ne cantus suauitate cogeret exi
lire. Referant: audita cantent quae didicere. Carmina lusa: carmina composita. Modis niliacis: can
ticis aegyptis: Cantilena: nanc aegyptiae: & gaditanae ob lasciuam maxime placebant: Marti. Cātica
qui nisc: qui gaditana susurrat & alibi Edere lasciuos & betica crustata gestus & gaditanis ludere do
cta modis. Nec plectra: Plectra ē instrumētum citharcedis: quo chordae plectunt. i. percutiuntur: ut scribit
Donatus. Martialis. Exornent docilem garrula plectra lyra. Rhodopeius. orpheus threicius. Fuit
enim thrax genere. ut Diodorus scribit: filius aegri: & calliopes: doctrina: melodiaque adeo excelluit
ut non immerito ferat: arboreque ad se audiendum alliceret: nauigauit cum argonautis. atque ob amo
rem uxoris ad inferos descendens: a Proserpina suauitate cantus impetrauit: Ut defunctam uxorem
ab inferis excitaret: ut in quarto georgicorum elegantissime cecinit Maro. Horatius: Siluestres homi
nes facer interpret: deorum Cædibus. & uictu foedo deterruit orpheus Dictus ob hoc lenre tygres
rapidosque leones. Saxa tuo cantu. Iuppiter in satyri formam: ut Ouidius scribit: Antioam nicti
filiam. uel A sopi secundum Homerum compressit: quae iram paternam uerita ad Epopeum regem
syrionium se contulit: ubi zethum. & Amphione: pepit: quos pastor educauit: Nictio deinde mortuo

Dirceus ob dolorem amissæ filia: eius frater lycus ducto exercitu Epopeum occidit: Antiopeq; abduxit: quæ
Dirceus dirce uxori custodiendam tradidit: Ea cum fugisset: filios: ulciscendam dircem impulit: hi eam re-
Dirceus uinctam taurorum siluestrium caudis laniant ad eum: cum qui fontis dircei ab ea nomen acce-
Dirceus pit: unde non immerito Ouidius Amphionæ matris uindicem appellauit. Eusebius scribit Amphionæ
Dirceus thebis regnasse: & cantu citharæ saxa mouisse: quoniã auditores erant duro corde: Scribit et Solinus
Dirceus eum thebas condidisse: non q; lyra saxa duxerit: sed q; affatus suauitate homines rupiũ incolast: in
Dirceus cultis moribus rudes ad obsequiũ ciuiliũ disci-
Dirceus plinam pellexisset. Fecerunt muros: theba-
Dirceus nos enim muros lyra struxisse dicitur amphio. Ho-
Dirceus rarius Dicitur & Amphion thebanæ conditor
Dirceus arcis saxa mouere sono testudinis. & præce blã
Dirceus da ducere quo uellet. Quauis mutus erat:
Dirceus Arion uetus & nobilis cantator fidibus fuit:
Dirceus Nota est fabula Herodoti: Plinii Higynii Soli-
Dirceus ni: & Geli monumentis: & Ouidii carmine in
Dirceus secundo factorum: Strabo in. xlii. scribit Ario-
Dirceus nem a prædonibus in mari obrutum fuisse.
Dirceus Disce etiam duplici genalia nabilia palma uer-
Dirceus tere: Nablum siue Naulium instrumentum e-
Dirceus musicum: quod barbaram optinet uocabu-
Dirceus lum: Ut in decimo docet Strabo: Suidas etiã
Dirceus scribit psalterium organum esse musicum qd
Dirceus Naula: etiam uocatur. Genialia: uoluptuosa
Dirceus delectantia. Iuuenalis. Genialis agatur: iste
Dirceus dies. Sit tibi Callimachi: Callimachus (ut tra-
Dirceus bo scribit) progenitorem habuit battum: qui
Dirceus cyrenem condidit: poeta simul: & grammati-
Dirceus cæ studiosus: cui primas in elegia tribuit Quint
Dirceus lianus: Cui poeta: Philetas (ut refert Strabo)
Dirceus poeta simul. & antiquorum scriptorum censor ex eo Insula confessione plurimorum (ut est Auctor
Dirceus Fabius) secundas tenuit in elegiaco carmine. Teta musa: Anacreon poeta lyricus (auctore Stra-
Dirceus bone) Teon patriam habuit: quem Plynius scribit acino uas passæ strangulatum. Vinosi sensus.
Dirceus Bibactis anacreontis. Ouidius. Quid nisi cum multo uenetem compescere uino. Præcepit lyrici teia
Dirceus musa sensus. Nota sit & sappho: Sappho Mithylenæa cum Alceo claruit: cui in minima parte poeti-
Dirceus cæ nullam sceminam comparandam scribit Strabo. Scripsit enim elegias: libros lyricos nouem. Epi-
Dirceus grammata. Iambos. & Nenas: Carmen intuenit: quod a se Sapphicum denominauit: prima etiam ple-
Dirceus strum reperit huius poemata legenda suadet. Ouidius quoniam lasciuia erat: Vnde etiam in Tristi-
Dirceus bus ita scribit: Lesbica quod docuit sappho nisi amare puellas. & Horatius. Viuuntque commissi calo-
Dirceus res æoliæ fidibus puellæ. Qui ue pater uasri. Terentium inuuit. qui in phormione getam inducit
Dirceus chremetem: & Demiphonem senes fallentem. Sane geta nomen est Seruile: Seruos enim prisca a po-
Dirceus pulorum nominibus usq; uehebant appellabantur lydam. Syrum. Getam. Dauum ex Dacis. qui ois
Dirceus Dauu uocati sunt: auctore Strabo. Carmen legisse propertii: Propertium Fabius refert a quibusdam
Dirceus tibullo anteponi. Siue aliquid galli: Cornelius gallus forotulienis fuit: Euphorionem in latinum
Dirceus transtulit & (ut Serutus scribit) de cytheride Volumniũ liberta: & a se amata scripsit libros quattuor:
Dirceus hic primus: ut testis est Eusebius: tenuit ægyptum prouinciam romanam factam ab Augusto: & se ip-
Dirceus sum interemit: quoniam: ut Tranquillus scribit: ob ingratum animum. illi domo: & prouinciis suis
Dirceus interdixit Augustus. dicente Ouidio in amoribus. Sanguinis atque animæ prodige gallæ tuæ: Eum
Dirceus Fabius scribit Tibullo & Propertio duritorem fuisse. Dicitur Varroni Eusebius chronographus Var-
Dirceus rones duos fuisse scribit: Alter. M. Terentius Varro appellatus: philosophus pariter. & poeta: Roma-
Dirceus norum omnium: ut Fabius auctor est: eruditissimus linguæ latinæ peritissimus: & omnis antiquita-
Dirceus tis: & rerum græcarum: nostrarumque: plus tamen scientiæ collaturus: q; eloquentiæ: Cuius uisus
Dirceus imaginem romæ posuit A finius Pollio in biblioteca: quam primam in orbe de manubiis publicauit
Dirceus ut Plinius docet. Alter fuit. P. Terentius Varro attachinus ab atace uico narbonensis prouinciæ. ubi
Dirceus natus est: qui. xxxv. agens annum. græcas litteras didicit. transtulitq; in latinum libros quattuor: apol-
Dirceus loniũ rhodi in suum opus de argonautis: Vnde Fabius cum appellauit interpretem alieni operis: ce-
Dirceus lebrauit etiam nonnunq; elegiis uersibus amicam Leucadiam. dicente Propertio. Hæc quoq; pfecto
Dirceus ludebat lasone Varro. Varro leucadiæ maxima insula suæ: de hoc nunc loquitur Ouidi. Tuæ
Dirceus germanæ: quæ ex ariete uellere aureo insigni decidit: quod postea in templo martis in colchide fixum
Dirceus argonauit abstulerunt. Et profugum æneam. nõ porro fugatũ: sed errantem: Verg. aut designat
Dirceus qui (ut Fabius scribit) apud nos auspiciatissimum: ut apud græcos Homerus dedit exordiũ idẽ scribit.

Fecerunt muros officiosa nouos.
 Quauis mutus erat: uoci fauisse putatur
 Piscis arionæ fabula nota lyra.
 Disce etiam duplici genalia nabilia palma
 Vertere conueniunt dulcibus illa iocis
 Sit tibi callimachi: sit coi nota poetæ:
 Sit quoq; uinoli teia musa senis.
 Nota sit & sappho. quid enim lasciuus illa?
 Cuiue pater uasri luditur arte getæ.
 Et teneri possis carmen legisse propertii
 Siue aliquid galli: siue tibulle tuum.
 Dictaq; uarroni fuluis insignia uillis
 Vellera germanæ phrixæ querenda tuæ:
 Et profugum æneam: altæ primordia romæ:
 Quo nullum latio clarius extat opus.

Interroganti sibi Domitium A. am: quem crederet Homero maxime accēteret: eum respondisse: Se-
 cundum esse Vergilium: Propertem tamen primo. q; tertio. In altero. n. fuit plus curæ: diligentem
 altero uero plus diuinitatis & copiæ: eum tamen Propertius græcis: & latinis scriptoribus anteponit.
 Foritan & nostrum: Ouidius (ut testis est Fabius) fuit Lasciuior Tibullo: & Propertio: Aqua lathe-
 Aque
 na lethes. Duas partes: uiros & feminas. De ue tribe s libris: libros tres amorum ad Corinnam in-
 telligit Epistola. q; in amorib; prima eĩn ea. n. scribit Oui. se. v. libris de pceptis amatoriis: &
 de remedio pposuisse tres ad corinnã. Ita. n. in
 quit. Qui mō nasonis fueramus qnq; libelle
 tres sumus: hoc illi ptulit autor opus. Illa epi-
 stola prima in amorib;. Nouauit iteq; cōme-
 morauit. Hoc opus ignotũ: hæc pcepta ama-
 toria: q; alii minus norant me cōposuisse. Ita
 uelis: ut legat; & cantet meum opus. Insignis
 cornu baccho. n. cornua tribuunt: cui? rei cã;
 assignauimus. Brachia iussa: brachia sono ap-
 te se accommodantia. Artifices lateris. Hi
 striones latera in scæna cōcine mouetes: q; tãta
 cæ artis
 est difficultas: ut scribit in oratore Cicero Romo
 scũ Mimum discipulum in ea arte qtem pro-
 bet repperisse neminem: Ars autẽ Histrionica
 adeo olim Romæ claruit: ut Clodius Etopus
 Histrionica ex eo quæstu patinam sexcen-
 tis sestertiis insignem fecerit i qua posuit anes
 cantu aliquo: aut sermone humano uocales:
 & elus filius Clodius relictus ab eo in amplis
 opibus hæres: uniones in cœna magnæ taxa-
 tionis deuorauit: ut auctor est Plynius. Talo-
 rum dicere iactus: tesserae habent sex latera &
 quadrata: sunt itas cubos appellari Gellius re-
 fert: tali uero a tessera forma longe erant disti-
 Cubi
 miles: habebant enim quatuor latera & pro ua-
 Tali
 rio iactu: uaria puncta dabant: his iam non ut
 mur: In ludo talario tali. iiii. adhibebantur: In
 thesario uero tres tantum modo: Ut hodie
 etiam fieti uidemus: Vnde Martialis ita scribit
 Non sum talorum numero par tessera. Quam
 subeat partem: cui sit perdendi periculo subie-
 cta. Quamque uocetiquot puncta cupiat ad
 optinendam uictoriam. Latronum; prælas
 calculorum ludum intelligit: Vnus quum ge-
 mino: caute ludendum est: quum solus latron-
 culus tuus cum duobus hostibus pugnam ca-
 pisset & obsidet. Bellatorq; quẽ eqtẽ regẽ ap-
 pellat i calculis. Sit q; itelligi malit. Sine suo
 cõpare sine eo latriculo quẽ i eo ludo regina;
 noiant. alii uero eqtẽ collusoris accipiunt Reti-
 culog; pilæ: reticulũ appellat aluicold ubi cal-
 culis ludĩ signatũ i retis formã: pilã uero eã ac-
 cipe quã pedite i calculis dicit fundãt spargãt
 i aluicolo & ducãt semel tm. Quã tollas quã ra-
 pias aduersario: legĩt et qua tollas. i. nulla tua
 pila mouenda est: nisi quã ea calculũ collusoris
 tollere uolueris: alloqui post primum motum
 semper est immobilis. Est genus in totidem
 ludum eum designantq; cõstat ex. xii. calculis.
 Parua tabella: hoc et ludo utunt uulgo ple-
 rig; hac tẽpestatẽ. n. pri? in tabella tres calcu-
 los apte locaritis collusori unũ admit. Mille
 fac eẽ iocos. locũ poetico more p ludo posuit

Foritan & nostrum nomen miscēbimur istis
 Nec mea letheis scripta dabuntur aquis.
 Atq; aliquis dicet: nostri lege culta magistri.
 Carmina: quis partes instruit ille duas.
 De ue tribus libris: titulus quos signat amorũ
 Elige. quod docili molliter ore legas
 Vel tibi composita cantetur epistola uoce;
 Ignotum hoc aliis illa nouauit opus:
 O ita phcebe uelis ita uos piã numina uatum:
 Insignis cornu bacche. nouemq; deã.
 Quis dubitat: quin scire uelim saltare puellã:
 Ut moueat posito brachia iussa sono:
 Artifices lateris scænae spectacula amantur
 Tantum mobilitas illa decoris habet
 Parua monere pudet: talorum dicere iact?
 Ut sciat: & uires tessera missa tuas.
 Et modo tris iactet numeros: mō cogitet apte:
 Quam subeat partem callida: quãq; uocet.
 Cautaq; non stultæ latronum prælia ludat:
 Vnus cum gemino calculus hoste perit.
 Bellatorq; suo prensus sine compare bellet:
 Aemulus inceptum sæpe recurrat opus.
 Reticuloq; pilæ leues fundantur aperto.
 Nec nisi: quam tollas: ulla mouenda pila est
 Est genus in totidem tenui ratione redactum
 Spicula quot menses lubricus annus habet:
 Parua tabella capit ternos utrinq; lapillos:
 In qua uicisse est continuasse suos:
 Mille fac esse iocos: turpe est nescire puellam.
 Ludere ludendo sæpe paratur amor.
 Sed minimus labor est sapienter iactibus uti.
 Maius opus mores composuisse suos.
 Tunc sumus incauti: studioq; aperimur i ipso.
 Nudaq; per lusus pectora nostra patent.
 Ira subit deforme malum. lucriq; cupido;
 Iurgiaq; & rixæ: sollicitusq; dolor.
 Crimina dicuntur. resonat clamoribus æther
 Inuocat iratos: & sibi quisq; deos.
 Nulla fides tabulis: quæ nõ per uota petuntur
 Et lachrymis uidi sæpe madere genas.

Sed minimus labor ē: Vicia designat quæ in huiusmodi ludis deteguntur. Nulla fides tabulis: nō est fidendum alæ: Quæ non per uota petuntur: quæ non habuerint deos fautores. Genas iudicium finistris diis. Tam turpia crimina: ut ludi gratia plorandum sit. Ignaua natura: ignauam ideo naturam appellat: quæ huiusmodi nullam habent corporis exercitationem. Materia uberior: magis utili. Celeresque pila: utebantur enim pila: quam paganicam appellabant. erat & pila Trigonalis & follis: ut ostendit Martialis. Iaculumque: iaculo etiam exercebantur romani: quod ostendit Horatius. Trochus

pila lud'
iaculi ex-
ercitatio
Trochus

brachia sæpe disco. Sæpe trans finem iaculo nobilis expedito. Trochique. Trochus instrumentum erat: quod ludentibus pueris scutica agitabatur: & rotabatur ut scribit Acron: eo antea pueros quosdam ludere solitos uideamus: Martialis. Inducenda rota est das nobis utile munus. Iste trochus pueris: at mihi canus erit: & alibi Garrulus in laxo cur annulus orbe uagat. Cedat & argutis obuia turba trochis: Propertius. Increpat & uersi clauis adunca trochi: Horatius Trochum græcum appellat in odis: quoniam trochos rotam significat. Armaque: quibus exercebantur iuuenes Horatius: Nec iam liuida gestat in armis brachia. In gyros: in circuitus. Tangit autem eaz exercitationem: qua iuuentus romana equis uti discere solebat. Horatius. Cur neq; militaris inter equales equitet gallica nec lupatis tereret ora frenis: Eius autem exercitationis laus erat: ut equus in gyrum flecteretur. Vergilius. Carpete mox gyrum incipiat: Tacitus scribit Germanorum equos nec forma nec uelocitate conspicuos: Sed nec uariare gyros in morem romanum doceri. Nec uos capus habet: Campi Martii (ut autor est Strabo) admirabilis erat magnitudo: Suppedibat enim curulus pariter curfus: & alia equestris certamina expedita: nec minus tam multis pilam. Trochum: Palestram exercitatione tractantibus. Gelidissima uirgo: aquam uirginem intelligit: a uirgine: Quæ eius fontem indicauit ita appellata: ut Frontinus docet: Plinius tamen in. xxxi. uirginem aquam ideo appellatam scribit: quæ labens in prenestina uia: quæ ad herculaneum riuum peruenit: eum refugit: quasi congressum herculis fugiat. Idem scribit eam tactu præstare cæteros amnes: quoniam in ea natabant commodus: Papinius: Atq; exceptura naratus Virgo iuuat. Nec tuscus placidis: Tuscum ideo Tybrim nominat: quoniam ab apennino defluens: per tusciam romam deseritur: quæ autem in tyberino etiam flumine natant iuuenes romani docet Horatius eo uersu: Cur timer stauum tyberim tangere. Pompeias ire per umbras: De porticu Pompeii quæ erat in campo Martio diximus in primo. Propertius: Scilicet umbrosis forde pompeia columnis Porticus: auleis nobilibus attalicis. Virginius æthereis: æstatem designat: nam sol per cancrum & leonem transiens. & uirginem æstatem efficit: ut antea docuimus ex sententia hyginii: Scribit Columella. tertio decimo Kalendas septembris solem in uirginem transitum faceret: & hoc: & sequenti die tempestatem significare: Interdum & tonare. Sacra palatia: palatinum collem consecratum apollini: cui templum in eo Augustum erexisse diximus cuius meminit Ouidius. in. iiii. fastor: Phœbo laurigero apollini lauream gerenti coronam. Paretonias: ægyptias: Est. n. paretonium urbs ægypti in ora maritima: & portus ingens. xl. fere stadior. Hanc alii paretonium: alii Ammoniam uocant autor est Strabo: Intelligit autem Apollinē qui in p̄lio apud Actium contra. M. Anto. & cleopatram fuit Augusto. Verg. Actus hæc cernens arcu intendebat apollo: nota est historia plutarchi monumentis. Quæq; soror: porticū octauiam dicitur appellatā ab octauia sorore Augusti. Coniunxq; ducis: Luliam porticū a Luliam uxore Augusti (ut docet Sueto.) cognominatam accipe. Naualeq; gener: Agrippam Augusti gener: dicitur: eius. n. filia Iulia duxit uxorem: Illi Augustus nauale corona donauit (ut Ply. scribit.) post debellatum Pompeium in sicilia. Idem docet Seruius in octavo æneidos. Erat autem nauale corona ut Gellus docet qua donari solet maritimo p̄lios qui primus in hostium nauem ul armatus transfuit: qua nauis rostris insignita erat. Visite turicremas. De templo Isidis repetere quæ diximus in primo. Vaccæ mēphitidos Isidis ægyptiæ: quæ oli uaccæ mētrata apud ægyptios colebatur: de mēphit urbe abunde dictū est in primo Terna theatra: ea in campo proximo Campo martio fuisse docet Strabo: Vnde hic conspicuis locis addidit Ouidius. Erant enim eo in loco alia præclara ædificia. Sanguine: gladiatorum cruore. Metaque feruentis

equorum
gyrus

Campi
Martii
Certamina
Aqua
uirgo

tyberis
tuscus
Porticus
Pōpeti
Sol in uir
gine
Paretoni
um
Porticus
octauia
Porticus
Luliam
Agrippa
Augusti
gener
Nauale
Corona

Iuppiter a uobis tam turpia crimina pella:
In quibus est ulli cura placere uiro:
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis
Materia ludunt uberiore uiri.
Sunt illis celeresq; pila: iaculūq; trochiq;
Armaq; & in gyros ire coactus equus:
Nec uos cap? hēt: nec uos gelidissima uirgo:
Nec tuscus placidis deuehit amnis aquis
At licet & prodest pompeias ire per umbras:
Virginis æthereis quæ caput ardet equis
Visite laurigero sacra palatia phœbo.
Ille parethonias mersit in alta rates.
Quæq; soror coiūxq; ducis monumēta para
Naualeq; gener cict? honore caput. (rūt:
Visite turicremas uaccæ mēphitidos aras.
Visite conspicuis terna theatra locis.
Spectentur tepido maculata sanguina harena
Metaque feruentis circumeunda rota.
Quod latet ignotum: ē ignoti nulla cupido.

LIBER TERTIUS XXXVII

ludos circenses dicti: de quibus in primo diximus. Facies bona: pulchra facies. Caret: item non uidet. Tu licet & thamyram: Thamyram philamoni filius rediens ex urbe æthalia: quæ musas habuisset Thamyras obitas scientia cantandi gloriabundus affirmavit se eas superaturū: si secū certare auderēt: ad quā insolentem uocē filia iouis itomachata: & modulationē: & pulsandæ citharæ peritiam: & cōtem hominis sensum abstulerunt: hæc Homerus in. ii. iliados. Diocorus eū lyra & cantu tm̄ priuatim scribit: latini Appelles uero occæcatum fuisse dicunt. Si uenerem couis: Sunt qui legant cois: appelles ex epheso: ut uoluit Couis

Fructus abest: facies quæ bona teste caret.
Tu licet & thamyram superes atq; ophæcātū
Non erit ignota gratia magna lyra.
Si uenerem couis nunq; pinxisset appelles:
Mersa sub æquoreis illa lateret aquis.
Quid petit sacris: nisi tantum fama poetis?
Hoc uotum nostri summa laboris habet:
Cura ducum fuerant olim regumq; poetæ.
Præmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maiestas: & erat uenerabile nomen
Vatibus: & large sæpe dabant opes.
Ennius emeruit calabris in montibus hortos:
Contiguos pœne scipio magne tuis.
Nunc hederæ line honore iacet. opataq; doctis
Cura uigil musis nomen inertis habet.
Sed famā uigilare iuuat: quæ nosset homerum
Ilans æternum si latuisset opus:
Quis danaem nosset: si semp clausa fuisset:
Inque sua turri si latuisset anus
Utilis est uobis formosæ cura puellæ
Sæpe uagos extra limina ferre pedes:
Ad multas lupa tendit oues: prædet ut unam
Et iouis ad multas deuolat ales aues.
Se quoq; det populo mulier spectiosa uidendā
Quem trahat e multis forsitan unus erit.
Omnibus illa locis maneat studiosa placendī.
Et curam tota mente decoris agat.
Casus ubiq; ualet: semp tibi pendeat hamus:
Quo minime credis gurgite piscis erit.

loxenus cum Antigono macedonū p̄cipe Antagoras rhodius: & aratus solensis. Ennius emeruit
Q. Ennius in calabria Rudias: ut est auctor Strabo: & Mela: p̄tiam habuit Silius in. xii. de eo ita scribit. Miserunt calabri: rudias: genuere uetusta: Scripsit primū apud latinos uersu heroico anales: ut Gellius refert: quibus bella italia cecinit: & scdm bellum punicū in gratiā Scipionis Carmine minus polito: nam ingenio ualuit: sed arte caruit: ut cecinit. Oui. Aphricanū maiore mirifice dilexerat quo multis muneribus donatus est: cum Scipione asiatico in asiam p̄fectus est: & cū Fuluius nobiliore in aetolia: post septuagesimū annū: ut scri. Eusebi. perit morbo aticulari: quem nimio uino contraxerat: Sepultus fuit in Scipionis monumento uia appia: ut et Cice. testat: scribit et ply. priorē africanum. Q. Ennii statuam sepulchro suo posuisse: uiuens sua uirtute donatus ē pulcherrimis hortis. Fuit & paulo post alter Ennius Tarētinus qde l̄tis syllabis & metris libellū edidit: & uolumina de augurandi disciplina. Contiguos pœne: pœne ultimam hēt breuē apud Vergiliū eo uersu pœne simul tecū sola: Ennius in montibus ortus Contiguus poni scipio magne tibi: ut sit sensus: Ennius natus non in celeberrimis

Q. Ennius

urbibus sed in montibus calabriæ propria uirtute meruit tumulari In scipionis sepulchro nam q̄ hor-
tos Ennius accepit ob artem poeticâ uicinos scipionis hortis nusq̄ legit. Ilias opus Itados: quod
Home. in. xliii. libros digessit. Quis danaem nosset: Aeneas argiuorum rex unicâ habens filiâ Da-
naen ut Laetan. scribit: Accepit se periturâ manu eius q̄ ex filia nasceret. unde fillâ in turri clausit: sup-
piter in aurâ uersus ex tegulis in gremium puellæ decidit: p̄gnantq̄ facta est: q̄d pater intelligens in ar-
cam clausam in mare abiici iussit: illa in italiam delata inuenta a piscatore cum Perseo: quem enixa fue-
rat & oblata regi ab eo uxor accipit: cum qua
etiam Ardeam cōdidit: auctore Seruio. Inq̄
sua turri: sic etiâ Horatius. Inclusam Danaen
turtis ænea. robustaq̄ fores: & uigili canu.
Sæpe canes frustra Venatoris exēplo docet fœ-
minas plærumq̄ amatores inuenire: quos nō
grūt cadit in rætla nullo agente. Quid min⁹
andromede: nunq̄ inq̄ sperabat Andromede
auxilium. Persei fabula supius dicta est. Fu-
nere sæpe uiri ut queritur: sæpe numero puel-
la marti mortem deplorâs in funere: uirū ali-
um inuenit. Solutis crinibus de more plorâ-
rium in funere: id etiâ fieri solebat: quum in ad-
uersis deos orabât. Verg. Interea ad tēplū nō
æque palladis ibât crinibus iliades passis: & Li-
uius: Strata passim matres crinibus tēpla uer-
rentes: ueniam irarū cœlestium: sineq̄ pesti ex-
poscunt. Sed uitate uiros: molles & cinædos
dicit. In statione comas: ex corā snia qui dice-
bât comatos oēs cinædos esse. Et in nulla sede
morat̄ amor: q̄ sunt instabiles. Plures uiros:
q̄ eum tanq̄ mollē petât. Troia maneret: do-
cet puellas Priami exemplo nō adolecētibus
credēdum esse: sed maiorib⁹ natu. Præceptis
Priami: q̄ inuadebat reddēdâ cē Helenâ. Per-
q̄ aditus tales. p̄ speciem fictis amoris. Lucra
pudenda petūt: simulant se uos amare: sed nil
altud a uobis petūt: q̄ dedecus uestrū. Liquei-
do nardo: nardinū unguētū; alio nomine: Ply-
nius Foliatum appellat: q̄d unguentari: ex spi-
ca nardi celebrant laudat syriacum a plynio.
Nascebatur et Nardus in cilicia radice nigra:
& odorata: ut est auctor Dioscorides: unde spi-
cam cilicam in fastis appellat Ouid. Nec bre-
uis in rugas: nec qui oestis rugas industria loca-
tas astringit tanq̄ mollis. Fila tenuissima: ex
tenui lana. Et uratur: & angat q̄ nō possit ue-
stem tuam furari. Voce boante: clamante
Has uenus uenerem genitricem intelligit: de
qua dictū est in primo. Appladesq̄ deæ: con-
cordiam Pallada. Pacem & uestam intellige
ab aqua appia: quæ in forum cæsaris deducta
erat cognominata: q̄d hęc tēpla ad forū
cæsaris cēnt: ex papinio & Martiale intelligitur.
Sunt quoq̄ nō dubia: sūt quædam mulieres
quæ habentur infames: q̄ amantes decipere so-
leant. Crimen amantis habet: q̄ alios deci-
piunt: ut ipsæ quodq̄ ab amantibus deceptæ sūt
Cecropides: athenienses puellæ a rege cecro-
pe: per quas oēs alias designat. Iuranti theseo: uiro perfido: ut fuit Theseus qui Artadnam reliquit.
Quos faciet testes quos testes amplius adhibebit. Fecit & ante deos: antea deos adhibuit testes:
& tamen fide uiolauit. Thesei criminis hæres id et in epistolis ei phyllisita exprobrat. De tãta re-
turba factisq̄ parētis. Sedit ingenio cresta puella tuo. Nulla relicta fides: q̄a nulli sunt amplius dii:
p̄ quos iuret. Illa pōt uigiles q̄ aliquo mūere pmissas noctes negabit. audebit et uiolare: sacra uestæ

Nardi
nū un-
guentūSpica cili-
caappiades
deæ

LIBER TERTIUS XXXVIII
& Idis & necate utri ueneno. Vigiles flammæ inextinctæ igne: q̄ in templo ueste seruabat: cuius
rei cām assignat Plutar. in camillo his uerbis: a Numa. n. tege tanq̄ oium principū cēt: q̄ is uenerari ignis
institutum est. nam nobilissimū quoddam existit ignis in ipsa natura & motio q̄dam est: uel cum mo-
tione totius generatio. Alta uero materia: quæ calore uacat ociose: Ignauiterq̄ iacēs: & cadaueri simi-
lis ignis uirtutē tanq̄ aliam cupit: & paulatim suscepto igne ad agendum quid: uel patiendum uertitur
Numa Pōpilius uir curiosus: ac sapiētissimus: q̄ in colloquium cum musis p̄ sapiētiam ueniebat: rōne
quadam philosophia: motus hūc seruari: cu-
stodiriq̄ p̄petua uigilia ne corrūperet uoluit
tanq̄ æterna uirtus eēt: quæ oia seruaret: taliaq̄
cām refert Ouidius in fastis. In eodem uestæ
templo: ut testis est Plutarchus: fama fuit tro-
ianum illud palladium: q̄d in italiam æneas
asportauerat residere. Inachis inachi fi-
lla. Capere sacra: sacra diripere. Mistra aco-
nitarconita temperata. Est enim Aconitū: q̄
herba oium ueneno: & occisina: q̄ tactis gen-
talibus foemini sexus alium: eodez die in-
fert mortē: quo mō Calphurnius Bestia uxo-
res necauit. Fabulæ narrare aconitū e spu-
mis cerberi canis natum extrahēte ab inferis
Hercule. Cicuta quoq̄ herba uenenum est:
publica atheniensium pœna inuisa: ut docet
Plynus. Propius consistere: ea dicere: quæ
magis ad uiros: q̄ ad foeminas prinēt quod fa-
cere uisus eēt: q̄d dixit foeminas accepto mu-
nere nunquā coitum negaturas. illas enim &
astartia & propria libidine corrūpi posse desi-
gnauit. Admissis equis: materia semel susce-
pta dando. scilicet a fœminis cōtra uiros.

Et capere ex templis inachi sacra tuis.
Et dare mista uiro tritis aconita cicutis.
Accepto uenerē munere siqua negat.
Fer anim⁹ p̄pius cōsistere. supprime habenas
Musa: nec admissis excutiare rotis.
Verba uadum tentēt ab ignis scripta tabellis
Accipiat missas apta ministra notas.
Inspice: quodq̄ leges: ex ipsis collige uerbis:
Fingat: an ex animo: sollicitusq̄ roget.
Postq̄ breuē rescribere morā. mora semp amā-
Incitat: exiguū si mō tēpus habet
Sed neq̄ te facilem iuueni p̄mitte rogantū.
Nec tamen edure quod petit ille nega.
Fac timeat: speretq̄ simul: quotiesq̄ remittes
Spes magis hūc ueniat certa minorq̄ metus.
Munda sed e medio cōsuetaque uerba puellæ
Scribite: sermonis publica uerba placent.
Ah quoties dubiis scriptis exarsit amator:
Et nocuit formæ barbara lingua bonæ.
Sed quoniam quis uitæ careatis honore:
Est uobis uestros fallere cura uiros:
Ancille puerique manus ferat arte tabellas
Pignora nec iuueni credite uestra nouo.
Vidi ego palētes isto terrore puellas
Seruitium miseris tempus in omne pati:
Perfidus ille q̄dem: qui talia pignora seruat:
Sed tamē ætnei fulminis instar habet.
Iudice me fraus est cōcessa repellere fraudem
Armaq̄ in armatos sumere iura sinūt.
Ducere cōsuecat multas manus una figuras
Ah pereant per quos ista monenda mihi:
Nec nisi delectis tutum est: rescribere caris.
Nec teneat geminas una tabella manus.
Foemina dicatur scribentis semp amator.
Illa sit in uestris: qui fuit ille notis.
Sed licet a paruis animum ad maiora referre:
Plenaq̄ curuato pandere uela sinu.
Perinet ad faciē rabidos compescere mores.
Gandida pax homines. trux decet ira feras.
Ora tument ira. nigrescūt sanguine uenæ.

quadam philosophia: motus hūc seruari: cu-
stodiriq̄ p̄petua uigilia ne corrūperet uoluit
tanq̄ æterna uirtus eēt: quæ oia seruaret: taliaq̄
cām refert Ouidius in fastis. In eodem uestæ
templo: ut testis est Plutarchus: fama fuit tro-
ianum illud palladium: q̄d in italiam æneas
asportauerat residere. Inachis inachi fi-
lla. Capere sacra: sacra diripere. Mistra aco-
nitarconita temperata. Est enim Aconitū: q̄
herba oium ueneno: & occisina: q̄ tactis gen-
talibus foemini sexus alium: eodez die in-
fert mortē: quo mō Calphurnius Bestia uxo-
res necauit. Fabulæ narrare aconitū e spu-
mis cerberi canis natum extrahēte ab inferis
Hercule. Cicuta quoq̄ herba uenenum est:
publica atheniensium pœna inuisa: ut docet
Plynus. Propius consistere: ea dicere: quæ
magis ad uiros: q̄ ad foeminas prinēt quod fa-
cere uisus eēt: q̄d dixit foeminas accepto mu-
nere nunquā coitum negaturas. illas enim &
astartia & propria libidine corrūpi posse desi-
gnauit. Admissis equis: materia semel susce-
pta dando. scilicet a fœminis cōtra uiros.
Verba uadum tentēt: uerba ad te scripta ab
amantem tuum sollicitent. sic & in primo
Cæra uadum tentet raris infusa tabellis. Edu-
re: ualde dure. Quauis uitæ careatis hono-
re quis sitis infames. Uestra pignora: uestras
litteras. Nouo iuueni. Sed tamen ætnei:
nou⁹ inquit amator litteras amicæ seruat: qui
b⁹ tanq̄ fulmine uratur i puncta amicarum met-
eni semper: ne iratus amator illas marito ostē-
dat. Fulmen autem iccirco ætneum appella-
tur: quoniam uulcano fulminū fabricatori mōs
ætne sacer est: ut Solinus scribit: uel a utcinite-
te. Docet. n. Seruius Vulcanum inter sparem
& ætneam officinā habere: unde Vergilius di-
xit Antra ætnea sonant: Est concessa. e puel-
lis data. Repellere frandem: amantum. s.
qui amicæ litteras seruauit: ut eo timore serui-
tium patiantur. Multas figuras: multa & disti-
milia elemēta: & litteras. Per quos quoq̄ cā
hęc moneo: Nisi delectis caris: nisi delectis
amantum litteris. Geminas manus: tuam
& amantis epistolam. Foemina dicatur foemi-
na in litteris appellet se noie amatoris. Illa
sit in uestris: amator scribens se amicum dicat
Qui fuit ille: quem admodum amica ap-
pellauit se nomine amatoris.

Aconiti

Cicuta

Fulmen
ætneus

Angue gorgoneo: serpente Medusæ gorgonidum reginæ cuius capilli in angues mutati sunt: ut dictum est: Gorgonum autem gens: ut Diodorus scribit: occidentem uersus sita erat in extremis orbis finibus: aduersus quam Perseus haud paruo certamine bellum gessit: tanta fuit earum mulierum uirtus: uel potentia: Insulam quam incolere Hesperiam uocant: quæ ad occasum sita sit, Gorgonidas tradunt quum uires auxissent. iterum a Perseo iouis filio expugnatas: quæ eam esset regina Medusa. Postremo ab hercule & eas: & amazonum gentem fuisse deletas. Sunt qui Gorgones ab agilitate dictas putant: ἄγρογος enim agilem significat. I procul hic dixit. sceminas intumescere minime debere exemplo palladis ostendit: quæ quum tibi in inflasset genas: quæ uidisset tumescere: tibi abiectæ ipsa apud Ouidium in fastis ita dicente. Prima rebrato parata flamina buxo: ut daret effecti tibi longa sonos uox placuit: faciem liquidis referentibus undis. Vidit: & uirgineas intumuisse genas: Ars mihi non tanti est. ualeas mihi tibi dixit. Excipit abiectam cespite ripa suo. Inuetam satyrus primū mirat & usum Nescit & statam sensit habere sonū. Ea igitur tibi: postmodum usus est maris id quod ostendit Pausanias scribens athenis fuisse Mineræ statuam: quæ maris silentium uerbis cedat quoniam tibi suscipat quas ipsa abiectas uolebat quæ rem significat est Ouidius in sexto met. eo uersu. Quem tritoniaca latous arū dīne uictu: affectu poena in quo enarrando plerique: ut in aliis multis: allucinantur. Comibus oculis læto aspectu. Innuet: nutum facit. Puer ille: capido. Rudibus sagittis: leuibus stimulis: quibus mutuo conciliant amatores Tegmessam diligit aiax: quæ mœsta erat. Nos illare populom nos ex illari turba lætam est scemnam uolumus. Nunquid ego te andromache: Andromache quoque uxor Hectoris: mœsta erat. Lux mea: uerba sunt quibus amatores utitur unde Propertius cynthiam crebro uitā: aut lucem appellat. Quis uetat huius rei exemplum sumere a Tegmessa & Andromache ad mulieres ex uulgo: quasi designet cuiuslibet conditionis scemnam si sit mœsta non placere. Nec nomē p̄mittisse ductis: nec huius rei ob stare quod illa dux fuerit: in qua tristitia regitur: p̄inde ac si diceret: quæ natura tristis est: non modo in rebus bellicis: sed et ueneris semper mœret Dux bonus: quæ tegmessa & Andromache mœstæ erant: & horridæ iclreco altera: Atax p̄fecit centum equibus. Alteram Hector signa miliaria iussit tueri: hoc est pedestres copias ducere. Causam diētiscam puellæ: Cithens autem relatiuū est patroni. Nemesi: Tibullus Delia & Nemesim amauit dicente Ouidio in elegia: in qua deslet Tibulli mortē. Sic Nemesi longum: sic Delia nomē habebit. Alter cura recens: altera primus amor: Cynthia Propertius amica. Eam Hostia appellatam fuisse scribit Apuleius in magia. Vesper: occidentalis plaga. Lycoris: galli poetæ amica: Ouidius. Et sua cum gallo nota Lycoris erit. Eam cithereidē appellatam fuisse Seruius scribit. Nostra corinnat: cōstina: duæ fuerunt. Altera thebana: quæ scripsit epigramata: & Lyrica poemata: de qua Propertius. Et sua cum antiquæ committit scripta corinnæ. Altera Thespiæ: quæ a quibusdam corinthia dicitur. Ouidius. auicam suam Corinnā appellauit: ab eruditione & forma elegantiā: de qua ipse alibi ita scribit. Mouerat ingenium totam cauta per urbem Nomine non

Pallas
tibi abiect.

Delia
Nemesi
Cynthia
Hostia
Lycoris
citheris
Corinna
duæ

Lumina gorgoneo sauius angue micat.
I procul hinc dixit: non est mihi tibi tanti
Ut uidit uultus pallas in amne suos.
Vos quoque si media speculū spectetis in ara:
Cognoscat faciem uix satis ulla suam
Nec minus iu uultu dānosa superbia uestro:
Comibus est oculis aliciendus amor.
Odimus immodicos experto eredit fastus.
Sæpe tacens odii semina uultus habet.
Spectantem spectantem ridenti molia ride.
Innuet acceptas tu quoque redde notas.
Sic ubi prælusit rudibus puer ille sagittis.
Spicula de phœtra promit acuta sua.
Odimus & mœstas tegmessam diligit aiax.
Nos ilarem populom scemina læta caput.
Nunquid ego te andromache: nec te tegmessa ro-
Ut mea de uobis altera amica foret. (garē
Credere uix uideor nisi cogat credere partus:
Vox ego cum uestris concubuisse uiros.
Scilicet aiaxi mulier mœstissima dixit.
Lux mea: quæque solēt uerba iuuare uiros.
Quis uciat a magnis ad res exempla minores:
Sumere: nec nomen peritumisse ducis:
Dux bonus huic centum commisit iure regendos.
Huic equites illi signa tuenda dedit.
Vos quoque de uobis quæque erit apte iusum.
Inspicite: & certo ponite quæque loco:
Munera det diues: ius qui p̄fitebit: adsit:
Facundus causam sæpe clētis agat
Carmina quæ facimus: mittamus carmina tantum
Nam chorus ante alios aptus amare sumus
Nos facimus placidi lautæ præconia formæ.
Nomē hēt nemesi: cynthia nomē habet:
Vesper & eam nouere Lycorida terra.
Et multi: quæ sit nostra corinna rogant.

Et sua cum gallo nota Lycoris erit. Eam cithereidē appellatam fuisse Seruius scribit. Nostra corinnat: cōstina: duæ fuerunt. Altera thebana: quæ scripsit epigramata: & Lyrica poemata: de qua Propertius. Et sua cum antiquæ committit scripta corinnæ. Altera Thespiæ: quæ a quibusdam corinthia dicitur. Ouidius. auicam suam Corinnā appellauit: ab eruditione & forma elegantiā: de qua ipse alibi ita scribit. Mouerat ingenium totam cauta per urbem Nomine non

uero dicta corinna mihi. Lectus & umbra: amor & iocundum: aut scribendi locus. Sed facile hæret mus: facile amorem capimus. Valido æstu: potentil amore. Ab arte placidata studis poeticis. Studio: ingenius artibus. Est deus in nobis. Idem est ostēdit Plato de furore poetico his uerbis. Non enim arte sed diuina uis ista dicunt. Nam si de unoquoque istorum per artem recte loqui sciret: de ceteris quoque omnibus idem possent: ob hanc uero causam deus illis mentem subripit: ipsi tanquam ministris utitur: oraculorumque nunciis: & diuinis uatibus: ut nos qui audimus: percipiamus non eos esse: qui tam digna referunt: quum suæ mentis compotes minime sint. Sed hæc deum loquitur & per istos nobis hæc inclamare: unde non im merito Ennius sanctos poetas appellauit: ut scribit Cicero pro archia. Sunt & commertia poetæ cœlestis: sunt & negoda: seu societates cœlestis. Nam (ut etiam Plato docet) Homerus non de aliis rebus agit quam de his: quæ & alii poetæ tractant: nonne multa quæ ad bellum pertinent & quæ ad consuetudines bonorum inuicem. & malorum priuatorum atque opificum attinent enarrauit? Et de his quemadmodum secum inuicem & cum hominibus uersantur: de quibus cœlestibus passionibus: progressibus. Item quæ apud inferos sunt deorumque: & heroum generationes cœclit. Commertium autem proprie dicitur commutatio mercium: Lilius lib. iiii. Superbe a faminibus: qui Capuam habebant cum masque legati prohiberi commercio sunt. Hic accipitur pro societate. Lilius. Aut quo lingua commercio quem ad cupiditatem descendit exciussit: & Silius: Pacem seruât commercia culpæ. Viso casse: cognitis in si suis. Qui nuper sensit habenas: qui nondum est domitus. Comparibus frenis: æquis habenis: Artificemque: æquū domitū accipe ex quo designat nouum amatorem uiso casse celerius aufugere: quæ ueterem: & qui domitū ab amica. Ideo limes: eadem uia. Nec stabiles animos annis militum amoris duo genera esse docet. Alterum iuuenum. Alterum maiorum natu: quæ aut cum utroque agendū sit designat eleganter Ouidius. Cingenda est munimenta est. Altis sepius: ne rinalis ingrediatur. Non bene cum sociis regna: sic & Lucanus. Omnisque potestas impatiens consortis erit. Tyroni: nouo militi amoris. Franget postestam: læta lanua: dicit. Raptus capillus: lanati crines ab amate. Humida tæda: mada facta: uel uiridi. Certior hic amor est: in maioribus natu amor est certior. Breuis & fecundior ille: illum dicit qui est in iuene. Carpente poma fructum colligite o puellæ a iunioribus antequam discedant a uobis iuueni amatori. Portas reserabimus hosti: reconcillabimur amanti & eum antea ex clusum introducemus. Ut sit in insida: ut ostē datis eum amare: quum tamen ei sit insida. Ut sit fidelis uobis adhibeatur fides.

Deus in
poetis

poetæ
habent
commer-
cia cum
diis

Comer-
cium

Adde: quod insidia sacris a uatibus absunt:
Et facit ad mores ars quoque nostra bonos.
Nec nos ab initio. nec nos amor urget habendi.
Contempto colitur lectus & umbra foro.
Sed facile heremus: ualidoque purimur æstu:
Et nimium certa scimus amare fide.
Scilicet ingenium placida molliet ab arte.
Et studio mores conuenienter eunt.
Natibus aoniis faciles estote puellæ:
Numen inest illis: pieridesque fauent.
Est deus in nobis: sunt & commercia cœlestis:
Sedibus æthereis spiritus ille uenit.
Ad octis precium scelus est sperare poetis:
Me miserum scelus hoc nulla puella timet.
Dissimulate tamen: nec prima fronte rapaces
Este: nouus uiso casse resistet amans:
Sed neque rector equū quæ nup sensit habenas:
Comparibus frenis artificemque regit.
Nec stabiles animos annis: uiridēque iuuentam
Ut capias: idem limes agendus erit.
Hic rudis. & castris nunc primū notus amoris
Qui tetigit thalamos præda nouella tuos.
Te solam norit: tibi semper in hæreat uni.
Cingenda est altis sepius ista seges.
Effuge riuale: uinces dum sola tenebis.
Non bene cum sociis regna uenitque manēt.
Ille uetus miles sensim & sapienter amabit.
Multaque tyroni non patienda feret.
Nec franget postes: nec sauis ignibus uret:
Nec domina teneras appetet ungue genas.
Nec scindet tunica sue suas. tunica sue puellæ.
Nec raptus flendi causa capillus erit.
Ista decent pueros ætate & amore calentes
Hic fera composita uulnera menre feret:
Ignibus hinc lentis utetur: ut humida tæda:
Ut modo montanis silua recisa iugis.
Certior hic amor est: breuis at fecundior ille,
Quæ fugiunt celeri carpente poma manu.
Omnia tradent: portas reserabimus hosti.

g iii

Quod datur ex facillit non semper intromittendum esse dicit amorem: ne quod ex facili dederis contemptum partat raritas enim conciliat rebus admirationem. Dulcia non ferimus: uiril aspersionatur quod facile consecuntur. Renouamur: ardentes reddimur in amando. Suis uentis: nimium secundis. Dicat tibi sanctorum artem: excludat sanctorum. Pugnatur acutis: uis uxores uestris uiris diffici-les. Meis telis: meis his preceptis. Quin peratiquin ardentior siam in amanda uxore.

Dum cadat in laqueos: donec capiatur amore uestro: & teneatur strepitus. Postmodo riualem: docet quid seruandum sit ab amica: posteaquam diu amator cum ea uersatus fuerit. Senescet amor: fiet debilitior. Referato carcere: apertis carceribus: unde equi erumpunt. Exinctos ignes: amores remissos. Suscitatur: accendit: unde & Terentianum illud. Amantium ira amoris reinegratio est. Causa tamen nihilum: uidentum esse ait: ne aperte uideat amator ab amica riualem introduci.

Pluraque sollicitus: credat magis id ita esse: quicquid quam habeat. Ficti serui: qui si mulier a marito custodienda uxori prepositus. Incitet: si mulier amatorem ad amandum. Ut sit liberior thaidæ: quæ metu simulabat phædrum excluderet a Thrasone paphilam dono acciperet: ut apud Terentium in eunucho. Admitte: amantem recipe. Ad miscenda tamen: in eo timore est tamen occulte ueneri indulgendum. Qua uaser eludis: docet decipiendum esse maritum: & custodem uxoris. Rara sit custodia: existimet se uxor habere custodes. Hoc decet: uirum timeri ab uxore: uel nuptam habere custodes.

Vindicta Te quoque seruati: libertina: foemina docet posse custodes fallere. Et ar uindicta uirga: quæ serui libertate donabantur a prætoribus. Vindictio appellatur: Lilius docet. Quot fuerant argo lumina centum enim oculos habuit Argus: quos caudæ pauonis in uno collocauit.

Verba dabis: decipies. Sumenda aquæ: haurienda aquæ. Quam possit solea: quam lfas possit calcis celare. Sub pede uicito: sub calceo induto. Bladas notas lfas amatorias.

Ut sit in infida prodicione fides.

Quod dicitur ex facili: longum male nutrit amor:

Miscenda est latis rara repulsa iocis.

Ante fores iaceant: crudelis ianua clament.

Multraque summisse: multa minanter agant.

Dulcia non ferimus: succo renouamur amaro.

Sæpe petit uentis obruta cymba suis.

Hoc est uxores quod non parant amari.

Conueniunt illas cum uoluerit uiri.

Claude fores: duro dicat tibi ianitor ore.

Non potes: exclusum te quoque tanget amor.

Ponite iam gladios hebetes: pugnetur acutis

Non dubito telis quin pellat ipse meis

Dum cadit in laqueos capto quoque nup amato:

Solum se thalamos speret habere tuos.

Postmodo riualem: paritaque foedera lecti

Sentiat: has artes tolle: senescet amor.

Tum bene fortis equo referato carcere currit:

Quam quos pretereat: quosque sequat habet.

Quælibet extinctos iniuria suscitatur ignes

En ego confiteor. non nisi læsus amo.

Causa tamen nimium ne sit manifesta doloris:

Pluraque sollicitus quæ sciat cæ putet.

Incitet & ficti tristis custodia serui.

Et nimium duri cura molesta uiri.

Quæ uenit exuto minus est accepta uoluptas:

Ut sis liberior thaidæ finge metus.

Quam melius foribus possis admitte fenestra.

Inque tuo unctu uerba timentis habe.

Callida profiliat dicatque ancilla: perimus:

Tu iuuenem trepidum colibet abde loco.

Admiscenda tamen uenus est secreta timori:

Ne tanti noctes non putet esse tuas:

Qua uaser eludi possit ratione maritus:

Quaque uigil custos: præteriturus eram:

Nupta uirum timeat rata sit custodia nuptæ.

Hoc decet: hoc leges: iusque pudorque iubent.

Te quoque seruari modo quam uindicta redemit.

Quis ferat: ut fallas ad mea sacra ueni.

Tot licet obseruè: modo sit tibi grata uoluptas:

Quot fuerant argo lumina: uerba dabis:

Scilicet obstabit custos: ne scribere possis:

Sumenda dabitur quam ubi tempus aquæ:

Conscia tergum præbeat: quo uice chartæ ad amantem scribas. Fallet & humiduli Docet lini uiridis succo posse amicam etiam tuto scribere ad amantem. Acumine lini humiduli. acuta auena uiridis lini qua scribebant amantes: postea carbonis puluere tactæ litteræ: legebantur. Affuit acrisio: Custodes falli posse docet exemplis. Seruandæ puellæ: Danaen dicit: quam patet Acrisius in turri ænea clauerat. Fecit auum: quæ Danae eius filia ex Ioue per seum sustulit. Tot in urbe theatra: Tria theatra simul & Amphitheatrum scribit Strabo fuisse eo campo: qui campo Martio adiacet: quibus in locis poterit esse puella sine custode. Quam spectet iunctos: Quam aspiciat ludos romano: de quibus in primo diximus.

Conscia quam possit scriptas portare tabellas:

Quas tegat in tepido fascia lata sinu:

Quam possit solea chartas celare ligatas:

Et uincto blandas sub pede ferre noras.

Cauerit hoc custos: pro charta conscia tergum

Præbeat: inque suo corpore uerba feras

Tuta quoque est fallitque oculos e lacte receti

Littera: carbonis puluere tange leges.

Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini:

Et feret occultas pura tabella notas.

Affuit acrisio seruandæ cura puellæ.

Hunc tamen illa suo crimine fecit auum.

Quid faciet custos: quæ sint tot in urbe theatra:

Quam spectet iunctos illa libenter equos.

Quam sedeat phariæ sistris operosa iuuenæ:

Quoque suæ comites ire iubentur: eat:

Quam fuget a tepidis oculos bona diua uiroque:

Præter quos: si quos illa uenire iubet,

Quam custode foris tunicam seruandæ puellæ

Celent furtiuos balnea multa iocos.

Quam quoties opus est fallax ægrotet amica:

Tollat & in lectum quemlibet illa suum:

Nomine quæ doceat quid agat adultera clauis

Quasque petes non det ianua sola uias.

Fallitur & multo custodis cura lyæo:

Illæ uel hispano lecta sit uua iugo.

Sunt quoque quæ faciunt altos medicamina sonos.

Vistaque læthæra lumina nocte premant.

Nec male delitiis odiosum conscia tardis

Detinet & longa iungitur ille mora.

Quid iuuat ambiguas preceptaque puæ monere:

Quam minimo custos munere possit emi

Munera (crede mihi) placant hoiesque deosque.

Placatur donis iuppiter ipse datus. (det

Quid faciet sapiens? stultus quoque munere gau-

set: quibus in locis poterit esse puella sine custode. Quam spectet iunctos: Quam aspiciat ludos romano: de quibus in primo diximus.

Quam sedeat phariæ. Sacra Isidis dicit: quæ ægypto romam translata fuerunt: dicente Luciano: Nos in templo tuam romana accepimus: ea autem celebrabantur a romanis mulieribus castimonia multorum dierum. Phariæ iuuenæ. Isidis: quæ in uaccam mutata ab Isis. ægyptiis colebatur. Eâ lunam esse scribit Dioscorus: cuius sacerdotes lineis uelamentis utebantur: ut scribit Apuleius: Unde in primo

Quidius Isim appellauit deam linigeram. Operari perosa. dans operam: Est enim operari alicui rei operam dare: Propertius: Cynthia iam notes est operata decem. Sistris: Sistrum crebra agitatione argutum erat multis crepitaculis circumsonantibus: Unde Papinius id multum sonum appellauit: Apuleius in undecimo metamorphoseos scribit ærets atque argæteis: im-

mo uero aureis etiam sistris argutum tinnitum constrepentes. Suæ comites: aliæ matronarum: Quam fuget: quæ expellat. Oculos uiro-

rum: Nam sacris bonæ deæ non licebat uiros interesse. Propertius. Sacra bonæ maribus non adeunda deæ. Præterquam si quos. præter amantes: qui ad hæc loca se conferebant: Ut antea dictum est. Quam custode foris: in bal-

neis quoque dicit posse amantem cum amica furtim iocari. Aegrotet. simul et se male ualere. Adultera clauis. externa clauis: qua adultera si altera facta: Sicut adulteriam monetam clauis appellamus: Quam indocti falsam dicunt: adulteria & Apuleius Auctorem adulterinum uocat: moneta

Adulteram etiam mulierem appellamus quæ adulterium committit. Nomine quæ doceat. aut nomine adultera hoc est quam appellamus adulteram: aut doceat nomine ipso quo alteram factam significari diximus: quasi & ipsa possit nobis furtim ianuam recludere. Iana sola: quia sunt & fenestræ. Illa uel hispano lecta sit uua iugo. Laetana prouincia est Laetana

hispaniæ: quæ uinum pessimum mittebat: uinum Martialis. A caupone tibi sex laetana petatur uinum potes inquit Ouidius. multo uino uel pessimo laetana nitori somnum induceret: aut certe optimo uino quod etiam nascebatur in hispania lanuæ pre-

fectum euincendum esse dicit: Nam Ply-

nus scribit in Hispania lusitana uina copia nobilitari: Elegancia uero Tarraconensis: atque laurone
 sia: & Balearica ex insulis conferuntur italia primis. Sunt quoque quæ faciunt: Medicamina esse di-
 cit quibus possint puellæ custodes somno afficere. Latæ nocte: obliuoso & profundo somno
 quem aquæ lethæ inducunt. Vergilius. Ecce deus ramæ in lethæo rore madentem: Vique sopora-
 tum stygia super utraque quassat. Tempora: Quæ minimo cussid etiam docet Apuleius libro no-
 no metamor. de quodam Mymece. Quæstus etiam. Admonet metuendas esse æquales: ne amato-
 res relicta amica illas amēt. Et lepus hic. hæc
 præda. Hæc quoque quæ præbet lectum:
 Metuendam quoque esse eam dicit: quæ tibi
 locum præbuit ubi cum amatore colisti. Me-
 cum non semel illa fuit. eam enim compressit:
 quod item poterit fieri a tuo amatore. Vicē
 dominæ: quia cum illa rem habui loco domi-
 næ. In hostem mittor: aperiendo consultum
 foeminis quæ tanq̄ hostes uiris insidiantur.
 Aperto pectore patris & nudis consilii. Vi-
 derit utilitas: quasi dicat post habenda est utili-
 tas hominum præceptis: quæ foeminis dam-
 Lemniadum gladios: artes muliebres: quibus
 contra uiros utuntur tanquam gladiis lemnia-
 des: quæ una nocte uiros trucidarunt. Do-
 lor & de pellice fictus: quæ uir amore alterius fo-
 minæ teneatur. Et laniet digitis. prælia puel-
 larum cum amantibus designat. Horati. Nos
 prælia uirginum Sectis in iuuenes unguibus
 acrium. Procris erit. Procridis Erichthei athe-
 narum regis filiz fabulam narrat: quam etiam
 in septimo metamorphoseos plenius exequi-
 tur. Florentis hymeti. uestitur enim semper
 floribus Hymetus mons attice melle celebra-
 tus: & effensione marmorum: ut Strabo scri-
 bit. unde Plynus scribit: columnas quattuor
 hymeti marmoris ad scenam ornandam ad-
 uectas fuisse. Rosmaris. Rosmaris etiam a
 Plynio sybanotis appellatur. Et Laurus. Lau-
 rus (ut Diodorus docet) ab Apolline inuen-
 ta est: ob idque ei consecrata fertur: Trium-
 phis dicata erat: gratissima lanitrix domibus
 Cæsarum atque pontificum: dicente Ouidio
 in metamorphoseos Tu ducibus lætis aderist
 quæ læta triumphum Vox canit: & longas ul-
 sent capitolia pumpas: Postibus augustis ea-
 dem fidissima custos Ante fores stabis: medi-
 amque tuebere quercum: & in tristibus. Cus-
 tamen apposita uelatur ianua lauro: Cingit &
 augustas arbor opaca comas: An quia perpe-
 tuos meruit domus ista triumphos. An quia
 leucadio semper amata deo: Ipsa uel q̄ festa est
 an q̄ facit omnia festa: Quam tribuit terris
 pacis an ista nota est: Vique uiret laurus sem-
 per: nec fronde caduca Carpitur: æternum sic
 habet illa decus: Cur autem lauro in trium-
 phis honos fuerit: docet Plynus libro deci-
 mo quinto. Nigraque myrtus: myrtus ar-
 bor est ueneri dicata. Vergili. Formosæ myr-
 tus ueneri: Eius genera tria prodidit Caros: Cæcidam: Nigram: Coniugalē: hæc postrema ita appellat
 q̄ coniugis dicata sit: & a græcis Agla dicitur: Catullus: Floridæ uelut eniteis Myrtus agla ramulis.
 Et densum foliis buxus: laus est arboris: quæ q̄to est densior foliis: tæto pulchrior uidetur: & topiari

procridis
 Fabula
 hymetus

rosmaris
 seu liba-
 notis lau-
 rus

Myrtus
 & ei⁹ gna
 Buxus

Ipse quoq̄ accepto munere mitis erit.
 Sed semel est custos longū redimēdus i æuū.
 Sæpe dabit dederit quas semel ille manus.
 Quæstus erā: nēmini metuēdos esse sodales:
 Non tangit solos ista quærela uiros.
 Credula si fueris: alia tua gaudia carpent.
 Et lepus hic aliis exagitatū erit.
 Hæc quoq̄ q̄ præbet lectum studiosa locūq̄:
 Crede mihi: mecum non semel illa fuit.
 Nec nimium uobis formosa ancilla ministret
 Sæpe uicem dominæ præstitit illa mihi.
 Quo feror insan? qd aperto pectore i hostē
 Mittor: & indicio prodor ab ipse meo.
 Non nauis aucupib⁹ monstrat qua pte petat.
 Non docet infestos currere cerua canes.
 Viderit utilitas. ego cœpta fideliter edam.
 Lemniadum gladios in mea damna dabo.
 Efficite (& facile est) ut nos credamus amaris:
 Prona uenit cupidis in sua uota fides.
 Spectet amabilius iuuenē: & suspiret ab imo
 Foemina: tam sero cur ueniatq̄ roget.
 Accedat lachryme: dolor & de pellice fictus:
 Et laniet digitis illius ora suis
 Iam dudū persuasus erit: miserebitur ultro.
 Et dicet: cura carpitur ipsa mei.
 Præcipue si cultus erit: speculoq̄ placebit:
 Posse suo tangi credat amore deas.
 Sed te (quæcūq̄ es) moderate iniuria turbet
 Nec sis audita pellice mentis inops.
 Nec cito credideris: quātū cito credere lædat:
 Exemplum uobis non leue procris erit.
 Est pbe purpureos colles florentis hymeti
 Fons sacer: & uiridi cespite mollis humus.
 Silua nemus nō alta facit. tegit arbut⁹ herbæ:

operi magis apta: Buxus autem plurima nascebatur in cytoro monte paphlagoniæ. ut S. linus scri-
 bit: Vergilius: & iuuat undantem buxo spectare cytorum: Buxus etiam plurima nascebatur in pyre-
 neis montibus: ac berecynthio tactu ut Plynus docet. Fragileq̄ mirycæ: Mirycæ (ut Seruius scribit cythorus
 uirgulta sunt humilima: Vergilius. Nō omnes arbuta iuuant humileq̄ mirycæ: Scribit Plynus Mi-
 ricem fruticem nasci in italia: & Tamaricem ab aliis appellari. Nec tenues cytisi. Cytisus frutex est mi-
 ris laudibus celebratus ab Antinomacho atheniensi pabulo ouium: Aridus etiam suum: eo lactor ē
 Mircæ
 Cytisus.

Ros maris & laurus: nigraq̄ myrtus olent:
 Nec densum foliis buxum fragileq̄ mirycæ.
 Nec tenues cytisi: cultaq̄ pinus abest.
 Lenibus impulsæ zephyris auræq̄ salubri:
 Tot generum frondes: herbaq̄ sūma tremit.
 Grata qes cephalo famulis canibusq̄: relictis.
 Lassus in hac iuuenis sæpe reledit humo.
 Quæq̄ meos releues æstus cantare solebat
 Accipienda sinu mobilis aura ueni.
 Coniugis ad timidas aliquis male sedul⁹ aures:
 Auditos memori detulit auræ sonos:
 Procris ut accepit nomen quasi pellicis: auræ:
 Excidit & subito mota dolore fuit.
 Palluit: ut sera lectus de uite racemus:
 Palescunt frondes: quas noua læsit hyems.
 Quæq̄ suos curant matura cydonia ramos:
 Cornaq̄ adhuc nostris non satis apta cibis.
 Vtq̄ animus rediit: tenues a pectore uestes
 Rumpit: & indignas sauciat ungue genas
 Nec mora: p medias sparsis furibūda capillis:
 Euolat: ut thyrsos concita baccha uias.
 Vt ppe peruentū est: comites in ualle reliquit.
 Ipsa nemus tacito clam pede fortis inuit.
 Quid tibi mentis erat: quū sic male sana lateres
 Procri: quis attoniti pectoris ardor erat?
 Iam iā uenturā quæcūq̄ erat aura putabas
 Scilicet atq̄ oculis probra uidenda tuis.
 Nunc uenisse piget: neq̄ enī deprēdere uelles
 Nunc iuuat. incertus pectora uersat amor.
 Credere q̄ iubeant: locus ē: & nomē: & index.
 Et quia mens semper quot timet: esse putat.
 Vidit ut oppressa uestigia corporis herba.
 Pullantur trepidi corde micante sinus.
 Iamq̄ dies mediis tenues cōtraxerat umbras:
 Inque pari spatio uesper & ortus erat.
 Ecce redit cephalus proles cyllenia siluis
 Oraq̄ fontana feruida pulsat aqua.
 Anxia procri lates solitas iacet ille per herbas:
 Et zephyri molles: auræq̄ dixit ades.
 Vt patuit miseræ iocundus nominis error

facietas: & perq̄ modico pinguefcunt quadru-
 pedia: ita ut iumenta ordeum spernant: non ex
 alio pabulo lactis maior copia. aut mellor. Su-
 per omnia pecorum medicina a morbis omni
 usu præstanter: ideo nutricibus in defectu lactis
 aridum: atq̄ in aqua decoctum potuit: cum ui-
 no dari iubet: & firmiores celsioresque infantel
 fore: Cytisus autem in cytiso insula primum i-
 uentus: inde in omnes cycladas mox in urbes
 græcas translatus magno casei prouentu: ratū
 hunc fruticem in italia fuisse Plynus scribit. Pinus
 Cultaque pinus: aut pomis ornata: aut cultam
 appellat ad differentiam pinastris. hoc est pi-
 nus siluestris: quæ (ut Plynus docet) est mi-
 ra altitudinis: & a medio ramosa: sicut pinus
 in uertice: quæ hanc ob causam ab Ouidio in
 ultimo metamor. Succincta appellatur: quasi
 cincta & alligata uideatur dēsis & ramosis bra-
 chiis a uertice in altum tendentibus: ut in enar-
 rationibus nostris in Ouidium met. docuim⁹.
 Mobilis aura. agitabilis uento. Coniugis
 procridis. Auditos sonos: auditam uocem:
 qua auram uocabant. Quasi pellicis: credi-
 dit enim aurā uocatā non uentū eē: sed pellicē.
 Vt sera lectus de uite racemus. Vt esse solet
 uua maturior: & serius collecta. Palescunt
 frondes: ut pallent frondes. Noua hyems
 nam extrema parte autumnu adueniente hye-
 me folia decidunt ex arboribus: Vergilius:
 Quam multa in syluis autumnu frigore pri-
 mo Lapsa cadunt folia: Scribit Plynus pluri-
 mis arboribus folia cadere autumnu: quosdam
 tardius amittere: atque in hiemes prorogare
 moras: Decidere Tymæus Mathematicus so-
 le scorpionem transeunte sideris uel ut quoda-
 ueneno aeris putat. Matura cydonia: Mala
 ea: quæ a nobis uocantur. Coronea: a Græcis
 uero Cydonia. ex creta insula aduecta dicitur:
 tur: Incuruatos trahunt ramos: prohibent que
 crescere eorum parentem. plura eorum gene-
 ra ponuntur a Plynio libro decimo quinto.
 Non satis apta: nondum matura. Vt thyrsos
 concita baccha: Trieterica noctu celebra-
 bantur: Ad quæ Bacche concurrebant pas-
 sis per colla capillis: portabant autem hastam
 Pampinis inuolutam: quam thyrsum appel-
 labant cingebantque caput uirginea corona
 dicente Ouidio: Noctē sua est egressa domo
 regina: delque Ritibus instruitur: furialiaque
 accipit arma. Viræ caput tegitur: lateri cerui-
 na sinistro. Vellera dependent. humero le-
 uis incubat hasta. Locus est. Quo ueniebat
 Cephalus. Et nomen. auræ. Et index. ac
 cusator cephalis & auræ. Tenues contraxerat

Mircæ
 Cytisus.

Pinus
 culta

Succin-
 cta pine

casus soli
 orum
 autino

coronea
 cydonia

trieterica
 Thyrsus

umbra: quia sol tunc erat ardentissimus: & tenuiores umbræ uidebantur. Inque pari spatio: Medius diem per diuersa uerba designat. Ecce redit cephalus proles cyllenia. Cephalus in metamorpho. ab Ouidio aoli a Strabone Dionei filius fuisse fertur: qui ex Athenis profugus ab amphitrone dulichii tum accepit: ab eoque postea in insula Cephalenia est appellatus: Paulantias etiam ita scribit: Ait Cephalus deionis filium una cum amphitrone ad Teleboas insulam incolendam uenisse: quæ nunc ab illo cephalenia dicitur: Interea eundem athenis thebas migrasse reum de proclis uxoris cæde: Idem etiam scribit in porticu regia nomine in attico solo fuisse auroram Cephalum asportantem quem pulcherrimum fuisse constat. raptumque ab Aurora: quæ eius amore capta esset: Inde genitum phæontem: quem ædteum constituerit: Id etiam Sappho in epistola uidetur ostendere: quæ inquit Hunc ne pro cephalo raperes aurora timebam. Et faceres: sed te prima rapina tenet: cur autem ab Ouidio proles cyllenia dicitur: docet Stra. in decimo his uerbis: Nec uero Hellenicus Homero concordat Dulichium cephaleniam nuncupans: Illud enim sub megere fuisse perhibetur: sicut & Echinas des reliquæ. Eius autem inquit ilini Epei sunt dicti ab Elide profecti: Quamobrem orum cyllenia de gente phyllei locum magnanimorum ductorem Epeorum uocatur. Ergo ab Oto cyllenes Eleorum emporii olim incola & ductor epeorum: qui dulichii incolabant. quod postea Cephalus tenuit: dicitur est Cephalus proles cyllenia: quæ autem cyllene sit Eleorum emporium docet Strabo in. viii. Hic locus peccatum meum. A cephalo uulnera semper habet. prius enim sollicita eram: ne captus ees autem amore nunc uero me iaculo fixisti. Te positam: te super inieci. quasi dicat. sepulta minus sentiam mortis dolorem. auræ suspicionem leuata sum. In auram in uentum. Sequitur autem: Ouidius eos: Qui animam aërem esse dicunt & in materiam suam redire autumant: Sic Vergilius. Atque in uentos uita recessit. Chara lumina conde manu. Scribit Plynus morientibus oculos operire: tursusque in rogo patefacere quiritium magno ritu sacratum fuisse: Ita more condito: ut neque ab homine supremum: eos spectari fas est: & cælo non ostendi nefas. Solebant autem propinquiores mortuorum oculos claudere. Ouidius. Respice lætæ: ut iam sua lumina condas Extremum fati sustinet ille diem. Sed repetamus iter: a diuerso titulo ad rem redeamus: Nudis rebus: apertis uerbis & exemplis. In conuiuia ducam: ut doceam quomodo cenandum sit apud amicam. Posita lucerna. quia iudicio formæ obstant duo nox scilicet: & ebrietas. Maxima læna: maxima conciliatrix. quasi quædam læna: Tuis uitis. tuæ turpitudini. Neuenim præsume dapes. nec coram amatore nimium edendo dapes absumas. Sed desine citra. Ordo est: Sed desine esse paulo citra quæ cupias: & desine esse paulominus quæ potes: eæ autem infinitus est: ab edo uerbo deductum: non asum: Suetonius in Tyberio: Quasi biberent: quando esse nolent: Non male facti: Non discrepas. Hoc quoque. uide subaudi. Animusque pedesque. Constant quum mens. & pedesque

Propinquiores mortuis oculos clauderant

Et mens & rediit uerus in ore color:
Surgit & oppositas agitato corpore frondes
Mouit in amplexus uxor itura uiri.
Ille feram sonuisse ratus iuueniliter arcum
Corripit: in dextra tela fuere manu.
Quid facis infelix: non est fera suppressa tela.
Me miserum iaculo fixa puella tua est
Hei mihi conclamat fixisti pectus amicum:
Hic locus a cephalo uulnera semper habet.
Ante diem morior: sed nulla pellice læsa
Hoc faciet positam te mihi terra leuem.
*Nomine suspectam mihi spiritus exit i auram
Iam morior: chara lumina conde manu.
Ille sinu dominæ morientia pectora mæsto
Sustinet: & lachrimis uulnera læua lauat.
Dixit: & incauto paulatim pectore lapsus
Excipitur miseri spiritus ore uiri.
Sed repetamus iter: nudis mihi rebus agendum est
Ut tangat portus fessa carina suos:
Scilicet expectas: ut te in conuiuia ducam.
Et quæris monitus hac quoque parte meos
Sera ueni. positaque decens incede lucerna.
Grata mora uenies: maxima læna mora est
Et si turpis eris: formosa uidebere cunctis:
Et latebras uitis nox dabit illa tuis.
Carpe cibos digitis: est quidam gestus edendi.
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neue diu præsume dapes: sed desine citra
Quam cupias paulo: quam potes esse minus
Priamides helenen auide si spectet edentem.
Oderit: & dicet stulta rapina mea est.
Aptius est: decet atque magis potare puellas.
Cum ueneris puero non male bacche facis:
Hoc quoque quæ paties caput est: aiusque pedesque
Constant: nec quæ sint singula: bina uide:
Turpe iacens mulier multo madefacta lyæo
Digna est concubitus quoslibet illa pati.

uino sint illæsi. Nec quæ sint singula: nec quæ sola sunt: duo uideantur: quod ebriis accidit. Turpe iacens mulier. quæ temulenta se sternit. & dormit. Pati quoslibet concubitus: cum humilitate quoque coire: tanquam uillissimum scortum. Multa pudenda. Ut stertere. Vteriora pudet: erubescere ea dicere: quæ in coitu fieri debent. Alma dione. Alma uenus. Vna figura. unus coeundi modus. Sunt enim multi: quos poeta describit. Spectetur tergo. id & cætera huiusmodi interpretetur uenus: nos quoniam nimis est obscenum silentio præteribimus. Thebais. Andromache filia Eetionis Thebarum in cilicia regis. Ut phylleia mater: tanquam quæ bacchi sacra celebras: de mittere capillos per colla. Ouidius in fastis: Ut quas audire solemus Threicias fufis menades ire comis: & amata Vergilliana ita loquitur: soluite crinales ultas: capite orga mecum: a phylla uis

Nec somno tutum est posita succubere mensa
Per somnos fieri multa pudenda solent.
Vteriora pudet docuisse: sed alma dione
Præcipue nostrum est: quod pudet inquit opus
Nota sibi sit quæque: modos a corpore certos
Sumite. non omnes una figura decet.
Quæ facie præsignis erit: resupina iaceto.
Spectetur tergo: cui sua terga placent.
Mimalion humeris atalantæ crura ferebat.
Si bona sunt hoc sunt aspicienda modo.
Parua uehat equo: quod erat longissima nunquam
Thebais hec toro nupta refedit equo.
Strata premat genibus paulum ceruice reflexa
Fœmina per longum conspicienda latus.
Cui femur est iuuenile carere quoque pectora mæ
Stet uir in obliquo fusa sit illa toro.
Nec tibi turpe puta crinem ut phylleia mater
Soluere: & effulis colla reflecte comis.
Tu quoque: cui rugis uterum lucina notauit:
Ut celer auerlis utere parthus equis.
Mille modi ueneris simplex minimique laboris
Quum iacet in dextrum sumisupina latus
Sed neque phœbei tripodes: nec corniger amon
Vera magis uobis: quam mea musa canet.
Si qua fides arti: quam longo fecimus usu:
Credite præstabunt carmina nostra fidem.
Sentiat eximis uenerem resoluta medullis
Fœmina: & ex æquo res iuuet ista duos.
Nec blæda uoces: iucundaque murmura cessent:
Tu quoque cui ueneris sensum natura negauit
Dulcia mendaci gaudia finge sono.
Infelix cui torper hebes locus ille puella:
Quo pariter debent fœmina uirque frui:
Tantum quum finges: ne sis manifesta caueto:
Effice per motum: luminaque ipsa fidem.
Quod iuuat: & uoces & anhelitus arguat oris.
Ah pudet: arnacas pars habet illa notas.
Gaudia post ueneris quæ polcit munus amanti:
Illa suas nolit pondus habere preces.

philla uis philleius declinat
iam appellauit Ouidius: Scribit etiam Strabo a phyllo thesalie oppido: phyllei apollinis fanum esse appellatum: Cui rugis uterum lucina notauit. Cui partus uterum signauit. Habent enim post partum fœminæ rugosum corpus: Sane lucinam deam partus pro ipso partu posuit. Ut celer ueris: post peractam reueneram te subtrahe: sceleriter: & uertas: ut parthi fugientes factum ne corporis rugæ uideantur: de parthorum fuga satis dictum est superius. Sed neque phœbei tripodes. Tri tripodes (ut Serulus docet) Erant mensæ in templo Apollinis delphici: Quibus superpositæ phœbades uaticinabantur. Nec corniger ammon: ammonem dicit: qui in Cyrenaica regione colebatur: & dabat responsa. Nam Dionysius (Ut Diodorus Scribit) Et templum patri. & urbem condidit: honoresque ut deo impendit: quosdam instituit: qui haberent diuinationis curam: Ammum autem lingua ægyptia Iuppiter dicebatur: Sed (ut tradit Herodotus) corrupto nomine ab Afris ammon dictus est Corniger autem Ideo appellatur: quoniam Ammon galea in bello usus est: cuius insigne fuit arctis caput. Sunt qui ipsum asserant natura in utroque tempore paruula habuisse cornua: propterea eius filium Dionysium eodem fuisse aspectu: posterisque traditum deum hunc cornua gestasse: hæc Diodorus: Seruius tamen in quarto æneidos fabulam aliter narrat. Templum ammonis meminit etiam Solinus. Trogus: & Plynus. Ex æquo: ut ambo pariter soluantur in uenerem. Ueneris sensum: eam dicit quæ in uenerem natura frigidior est. Mendacis sono: uoce simulata: qua quidam in coitu utuntur. Per motum. per corporis agitationem. Luminaque ipsa: per oculos ipsos: quo modo autem id fiat docet Iuuenalis eo uersu. Oculosque in sine tremantes: & Persius: Patranti fractus oculo. Gaudia post ueneris: post peractum munus uenerem. Quæ polcit munus amanti: quæ petit ab eodem officium coeundi. Habere pondus: effectum habere: quia tunc non poterit: hanc igitur ob causam puella simulet se pariter cum amante solutam esse in uenerem. etiam si non fuerit.

Cygni
Fabula
Olor

Latet aptius: commodius celatur. Lusus. c. pus meum. Cygnis discedere tempus. Cygnus uir: fu-
it qui post phaetontis casum in auem sui nominis mutatus est: ut docet Ouidius in metamor. & Maro
in decimo: Pausanias scribit ultra Eridanum in gallia: unum uirum musicae peritum ligurum regē
fuisse: & locum esse datum fabulae: cum post obitum apollinis uoluntate in cygnum auem conuersū
Cygnus latinæ Olor appellatur: ut hyginus scribit: Dicuntur autem olores ueneris currum uehere:
Papinius: Amyclæos ad frena citauit olores: & Ouidius in metamor. Vecta leui curru medias cythe-

Curtus
ueneris

rea per auras Cypron olorinis nondum per-
uenerat alis: Sunt etiam cygni (ut in tuscula-
nis scribit Cicero) Apollini dicati: & ab eo di-
uinitatem habere uideantur: quia præuiden-
tes quid in morte boni sit: cum cantu & uolu-
prate moriantur: Vnde non immerito poetat
qui est in tutela Apollinis: & cecinit res uene-
ris: ab aibus utriusque numini dicatis: uerum se
fuisse dicit: Sane currū ueneris non modo olo-
res ducunt: Sed etiam columbæ: Claudianus:
Venus hic inuenta columbis. Apuleius quo-
que in sexto meta. lepidissime docet quattuor
candidas columbas picta colla torquentes iu-
gum ueneris gemmeis subire: & currum deæ
prosequentes gannitu constrepenti lasciuire pas-
seres: & cæteras quæ dulcæ canticant aues mel-
lis modulis suauiter resonantes: aduentum deæ
pronunciare. Spoliis: Exuuiis amantum.
FINIS.

Nec lucem in thalamos totis admite fenestris
Aptius in uestro corpore multa latent.
Lusus habet finem: cygnis discedere tempus.
Duxerunt collo qui iuga nostra suo.
Ut quodam iuuenes: ita nunc mea turba puellæ
Inscribant spoliis: Naso magister erat.

P. OVIDII NASONIS DE ARTE
AMANDI FINIS.

BARTHOLOMEI MERVLAE ENARRATIONES IN PRIMVM OVI-
DII VOLVMEN DE REMEDIO AMORIS.

EGERAT Huius amor titulum nomenque libelli. Scripturus de remedio amoris ou-
dius primo se excusat Cupidini: ostenditque non ei aduersari uelle suis præceptis: sed his
se opem ferre paratum esse: qui adeo impatienter amant ut quandoque necesse sit ni-

P. OVIDII NASONIS DE REMEDIO
AMORIS LIBER PRIMVS INCIPIT.

Egerat' huius' amor ti-
tulum nomenque libelli:
Bella mihi uideo bel-
la paratur ait.
Parce tuum uatem sce-
leris damnare cupido:
Tradita qui toties te
duce signa tuli.
Non ego tidides: a quo
tua faucia mater

L

In liquidum rediit æthera martis equis.
Sape tepent alii iuuenes: ego semper amaui.
Et siquid faciam nunc quoque quæris amo.
Quin etiam docui: qua posses arte parari.
Et quod nunc ratio est impetus ante fuit.
Nec te blande puer nec nostras prodimus artes:
Nec noua pateritum musa retextit opus.
Si quis amat quod amare iuuat foeliciter ardet.
Gaudeat. & uento nauiget ille suo.
At: si quis male fert indignæ regna puellæ.
Ne pareat: nostræ sentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator

tales nominantur: In liquidum rediit æthera martis equis. Venus enim a diomede uulnera Mar-
tem his uerbis orauit. Suscipe me frater suauissimè: commodaque mihi parumper equos tuos. ut in
coeleste domicilium deorum pergam. Atroci namque cruciatu conficior: saucia ferocissimi diomedis
manu. qui est (quæ sua audacia est) cum ioue ipso pugnet: Sic locuta exoratisque equis: moestitia
grauis in currum ascendit: & aurigante iri: equosque sua sponte rapidos: etiam uerberibus addete cur-
sum urgente: in uastum olympum continuo perlata est. Tepent: frigent: Plautus. Hic homo fa-
ctus est tepidior: aut certe temperate amant. Tepidum enim dicitur medium inter calidum & frigi-
dum: Ouidius in metamorphoseos. Tepidique rosaria passu. Qua posses arte parari. quo posses
concillari amantibus designat autem libros artis amatorie. Et quod nunc ratio est: & nunc quod
ratione agitur in remediis amoris afferendis. Est enim ratio gerendorum ordo ex causa uenientium
ut quid quo loco faciastac dicas intelligas. Causa uero est animi impulsus ad aliquid agendum. Im-
petus ante fuit. antea enim in præceptis amatoris uisus sumus impetu & quasi cursu incerto: potius quã
ratione. Nec prodimus: nec tanquam proditores oppugnamus. Nostras artes: nostra amatorie
præcepta. Retexit destruit. Foeliciter ardet. si foeliciter amat. Et uento nauiget ille suo: & ama-
re pergat. Male fert: agere patitur Regna imperia iussa. Indignæ puellæ: uillis amicæ: & nõ di-
A

mo amore: aut laqueo: aut ferro: aut alia uita
uitam finire: quod quidem alienum esse dicit
a cupidinis regnis: qui amantum lachrymis
tantummodo contentus citra mortem iocari
solet. dein de allaturus poeta remedia amanti-
bus medicinae & poetarum præsidem apollo-
nem inuocat. Tum demum narrationem
& opus in duos libellos digestum exequitur.

Titulum indicem: dicitur autem titulus a
tuendo. quasi titulus quod tuentur opus au-
ctoris. Martialis. Vnum de titulo tollere lota
potes. Nomenque libelli: quod est de reme-
dio amoris. Tuum uatem: qui res lasciuas
canunt. Vates etiam cupidinis & ueneris esse
dicuntur. Vnde apud papinium cupido de
stella poeta ita uenerem alloquitur. hic tibi ple-
stra didit: mitis que incedere uates Maluit: &
nostra laurum subtexere myrto. Agaton quo-
que in platonis conuiuio scribit amorem ef-
se adeo sapientem ut alios quoque poetas pos-
sit efficere. Quilibet enim licet antea rudis poe-
ta euadit. Quin primum amor afflauerit.

Sceleris damnare: credendo bella a me pa-
rari in te: culus ductu & auspiciis sapenume-
ro pugnaui. Non ego tydides: non soleo
ego pugnare contra te: aut matrem uene-
rem: ut olim Diomedes: qui (uti in quinto
iliado: scribit Homerus) uenerem inter fre-
quentiam bellatum secutus prope atque
assectus: per Ambrosium Peplum quem
ipse charinthes elaborauerant. Immissa lan-
cæ cuspede percussit: extremitatemque tene-
ræ manus facile ad uolam usque transfodi-
tur: quo ex uulnere coelestis sanguinis: Hu-
morque qualis e diuinis corporibus solet ema-
nauit: quippe nec fruge uescuntur dii nec uir-
num potant: eoque exangues sunt: & immor-
tales.

titulus

Cupido
poetas
efficitVenus
uulnera
ta a dio
mede

tepidum

Causa

gnæ illis regnis. Ne pereatne conficiatur amore. Nostræ artis: nostrorum præceptorum. No datus collum: habens collum ligatum. Est autem sine doche nota figura. Triste onus: lugubre & infœlix pondus. Habes inuidiam cædis: habes odium mortis: quia amore illum perisse intelli gunt. Nisi desierit nisi flagrantis amoris destiterit indulgere. Desinat: amore desistat meis præce ptis. Mollia regna: lasciuia: & innoxia imperia: quibus pæfectus es. Poteras uti: poteras arma ri & purgare: si uouisses ut amantes interirent. Nudis sagittis: uel ex promptis ex phætreta: uel nõ occulto: sed aperto Marte. Sed tua morti / fero: ideo non pugnas nudis sagittis: quia spi cula tua non sunt lætifera. Vitricus & gla dius, Martem designat: quem Diodorus scri bit primum fabricatis armis armasse milites pugnantique ac cetrandi morem induxisse. eos qui diis aduersi essent interficientem. Eun dem etiam Homerus refert inter omnes cœ lestes Ioui esse maxime: inuisum quem nihil iuuat nisi rixæ: nisi pugna: nisi bella: uere red dentem ingenium. Iunonis ferox. uastum contumax, & malignum. Vitricus autem (ut modestinus Iurisconsultus scribit) appella tur matris uir ex alio uiro notus: Mars enim Vitricus dicitur Cupidinis: quoniam eo ue nus maritus Vulcani loco abutebatur. Ma ternas artes: focos ueneris matris. Qui bus tuto utimur artes: quibus nos aman tes utimur sine mortis periculo. Et qua rum uitio: & eas artes cole subaudi. Nulla fit orba parens: nulla mater liberis pri uatur. Nocturna frangatur ianua rixa Ex clusi enim proterui amantes noctu seriebant amicæ fores crebris lætib: ut antea diximus. Et tegat ornatas: noctu etiam amantes fori bus coronas sigebant: aut in limine relinque bant. Vnde in secundo de arte ita præcipit Ouidius. Postibus & duræ supplex blandire puellæ. Et capiti demptas in fore pone rofas. & Propertius: Et mihi non desunt turpes pen dere corollæ. Et modo blanditias: sic tibus ianua exorandis inquit. Ianua difficilis domina te uerberet imber: Te Iouis imperio fulmina missa petant: & paulo post blanditias uirum inquit. Et mala si qua tibi dixit de mentia nostra ignoscas: capiti sint præcor il la meo. Et exclusus flebile cantet amans: exclusus amator flebili cantu queratur: Vt facit Ouidius in ea elegia: quæ sic incipit. Iani tor indignæ dura religate catena. Nec tua fax: facem intelligit: qua Cupido aman tes urit. Rogos audos digna subiret Cupi dam mortem & optatam ab amantibus. Amor autem: pulcher Cupido. Gemmatas mouit amor alas: gemmas imitantes: radiantes. Martialis. Miraris quoties gemmatas explicat alas. Et Papinilius. Quæ superimposito moles gemmata colosso. Propositum opus perfice dixit: libros de remedio a moris. Quos suus ex omni parte fefellit amor: quos suos amor penitus destituit. Vulnus opem que feret: uulnus intelligit præcepta amatoria: opem uero remedium amoris. Vulnus achilleo: Te lephus (ut in quinto scribit Diodorus) filius fuit Herculis & Angæ filia: Alci regis arcadiæ: qui inter uigula inuentus: a cerua exhibitio ubere nutritus fit. Telephi nomen accepit: hic donatus a pastoribus coryto thessaliæ regina quo ut filius educatus: uult factus matrem inuestigans: delphos uenit: re sponsoque accepto: ut in in mysiam nauigaret: ad Teutrantum regem inuenta matrem cognitoque cuius

Mars eius in uentum

Vitricus

Gemmatas

Thelephi historia

efficit filius: magno in honore est habitus. Teutrantus uirili stirpe carens. Argiopen filiam Tele pho despōdit: eumque reliquit regni successorem. Græci deinde ignorantes iter ad troiam: in My siam per errorem præuenerunt: contra quos Telephus in pugnam descendens: insequensque Vly sem cecidit: ubique ab Achille: qui imminet uulneratur: & quum respondisset oraculum telephi uul nus sanari non posse: nisi iterum ab Achille eodem in loco uulneretur: in græciam nauigauit: quo ex mysia Græci redierant: promisitque Achilli in præmium sanati uulneris se ducem futurum ad littus Troianum: ac ita Sanatus: est dicitur. Curte te Ouidio in metamorphoseos Ego Thele phon hasta pugnante domui. uictum orantem refeci. Sane iccirco fingitur telephus eadem hasta ictus ab achille esse sanatus: quoni am ferre rubigine usus sit: culus uis est ligare siccare: restringet: ut plinius docet in. xxxliii. Claudianus tamen telephon scribit ab achille sanatum esse uirtute herbaria: cuius cognitio nem a Chirone centauro didicerat. Ita enim canit. Sanus achilleis remeuit telephus her bils. Culus pertulerat uires & sensit in uno loc thalem placidamque manum medicina per hostem Contigit: & pepulit quos fecerat ipse dolores. Peltas hasta: hasta thessala a pelio monte thessaliæ: uel a peleo achillis patre. Fuit autem ex fraxino: ut docet Homerus libro duodecimo iliados. Strabo in decimo. & Plynus in decimo sexto. Sed quæcumque uir ris. Profitetur poeta se hæc præcepta tam uir ris: quam puellis tradere. Ad uestros usus quæ multa dicit agenda a uiris: quæ nõ decet puellas. Attamen exemplo Exemplo præ ceptorum: quæ uiris dabuntur: poterunt & scemina: quid agendum sit intelligere. Vti le propositum est: est utile institutum. Sa uas flammæ: amorem intolerabilem. Vitis: stimulis amoris. Vixisset phyllis: mul tatum exempla proponit: quæ impatientis amoris dederunt pœnas: quod non fecissent: si præceptis poetæ uti potuissent. Nouies: Phyllis enim ad littus sola profecta est: ut pro speret an Demophon ueniret ut in ultimo huius operis docet Ouidius. Nec dolor armasset. Me deam designat: quæ repudata ab lasone post regiam creontis incensam in eius ultionem filios iu gulauit: ut antea dictum est. Contra sua uiscera: suos liberos. Damno socii sanguinis ultra uirum est: A missione liberorum. Arte mea tereus quamuis philomena placeret. Tereus regis daulidis fa bula nota est Ouidii carmine in sexto metamorphoseos. Per facinus: per uim philomenæ illatam. Vbi tereus facinus perpetra uit uidetur. Strabo uero scribit in mediterranea secundum delphos paulisper ad orientem daulida op pidulum esse: ubi tereum thracem potentatum tenuisse aiunt: quæque de Philomena & Progne fabu lis uulgata sunt: eo in loco patrata memorant. Verum Thucydides ad Megara scribit: loco autem no daulis men a densitate arborum nomen inditum est: quum daulos densos appellant. Da mihi pasipha en iam tauri ponet amorem: Pasiphaes fabula dicta est superius. Da phædræ phædre turpis dabit amor: Quæ priuigal Hippolyti amore exarsit. Impia si nostros legisset scylla libellos. Scyllam ni si Megarensium regis filiam dicit: quæ capta amore Minois Alcathoen patriam: & patrem obsiden s: quæ cum athenensibus senserat in Androgei morte. Carines nutricis phœnicis ogigis filia: confi lios patris comam fatalem abscedit pacta cum Minoe coniugium & regnum: Minos detestatus puellæ facinus: quæ patrem prodidisset ac patriam: cuius salus dicitur in purpureo patris capillo constitisse ex pugnat alcahoe in cretam soluit: puellamque e nauis ita appendit: ut mari traheretur. Sed quum creta appropinquasset Neptunus in auem Cyrim puellam. Iuppiter patrem Nisum in Alstem cœuertit: Alletus qui ex aqlæ generibus Cyris appellata est: auctore Ouidio a coma dentosa: & capillis: qui Cyri di cuntur. Est auis cristata: quæ Alaudulâ uocât. eâ semp Alietus insequit odio ppetuo: Vt docet Maro. A ii

Curte lephu. eadem hasta dñ sanatus

Hasta achillis

Medea filios tu gulauit

Vbi tereus facinus perpetra eum

Daulis Daulos

Scyllæ fabula

Alletus Cyris

Damnosas curas: Damnum & mortem afferentes. Rectaque cum sociis me duce nauis eat: Sic in primo de arte se typhim & nauis magistrum appellauit. Publicus assertor: publicus liberator: asse- ro enim uerbum e meum: sicut uisico. Dicitur enim asserere tam in seruitute: q in libertatem uen- dicare: hinc assertor deducitur. Lilius libro tertio. Claudio cl: ut negotium dat: ut uirginem in serui- tutem assereret. Vitius: Cupidinis est mulis. Suppressa: ectora: mentes calcatas ab amore. Vindicta sua: libertati propria: a uindicta uirga: qua serui a pstore libertate donabantur. Tua lau- rea nobis: Corona ex lauro tibi dicata. Re- pector carminis: sic Tibullus. Nec profunt ele- gi: nec carminis auctor Apollo. Versum eni Heroicum (ut Plynus scribit) pythio oraculo debemus. Quidam Phæmonoen apollinis si- liam primam carmen Heroicum cecinisse scri- bunt. Et medicæ ops: & medicinæ facultas: quæquam Apollo inuenit. Quidam in estamor phoscos. Inuentum medicina meum est: opi- fexque per urbem dicor & herbarum subiecta Medicina potentia nobis. Idem etiam docet Agathon inuentor apud Platonem: & Diodorus: cui uerba hæc precordia sunt. Apollinem citharæ: eiusque musicæ inue- torem ferunt. Medicinæ insuper scientiam di- uinandi arte præceptam: qua olim infirmi erant morbos curare soliti: primum attulisse. Me- denti: remedia amantibus afferenti. Vtra- que cura: & poetica & medicinæ facultatis. Dum licet dum non adhuc es nimio amori ob- noxtus. Et modici motus moderatus amor Tangunt præcordia motus: sollicitant me- tem: quid autem sint præcordia: Docet Plynus his uerbis. Extâ homini ab inferiore uiscerum parte separantur membranæ: quæ pcor- dia appellantur: quia cordi prætenduntur quod Græci appellauerunt phrenas. Si piget: te amare. In primo lumine: primo aditu amo- ris. Siste pedem: ne ulterius procedas. Ma- la semina: mala principia. Nam mora dat ui- res teneras mora percoquit tuas: A mor tar- dando sumit maiorem uim: & magis augetur. Quæ præbet latas arbor spaciandibus um- bras: Platanum intelligit: de qua abunde dixi- mus in libris de arte amandi. Læsuro iugo: seruituti amoris nocitura. Qui nō est hodie hodie nō subtrahit colla iugo læsuro. Ver- ba dat omnis amas: amâtes omnes seipfos sal- lunt: differendo amoris remedia. Repperit- que alimenta morando: differentes remedia magis alunt amorem amantes. Est optima uindicta: est optima ad liberandum se ab amo- re. Proxima quæque dies quia quanto quil- celerius iugum amoris ponere festinat: tanto etiam salubritus sibi consuluit. Flumina ma- gna uides: probat amorem maiora idies incre- menta suscepturum: nisi amâtes celeriter amo- rem reiecerit. Nō tegetes uultus uertice myr- rha tuos mutata: enlm fuit myrrha in arbore: postea cum patre scelus illud admisit: qd fa- bulant poetæ: ut an ea dixim. Sed qd dele-

Me duce damnosas homines compescite curas
 Rectaque cum sociis me duce nauis eat.
 Naso legendus erat tunc cum didicistis amare.
 Idem nunc uobis naso legendus erit:
 Publicus assertor uitis suppressa leuabo
 Pectora uindictæ quibus faueto suæ.
 Te precor o uates adlit tua laurea nobis.
 Carminis & medicæ phœbe repertor opis.
 Et pariter uati: pariter succurre medenti.
 Vtraque tutela subdita cura tuæ est.
 Dum licet & modici tangunt præcordia mori
 Si piget in primo lumine siste pedem.
 Opprime dum noua sunt subiti mala semina morbi
 Et tuus incipiens ire resistat equus.
 Nam mora dat uires: teneras mora percoquit uuas
 Et ualidas segetes quæ fuit herba facit:
 Quæ præbet latas arbor spaciandibus umbras
 Quo posita est primum tempore uirga fuit.
 Tunc poterat manibus summa telure reuelli:
 Nunc statim immensum uiribus aucta suis.
 Quæ ualeat id quod amas celeri circûspicere mète:
 Et tua læsuro subtrahere colla iugo.
 Principiis obsta: sero medicina paratur
 Quæ mala per longas conualuerunt moras:
 Sed pperâ: nec te uenturas differ in oras:
 Qui non est hodie: cras minus aptus erit.
 Verba dat omnis amas: reperitque alimenta morando
 Optima uindictæ proxima quæque dies.
 Flumina magna uides paruis de fontibus ora:
 Plurima collectis multiplicantur aquis.
 Sicuti sensisses quantum peccare parabas:
 Non tegetes uultus cortice myrrha tuos.
 Vidi ego quod fuerat prius sanabile uulnus.
 Dilatata longæ damna tulisse moræ.

at: assignat causam: cur amantes non celeriter iugum amoris reiciant. Cras quoque fiet idem: Cras etiam poterimus ab amore desistere. Tacite flammæ occultus amor. Et mala arbor radices al- tius agit: Nocens amorem quem arbori altius radices figenti comparat poeta. Primi auxilium non ob- stiteris principis. Maius opus superest: maior est difficultas ferendæ opis. Sed non pollicetur poe- ta se illi quoque allaturum remedia: in cuius pectore amor altius insederit. Ordo autem est: Sed ille non erit destituendus mihi: quia serior aduocor ægro. Præantius heros: philoctetes præantius filius: Philote- tes quo Hercules (ut Serulus autem scribit) cetera hominem exuens petiuit: ne alicui sui corpo- ris reliquias indicaret. Iurareque coegit: & su- as sagittas Hydræ felle tinctas dedit. Et quum responsum fuisset. Hercules sagittis opus esse ad expugnandam Troiam inuentus est phi- loctetes: & de Hercule interrogatus negauit se scire. Deinde quum cogeretur: cōfessus est mor- tuum sepulchrumque de iusiurandum falsas- ret non uoce: sed pede ostendit. Post hæc quum duceretur ad bellum: casu in eum pedem. Quo sepulchrum ostendit: sagitta cecinit uulnere- que in medicabili confectus est. Cuius factor quum a græcis sustineri non posset: in Lemno relictus est: ubi quum pristinæ sanitati restitutus esset. Ad Troiam deductus est: dicente Vlys- se apud Ouidium in decimotertio metamor- phoseos. Nec præantiam quæ habet uulcania lemnos esse reus meruit: crimen defendite ue- strum Consensistis enim: nec me suauisse ne- gabo. Ut se subtraheret bellique uicæ que labori. Tentauitque feros requie lenire labores. Paruit & uicuit. Supremam bellis imposu- isse manum: ultimum finem: nam post exci- dum Troianum præ pudore noluit in patri- am redire: sed in calabriam uenit: Vbi petill- am condidit: cuius meminit Maro. Nascentis properabam pellere morbos: amorem sur- gentem. Admoueo tardam nunc quoque lentus ope: Ego quoque in præsentia ut phi- loctetes lentius sanare ueterem amatorem in- stituo: sicut prius recentem sanare propera- bam. Aut noua si posses: Duobus modis amorem debere sanari ostendit: aut quum no- uus est: aut quum iam uires perdidit: & fessus est amator: nec unquam in medio amoris cursu medicinam esse adhibendam colligit. No- ua incendia: nouum amorem: quem igni cõ- parant poetæ. Vnde in primo de arte dixit. Flammaque in arguto saepe reperta foro est. Sedate: extinguere. Difficiles aditus im- petus omnis habet: Causam assignat: quare in medio cursu non possit amor sanari: Im- patiens animus nec adhuc tractabilis arte: amatoris animus in medio amore cõstitutus. Quum sua uulnera tangi iam sinet: Quum iam nimio amore saucius morbum ipse suum profitebitur: hic au- tem declarat poeta quod superius dixerat eo uersu. Aut ubi per uires procubuere suas: Erat aptus uidebitur posse sanari. Veris uocibus: non fictis uerbis aut quærelis. Quis matrem nisi men- tis inops in funere nati. Flere uetat: docet exemplo non esse in primo impetu remedium adhibendum: sed quum ille iam est exiunctus. Impleuerit: expleuerit lachrymis. Ille dolor: texti nati. Emoderandus erit. Erat immittendus. Temporibus medicina ualeat: medici enim tempora obseruat. unde de ira scribit Seneca. Nil est in morbis magis periculosum: quam immatura medicina: sicut e contra

rio nihil salutaris medicina tempeſtate data. Data tempore profunt. Vini enim uilitatem qua...

Alea

Alcones

Iacta est alea

Bellum pthicum

gido ferbant

trophea

Egillus

Et data no apto tempore uina nocet. Quin et accedas uitia iritesq; uetando. Temporibus si no aggridiare suis...

bebat cum clytemnestra: & ambo agamemnonem occiderunt. Nulla gerebat: nulli argos bellum...

Sive operam bellis ueller dare. nulla gerebat. Sive foro: uacuum litibus argos erat. Quod potuit fecit: ne nil ageretur amauit...

uataq; mella Thesauris relines: prius haustus mella sparsus aquarum Ore foue: fumosq; manu p...

phoebe forore: a diana que est uenationis dea. somni erit cupidus: non amicae,

Leuat in membra fouet corpus. Dulci quiete: dulci somno. Aut Lino: aut retibus. Aut Calamis: aut sagittis. Propertius. Et strigilato genere auem calamo: aut calamum aucupatorium intelligit: quo uiscato aues capiuntur: Martialis. Pallida dum tacita crescit arundo manu: Auceps enim surgens: paulatim calamos eleuabat. & eos auiibus subiciebat. Silius Sublimen calamo sequitur crescente uolucres Vel quæ piscis edax: escam illam dicit: quæ hamo affixa pisces capiuntur. Aera recurua hamos intellige. Tu tamen & quauis. Docet etiam longius ab amica discedendum esse. Nec te peregrina morentur. Sabbata sabbati enim diē aliquo profecturi tanquam atrū & perniciosum propter frigidum: & nocens saturni fidus maxime uerentur: & infelix existimant: Tibullus: Saturni sacram me tenuisse diem: peregrina autem ideo appellat. Quia peregrini iudei eum diem imprimis obseruāt ut antea diximus. Alea nata: Sortes quæ alea iacebantur: quæ aliquo proficiscendum erat: de quibus intellexit Tibullus eo carmine Illa factas pueri sortes ter sustulit illi Rectu lit e triuis omnia certa puer. Tuls damnis: quia alea. somnus & oclum: quibus dedit operam amator: animos eneruans: & amorem nurriunt: ut superius docuit poeta. Nec prope finge moras: nec prope patria: finge uelle morari. Mensa negata mihi est. cibus est mihi negatus. Pars hæc: animum intellige. Sed tamen est artis: ostendit maiorem difficultatem: remediū esse in prima statim curatione. Prenlos iuencos: atro subditos Prædendens. demonstrans. Splendida uerba: ornatas causas tui redditus. Centum solatia curæ: Ordo est Et rus. & comites: & uia longa dabunt centū solatia curæ: id est amor. Lentus abesto: diu absis ab urbe. Cinis: amor. Firmata mente: stabili mente: & quæ amorem posuerit. Amoris enim proprie est qui facta pace bellum renouat.

Splendida uerba ornatas causas tui redditus

Nunc leporem pronum catulo sectare sagaci:
Nunc in frondosis rætia tende iugis.
Aut pauis ostere uaria formidine ceruos:
Aut cadat aduersa culpide fossus aper:
Nocte fatigatum somnus: non cura puellæ
Excipit: & dulci membra quiete leuat.
Lenius est studium: prodest tamen alite capta
Aut lino aut calamis præmia parua sequi.
Vel quæ piscis edax auido male deuoret ore.
Abdere lupremis æra recurua cibis:
Aut his: aut aliis: donec dediscis amare:
Ipse tibi furtim decipiendus eris.
Tu tamen & quauis firmis retinere uinclis:
I procul: & longas carpere perge uias.
Flebis & occurret desertæ nomen amicæ:
Stabit & in media pest tibi sape uia.
Sed quæto minus ire uoles. magis ire memeto
Perfer: & inuitos currere coge pedes.
Nec pluuias opta: nec te peregrina morentur
Sabbata: nec damnis alea nata tuis:
Nec quot transieris: sed quot tibi quære supersunt
Milia: nec maneat: nec prope finge moras:
Tempora nec numeras: nec crebro respice romam.
Sed fuge tutus adhuc pthuis ab hoste fuga.
Dura aliquis præcepta uocet mea: dura fatemur
Esse: sed ut ualeas: multa dolenda teres:
Sæpe bibi succos: quauis inuitus amarus.
Aeger: & oranti mensa negata mihi est.
Ut corpus redimas: ferrum patieris & ignes.
Arida nec sitiens ora lauabis aqua.
Ut ualeas animo: quicquam tolerare negabis.
At precium pars hæc corpore maius habet.
Sed tamen est artis tristissima ianua nostræ
Et labor est unus tempora prima pati.
Aspicias ut prensos urant iuga prima iuuecos:
Ut nota uelocem cingula cadat equum.
Forfitan a laribus patriis exire pigebit:
Sed tamen exibis: deinde redire uoles.
Nec te lar patrius: sed amor reuocabit amicæ:
Prædendens culpæ splendida uerba tuæ:
Quæ semel exieris: centum solatia curæ.
Et rus. comites: & uia longa dabunt.
Nec satis esse putes discedere: lentus abesto
Dum perdat uires: sitque sine igne cinis.
Qui nisi firmata properabis mente reuerti
Inferet arma tibi sæua rebellis amor.

Mala pabula. herbas nocentes. Aemonia terræ: terræ thessalæ. ubi ars magica: olim floruitur. Apuleius ostendit: & Plinius: in thessalia autem fuisse herbas ueneficis aptas docet Ouidius in sexto metamorphoseos. Ista ueneficis uetus est uia: Via hæc magica uanitatis propria est. Innocua opes auxilium: quod nulli nocet: ut ueneficia: quæ Propertius toxica thessalæ appellat. Non tumulo: non sepulchris: Magi enim cadauera faciebant reuiuiscere: ex sepulchris extraxerunt de herichtho legi apud Lucanum in sexto. Non anus: non saga: & uenefica uuluer. Carmine incantatione. Rumet humum: terram findet: Tibullus. Hæc cætu finditque solum: manesque sepulchris Elicit: & Ouidius in amoribus: Euocat antiquos pro auos at uosque sepulchris. Et solida: longo carmine findit humum: Non seges ex aliis: Docet Cicero: Plynius: & Seneca Messes in agris traduct posse magis præstigiis: Vnde in decimo secundo tabulis cautum erat: ne quis alienam segetem pellteret Vergilius. Atque fatas alio uidit traducere messes. Nec subito phœbi: non pallecet sol me ducet quod a magis fieri solet: Vnde Hypsiphe Outdana de Medea ita inquit. Illa reluctantem cursu deduce te lunam Nititur: & tenebris abdere solis equos. Ut solet equoreas: Thybris cursu solito in mare descendet: non autem retro: quod magi faciebant: Lucanus: amnisque cucurrit. Non qua pronus erat: & in. vii. meta. Quorum ope quæ uolui ripis mirantibus amnes. In fontes rediere suos: Tybrim autem pro quocumque posuit flumine. In niuis luna uehetur equis: per me etiam luna non deducetur e caelo magico cantamine: quod fieri posse docet Maro eo uersu: Carmina uel caelo possunt deducere lunam: & Tibullus: Cantus & e caelo deduce re lumina tentat. Et faceret: si non æra repulsa sonent. Curas recantatas: amores magis carminibus repressos. Vt uo sulphure id sacrum intelligit. quo adhibito sulphure: uo: & Tæda lustrabantur amantes. Tibullus: Et me lustrauit tædis: & nocte serena: Sulphur autem in terræ gennertibus ponitur a Plynio: habetque in religionibus locum ad expiandam suffitu domos: Eius genera quatuor sunt. Inter quæ est uiuum: quod græci Apyron uo

Quicquid eras fueris: sitiens auidusque redibis
Et spacium damno cesserit omne tuo.
Fallitur æmonia si quis mala papula terræ.
Et magicas artes posse iuuare putat:
Ista ueneficis uetus est uia: noster apollo
Innocuam sacro carmine monstrat opem.
Me ducere non tumulo prodire iubebit umbra.
Non anus insanb carmine rumpet humum:
Non seges ex aliis alios transibit in agros.
Nec subito phœbi pallidus orbis erit.
Ut solet equoreas ibit tyberinus in undas:
Ut solet in niueis luna uehetur equis.
Nulla re cantatas deponent pectora curas.
Nec fugiet uiuo sulphure uictus amor.
Quid te phasiacæ iuuarunt gramina terræ
Quæ cuperes patria colchi manere domo.
Quid tibi profuerunt circe perleides herbæ:
Quæ tibi neritias abstulit aura rates:
Omnia fecisti: nec callidus hostis abiret.
Ille dedit certe linthea plena fuga.
Omnia fecisti: ne te ferus ureret ignis:
Longus at inuicto pectore sedit amor:
Vertere quæ poteras homines in mille figuras
Non poteras animi uertere iura tui.

canenalcitur solidum eo solo ex omnibus generibus medici utuntur: Cætera enim liquore constant & conficiuntur oleo incocta: Viuum autem effoditur. translucetque: & uiret. Terræ phasiacæ: colchon insulam designat. a flumine qui phasis appellatur: dictam Medeam autem dicitur quæ relicta patria iasonem sequuta est. Quid tibi profuerunt. Docet exemplis amori minime prodesse ueneficia Perleides herbæ: herbæ ueneficæ: sic dicta a persa Nympha oceanii filia: ex qua sol genuit circe: uel a Perse: nam sol ex Perse duos filios habuit. Acetam: & Perse: ex Perse nata est Hecate: quæ quæ patrem ueneno assumpsisset: nupsit ætæ patruo: tresque liberos sustulit Circe: Medeam: & Aegialeum. auctor Diodorus. Neritias rates: naues uylis. Neritias uero non narytias legendum est: Est autem neritus (ut in libro decimo docet Strabo) mons frondosus in insula itacha: quam tenuit uylis: Est etiam Neritum bene muratum oppidulum continentis in epti littore e regione itacæ: ac Cephaleniæ: quod Leucas quoque appellatum fuit: idque olim cepit Laertes: de quo intellexit Maro eo uersu: Dulichiumque fameque: & Neritos ardua saxi: Naricia uero fuit urbs locridis: de qua Vergilius Hic & naryci posuerunt moenia locrita qua cognominata est Narycia urbs calabriæ: quæ etiam Locris dicebatur: a qua pix Narycia celebratur a Vergilio. Ferus ignis: sauus amor. Homines in mille figuras: Circe enim deformabat homines in mille figuras animalium: Ut in septimo docet Vergilius: quod ideo fictum putauit Seruius: quoniam ea meretrix fuit: quæ sua libidine: & blanditiis homines in ferinam uitam ab humana deducebat: ut libidini: & uoluptatibus operam darent. Iura tui animi: potestatem tuæ mentis: quæ erat amori obnoxia.

magica
artis præ
stigia

sulphur
& ei⁹ græ

perleides
herbæ ne
ritus ner
tū leucas
narycia
uel locris
i calabria
Pix nary
cia circe
homines
mutabat
in feras

Dulichium ducem: ulysses sic appellatum a Dulichio insula una ex echinadibus a qua Vergilius etiam naues Dulichias appellauit: Quod magni filia solis eram: Maro quoque eam solis filiam fuisse cecinit: Quod ideo sic um putauit Seruius: quoniam circe clarissima fuit meretrix: & nihil est sole clarius. Noua troia resurgit: ut bellum timeas. Non aliquis socios: nullus conuerat contra nos. Male uulneror: nimio amote angor. Ad assuetas artes: ad artes magicas. Si te causa potens: Docet quid sit agendum ab amatore: si nolit urbem relinquere. Optimus uindex: optimus defensor: & liberator. Qui rupit: qui potuit solueret: Lædentiæ pectus ulnula: amorem mentem amatoris torquentem. Dedoluitque semel amoris impatientiam: & dolorem abiicit. Est enim dedolere quod dolebam abicere: sic cur dediscere. Et uelles: dediscere. Sub titulum: sub inscriptionem uenditi iuris: Videtur autem sumptum hoc ex duobus illis Titulli uersibus. Quin etiam sedes iubeat si uendere auitas. Ite sub imperium: sub titulumque lares. Nostros lares: nostram domum. In stitor: mercator. Habet noctes: habet coitus ab ea. Marcescant: putrefiant: & senescant. Podalirius: optimus aliquis medicus: ut fuit Podalirius æsculapii filius. Aeger amore captus. Propriis herbis: meis præceptis.

sub titulum
aliquid
mittere

Diceris his etiam: quum iam discedere uellet: Dulichium uerbis detinuisse ducem. Non ego: sed primū memini sperare solebam: lam precor ut coniunx tu meus esse uelis. Et tamen ut coniunx essem tua digna uidebar: Quod dea: quod magna filia solis eram. Ne properes oro: spacium pro munere posco. Quid minus optari per mea uota potest? Et freta mora uides: & debes illa timere. Utilior uelis postmodo uentuserit: Quæ tibi cæ fugæ: non hic noua troia resurgit: Non aliquis socios rursus ad arma uocat. Hic amor & pax est: in qua male uulneror una. Totam sub regno terra futura tuo est. Illa loquebatur: nauem soluebat ulysses. Irrita quum uelis uerba tulere noti. Ardet & assuetas circe tendebat ad artes. Nec tamen est illis attenuatus amor. Ergo quisquis opem nostra tibi poscis ab arte: Deme ueneficiis carminibusque fidem. Si te causa potens domina retinebit in urbe: Accipe consilium quod sit in urbe meum. Optimus ille fuit uindex: lædentiæ pectus Vincula qui rupit: dedoluitque semel. Sed cui tantū animi est: illū mirabor & ipse: Et dicam monitis non eget iste meis. Tu mō qui quod amas ægre dediscis amare: Et potes & uelles posse docendus eris. Sæpe refer tecum sceleratæ factæ puellæ: Et pone ante oculos omnia damna tuos: Illud & illud habet: nec ea contenta rapina est. Sub titulum nostrōs misit auara lares. Sic mihi iurauit: sic me iurata fefellit: Ante suas quoties passa iacere fores. Diligit ipsa alios: a me fastidit amari. Intitor heu noctes: quas mihi non dat: hęc: Hęc tibi per totos marcescant omnia sensus. Hęc refer: hinc odii semina quære tui. Atque utinam posses etiam facundus in illis. Esse dōle tantum: sponte disertus eris. Hæserat in quadam nuper mea cura puellæ: Conueniens animo non erat illa meo. Curabar propriis æger podalirius herbis: Et fateor: medicus turpiter æger eram. Profuit assidue uitis insistere amicæ. Idque mihi factum sæpe salubre fuit.

est poeta

Et mala sunt uicina bonis: quia quæ mala sunt: possunt etiam laudari. Pro uicio loco turpitudinis. Virtus bonum. Breui limite: breui uia: transeundo de uirtute ad uitium. Et potest dici petulantia in uerba recunda poterit appellari. Cicero. Nam quæ in uisitata rabia petulanter in uxorem: filiamque petula sis meam inuastisti: & alibi. Desine bonos petulantissima insectari lingua. Quæ rustica non est: quæ est urbana: Urbanus enim est (ut cato uoluit) cuius multa benedicta: responsaque erunt: & qui in sermone: urbanus

Quæ mala dicēba nostræ sunt crura puellæ: Nec tamen: ut uerum confiteamur erant. Brachia quæ non sunt nostræ formosa puellæ: Nec tamen: ut uerum confiteamur erant. Quæ breuis est: nec erat: quæ multū poscit amatō. Hinc odio uenit maxima causa meo. Et mala sunt uicina bonis: errore sub illo. Pro uicio uirtus crimina sæpe tulit. Quam potes in peius dotes deffecte puellæ. Iudiciumque breui limite falle tuum. Turgida si plena est: si fusca est nigra uocet. In gracili macies crimen habere potest. Et poterit dici petulans: quæ rustica non est. Et poterit dici rustica: si qua proba est. Quin etiam quacumque caret tua dote puella: Hanc moueat blandis usque precare sonis. Exige quod cantet: si qua est sine uoce puella: Fac saltet: nescit si qua mouere pedem. Barbara sermone est: fac tecum multa loquatur. Non didicit chordas tangere posce lyram. Durius incedit: fac ambulet omne papillæ. Pectus habent tumidæ: fascia nulla tegat. Si male dentata est: narra quod rideat illa: Mollibus est oculis: quod fleat illa refert. Proderit & subito: quum se non finxerit ulli. Ad dominam celeres mane tulisse gradus. Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur. Omnia: pars minima est ipsa puella sui. Sæpe ubi sit quod ames: iter tam multa requas. Decipit hac oculos ægide diues amor. Improuisus ades deprendas tutus inermem. Infœlix uitis excidet illa suis. Non tamen huic nimium præcepto credere tutum est. Fallit enim multos forma sine arte decens. Tu quoque compositis sua quæ linet ora uenenis. Ad dominæ mulis: nec pudor obstat eas. Pyxidas inuenies & rerum mille colores: Et fluere in tepidos æsopa lapsa sinus. Illa tuas redolent phineu medicamina mentas. Non semel est stomacho naulea facta meo.

Urbanitatem appellat in qua nihil absorum. nihil agreste: nihil inconditum. nihil peregrinum: neque sensu: neque uerbis: neque ore: gustu ue possit deprehendi. Si qua proba est: si qua est bona: non petulans. Blandis sonis: blandis uerbis: Barbara sermone est: si dure atque aspere loquitur: Fascia nulla tegat: nulla fascia pectus astringat. Omne papillæ Pectus habent: si habet ingentes mammas: iuuenalis. Tunc nuda papillis Constitit auratis.

Mollibus est oculis: si habet oculos molles & ad flendum faciles. Quum se non finxerit ulli: quum nondum se fucauerit: aut gemmis ornauerit: ut alicui placeat. Auferimur cultu: auro & gemmis magis placent puellæ quæ forma. Quod ames: puellam intellige. Inter tam multa: inter tot ornamenta. Hęc ægide: Aegis (ut in octauo Serulus scribit) est munimentum pectoris areum habens in medio gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit: ægis uocatur: si in pectore hominis: sicut in antiquis imperatorum statuis uidemus: lorica dicitur Martialis Pectorum quum sacro federit ægis erit: hic autem gemmas: quibus teguntur foemine ægida appellat Ouidius: quæ ille defendant deformitatem: his ornamentis: ut ægis pectus tuetur. Diues amor: diues puella. Improuisus ades: puellam improuiso adeas antequam otinetur. Inermem: inornatam. Excidet: ab animo tuo amouebitur: Suis uitis: sua turpitudine. Compositis uenenis: fucum intelligit. quo mulieres faciem uenustat. de quibus abunde diximus in libris de arte amandi. Aesopa lapsa: æsopa in sinu cadentia. Quid autem sint Aesopa dictum est super eo uersu Aesopa quid redolent: quauis Aesopa mittantur athenis.

et modo dicitur in fine
æsyopa

Phinei
Fabula
Nausca

Illas tuas redolent phineu: Phineus rex fuit arcadiae qui filios occidit: in cuius uindictam illum quoque dii oculis priuarunt: dapibus non poterat uesci: nam admota harpyiae mensis eas uentris profluuio foedabant. Fabulam habes apud Ouidium in metamorphoseos & Diodorum in quinto. Nau sea, uomendi appetitus: a nau dictus. q̄ is excitari nauiga iabus facile solet. Nunc tibi quae medio Docet etiam ex coitu posse causam odii inuenire amatorem. Omni parte: non modo ex aliis uitiis: q̄ narrat uerum etiam ex coitu. Nuper enim nostros. Causam assignat: cur nolit dicere ea coitus uitia. Est proterua est lasciuia: & in uerecunda. In gentum magni liuor detractat homeri: Tangit Ouidius historiam. quam Vitruuius libro septimo de architectura refert: ea talis est. Quis zoilus libros in homerum composuisset: Alexander dicitur eos recitauit Prolameo regi: cui nulli ille dedit responsum: q̄ tantu poeta i merito culpari uideret: Is postea ad aegestatem compulsus. regem adiit. rogans: ut sibi aliquid dari iuberet. Tum rex respondit: Homerus: qui ante annos mille decessit: uo perpetuo tot milla hominum pascit. Quare tu quoque debes: qui meliori ingenio te profiteris: non modo unum. Sed etiam plures alere posse. Accusatus deinde zoilus patricidii cruci affixus est: Hic ergo quem esset Homeri obrectator: adoptauit sibi hoc cognomen. ut Homeromastix uocaretur: quod uerbum apud graecos flagellum significat: & inde factum est: ut omnes huiusmodi doctorum uirorum calumniatores Homeromasticas appellemus: Plynius: Vt obster caueam istos Homeromasticas. Gelius scribit quendam librum scripsisse aduersus Ciceronem: qui in fando titulo erat inscriptus Ciceromastix: ostendens igitur Ouidius praecellentissimum quemque poetarum non posse malignitatis dentes: & liuorem effugere: dicit zoilum inuidiam stumulis uerbis petulantissimis in Homerum scripsisse: a qua detractioe zoilus nomen inuenit. ut Homeromastix cognominaretur. Et tua sacrilege. Maronem dicit qui elegantissimame cecinit aduentu aeneae in italiam: quo penates attulit: quos ex incendio troiano eripuerat. Sed tamen clarissimus poeta non claruit detractoribus. ut Seruius docet. Nostra licentia: scribendi auctoritas. Pede maonio: uersu heroico: q̄li usus est Homerus. Grande sonant tragici. quia de regibus loquuntur. Tragicos decet ira cothurnos: Tristia Tragodiae proprium est. Ideoque Euripides petente Archelao rege: Vt de se Tragodiam scriberet abnuuit: ac precatus est: ne accideret Archelao aliquid tragodiae proprium: In ea enim luctus exiit: caedes: irae continentur: Horatius: Irae thyesten exitio graui strauere. Versibus e mediis e mediocri dicendi genere: & rebus: ac personis conueniente. Est enim Comcedia priuata: et uisusque fortunae sine periculo uitae comprehensio. Soccus habendus erit. Soccum pro comico stilo posuit: ut supra cothurnum pro tragico. Horatius in epistolis. Quam non astrico percurrat pulpita socco. Est autem Soccus calciamenti genus: quo utebantur comcedi: sicut tragcedi cothurno. Horatius Hunc socci capere pedem: grandisque cothurni. De Comcedia autem & Tragodia multa Donatus & Diomedes. Liber in aduersos hostes: Iambicum carmen est maledicum: a lambu pede sic appellatum: primo enim sex Iambis compositum est. Mox spondeum omnibus in locis recipit: praeterquam in secundo & quarto loco: ut in arte poetica docuit Horatius: Huius carminis (ut Diomedes refert) praecipui scriptores fuere apud graecos Archilochus: & Hipponax: Apud romanos uero Lucilius: Catullus: & Horatius Bibaculus: lambum autem ideo liberum appellat: quoniam est expeditus: & celer. Horatius Syllaba longa breui subiecta uocatur Iambus. Pes dicitur: Vel certe liberum qui in quemptam inuehuntur: libere scribunt nulla habita eius ratione. Extremum seu trahat hic pedem: Duplicem Iambicum uersum designat. Scilicet rectum Iambicum: & Coliambum uel Scazonta: Hoc est claudicantem: Rectus enim Iambicus habet in ultima sede Iambum: & pyrhiolum te: In antepenultima cunctos accipit pedes: Quorum modo sic capax circa syllabarum quantitates Indifferens: Scazon uero hoc uno a recto Iambico distat. q̄ clausulam postulat spondaicam

zoilus li
bros in
homer
coposuit

homero
mastix

Tristitia
tragcedie
peculiaris
Comedia
Soccus
Cothurnus
Iambicum
Carmen
Iambicum
uersus
duplex
Rectus
Iambicum
Scazon

Nunc tibi quae medio ueneris praestem? i. usu
Eloquar est: omni parte fugandus amor.
Multa quae ex illis pudor est mihi dicere: sed tu
Ingenio uerbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidam carpere libellos
Quorum censura multa proterua mea est.
Dum modo sic placeat: dum toto canter in orbe:
Qui uolet impugnet unus & alter opus.
Ingenium magni liuor detractat homeri:
Quisquis es: ex illo zoile nomen habes.
Et tua sacrilegae laniantur carmina linguae
Pertulit huc uictos quo duce troia deos.
Summa petit liuor: perfluant altissima uenti.
Summa petunt dextra fulmina missa iouis.
At tu quicumque es. quem nostra licentia laedit:
Si lapis ad numeros exige quaeque suos:
Fortia maonio gaudent pede bella referri:
Delitiis illic quis locus esse potest?
Grade sonat tragici: tragicos decet ira cothurnus
Versibus e mediis socco hendus erit. (nos)
Liber in aduersos hostes stringatur iambus:
Seu celer extremum seu trahat ille pedem.

uel troicaem: penultima autem sede spondeum recipit: uel lambum:ambo autem uersus trimetri appellan: consistat. n. ex sex pedibus. Sicut uti: q̄ ad maledicem a facti p celerem ergo pedem rectum lambum: p extremum uero claudicantem: & Scazonta intelligito. Blada elegiae: elegia est carmen compositum ex antro uer supentametro: q̄ ad inuicem positum: ut Diomedes scri. Qd gen carminis apud romanos praecipue scripserrunt Propertius Tibullus: & Catullus imitati graecos Callimachus: & Euphorion: dicta est aut elegia siue Elegia

Blanda phaeetratos elegia cantet amores.
Et leuis arbitrio ludat amica suo.
Calimachi numeris non est dicendus achilles:
Cydipe non est oris nomen tui.
Quis feret adromaches pagente thaida pres?
Peccat in andromache thaida si quis agat.
Thais in arte mea est: lasciuia libera nostra est:
Nil mihi cum nupta: thais in arte mea est.
Si mea materiae respondet musa iocosa
Vicinus: & falsi criminis acta rea est.
Rupere liuor edax magnu iam nomen habemus
Maluerit: tantum quo pede cepit eat.
Sed nimium pperas: uia mo: plura dolebis
Et capient anni carmina multa mei.
Naiuuat: & studiu fame mihi crescit honore:
Principio cliui noster anhelat equus.
Tantum se nobis elegi debere fatentur:
Quantum uergilio nobile debet opus.

P. OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER SECVNDVS.

Acten inuidiae rindimus: attrahe lora
Fortius. & gyro curre poeta tuo:
Ergo ubi cocubis & opus iuueile petet
Et prope promissa tempora noctis erunt:

ne compositis scripsisse contra eorum opinionem: q̄ dicebant poetae musam p tuam esse. Vicinus superauimus inuidos. Acta rea est: agere reum est reum accusare: peragere uero reum est condempnare. Sed nimum pperas: nimum festinas inuidendo. Studium fame: laudis amor: quam consequor ex carminibus meis. Crescit mihi honore: honor enim alit artes: omnesq̄ incedunt ad studiu gloria ut in tusculanis docet Cicero Valerius et maximus ita inquit. Nam & uirtutis uberrimu alimentum est honor. & pro Archia scribit Cicero Virtutis mercedem gloriam esse. Principio cliui: in aditu: & primordio fame comparanda: non nulla est mihi difficultas: uel certe dicit se fessum: uelle priori libro sine imponere. Est aut sumpta similitudo ab equo cliuum ascendente. Tantum se nobis: fatef uerecili de poeta se in elegis primas teneret: ut Maro in heroico carmine apud latinos principatu optinuit.

BARTHOLOMEI MERVLAE ENARRATIONES IN VLTIUM DE REMEDIO AMORIS VOLVMEN.

ACTENVS inuidiae respondimus: postea q̄ caluniantibus & inuidis superius satis superq̄ rindit. Ouid. Frustra q̄ ab his falso se accusatu fuisse docuit. Nunc se ipm gloria turtur inceptu opus ad calcem deducat. Attrahe lora: reprime cursum tuum: nec ulterius respondeas maliuolis. Curre tuo gyro: tuam materiam: & opus exequere. B

roo e leu: id est miseratione: q̄ tyrenus graeci que e leu: id est isto metro scripta uerunt cui opinioni consentire uidetur Horatius elegos miserabiles appellans. Ouid. in amorib. Flebilis heu moestos elegeta solue capillos. Ah nimis ex uero nunc quoque nomen habes. Mox ad res laetas amoreq̄ usurpari cepta est: unde eam blandam appellat poeta. Hora. Versib. ipa riter iuctis q̄rimonia primu. Post et inclusa est uoti snia compos. de auctore Elegiaci carminis grammatici certant: & adhuc sub iudice lis est. Calima Amores phaeetratos: cupidines: q̄ phaeetra chus utuntur. Leuis amica: mutabilis puella. Calimachi muneris: uersibus elegis in q̄bus scribend. Callimach. primas optinuit ut docet Quint. Achillis fortis gestat: uel achilles. Cydippe amica Acotus: hoc e materia mollis & lasciuia. Tu ori situ carminis: & cantus Home. n. uiroru fortis facta cecinit: non autem amatoria. Andromache pudicissima foemina: ut fuit andromache uxor hectoris. Thaidametricem. Si quis agat: si quis representet: & loqui faciat in casta foemia mulierem in pudica. Thais in arte mea est: res meretriciae tractant in meis libris: quas p thaidam intelligit. Fuit aut thais scottum nobilissimu. cui oes meretricias ueneres concessit Menader Martialis Haec primum iuuenum lasciuos luit amores Haec glycere pueri thais aica fuit: & propterea Turba mennandreae fuerat nec thaidos olim Tata in qua populo luit Erichon Menader fabulam fecit: qua thaida in scriptis: & populo athenesi recitauit: hic eunuchus fecit Teren. e libera nulli timori est obnoxia. nil mihi cu nupta: non scribo de pudicissimis foeminis: aut non doceo nuptam uiolari. Si mea materie: colgit se res iocosas: & lasciuas: lasciuo etia carmine. Vicinus superagere reum peragere reum

Multa iuuant: plura puellae uita simul no-
 rata reddent tibi ea inuisam: quod unum tamen
 non fallit. Parua necat morsu: Viperæ ex eplo
 docet mimus quodque uitu posse aicâ tibi i osi
 adducere. Sed quid sunt totidē. dicit non pos-
 se uita omnia notare propter morum uarietate:
 nam alii rem quâplam laudabunt. quâ uitupera-
 bunt alii. Luditis: derideris hæc. uel me amato-
 res: hæc dicit possint uobis amicam infestam
 reddere. O si quos potuerunt ista mouere: si
 hæc quæ dixi potuerunt uos ab amica amo-
 vere: legitur & iuuare quod etiam placet. Te-
 pida facies: mediocris & segnis amor. Affla-
 runt uestra pectora: in hæsit menti uestra. Ex
 quo designat leuicula esse: quæ dixit: & qui-
 bus tamen unusquisque mediocri amore lau-
 dius: possit ac debeat moueri: ne postmodum
 cupido in eam acrius arcum intendant. Con-
 tentos arcus: intentos & paratos ad iaculandū
 a uerbo contendo Vergilius. Actius hæc cer-
 nens arcum intendebat apollo. Maiorem
 opem: quia difficilior erit curatio: quæ uos ac-
 tus uiserit cupido. Puella reddente obscena
 puella uentrem exonerant: uel mestræ emit-
 tente. Ut profint quamuis iuuēt. Non sunt
 experiēda tamen: non tñ. agēda sunt prop-
 turptudine. Subducto stipite: amoris ignis:

Gaudia ne domina: pleno si corpore sumes:
 Te capiāt: in eas quâlibet ante uelim.
 Quâlibet iuueias in qua tua prima uoluptas
 Desinit: a prima proxima segnis erit.
 Sustentata uenus grauiissima. frigore soles:
 Sole iuuant umbræ grata fit unda sui.
 Et pudet & dicâ ueneris quoque iuge figuras
 Quas minime iungi quasue decere putes.
 Nec labor efficere est rata tibi uera fatentur.
 Et nihil est quod se dedecuisse putent.
 Tunc etiam iubeo totas aperire fenestras:
 Turpiaque admissa membra notare die.
 At simul ad metas uenit finita uoluptas:
 Lassaque cum tota corpora mente iacent.
 Dum piget & nullâ males tetigisse puellam:
 Facturusque tibi non uideare diu.
 Tunc a signa quæcūque in corpore inuenta est
 Luminaque in uitis illius usque tene:
 Forsitan hæc aliq̄ (nā sūt quoque) puia uocabit:
 Sed quæ non profunt singula multa iuuant.
 Parua necat morsu spaciolum uiperâ taurum
 A cane non magno sæpe tenet aper.
 Tu tantum numero pugna preceptaque in unum
 Contine de multis grandis aceruus erit.
 Sed quia sunt totidem mores: totidēque figuræ
 Non sunt iudiciis omnia danda meis.
 Quo tua non possunt offendi pectora facto:
 Forsitan hoc alio iudice crimen erit.
 Ille quod obscenas in aperto corpore partes
 Viderat: in cursu qui fuit hæsit amor.
 Ille quod a ueneris rebus surgente puella
 Vidit in immundo signa pudēda toro.
 Ludius: o si quos potuerunt ista mouere:
 Afflātunt tepida pectora uestra faces.
 Attrahet ille puer contentos fortius arcus.
 Saucia maiorem turba petetis opem.
 Quid quæ clam lauit reddete obscena puella:
 Et uidit quæ mox ipse uidere uetat.
 Dii melius: quæ nos moneamus talia quemquam
 Ut profint: non sunt experiēda tamen:
 Hortor & ut pariter binas habeatis amicas:
 Fortior: est plures si quis habere potest.
 Secta biparito quum mens discurrat utroque
 Alterius uires subtrahit alter amor.
 Grandia per multos tenuatur humina riuos.
 Magnaque subducto stipite flamma perit.

Caratas puppes: naues uel pice uel cæra illitas. At tibi qui fueras: docet ab eo: qui uis tantum
 puellæ additus fuerat alteram quoque inueniendâ esse: quo prior amor ab altero uincat. Pasiphaes
 Minos prognide perdidit ignem in exemplaribus omnibus quæ legi in prognide scriptum annotauit
 quum in plotide legendum sit. Fuit enim plotis mulier formosâ quam amauit Minos relicta pasiphae
 quæ ea causa postea facta est meretrix: ut pindari Interpret scribit. Sunt qui in procrude legendu: pu-
 tent. Procris enim Cephali uxor Minoa laboratē sanauit: ut scribit Higynius: & pro eo beneficio plotis
 canem ab eo accepit. Prior pasiphae. Vi-
 eta ab idam coniuge superata a plouide creten-
 si. Ida enim mons est cretæ. Cessit: locum
 dedit ipsi plotidi. Potes etiam ad Cassandra:
 referre: cuius amore captus agamemnon: eam
 in grâciam adduxit: quare commota clytæm
 nestra maritum occidit. ut ante dictum est.

Non satis una tenet caratas anchora puppes
 Non satis est liquidis unicus hamus aquis.
 Qui sibi iam pridem solatia bina parauit:
 Iam pridem summa uictor i arce fuit.
 At tibi qui fueras domina: male creditus uni:
 Nunc saltem nouus est iuēendus amor:
 Pasiphaes minos in plouide perdidit ignes.
 Cessit ab idara coniuge uicta prior:
 Amphiloche frater ne phiegida temp amaret:
 Calliroe fecit parte recepta tori.
 Et paris cenonen summos tenuisset in anos.
 Si non cephalia pellice laesa foret.
 Coniugis odrysi placuisset forma tyrano:
 Sed melior clausæ forma sororis erat.
 Quid moror exēplis quorum me turba fatigat:
 Successore nouo uincitur omnis amor.
 Parcius e multis mater desiderat unum:
 Quam: quæ flens clamat tu mihi solus eras
 Et: ne forte putes noua me tibi cōdere iura:
 Atque utinam inuenti gloria nostra foret.
 Vidit id atrides: quod enim non ille uideret:
 Cuius in arbitrio grâcia tota fuit.
 Marte suo captam chryseida uictor amabat:
 At senior stulte flebat ubique pater:
 Quid lachrymas odiose senex: bene cōtigit illi
 Officio natam lædis inepte tuo.
 Quæ postquam reddi calchas ope tutus achillis
 Iusserat: & patria est illa recepta domo:
 Atrides: ait: est illius proxima forma.
 Et si prima sinat littera: nomen idem.

memnon raptam Chryseida nollet patri reddere: apollo per nouem dies: totidemque noctes sagittas
 emittens. Primum iumenta: deinde hoies ita percussit: ut quotidie cateruatim in rogis defunctorum
 corpora cremarentur: quam rem cum Achilles ad senatum rettulisset: placuit Calcantem augurem cō-
 cili: qui quum timeret diuinationem proloqui propter agamemnonem: iurauit ei achilles se uiuo ne-
 minem passurum se iniurias manus afferre: ne ipsum quidem agamemnonem principum: qui il-
 lic aderant multo eminentissimum: quibus uerbis tutus calchas: pestilentiam docuit posse sedari: si
 Chryseis patri redderetur: quo facto agamemnon Briseida achilli eripuit: ut in primo iliados cecinit
 Homerus. Proxima illius: secunda a forma chryseidis. Et si prima sinat littera: si chryseis non bri-
 seis diceretur. In mea therfites: ordo est. licebit ut Therfites eat in mea regna: hoc dicit in locum
 meum constituam scedissimum ac pessimum illum therfitem: qui (ut in secundo iliados scribit Home-
 rus) ult fuit loquacissimus. Idem scedissimus omnium qui ad trolam nauigant. Altero oculo Stra-
 bone: Altero pede claudo. angustissimis humeris: & ad pectus usque contractis: uertice acuminato ra-
 Calchas docuit
 pestilen-
 tia posse
 sedari

ro capillo & eo impetigne arctico. huius me-
ninit luuenalis dicens. Malo pater tibi sit cher-
sites: dñi modo tu sis æacide similia. Et han-
cihabuit. Briseida accepit. Solatia magna
prioris: adempta Chryseide: agamemnoni po-
stea solatio fuit briseis. Prior cura: prior chry-
seidis amor. Noua: nouo amore briseidis.
In biuolui duabus puellis. Artes nostras
libros de arte amandi. Media æta: medio
ætu amoris. Frigidior: segnis in eius amo-
re. Abrumpere medias flammæ: medium
amorem non q̄primum: sed paulatim soluere
Positos furores: depositum amorem uæhe-
mentem. Auiceps: nator qui aucupatur puel-
lam. In laqueos suos: in suas infidias: quas
puellæ parauerat. Quom te languere uide-
bit: quam sentiet te ab amore destitui & cessaf.
Nam quom puellæ intelligit te amari ab amā-
tib: ita reddunt insolentiores: ac negligenti-
& tepidius amant: superbiam ponunt. Hoc
munus: quod sequitur. Te quoq̄ fallat amor
Docet amatorem decipi posse ab amof ante-
q̄ dedicat amare: nisi antea consilium celare
rit. Quod te contemnere possit: q̄ te uolente
ab ea contemneris. Legitur etiam possit: ut
si q̄ te nō ducas illi parem pulchritudine. Alii
uero ita legunt: q̄ nō contemnere possit: hoc ē
q̄ nō speres posse spernere ipsam puellam.
Terre gaudia ex facili: non difficile potes
amoris iugum deponere & gaudere: uel hoc
dicit potes amica gaudia facile ferre & amittere.

Hanc mihi (si sapiat) p̄ se concedat achille.
Si miris imperium sentiet ille meum:
Quid si q̄s uestrum factū hoc incusat achili.
Est aliquid ualida sceptrā tenere manu.
Nam si rex ego sum: ne mecum dormiat illa:
In mea thesities regna licebit eat.
Dixit & hanc habuit solatia magna prioris:
Et prior est posita cura repulsa noua.
Ergo assume nouas auctore agamemone flam-
ætuus in biuio detineatur amor. (mas:
Quæris ubi inuenias: artes tu plege nostras:
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod si q̄d p̄cepta ualēt mea: si quid apollo
Vtile mortales edocet ore meo:
Quauis infelix media torreberis æta:
Frigidior dominæ fac uideare tuæ.
Et sanum simula ne si quid forte dolebis
Sentiat: & rida cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrumpere flammæ.
Non sunt imperii tam fera iussa mei.
Quod nō est simula: positos imitare furores
Sic facies uere quod meditatū eris.
Sape ego ne biberem. uolui dormire. uideri:
Dum uideo: somno lumina uicta dedi.
Deceptum risi: qui se simularat amore.
In laqueos auiceps decideratq̄ suos.
Intrat amor mentes usu: dediscitur usu.
Qui poterit sanum fingere: tutus erit.
Dixerit ut uenias pacta tibi nocte: uenito:
Veneris: & fuerit ianua clausa. ferēs:
Nec dic blanditias: nec dic cōiuitia postū:
Nec latus duro limine pone tuum.
Postera lux aderit: careat tua uerba querelis.
Et nulla in uultu signa dolentis habe.
Iam ponet fastus: quom te languere uidebit:
Hoc etiam nostra munus ab amof ferēs.
Te quoq̄ fallat amor: dum sit tibi finis amadi.
Præpositis frenis sape repugnat equus.
Vulstas lateat: quod nō p̄stereberet fiet
Quæ nimis apparent retia uitat auis.
Nec tibi tam placeat: q̄d te cōtemnere possis.
Sume animos: animis cedat ut illa tuis:
Ianua forte patet: quis reuocābere trans:
Est data nox: dubita nocte uenire data.
Posse pati facile: est: tibi ni patiētia delit.
Protinus ex facili gaudia ferre licet.

Partes conciliantis. per mittendo te etiam cū amica coire: id quod paulopost apertius loquet. Fer-
ro acuto cultro acuto refecando uulnus immedicabile. Ouidi. in meta. Sed immedicabile uulnus ense
recidendum est. nec pars sincera trahatur. Nec abire potes. nec potes longius discedere ab amica.
Define luctari. cessa pugnare cum amore. Referant tua carbala: redeas ad amicam. Quæ quo-
cant fluctus: amoris impatientiam: & u. fluctum appellat. E medio amore: rem habēdo cū puella.
Sed bibe plus etiam. Explendum esse docet libidinis desiderium plusq̄ necesse sit. Tedia quære ma-
li. fac tibi amorem tedio esse. Manet perfe-
uera in amore Dum bene te cumulas: dum
bene te explēs amore. Fit quoq̄ longus amor
Amorem quoq̄ diu durare posse ostendit ex
diffidentia. quam rem uitandam esse precipit.

En p̄cepta potest quisquā mea dura uocare?

En etiam partes conciliantis ago.

Et quoniam uariant animi: uariabimus artes:

Mille mali species: mille salutis erunt.

Corpora uix ferro quædam sanantur acuto:

Auxilium multis succus & herba fuit.

Mollior es. nec abire potes: uinctusq̄ teneris.

Et tua saeuus amor sub pede colla præmit.

Define luctari: referant tua carbala uenti.

Quæq̄ uocant fluctus: hæc tibi remus eat.

Explenda est sitis ista tibi: qua perditus ardes:

Cædimus: e medio iam licet amne bibas.

Sed bibe plus etiā: q̄ quod præcordia poscunt

Gutturæ fac pleno sumpta redundet aqua.

Et frueri usq̄ tua nullo prohibente puella:

Ille tibi noctes auferat: illa dies.

Tædia quære mali: faciunt & tædia finem

Iam queq̄: quom credas posse carere/mane.

Dum bene te cumules: & copia tollat amorē:

Et fastidita non libet esse domo.

Fit quoq̄ longus amor: quæ diffidentia nutrit:

Hunc situ quæris ponere: pone metum.

Qui timet ut sua sit: ne q̄s sibi subtrahat illam:

Ille maghaonia uix ope sanus erit.

Plus amat e natis mater plarumq̄ duobus.

Pro cuius reditu: quod gerit arma timet.

Est prope collinam templū uenerabile portā:

Imposuit templo nomina celsus eryx.

Est illic lethæus amor: qui pectora sanat: ||

Inq̄ suas gelidam lampadas addit aquam.

Illic & iuuenes uotis obliuia poscunt.

Et si qua est duro capta puella uiro.

Hic mihi sic dixit: dubito: uerus ne cupido:

An somnus fuerit: sed puto somnus erat.

Qui sollicitos mō das: modo demis amores.

Adiice præceptis hoc quoq̄ naso tuis.

Ad mala quisq̄ aiūm referat sua: ponet amorē:

Omnibus ille deus plus ue minus ue dedit.

Qui puteal: ianumq̄ timet: celeresq̄ calēdas.

Torqueat hunc aris mutua summa sui

li. fac tibi amorem tedio esse. Manet perfe-
uera in amore Dum bene te cumulas: dum
bene te explēs amore. Fit quoq̄ longus amor
Amorem quoq̄ diu durare posse ostendit ex
diffidentia. quam rem uitandam esse precipit.

Quem diffidentia nutrit: qui nutritur zelo
zeloti pla
typia: quam crysippus dicebat eē animi ægri-
tudinem ex eo prouenientem quod ad sit alte-
ri. quod ipse non habeas. Pone me. pone ti-
morē in amica alii amet. Ut sua sit. ut amica
solum se amet. Ope ma. medicinali auxilio.

Plus amat e natis. timorē probat amorē au-
gere. Ordo est. Mater pleriq̄ e duobus natis
plus amat illum p̄ cuius reditu timet. q̄ gerit
arma: hoc ē q̄ militat. Est p̄pe collinā. Porta

porta col
collina ē Salaria dicebat. qua in collē grinalē
lina seu
ibat illi propinquum fuit templum ueneris: Ery-
salaria
cina de quo in libro sexto ita Scribit Strabo:
templum
Eryx collis est excelsus. in quo Veneris tem-
ueneris
plum locatum erat: quod singulari ueneratione
Erycinæ
ne colebatur antiquitus mulierum frequentia
refertur illius ministeria dicarum: quas & e si-
cilia: & externis Regionibus multi locarant:

Sed postea sicut & ipsa colonia uiduata colo-
nis est: sic & tēplū: desolatū: & sanctæ holum
copia defecit: Eui & romæ ante portā collinā:
deæ huius ædificiū: q̄ ueneris Erycinæ: replū
dicarunt: cui cum æ de sacra insignis adiace-
bat porticus: Ouidi. fastosq̄ lib. iiii. Tempora fre-
quentari collinæ p̄xima portā. Nunc dicet: a
ficulo nomina colle tenet. Imposuit nomi-
na. quia cognominatum est templum ueneris
erycinæ ab eryce colle siciliæ. Læthæ amor.
cupido obliuionem amoris inducens amanti-
bus. In suas lampadas. In suas faces arden-
tes: quibus cupido urit amantum pectora.

Addit aquam. Ut extinguantur. Obliuia
Obliuionem amoris inducens amanti-
bus. In suas lampadas. In suas faces arden-
tes: quibus cupido urit amantum pectora.

Obliuia
Obliuionem amoris inducens amanti-
bus. In suas lampadas. In suas faces arden-
tes: quibus cupido urit amantum pectora.

Duro uiro. uiro minus in amore respondenti.
ti. Modo das. scribendo præcepta artis ama-
toris. Modo demis: modo adimis: intelli-
git autē: duos libellos de remedio. Ad ma-
la quisque animum referat sua: Hoc est præcep-
tum somni datum poetæ: quo iubet: ut ama-
tor cogitet semper de malis & rebus sibi aduer-
sis: quo facilius præ dolore illarum amoris ob-
liuiscatur. Qui puteal. Enumerat res por-
ta. ad quas animum referendum esse dixit: Erat
autem puteal (ut Acron. scribit) locus roma: :
ad quæ cō uēiebāt fenestrate: Porphyrio uero
dicit sedem fuisse p̄tore p̄pe circū Fabianū.
q̄ libonis dicebat: q̄ a libōe illi primū tribu-
nal: & subscilla collocata sūt. Flora. in epistolis.

putéal
ta. ad quas animum referendum esse dixit: Erat
autem puteal (ut Acron. scribit) locus roma: :
ad quæ cō uēiebāt fenestrate: Porphyrio uero
dicit sedem fuisse p̄tore p̄pe circū Fabianū.
q̄ libonis dicebat: q̄ a libōe illi primū tribu-
nal: & subscilla collocata sūt. Flora. in epistolis.

Forum putealq; libonis Mandabo siccis: & Perius: Si puteal multa cautus uibice flagellat: Iam uq; timet. uel mensem Ianuarium: quo in ius trahebantur debitores a creditoribus: uel foruz iudiciale intelligit: quod erat propinquum templo Iani. Celeresq; calen: ias: celeres appellat calendas: q; debitori rem pus soluendi uidebatur celerius aduenisse: q; uellet: ex quo designat dolendum esse: si cui amator debet pecuniam: Debitores enim calendis cogebantur pecuniam creditoribus soluere. Floratius in primo sermonum. Quod nisi cum tristis misero uenere calendæ Mercedis: aut nummos unde ex

nemine;
mali ex-
perrem

Quæ p
quia

Triethe-
rica

Cui d'irus pater est ut uoto cætera cædant
Huic pater ante oculos durus habend⁹ erit.
Hic male dotata pauper cum coniuge uiuit.
Vxorem fato credat obesse suo.
Est tibi rure bono generosæ fertilis uua
Vinea: ne nascens uita sit uua. time.
Ille habet in reditu nauem: mare semp iniquu
Cogitet: & damno littora saua suo.
Filius hunc miles: hunc filia nubilus angat.
Et quis non causas mille doloris habet?
Et posses odisse tuam pari: funera fratrum
Debueras animo saepe referre tuo.
Plura loquebatur: placidus puerilis imago
Destituit somnus: si modo somnus erat.
Quid faciam? media nauē pallinurus in unda
Deserit: ignotas cogor inire uias:
Quisquis amas: loca sola nocet: loca sola caue
Quo fugis? in populo tutior eē potes. (to
Nam tibi secretos augent secreta furores.
Est opus auxilio: turba futura tibi est.
Tristis eris: si solus eris: dominæq; relicta
Ante oculos facies stabit ut ipsa tuos.
Tristior iccirco nox est: quā tempora phœbi.
Quæq; leuet luctus turba sodalis abest.
Nec fuge colloquiū: nec sit tua ianua clausa
Nec tenebris uultus flebilis abde tuos.
Semper habe pyladen aliquē q; curet oreste:
Hic quoq; amicitia non leuis usus erit.
Quid nisi secrete læserunt phyllida sylua
Certa necis causa est. incomparata fuit.
Ibat ut aonio referens trietrica baccho
Ire solet fulis barbara turba comis.
Et modo q; poterat latum spectabat in æquor:
Nunc in arenosa lassa iacebat humo.
Perfide demophoō surdas clamabat ad undas
Ruptaq; singultu uerba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa subnubilus umbra.
Quo tulit illa suos ad mare saepe pedes.
Nona terebatur miseræ uia: uiderit inquit.
Et spectat zonam pallida facta suam.

Aspicit & ramos quibus se suspendat. Et digitos ad sua colla refert: zonam collo innectit. Si thoni. o phyllis ex thracia: quæ prius Sithonia dicebatur. ut Gellius docet. Non flester; ostis. ar. Sithonia bor non tua causa amisisset comas. id est frondes. quæ sunt arborum comæ. Prestiterat iuuenis. Amatoris cuiusdam exemplo docet amantem quoque turbam fugiendam esse. Decidit: uenit in pristinum morbum amoris. Nec uis. amare. Contagia. Contagia appellat amantem consortia: Est autem Contagium. seu contagio. & Cortages morbus: qui quicquid contingit polluit. Iuuenalis de

Aspicit & ramos: dubitat: refugitq; qd audet.
Et timet & digitos ad sua colla refert.
Sithoni nunc certe uellem ne sola fuisses:
Non flester positis phyllida silua comis:
Phyllidis exemplo nimium secreta faueto:
Læse uir a domina: læse puella uiro.
Præstiterat iuuenis qd mea musa iubebat.
Inque sue portu pœnæ salutis erat.
Decidit: ut cupidos inter deuenit amantes.
Et quæ deciderant tela: resumpsit amor.
Si quis amas: nec uis: facito contagia uites.
Hæc etiam pecori saepe nocere solent.
Dum spectant læsos oculos: læduntur & ipsi.
In loca nonnunquam siccis arentia glebis
De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus: si non ab amate recedas:
Turbaq; in hoc omnes ingeniosa sumus.
Alter item iam sanus erat: uicinia læsit.
Occursum dominæ non tulit ille suæ.
Vulnus in antiquum rediit male sana cicatrix.
Successumq; artes non habuere meæ.
Proximus a tectis ignis defenditur ægre.
Vtile finitimis abstinuisse locis.
Hæc quæ ferre solet spatiatem porticus illam
Te ferat: officium neue colatur idem.
Quid iuuat admōitu tepidâ recalescere mētē.
Alter si possis orbis hebendus erit.
Non facile esuriens posita retinebere mensa:
Et multum saliens incitat unda sitim:
Non facile est taurum uisa retinere iuuenca
Fortis equis uisa semper adhinnit equa.
Hæc ubi præstiteris: ut tandem littora tangas:
Non ipsam satis est deseruisse tibi.
Et soror: & mater: naleant: & conscia nutrix:
Et quisquis dominæ pars erit ulla tuæ.
Nec ueniens seruus: nec flēs ancillula fictum
Suppliciter dominæ nomine dicat aue.
Nec: si scire uoles qd agat: tamē ipse rogabis:
Perfer: erit lucro lingua retenta tuo.

dit hanc contagio labem: & dabit in plures: si
cut grex tot⁹ in agris Vnius scabie cadit: & por
rigine porci. Dum spectant læsos: dum as-
Cōtagiū
Cōtagiū
Cōtagiū
piciunt aliorum oculos fletu ob amoris impa-
tientiam uiolatos: uel læsos amantes a puella
deceptos accipe. Multaque corporibus: Mul-
ta mala transeuntia ab amantibus ad alios sa-
nari cupientes: multum nocent: id autem ita
esse probat fluminis exemplo. Manat amor
tectus: furtim amor redit: & illabitur pectori.
Ab amante: Ab amantem consuetudine.
In hoc: ut manet amor tectus si non reces-
serimus. Alter item iam sanus erat: Alte-
rius amantis exemplum ponit: Ex quo docet
longius discedendum esse: ne amicam uides-
as. Occursum dominæ: amicæ fortuitum
aduentum. In antiquum uulnus: In pristi-
num dolorem. Cicatrix: amor antea sana-
tus. Successum euentum. Ut sanaretur.
Spaciantem porticus illam. Puellæ enim
sub porticibus Inambulant: ut antea dictum
est. Officium ne ue colatur idem. Nec cætera
facias: quæ dum puellam conciliares facebas.
Recalescere iterum afluare. commemoran-
do officia: quæ amator obibat: dum puellæ au-
cuparetur. Tepidam mentem. mentem ad-
huc medlocriter amantem. Alter orbis: alte-
ra regio: Non facile esuriens: ut qui famescit:
uiso cibo difficile se ab eo capiendo abstinere:
sic amator uisa amica: uix poterit teneri: quin
eam adeat. Littora. portum: & finem aman-
di. Et soror & mater ualeant: amoueat te etiam
a sorore: & matre amica. Conscia nu-
trix: nutricem etiam puellæ consciam amoris
uestri fugias. Pars erit ulla. erit famulus.

Nec ueniat feruus: Seruos quoq; & ancillas amicae effuge. Lingua retentat: sermo non habitus de amica. Causam supstitui amoris: causam qua amor a te fugiat. Melius sic te ulc scere, facilius eius amorem fugabis tacendo q; si de ea quaeris. Dum illa effluat donec illa e mente tua labatur. Quam te desisse loquaris, quam dicas te cessasse amare. Sed melio' fide: Tutius esse docet per fluminis similitudinem lente amore ponere. q; celeriter. Flumine pe petuo: flumine semper currenti: nam flumen dicitur: quod perenne est: hoc est continue fluit: quod uero aestate siccatur: a torren: do uocamus Torrentem. Altius ire: impetuosi labis uel maiori aquae molle descendere. Hae breuis est. Torrens breui delabitur: uel durat, aestate enim siccatur. Fallat, Amor paulatim ita euanescat: ut non sentiat. Euanidus: inanis: & in nihilum redactus: Plynus in nono: Idem a quadrato euanidus. Vitruuius in secundo: Pares plus habens humoris non cito fiet euanidus: sed ab his continetur. Per molles gradus, per facilem uiam: hoc est sensim. Exitus iste, iste amoris finis. Feris ingeniis: dura & immitti natura. Nec curandus ad est: nec est sanandus a me. Aut aegre desinit esse miser, difficile sanatur. Iuncti modo, paulo ante amici. Appias ipsa, ipsa uenit genitrix: cuius Templum erat in foro. C. caesaris: ab aqua appia: quae illic erat cognominata: unde etiam in libris de arte amandi. Applades deas appellauit non modo uentem sed pacem. Pallada. Concordiam: & uenam illi uicinas. Saepereas faciunt & amant Reos autem (ut in oratore docet Cicero) eos appellamus: qui non modo arguuntur: Sed omnes: quorum de re disceptatur. Vbi nulla simultas incidit: Inde inquit amor discedit ubi nullum odium inter amantes intercedit. Liber a monitu. Carens aliqua commemo ratione alicuius causae: ex qua discordia oritur. Oberat, circumerrat: discedit, uel oberat admonitus: id est errat circum amantes: monendo ipsos: ut causas diffidii quaerant. Libet amor, solutus & oclusus cupido. Forte aderat iuuenis: Docet exemplo non esse quod que cum amica litigandum. Lectica: qua diuites gestabantur: ut docet Iuuenalis. Saeculis minis: minabatur enim iuuenis iratus domine lamque uadaturus. Vadari est spondere se certo die affuturum in iudicio: uel per se: uel per aduocatum, siue id sit capitale iudicium: siue pecuniarium Horatius: Et casu nunc respondere uadato Debat: quod ni fecisset perdere litem. Prodeat lectica: exeat amica de lectica. Mutus erat: erat sine uoce uisa amica praenimio amore. Et manus: quae illi minabatur. Duplices tabellae: codicillos dicitur in quibus scripta utriusque seu iura continebantur. Venit in amplexus: uenit in amicae cui antea minabatur complexum. A thalamis: a lecto & amore. Esse solent magno: quod perdis minus est: q; lucrum. Magno bono: liberando te ab amicae amore. Conducat in unum. Si casu ueneris eotibi est amica. Arma praeparata: consilia. Pantescit: amica tua. Nunc tibi, docet ab amatore ea de amica cogitata esse q; ea i odium ad

Flumen torrens

euandus

tenus appias appia

Reus

uadati

ducant. Mediis irrita uerba deis: nil per quos illa peierabat. Nec copone comas: nec capillos torqas calamistris: sic alibi. Sed tibi nec ferro placeat torqre capillos. Nec toga sit laxo: molle & libidinoso: si ad pedes togam demittebant. Horatius. Eo q; rusticus tonso toga desinit. Tibullus. Heu miserum laxa quid iuuat esse toga: nam alias toga in sinum collecta subcingebat: ut nunc quidam linea sacerdotum uestimenta uidem. Nulla sit ut placeas: ne cures et placere aliis puellis tuo ornatu. Alienae puellae: non ita tua: ut ea est quam deprecaris: sed ut ita loqr extraneae. Ut e multis illa sit una tibi: ut sola illam existimes te habere & eam solam effugias. Aliter apud Plynium in epistolis ad Caninium Rufum unum ex multis: id est miserum exponas. Sed qd precipue: causam docet: cur sero ab amore desistant amantes. Exemplo que docete suo proprio exemplo unoquoq; id cognoscente. Pondus habere: habere effectum: nam falso tibi iurant per deos: ex quo docet amatorem quoq; falli: quum credat puellae falso iuranti q; eam amet. Ut lapis: ut scopulus. Vndiq; fluctibus exagratiss. Diuortia: separationem ab amica. Nec dic quod doleas: nec et amicae cam doloris aperias. Peccata: amicae in te crimina. Ne diluat: ne ea purget: & refellat. Ut illa causa: ut puellae ratio. Qui si let, qui non dicit pro puellae. Satisfacere: est ar satisfacere tantu facere: qtu satis sit trato ad uindictam: ut docet Asconius Liutus lib. vi. Peccetur in quos: dum digni sitis quibus ita satisfiat. Satisfieri postulat: peit ut se purget amica. Non ego dulichias: inuitos amantes fatef potuisse nolle furiose occidere. & uel sedare. Dulichie sagittae: antea intelligit. Herculis sagittas: quas Vlysses dulichias accipit a pholodeete & ad troiam attulit: ut in. xii. met. ostendit. Quid. Aut eas quibus Vlysses procos interfecit. Scribit. n. Home. in. xxi. odyssae Penelopem dedisse arcum Vlyssis proci, tendendum dicens se illi nupturam: q arcum tetendisset & sagittam emisisset: Vex quum id facere nemo potuisset. Vlysses qui sub habitu mendici latebat arcum tetendit quem prius explorauerat an eet cariosus procosque sagittis excussis occidit Propertus. Et ueteres arcus laeto renouasse proci Errorisq; sui sic statuisse modum. Tingere in amne faces: p uim faces cupidinis extinguere. Nec nos purpureas: nec amantes retinebimus inuitos: quo minus euo lent ad quam uelint puella. Consilium est quodcuq; canoros inqt nulli uim afferimus: sed consilium damus uolentibus sanari. Sonuere lyrae: lyra ensy Apollo usus est: qua ex testudinis forma inuente Mercuriu tradit: & ea donasse apollinem post apollinis: cum Marfia: qua & suprior fuit: contentione: postq sum Lyra apollinis arcus sagittarum dique reperit Scyticus tyria dibapha

Toga laxa

Vnus ex multis

Dulichie sagittae

arcus Vlyssis

Lyra apollinis arcus sagittarum dique reperit Scyticus tyria dibapha

Nunc subeat mediis irrita uerba deis. Nec copone comas: quum sis uenturus ad illam. Nec toga sit laxo conspicienda sinu. Nulla sit ut placeas alienae cura puellae. Iam face: ut e multis illa sit una tibi. Sed quid praecipue uestris conatibus obstet. Eloquar exemplo queq; docente suo. Delinimus tarde: quia nos speramus amari: Dum sibi quisq; placet: credula turba sumus. At tu nec uoces: quid enim fallacius illis. Crede: nec aternos pondus habere deos. Neue puellaru lachrymis moueare caueto. Ut flerent oculos erudiere suos. Artibus innumeris mens oppugnat amantiu. Ut lapis aequoreis undiq; pulsus aquis. Nec causas aperi: quare diuortia quaeras. Nec dic quod doleas: clam tamen usq; dole. Nec peccata refer: ne diluat ipsa caueto: Ut melior causa: causa sit illa tua. Qui filot est firmus qui dicit ista puellae. Probra satis fieri postulat ille sibi. Non ego dulichias furiali more sagittas. Nec raptas ausim tingere in amne faces. Nec nos purpureas pueri refecabimus alas: Nec sacer arte mea laxior arcus erit. Consiliu est quodcuq; cano: parete monenti. Ut faueas coeptis phoebe saluber ades. Phoebe adest: sonuere lyre sonuere pharetra. Signa deum nosco per sua. phoebe adest. Confer amyceis medicatum uellus athenis. Murice cum tyrio: turpius illud erit. Vos quoq; formosis uestras coferte puellas.

pta pter aquu a ucto pena. poenituisse. Appolline dicitur: cithara q; effraetis chordis: musica aliqua: diu abstinuisse auctor Diodo. Sonuere pharetra: pharetra enim ex humeris apollinis pedebat. Hora. Voce dum terret ulduus pharetra risit apollo: scribit Diodo. Apollinem arcus sagittarumq; extulit se reptorem: qua ex ca cretenses precipue arcu delectati sunt: quem scyricum uocant. Confer amyceis: Tyria purpura lococia pstantiore e docet poeta: ut ex puellis alia alia pulchritorem ee p similitudinem. pbenit: scribit ply: Rorem purpurae precipu ee Asia in tyro. In enyngae africa: & getulo lirro re oceani. in laconica, Europa. Confer: compara. Vellus medicat: lana tineta. Athenis amicae is. Vasis laconicis. Murice cum tyrio: cum tyria purpura q oium laudatissima habebat: praesenti si Dibapha erat: hoc e bis ticta magnifico ipedio. Est aut murex gen? purpura: ut docet pli. Turpius

C

illud erit: laconicam purpuram intellege. Vtraque & iuno & pallas. Sed tibi collatam. Comparata: nam ex comparatione quae minus amica placere posse ostendit. Tantum iudicio: ulde ne pra amore plus placeat amica quam par sit. Scripta caue relegas: docet quod sit exiguum illud: quod sibi quoque profuisse dixerat. Scripta: tabellas ab amica antea missas: amatorem accipe. Omnia pone ferose: oia scripta igni cremato. Ardoris sit rogas iste mei: iste si finis: & consumptor mei amoris. Thestias absentis: Oeneus in magna frumenti copia: quam caeteris diis sola diana neglecta sacrificasset: irata dea Calidonium aprum ingenti magnitudine celesbrem ad vastadam late patriam propinquam misit. Ad hunc delendum Meleager aetate uiribusque integer: pluribus assumptis secum sociis aprum iaculatus: octos bestiae praesentium (id erat ferae pellis) oium consensu tulit. Quam in uenatione Atalanta Schenei filia affulsit: ei amore captus pellem ueluti laudem occisae ferae sibi concessit. Quod factum qui una uenati fuerant Thestias filii aegre ferentes Atalantae per insidias quam in arcadiam rediret: pellem abstulerunt: Meleager puellae auxilium ferens: Althaeae matris fratres necauit: illa Meleagrum execrata est: ab diis immortalibus: qui eius uotum exaudierunt filio mortem imprecata. Fabulatur quidam melegri ortu parcas noctu in somnis Althaeae dixisse tunc uita Melegri filii finem fore: quum id lignum is torris extinctus erat comburef. Orto praetero existimant in eius ligni custodia filii salutem contineri: diligenter custoditum seruauit. Postmodum fratrum morte irratam torre combusto fuerunt causa interitus filii extitit: cuius facti postea quum eaz poeniteret laqueo uitam finit: auctor Diodo. Fabulam et narrat Ouidius in met. Thestias: Althaeae thestias filia. Caras: amicae imagines careas. Carperis: delectaris. Hoc modo: quia proreli lai marit caream imaginem Laodomia effinxerat: dicente ipsa in epistolis. Dum tamen armigeris diuerso miles lorbe. quae referant uultus est mihi cara tuos: & paulopost. Hanc specto teneroque sinu pro coniuge uero. Et tamen possit uerba referre quae ror. Sed quum ille e nauis egresus in bello troiano perisset: Laodomia audita mariti morte: ei desiderio in amplexu imaginis carae expirauit. Serulus scribit eam optasse: ut mortui mariti umbram uideret: qua concessa non deferens eam in eius amplexibus perit. Recreatur admonitu: fouetur recordatione. Vultusque nouatum: amor: recrudescens. Scinditur: aperitur. Firmis amore poene liberatis. Causa pusilla: parua causa. Flamma redardescet: renouabitur amor. Argolicae cuperent. Docet a simili loca: quae nocent amanti: cui tunc e. Nauplius Palamedis pater: ut ulcisceretur filii necem eleuata facula signum dedit ex Caphareo Eubolae praemontorio: graecis naufragio laborantibus: qui credentes eo ignes indicare portum tutissimum inter asperros scopulos naufragium fecerunt: Verg. Vnoque caphareus: & proptius. Nauplius ultores sub noctem porrigit ignes. Et natus ex uulis graecia pressa suis. Solinus scribit Caphareum praemontorium praeminere in hellepontu. Vbi post illi exciditum arguam classe: uel mineruae ira: uel quod certior prodit historia fidus arcturi graulbus affectu casibus. Teque senex: Nauplium palamedis patrem dicit. Praeterita cautus niseide: istra bo in nono scribit post cromyonem Scironides artictis finibus imminere petras iuxta mare transitum non relinquentes: super eas aut uiam eam in atticam atque Megara ab isthmo ducentem: quo in loco Scironides in monte gestae. Latronumque & flectentes ad terram arbores pinus fabulis memorantur: quas theseus obtulit: a quibus locis extremis flantem pellatque cientem saxum Caurum atheaieas Scironem appellant. secundum uero petras illas scironides idem scribit Minoam rupe in pa-

Incipiet dominae quaeque pudere suae:
 Vtraque formosae paridi potuere uideris
 Sed tibi collatam uincis utraque uenus
 Nec sola facie: mores quoque coferet artes:
 Tantum iudicio ne tuus obstet amor.
 Exiguu est quod deinde canam sed profuit illud
 Exiguum multis: in quibus ipse fui.
 Scripta caue relegas blandae seruata puellae.
 Constantes animos scripra relecta mouent.
 Omnia pone ferose (quis inuitus) in ignes.
 Et die ardoris sit rogas iste mei:
 Thestias absentis incendit stipite natum.
 Tu timidae flammis perfida uerba dabis.
 Si potes: & caras remoue. quod imagine muta:
 Carperis: hoc perit laodomia modo.
 Et loca saepe nocent fugito loca conscia uestri
 Concubitus: causas illa doloris habet.
 Hic fuit: hic cubuit: thalamo dormiui mus illo
 Hic mihi lasciuia gaudia nocte dedit:
 Admonitu recreat amor: uulnusque nouatum
 Scinditur: & firmis causa pusilla nocet:
 Ut poene extinctu cinere si sulphure tangas:
 Viuet & ex minimo maximus ignis erit:
 Sic: nisi uitaris quicquid renouabit amorem:
 Flamma redardescet: quae modo nulla fuit
 Argolicae cuperet fugisse caphareae puppes:
 Teque senex luctus ignibus ulte tuos:
 Praeterita cautus niseide nauita gaudet.
 Tu loca quae nimium grata fuere caue.

Interim delata
 in hunc modum
 peruenit ad finem
 Amal

tumpere in pelagus uisae portum efficiens: Fuit autem Nisea Megarensium emporium: quod etiam Nisea Mino a uocabatur: a qua poeta pcellosum mare & oram illam niseida appellauit. Potes: uia quod ma leu mino
 gis placet per Niseida scyllam intelligere: quae est scopulus in freto siculo uersus Italiam. sub quo sit is
 concaua saxa: quo naues uel uentorum: astuque freti impellunt: laceranturque. De qua Circe apud Ho-
 merum in. xii. Odyss. ita Vlysses alloquitur Duo sunt scopuli cacumen montes exuperat: in quod
 nemo mortalium ascendit unquam in medio scopulo spelunca Erebi instar. Habitat illic Scylla monstrum
 immane: cui praeter deum occureret nemo
 Aspectu tristis. xii. habet pedes colla praeterea
 sex totidem capita: dentes triplici serie pectina
 ros capita exerens belluas ingentes piscatur. scylla
 scopulus
 Fabulas habes apud Ouidium in. xiiii. met.
 Quam hic tamen more poetico confundit.
 uult enim Scyllam Nisi, filiam in monstrum scyllae
 matrum. Deinde in saxum: quod niseida ap-
 pellat fuisse conuertam: id a nautis uitari do-
 cet et Ouid. in met. Eandem fabulam confun-
 dit et: Propertius eo carmine. Quid malum
 in patrios scyllam sauisse capillos Candida
 inguina uersa canes. & Vergil. Quid loquar
 aut scyllam nisi: quam fama secuta est Candi

da succinctam latrantibus Inguina monstris Diluchias uexasse rates. Hic tibi sint syrtes: Syrtes duo
 sunt sinus africani maris dispari magnitudine: sed pari periculo. Vento enim trahunt harenas: unde
 locus modo uaduosus fit accedente cum uolo harenarum modo profundior illic allo depulsis. Salustius
 Nam prope duo sunt sinus in extrema africa impares magnitudine pari natura. Quorum loca proxi-
 ma terra peralta sunt. Caetera interiora ubi fors tulit alta alia. Alia in tempestate uadua. nam in tem-
 pestate fructus quasi limum harenam: & saxa trahunt & hinc facies locorum mutatur. Solinus quoque
 ita scribit. Cui proximi cyrenenses inter duas syrtes: quas inaccessas uaduosum & reciprocum mare effi-
 cir cuius falli defectus: uel incrementa haud promptum est deprehendere: ita incertis moribus nunc
 in breuia rescindunt portuosas: nunc in aetibus inundantur inquietis: ut Varro auctor est per stabilem
 sibi terram uentis penetrantibus subita uim spiritus citissime aut remouere maria aut resorbere. Haec
 acroceraunia uita: effuge haec loca: tanquam nauae fugiunt ceraunia. Lucanus. Scopulosa cerau-
 nia. nauae summa timent. & Horatius Qui uidit mare turbidum. Et in fames scopulos acroceraunia
 Sunt autem Ceraunia: siue Acroceraunia (ut docet Sernius) montes epiri acrebris fulminibus dicti
 aut enim summitas dicitur: cheraunos uero fulmen. quia eorum summitas fulminibus infestatur.
 Vergilius Aut Athos: aut rhodopen: aut alta ceraunia telo Deicit. Hic uomit epotas. Caryb-
 dis femina fuit uoracissima: ut docet seruius: quae quia Herculis boues rapuit: a Ioue dicitur fulmi-
 nata: & in maria praecipitata: unde naturam pristinam seruat: nam sorbet uniuersa. Ostenditur autem
 Charibdis ante urbem Siciliae zanclem paululum in traiectu: a qua ipsa a poetis zanclea appellatur:
 eius profundum quidem immensum esse docet Strabo: quo inundationes freti mirum immodum
 nauigia detrahunt magnas per circunductiones: & uortices praecipitata quibus absorptis ac dissolutis
 naufragiorum fragmenta ad Taurominitanum littus attrahuntur: quod ab huiusmodi casibus co-
 prian. id est simum appellant. Tibullus. Nec uiolenta suo consumpsit in ore charibdis. uel si sublimis
 fluctu confurgeret imo. Vel si interrupto nudaret gurgite pontum. Sicut quae nec possunt: Diu-
 tias & opulentiam amori etiam obesse dicit. Aliquo cogente. quia si cogam amatorem diuitiis su-
 is careret: ut sanetur: non parebit. Casu facta: casu diuitiae amissa: quae sunt bona fortunae. Leuare
 solent: solent amorem tollere. Perdat opes phaedra: si phaedra sit siue diuitiis. Parces neptunne
 nepoti: non capietur priuigni hippolyti amore: nec ille interficietur a neptunno imisso tauro. Nam
 quum theseo uxor phaedra falso accusasset Hyppolitem thesei filium ex hippolyta amazone: quae eam
 de stupro interpellasset. Theseus pater ab auo Neptunno petiit: ut filius discerneret: qui quum Troe-
 zena curru ueheretur: cornigero tauro a neptunno improviso emissio perterrefactis equis: & per al-
 perrema saxa curru protracto excussus interlit: ut elegantissime narrat Ouidius in ultimo metamor-
 phoseos Hippolyti interitus meminit et Cicero in officiis his uerbis. Nam si. ut in fabulis est: neptun-
 nus quod Theseo pmiserat: non fecisset. Theseus filio hippolyto non eum orbatus. Taurus autem: Ta-
 urus neptuni thesei aut: aegus enim filius fuit neptuni & Neropes. Gnosida fecisses in opem: si phe-
 dra pauper fuisset: potes hoc et ad pasiphaen referre. Cur nemo est hecates: sed hecalen legen-
 plo docet amorem non pauperes sed potentiores subigere. sunt qui non hecates: sed hecalen legen-
 dum putent. Fuit enim hecale anus pauper: quae theseum suscepit hospitio. Apuleius lib. prio met.
 Contentus late paruulo Thesei illius cognomins patris tui uirtutes emulaueris: qui non est asper-
 natus Hecales anus hospicium tenue. Nulla est quae coeperit hyrum. Hyrus itacensis medicus
 fuit stultus: & magno corpore: qui (ut Homerus scribit) uapulauit ab Vlyse: quum reuersus inue-

ceraunia
 siue acro-
 ceraunia
 carybdis
 zanclea
 aribdis

Hecale
 Hyrus
 medicus

Arneus nisset in neſtulo ædium ſuar; hyrus appellatus eſt a loquacitate mendicandis Nam Arneus olim a matre dicebat. Propertius Lydus dylchio nõ diſtat cretus ab hyro. Non tñ hoc tanti eſt nõ tñ tant facis amoris remedium: ut uells pauper eẽ. At tanti tibi ſit. at tanti ſactas nõ frequentate theatra quo ad cõualueris: quãt facis amoris iugum ponere. Non indulgere theatris: nõ frequentate theatra: in quibus molles & laſciuæ res agitari ſolent. Propertius. O nimis exitio nata theatra meo. Cantusq; rythmi. Et uox: uerba laſciuæ cantantium in theatris. Er numeris brachia mota ſuis: Salta tiones illas & molles geſticola tones dicit: que in theatris ſiebant propertius ſiue aliquis molli deduct brachia geſtu Candida: ſeu uarios incinit ore modos. Ficti amantes: non ueri amantes: ſed ficti ut in argumentis comœditarum introducuntur. Quid caueas: quid uitæ ſpeculum. Actor: comœdus. Quid innuet: quid proſit. Teneros poetæ elegos & molles dicit. Meas dotes: meos libros.

Callimachus lyden amat Philetas amat Sapphus opera

Callimachum fugito. Callimachus in elegia princeps habet Fabii iudicio. Fuit autem circueus: ut docet Strabo a Batto oriundus. Non eſt inimicus amori: quia res amatoriæ & laſciuas ſcripſit uerſu elegiaco: nam lyden amat: de qua elegias ſcripſit. Tu quoque coe noces. Philetas etiam ex co inſula in mari carphatio elegiam ſcripſit: & in eo ſcribendi genere ſecundas tuſtuit Fabius docet: huius etiam meminit Strabo: quem aliorum ſcriptorum criticum fuiſſe dicit. Battida amat Ouidius de ſine titulo. Nec tantum clario Lydæ dilecta poetæ. Nec tantum coo battis amata deo. Me certe Sappho: Sapphus opera erãt laſciuæ: unde & in arte amandi ita ſcripſit. Nota ſit & Sappho: quid enim laſciuus illa. Me ſorem amicæ: Amicæ magis placidum. Te ia muſa: Anacreon poeta patria Teius. Carmina Tibulli. De Tibullo & aliis poetis plura diximus in libris de arte amandi. Cui opus cynthia ſola fuit. Propertium quoque nõ tuto legi poſſe ab amatore præcepit. Durus diſcederet abire quſn mollis fiat. De Gallo poeta antea dictum eſt. Nefcio quid tale: nefcio quid ſimile & laſciuum. Aemulus: riuale. Solam amicam ſine ullo amante. Acrus Hermionem: exemplis docet amorem æmulis ardentior fieri. Alterius uiri: Pyrthi Achillis filii. ſbas ſine conſuge creten: nam quum patris ſpartam nauigaſſet: a Menelaõ ſuſceptus eſt hoſpitiõ: qui Helenæ uxore hoſpitiõ curã mādauit. ipſe uero in cretam nauigaui cum reliquis: Minois pronepotibus accitus ad diuidẽdas Atræopos. Viro pliftenio: Agomemnoni pliftenis filio. Nec fruſtra flebat: nec fruſtra plorabat Achilles. Atrides fecit: Agamemnon rem habuit cum Briſeide. Fuit maximus fructus. fuit maxima utilitas: Naſ ſibi q; nunquam tactam Briſeida: Agamemnon in nono iliados Homeri cum maxims muneribus pollicetur ſe etiam Briſeida: quam Achilli eripuerat remiſſurũ: eamq; integerrimã omnino: & quæ nunq; ſecum aut in eodem cubili iacuit aut more uirorũ mulierũ fuiſſe commiſtam magnum luſurandum interponit. Sceptũ nõ putat eſſe deos: quia credit aliud eẽ iurare per ſceptum: aliud per deos. Sceptum enim Agamemnonis

Cur nemo eſt hecaten: nulia eſt q; caperit hyrũ?
 Nempe quod alter egens: altera pauper erat
 Non habet unde ſuũ paupertas paſcat amorẽ
 Non tamen hoc tanti eſt: pauper ut eſſe uelis
 At tanti tibi ſit non indulgere theatris.
 Dum bene de uacuo pectore cædat amor.
 Fieruant animos citharæ: cantuſq; lyræq;
 Et uox & numeris brachia mota ſuis.
 Illic aſſidue ficti cantantur amantes:
 Quid caueas actor: quid iuuat: arte docet
 Eloquar inuitus: teneros ne tange poetas.
 Sum moueo dotes impius ipſe meas.
 Callimachum fugito: nõ eſt inimicus amori:
 Et cum Callimacho tu quoque coe noces.
 Me certe Sappho meliorem fecit amicæ.
 Nec rigidos mōres teia muſa dedit.
 Carmina quis potuit tuto legiſſe Tibulli.
 Vel tua cuius opus cynthia ſola fuit:
 Quis potuit lecto durus diſcedere gallo:
 Et mea neſcio quid carmina tale ſonant:
 Quod niſi dux operis uatem fruſtraſ apollo:
 Aemulus eſt noſtri maxima cauſa mali.
 At tu riualem nolĩtibi fingere quẽquam.
 Inque ſuo ſolam crede iacere toro:
 Acrus hermionen ideo dilexit oreſtes:
 Eſſe quod alterius coeperat illa uiri tyrruby
 Quid menelae doles: ibas ſine cõiuge creten.
 Et poteris nupta latus abeſſe tua.
 Vt paris hæc rapuit: tum demũ uxore carere
 Non poteſt alterius creuit amore tuus.
 Hoc & in abducta briſeide flebat achilles:
 Illã pliftenio gaudia ferre uiro
 Nec fruſtra flebat. fecit (mihi credite) atrides
 Quod ſi non faceret: turpiter eſſet iners:
 Certe ego feciſſem. nec ſum ſapiẽtiõr illo:
 Inuidiã fructus maximus ille fuit.
 Nam: ſibi quod nunquã tactã briſeida iurat

Vulcanus fabrefecerat Iouiq; dederat: ſuppiter poſtea Mercurio: Mercurius pelopi: Pelops Atreo. Atreus morte reliquerat Thieſti: Thieſtes uero Agamemnonit: inſigne eius regis foret: in argo ſuifq; inſulis ditionẽ teneret: autor Home. lib. iliados ſecundo. Mõ uelle tene: mõ teneas: tuam uoluntatem ad eũdĩ amicã: ut ſit uerbũ p noieſic & Perſius. Velle ſuũ cuiq; eũ uel tene uelle tibi pponere: traſfire uelle amicã cõſpectũ. Nũc fortiter ire: nũc opus eſt forti aio tranſire amicã lumina. Illo lotophagi Lotophagi Lotos

Per ſcaptrum: ſcaptrum non putat eſſe deos
 Dii faciant poſſis domina transira relictã
 Limina: propoſito ſufficiantq; pedes.
 Et poteris: modo uelle tene: nũc fortiter ire
 Nũc opus eſt celeri ſubdere calcar equo.
 Illo lotophagos: illo ſirenes in antro
 Eſſe puta: remis adice uela tuis.
 Tu quoque qui quondã nimũ riuale dolebas
 Vellem deſineres hoſtis habere loco.
 Hunc certe quis odio remanente ſaluta:
 Oſcula quum poteris iam dare: ſanus eris.
 Ecce cibos etiam: medicinã fungar ut omni
 Munere: quos fugias quos ue ſequare: dabo
 Daunius: an libycis bulbũ tibi miſſus ab oris:
 An ueniat megaris. noxius omnis erit.
 Nec minus erucas aptum eſt uitare ſalaces:
 Et quicquid ueneri corpora noſtra parat:
 Vtilius ſumas acuentes lumina rutas.
 Et quicquid ueneri corpora noſtra negat:
 Quid tibi præcipiã de bacchi munere quaris:
 Spe breuius monitus experiere meos.
 Vina parãt animos ueneri: niſi plurima ſumas
 Et ſtupeant multo corda ſepultra mero.
 Nutritur uento: uento reſtingitur ignis.
 Lenis aliã flammas: grandior aura necat.
 Aut nulla ebrietas: aut tanta ſit: ut tibi curas
 Eripiat. ſi qua eſt inter utruq; nocet.
 Hoc opus exegi. feſtã datã ſerta carinã:
 Contigimus portum: quo mihi curſus erat.
 Poſt modo reddetis ſacro pia uota poetæ:
 Carmine ſanati ſcœmina uirq; meo.
 P. OVI. NA. DERE. AMO. FINIS.

mas acuentes lumina rutas: Rutam (ut Plynus docet libro. xx.) pythagoras oculis noxiã putauit falſo: quũ ſculptores & pictores hoc cibo uſos fuiſſe ſcribit oculo: cã: Eadẽ gnationes ipedit. Iõ pfluuio genitali datur: & uenerẽ crebro p ſonia imaginãtibũ. De bacchi munere: de uſno a baccho reperto. Scribit. n. Diodo. in. l. dionyſiũ uini fuiſſe in uentore i nyla: quã plãtãdi: ac uini cõficiẽdi: ſeruãdiq; ex alio trãſſerẽdi uſũ edocuit. Spe breuius: breuius q; ſperes. Meos monitus: mea pcepta de munere bacchi. Stupeãtorpeãt ſeſu careãt. Nutrif uẽto. docet amorẽ uino accẽdi & iminũt: ut ignis uẽto. Lenis aura: placidũ uẽtũ. Aut nulla ebrietas: aut niſiã aut imodice bibas. Si q; eſt inter utruq; q; pccbi berit. Exagãd calcẽ deduxi. Feſtã date ſerta carinã: poſtq; op cõceptũ ad ſinẽ pduxit poetã: iã qeſcẽdũ eẽ dicit: qd faciũt eẽ nautæ: quũ portũ attingerit. Verg. il. geor. ceu poſſe quã iã portũ tetigere carinã. Puppib; & læti nautæ impoſuere coronas. Pia uota: piã pãcces. Meo carmine: meis pceptis. qbus remedia amoris deſcripſi. FINIS

M. ANTONII ANTIMAGHI
MANTVANI CARMEN

Naso corinna tuos expertus saepe calores.
Et q̄ fallaces sint in amore doli:
Edidit excultos hac callidus arte libellos.
Quo facile ad dominā q̄sq̄ teneret iter:
Scriptit & accēfos quenā medicina furores
Tollat: & illato uulnere praestat opem
Quae facili quis sint scripta poemata uersu
In multis fuerant non bene nota locis:
At modo discussit merulae solertia docti
Non exploratum quicquid habebat opus:
Huic igitur tantum debere fatent̄ amātes.
Nasoni quantum pallida turba suo:

DOMICII PALLADII SORANI
CARMEN

Q̄d pū i cautos quōdā pharetrat̄ aman
Impulit ad sauae tela cruēta necis: tes.
Quot laqueis piere fero sub amore iacētes
Quot rapuit miseros a stus & unda uiros
Sxū amor quōdā fact̄ nūc mītor armis:
Leniter offendet pectora uincta suis:
Nāq̄ modū faciliq̄ uia docet artis amādī.
Hoc opus: Ast aliud uulneris edit opem:
Multū docta cohors uenetiq̄; obnoxia pu
Ingenio debet Naso poeta tuo: (bes
Nec min⁹ iterpres eadē tibi merula debet.
Quot per te multis quae latuere patent:
Ergo tibi inumeras p̄ tanto munere grates
Merula culte tibi turba latina refert.

Habes Francisce Generose Enarrationes nostras in Ouidium de Arte amandi: & de Remedio Amoris: quas celerius aliquanto q̄ fuerat consilium tuis precibus emisimus: Volebam enim uti Horatii consilio: qui in arte poetica docet non praecipitandam esse editionem. sed in nonum annum premendam: Quare si quid desiderabitur: id tibi: & quotidiana tuo conuitio ascribitur: Si quid uero immutatione litterarum syllabarū: ue aliqd̄ deprauatum inueneris: id non mihi: uerum difficili impressorum correctioni imputato. Vale.

Enarrationes in Ouidium de Arte Amandi. & de Remedio Amoris diligenter: & accurate compositas a Bartolomæo Merula Mantuano. Impressit Venetiis Vir solers & Industrius Ioannes de Tridino alias Tacuinus. Anno salutis. Mcccclxxxiiii. Tertio nonas iulias: Augustino Barbadico Duce Inclyto ac felicissimo.

Omparens coram Serenissimo principe: & excellentissimo Dño Egregius Vir Ioānes de Tridino alias Tacuinus: exposuit se h̄c enarratiōes i Ouidium de Arte amandi: & de remedio amoris: cōpositas ab eruditissimo uiro Bartolomæo Merula: qd̄ opus q̄ i primi facere intenderet ad cōmunē oīum utilitatē. iccirco supplici sermōe petiit: ut sibi soli liceat hoc facere ne forte alius quispiā i primere uolens cū dāno eiusdē loānis fieret. Quāob̄ rē infra scripti Domini cōsiliarij tēminarūt: q̄ nemini liceat imprimere: aut i primi facere non tam Venetiis: q̄ in omnibus locis: & Ciuitatibus praefati excellentissimi Domini per decennium opus praedictum nisi ipsi Ioanni sub poena immediate & irremissibilis amissionis oīum similiū librorū: & ducatorum decē de suis ppriis bonis p̄ quoq̄ uolumē ipreso aut uendito cōtra hoc Serenissimi dñi edictū. Quae poena uadat ad mōtis noui recuperationē: cui qdē poenae subiaccere oīo debeat. Quicūq̄ uolumen aliqd̄ simile extra ditionē illustrissimi Dñi praefati ipressū uēdere uellet i hac ciuitate nostra: aut q̄buscūq̄ aliis i Ciuitatib⁹: Terris & locis n̄stris

Consiliarij

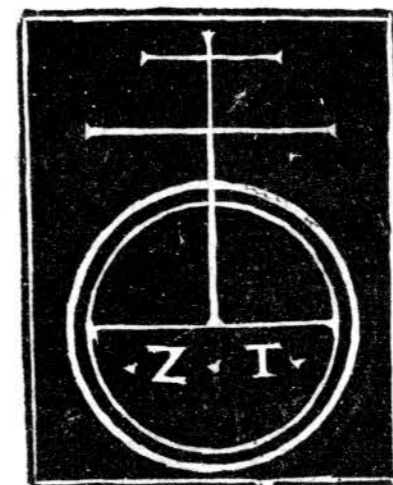
D. Iacobus leonus
D. Hieronymus Vendarmlnus.
D. Bartolomæus Victurius.
D. Leonardus Moccnigo.

Registrum huius operis.

a
Prima alba
Siquis
Vestales
b
culum
& parthorum
cus antiqua
c
Iar: dicit
chl fuisse
de messe
d
similarunt
ent: hylas
Seu facies

e
rostra
cans aliud
scribit
f
cursum
Religetur
Rosida
g
ludos
& lfidis
uero
A
legerat
effct
ctat

B
uel trocalcham
caratas
C
ducant
rumpere

1520

James de las yvas de ...

Delgado que yzo ...
de los ...
de los ...

Veni rogando ...

A amor de mo ...

Diximus si potero, male verum exominat omnis corruptus iudex

In die ... male verum exominat omnis corruptus iudex

For mandado illos ...

For mandado illos ...

Handwritten signatures and initials.

quid si post ...